kapak12121.qxp_Layout 1 27/04/2015 22:54 Page 1

SERXWEBÛN

JI SERXWEBÛN Û AZADIYÊ BI RÛMETTIR TIŞTEK NÎNE

Sal: 34 / Hejmar 400 / Nîsan 2015

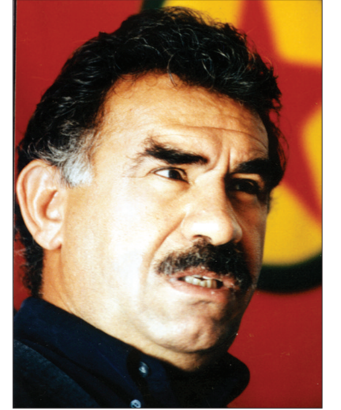
Ortadoğu'da Kürtler için doğru politika demokratikleşmeye öncülük yapmaktır

Kürtlerin ve hareketimizin Ortadoğu'daki mücadeleden kazançlı çıkma imkanı her güçten fazladır. Kazanmak için her türlü potansiyele sahibiz. En büyük güç zamanına cevap veren ideoloji ve bunun pratikleşmesidir. Mevcut dünya ve Ortadoğu gerçeğinde bu ideoloji ve politikanın pratikleşmesi önünde hiçbir güç durmayacaktır. Kaldı ki bu dönemde cesaretli ve hamleci bir politika izlemekten başka bir kazanma seçeneğimiz bulunmamaktadır. Bu süreçte doğru politika sahibi olanlar, fırsatları iyi değerlendirenler ve hamleci olanlar kazanacak; süreci iyi okuyamayanlar kaybedecektir.

7 Haziran seçimleri bu açıdan çok önemli. AKP eğer istediğine ulaşırsa seçim sonrası içeride ve dışarıda yeni ilişkilerle özgürlük hareketini etkisizleştirme, tasfiye etme ve bu temelde sözde bireysel haklara dayalı bir çözümle Kürtler üzerinde yeni kültürel soykırımcı hegemonyayı kurmayı hedeflemektedir. >2-5

Güney Kürdistan'da erkekten kopabilen kadın mücadelesine ihtiyaç var >24

Bireyselliğin bu kadar gelişmesi toplumsallığa ve halk demokrasisine gelmemektir

Biz şimdiye kadar ulusal savaşımı hep sömürgeciliğe karşı düşündük, bence en az onun kadar ulusal savaşımı ilkel kabile anlayışına ilkel-milliyetçi anlayışına, ilkel köylü anlayışlarına, ilkel ahbap-çavuş anlayışlarına karşı, ilkel mahalli anlayışlarına karşı vermemiz gerekiyor.

Devrimci bir halk olmamızın en temel bir nedeni de arkamızda sevdalanacak bir geçmişimizin olmamasıdır. Derler ya proletaryanın zincirlerinden başka kaybedeceği bir şey yok, bizim kaybedebilecek zincirlerimiz de yok aslında. Kaybedeceğimiz sahte hayallerimiz, sahte alışkanlıklarımız yaşamla oynamadır. >12-13

Alevi siyasetinde 'yeni yaşam' heyecanı

Hep düzen partilerine umut bağlamış ama bir türlü umutları gerçekleşmemiş olan Alevi toplulukları ilk kez bu seçimlerle birlikte düzen partilerinden kopuşu yaşıyorlar. >8-9

Ali Haydar Kaytan yoldaş değerlendiriyor

'Göğe merdiven dayamak...'

Hareketler, partiler amaçlarıyla partidirler. Amaçları yoksa o zaman partilerin hiçbir anlamı yoktur. Partiler önlerine koydukları amaçlarla insanları etkilerler. Amaçta bir araya getirmek. Esasta insanları birleştiren amaçtır. Devrimciliğin amacındaki büyüklük, kişiliğin büyümesini gerektirir. Marks, Paris Komünü için; "*Göğü fethetmeye kalkışmakla tanımlar, göğe merdiven dayamak*" diyor. Şimdi sen göğe merdiven dayayacaksın devrimcilik biraz böyle bir şey. >14-17

Şemrex'in meşesi 'Otomatik Mervan'

Mervan arkadaş 1989 baharında Gabar'a geldi. O bölge komutanı, ben de yardımcısıydım. Mervan bir süre Goyî aşiretinin içinde kalmıştı. Onları yüreğine sığdırmıştı. Onlardan biri gibi olmuştu. Goyî şivesini onlar kadar güzel konuşuyordu... >20-23

Mustafa Karasu

Ortadoğu'daki gelişmeler, hamleci olanları ve cesaretle mücadele edenleri başarıya ulaştıracaktır

Kapitalist modernitenin Sovyetler Birliği ve Doğu Almanya'da reel sosyalizmin dağılmasıyla birlikte sistem sorunları daha fazla artmıştır. Reel sosyalizmin dağılmasıyla sistemin sorunlarının hafifleyeceğini düşünen kapitalist sistem 1990'lı yıllardan sona ağır sorunlarla karşılaşmıştır. Reel sosyalizmin tüm sorunları da kapitalist modernist sistemin içine taşınmış ve üstüne yıkılmıştır. Kapitalizmin doğasında var olan toplumsal ve siyasal kriz yaratma karakteri, küreselleşme ve tüketim toplumunun derinleşmesiyle daha fazla ortaya çıkmıştır. Kapitalizm toplumsallığı dağıtıp bireyciliği geliştirmeden yaşayamaz. Bu nedenle kapitalizm, kanserojen toplum demektir. Devletçi toplumun sömürü ve baskısının toplumları isyan ettirmesi, kapitalizmin küreselleşme ve tüketim toplumunu derinleştirdiği dönemde kaçınılmazdır. Toplum ve insanlık ya tümden ölecektir ya da isyan edecektir!

Bugün dünyada ve Ortadoğu'da yaşanan kriz ve kaos sadece kapitalist modernitenin değil, son biçimi olan ulus-devlet dahil beş bin yıllık erkek egemenlikli devletçi sistemin krizidir, kaosudur. Devletçi sistemin krizi, ilk çıktığı topraklarda derinleşmiş, kaos halini almış ve ancak yeni çözüm seçenekleriyle istikrarın geleceği bir siyasal durum ortaya çıkarmıştır.

Kapitalist modernist sistemin sorunlara çözüm bulması mümkün değildir. Sorunu yaratanların hiçbir politikası sonuç almamaktadır. Sistemin sorunları çözmeye yönelik her müdahalesi sorunları daha fazla ağırlaştırmaktadır. Siyasal sorunları gidermek ve toplumsal muhalefeti önlemek için yapılan restorasyon çalışmaları da devrimci güçler tarafından değerlendirildiğinde devrimci gelişmelere hizmet etmekten başka bir sonuç vermemektedir. Bugün dünyada kapitalist modernist sistemi ve Ortadoğu'daki siyasal ve sosyal sorunları çözümleyen ve çözüm seçenekleri sunan sadece Önder Apo'dur. Ortadoğu'da yaşanan sorunlar bu gerçeği her gün daha fazla ortaya koymaktadır. Tarihte Ortadoğu, siyasal dengelerin ve sistemlerin kurulduğu coğrafya olmuştur. Bugün de bu karakterini korumaktadır.

Ortadoğu'da savaş yeni bir aşamaya varmıştır

Nitekim Üçüncü Dünya Savaşı olarak tanımlanan savaş bugün Ortadoğu'da tüm hızıyla ve yoğunluğuyla sürmektedir. Ortadoğu'daki savaşın sonuçları sadece bölgenin değil, dünyadaki siyasal sistemin nasıl şekilleneceğini belirleyecektir. Bu gerçeklik ortamında her siyasal güç Ortadoğu'da yaşanan bu Üçüncü Dünya Savaşından güçlü çıkmak için varını yoğunu ortaya koymaktadır. Bu süreçte doğru politika sahibi olanlar, fırsatları iyi değerlendirenler ve hamleci olanlar kazanacak; süreci iyi okuyamayanlar, tüm güçlerini ortaya koyarak hamle yapmayanlar ise kaybedecektir. Bu dönemde siyasal mücadelenin karakteri ve yapılması gerekenler bu çerçevededir.

''Bu dönemin en temel karakteri yerel ve kendisiyle sınırlı kalmış dar politikalar yerine, Ortadoğu geneline yönelik politika yapmanın zorunluluk haline gelmesidir. Birinci Dünya Savaşı gibi Ortadoğu'nun siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik yapısı bugünkü savaşların sonucu belirlenecektir. Bu da herhangi bir mevzi savaşıyla belirlenmeyecektir; Ortadoğu genelinde çatışan güçlerin bu çatışmalarda gösterdiği performansla belirlenecektir.''

Bu arayış içinde birçok güç ve politika var olsa da iki temel politika çatışmaktadır. Birincisi, sistemin bölge politikalarını belirleyen İsrail ve bu politikanın parçası olan güçlerdir. Bunlar Ortadoğu'da toplumları savaştıran, parçalayan ve güçsüz düşürenlerdir. Toplumların parçalanması ve güçsüz düşmesi üzerinden kendi hegemonyalarını kurmak istemektedirler. Bunun için birçok gücü kullanmakta ya da bu yönlü bir çatışma ve savaşın içine yönlendirmektedirler. Diğeri ise Önder Apo'nun demokratik ulus, demokratik konfederalizm ve demokratik Ortadoğu çizgisi temelinde halkların kardeşliği, birliği ve güçlendirilmesini hedefleyen politikalardır. Ortadoğu'da siyasal gelişmelerin yönünü belirleyen bu iki politika olacaktır. Türkiye ve İran bin yılların devletçi ve hegemon zihniyet karakterleri nedeniyle statükoda ısrar etselerde hem halkların mücadelesi hem de uluslararası güçlerin kendisini hakim kılması çabası bu güçlerin politikalarının başarılı olmasına fırsat vermeyecektir.

Ortadoğu'da şiddetlenen Üçüncü Dünya Savaşı yeni bir aşamaya varmıştır. Yakın zamana kadar her güç kendisini bulunduğu alanda ve Ortadoğu'da güç yapmak için mücadele ediyordu; ancak bu mücadele öyle boyutlanmış ve derinleşmiştir ki, bu mücadelelerde kimin kime daha yakın ve uzak olduğu ortaya çıkmıştır. Kim kimi nereye kadar değerlendirebilir, hangi ittifak kiminle hangi düzeyde yapılabilir, kimin gücü nedir, ne değildir belli olmuştur. Mücadelenin keskinleştiği bu dönemde her güç bütün gücünü en etkili biçimde düzenleyip sonuca ulaşmak istemektedir. Eskinin dönemsel ve günlük değişen ittifakları yerine, sonuç almaya yönelik ittifak ve ilişkiler içinde olmak dönemine girilmiştir. Kuşkusuz yine günlük ve dönemsel olarak bazı ilişkiler ve ittifaklar değişse de her güç sonuca ulaştıracak ilişki ve ittifakları esas alacak ve mücadelesini buna dayandıracaktır. Tabii ki bu dönem yeni kurulacak sistem içinde hangi gücün nasıl ve ne düzeyde yer alacağını belirleyen süreç anlamına gelmektedir.

Bu açıdan bu dönem taktik ilişkileri gözetmekle birlikte esas olarak stratejik ilişki ve ittifakları belirleyip onları bir mücadele hedefine yöneltme çalışmasının ve becerisinin gösterilmesini gerektirmektedir. Bu da bizim açımızdan Kürdistan ve Ortadoğu'da demokratik ulus, demokratik konfederalizm ve demokratik Ortadoğu birliği içinde yer alacak, farklı etnik ve dinsel topluluklar başta olmak üzere demokratikleşmeden çıkarı olan tüm güçleri kapsamalıdır.

Demokrasi güçleri içinde de bu demokratikleşmenin içeriğini ve doğrultusunu radikal demokrasi yönünde belirleyecek ve etkileyecek sol güçleri bu ittifakın ve ilişkinin içine çekmemiz önemli olmaktadır. Bu konuda Önder Apo'nun HDP projesini

Türkiye'de gündemleştirmesi, geliştirmesi, içerik ve bileşimde yapılandırma gerçeği önümüzde temel bir örnek olarak durmaktadır. Önder Apo'nun bu yönlü ilişki ve ittifaklara önem vermesi, HDP barajı aşarsa buna inanmayan ve gereklerini yapmayan 'Kandil'in yakasına yapışacağım' demesi, bu süreçte mücadele doğrultusu ve bileşenlerinin nasıl olması gerektiğini ortaya koymaktadır. Rojava ve Suriye için sürekli demokratik Suriye perspektifini ortaya koyması, Irak ve Güney Kürdistan'da çizgimizi hakim kılmamızı, Şengal ve Orta Alanda yapılacak çalışmalara dayandırması da bu dönemde izleyeceğimiz politika ve ittifakların ne olması gerektiğini çarpıcı biçimde gözler önüne sermektedir.

''Güney Kürdistan'da demokratikleşmede ısrar etmek, bunu tüm Irak'a yaymak önemlidir. Bu açıdan başta Şengal olmak üzere Güney Kürdistan'da demokratik zihniyeti geliştirmek ve yerel demokratik yapılanmalar ortaya çıkarmak çok önemlidir. Demokratikleşme Güney Kürdistan'ı ve Kürt halkını zayıflatmaz, aksine güçlendirir.''

Bu dönemin en temel karakteri ise yerel ve kendisiyle sınırlı kalmış dar politikalar yerine, Ortadoğu geneline yönelik politika yapmanın zorunluluk haline gelmesidir. Birinci Dünya Savaşı gibi Ortadoğu'nun siyasi, sosyal, kültürel ve ekonomik yapısı bugünkü savaşların sonucu belirlenecektir. Bu da herhangi bir mevzi savaşıyla belirlenmeyecektir; Ortadoğu genelinde çatışan güçlerin bu çatışmalarda gösterdiği performansla belirlenecektir. Kuşkusuz bu savaş sadece askeri alanda sürmemektedir. Hatta askeri alanın sonuçlarını da siyasi ve ideolojik olarak güçlü olanlar ve dünyanın ideolojik ve siyasi sorunlarına cevap olanlar belirleyecektir. Bu güçler askeri çatışmalarda sonuç alma potansiyeli ve kapasitesinde olacaklar, savaşı büyük olasılıkla kazanacaklar ve yeni Ortadoğu düzenini şekillendireceklerdir.

Cesaretli ve atılımcı politika içinde olmak şarttır

Ortadoğu'daki savaştan en fazla etkilenen Kürtlerdir. Dört parçaya bölünmeleri sorunu daha fazla ve bölgesel yapmıştır. Bu açıdan Önder Apo "***Kürdistan'i olan evrenseldir***" tespitini çok önceleri yapmıştır. Kuşkusuz bunun tarihsel nedenleri de vardır, ama özellikle Ortadoğu'daki son iki yüzyıllık gelişmeler Kürt sorununu tamamen bölgesel ve küresel hale getirmiştir. Önder Apo'nun son zamanlarda Bakurê Kurdistan kadar Başur ve Rojhilat'la ilgilenmesi ve bu alanlarda bizlere siyasi ve askeri hamleler yaptırması, yaptırmak istemesi Ortadoğu'daki mücadelenin geldiği karakterle ilgilidir. Kim sadece kendi sorunları içine hapsolursa, kendi siyasi mücadelesini Ortadoğu'daki büyük siyasi mücadelenin parçası yapmaz ve bu savaşa etkide bulunmazsa ayaklar altında ezilecek, kaybedecektir. Özellikle 20. yüzyılda yok sayılan ve dışlanan Kürtler bölgesel politika yürütmezler ve güçlerinin tümünü harekete geçirmezlerse 20. yüzyıl statükosunun avantajlarına sahip güçler Kürtleri yine özgür ve demokratik yaşamdan mahrum bırakma çabası içinde olacaklardır.

Kürtler, Ortadoğu genelinde süren ve küreselleşen bu savaşın içinde özgür ve demokratik yaşamlarını kazanmak açısından kendi üçüncü çizgileriyle aktif olmalıdırlar. Bu çizgi, başkalarının yedeğine girme değil de birçok gücü yedeğine alma karakterine sahiptir. Sadece Kürtler ve Kürdistan'la ilgilenen, özellikle Türkiye, Suriye, Irak ve İran geneline yönelik politika üretmeyen ve bu alanlarda hamleci siyasi yaklaşım içine girmeyen bir duruş kesinlikle Kürtlere kaybettirecektir. Hem de büyük kaybettirecektir.

Önder Apo 'bu nedenle Rojava'da 5-6 şehir kurtarmakla olmaz' dedi. Irak'ta Orta Alanı çok önemli gördü; Şengal'e her zaman önem verdi. KDP'nin bu alanlardaki geri politikalarına karşı durulmasını istedi. Çünkü KDP'nin dar ve milliyetçi politikaları Ortadoğu'nun yeniden şekillendirilmek istendiği bir dönemde Kürtlere büyük kaybettirecektir. KDP'nin sadece dış güçlere dayalı politikası da tüm Kürdistan'ın kaybetmesine yol açacak birkaç şehre dayalı petrol emirliğini koruma politikasıdır. Daha doğrusu ihanet politikasıdır.

Bu açıdan Kürdistan'dan başlamak üzere demokratik modernite çizgisinde bölgeyi demokratikleştirme mücadelesi tüm Kürt halkını ve Ortadoğu halklarını özgürleştirme mücadelesidir.

Önder Apo'nun demokratik modernite çizgisinde tüm güçlerin çıkmaz ve çözümsüzlük içinde bulunduğu ortamda siyasi hamleler yapmazsak, gerektiğinde büyük askeri hamlelere girişmezsek, Ortadoğu'daki sürece seyirci kalırsak filler tepişir çimenler ezilir misali ayaklar altında kalırız. Bu açıdan bu dönemde doğru politika ve taktikler temelinde cesaretli ve atılımcı politika içinde olmak şarttır.

Kürt halkının ve hareketimizin Ortadoğu'daki mücadeleden kazançlı çıkma imkanı her güçten fazladır. Şu anda kazanmak için her türlü potansiyele ve imkana sahip bulunmaktayız. Potansiyel ve imkanları görmemek, şu bu eksiğimiz var demek, mevcut siyasi durum ve ortamı doğru ele almamak olur. Gelinen aşamada şu bu eksiğimiz var demek, kazanmak için zorunlu olan mücadeleden kaçmaktan başka anlam taşımaz. Bu açıdan bu dönemde büyük imkanlar ve fırsatlara sahip olduğumuzu görerek **atılımcı politika izleyeceğiz ve büyük kazanacağız.** Önder Apo'nun ideolojik ve siyasi çizgisi bize bu imkanları fazlasıyla sunmaktadır. Tarihte de görüldüğü gibi en büyük güç zamanına cevap veren ideoloji ve bunun pratikleşmesidir. Belki de dünya tarihinde hiçbir ideoloji ve siyasi görüş dönemin, zamanın ve toplumların ihtiyacına cevap vermekte bu kadar avantajlı pozisyona sahip olmamıştır. Bu açıdan mevcut dünya ve Ortadoğu gerçeğinde bu ideoloji ve politikanın pratikleşmesi önünde hiçbir güç durmayacaktır. Kaldı ki bu dönemde cesaretli ve hamleci bir politika izlemekten başka bir kazanma seçeneğimiz bulunmamaktadır. Tehlike ve risk hamleci olmaktan değil, atalet halinde olmaktan gelecektir.

Şu anda sadece Türkiye ve Suriye değil, İran ve Irak için de Önder Apo çizgisinde demokratikleşmeye ihtiyaç vardır. Etnik ve mezhep savaşlarıyla tüketilmek istenilen Ortadoğu'da demokratik ulus çizgisi dışında siyasi, toplumsal ve ekonomik sorunlara çözüm bulmak mümkün değildir.

Dış güçler Rojava'yı KDP'nin yedeğine almak istiyorlar

Suriye'deki içinde fazlasıyla dış güçlerin yer aldığı iç savaş ortamında Rojava Devrimi tek çözüm çıkışı olarak ortaya çıkmıştır. Büyük direniş ve ağır bedellerle gerçekleşen ve korunan Rojava Devrimi, Şengal Direnişi ve Kobanê'deki tarihsel mücadele ile alternatif olma gerçeğini tüm dünyaya kabul ettirmiştir. Bu, büyük bir ideolojik ve siyasi zaferdir. Rojava Devrimi'nin bu büyük karakterini dünyaya ve Ortadoğu halklarına kabul ettirmek büyük bir devrimdir. Başarısı esas olarak da bu karakteri ve konumundan ileri gelmektedir. Şimdi bu başarıyı ve gelişmeyi demokratik Suriye ile taçlandırma zamanıdır. Bu yönlü bir çaba sadece Rojava Devrimi'ni güvenceye almak değil, Kürdistan devrimini tüm parçalarda başarıya götürmede büyük bir adım olacaktır. Kaldı ki Rojava Devrimi'ni Suriye geneline yaymadan güvenceye almak ve kalıcılaştırmak mümkün değildir. KDP'nin hala Rojava Devrimi üzerinde oyun oynaması, bu devrimin demokratik Suriye'yi yaratmada gereken adımları atmamasıyla ilgilidir. KDP'nin Rojava Devrimi üzerindeki oyunlarını bitirmek açısından da Rojava Devrimi'ni demokratik Suriye ile taçlandırmak gerekmektedir.

Rojava Devrimi'ne yönelik dış güçlerin ilgisi artmıştır. Dış güçler yeni kurulacak Suriye'de Rojava'nın varlığını önemli görmektedirler. Ancak hala Rojava Devrimi'ni kendi kontrollerine alma ve KDP'nin yedeğine sokma politikaları son bulmamıştır. Bu açıdan diplomatik ve siyasi ilişkileri sürdürme yanında, ideolojik ve siyasi çizgimizden kopmadan bu güçlerin yaklaşımını demokratik Suriye ve Rojava Devrimi'nin başarısı doğrultusunda kullanmak gerekmektedir. Zaten Önder Apo çizgisinde Rojava Devrimi'ni korumazsak, demokratik Suriye içinde etkin olmamız da mümkün değildir. Suriye'deki mevcut durum, kendi çizgimizde uluslararası güçleri demokratik Suriye doğrultusunda değerlendirme imkanını bizlere vermektedir. Kuşkusuz politikada esnek olmak önemlidir. Ancak bu esnekliği ideolojik-politik çizgimizin başkalaşması ve başkalarının yedeğine düşmesine yol açmadan yaratıcı biçimde pratikleştirmek gerekmektedir. İdeolojik çizgimizin sağlamlığı ve demokratik ulus projesinin Suriye'de tek çıkış yolu olması bize bu imkanı fazlasıyla vermektedir.

Kuşkusuz IŞİD ile savaş Rojava'da bundan sonra da yoğun olarak sürecektir. IŞİD ile yürütülen savaşta tam sonuç almak da Rojava Devrimi'ni demokratik Suriye ile taçlandırmakla mümkün olacaktır. Demokratik siyasi güçler Suriye genelinde demokratik bir Suriye'yi kurmada adım attıklarında IŞİD'in ve türevlerinin de sonu gelecektir.

Bu açıdan demokratik Suriye'de yer alacak ittifak ve ilişkileri geliştirmek önemlidir. Hiçbir ilişki ve ittifakı küçümsemeden demokratik Suriye çalışması yürütmek gerekmektedir. Bazı güçleri de bize karşı savaşta tarafsız tutmak önemlidir. Rojava ve Suriye genelinde böyle bir siyasi ve diplomatik yaklaşım içinde olursak o zaman siyasi ve askeri hamlelerimiz sonuç alır. Tek başına Rojava Devrimi'yle Suriye'de siyasi ve askeri zafer kazanmak söz konusu olmayacağına göre, Suriye'deki diğer güçlere yönelik siyasi ve diplomatik çalışmalara daha fazla ağırlık vermek gerekmektedir.

Güney Kürdistan ve Irak'taki gelişmeler de tüm Ortadoğu'yu etkilemektedir. IŞİD, Irak'ta etkisini göstermektedir. Irak'ın demokratikleşmemesi IŞİD'in etkin olmasına neden olmaktadır. Bu gerçeklik, Irak'ın demokratikleşmesini çok önemli hale getirmektedir. Bu açıdan Şii Arapların, Sünni Arapların tutumu ne olursa olsun, Güney Kürdistan'daki demokratik yaklaşımın Irak'ta sonuçları büyük olacaktır. Eğer Güney Kürdistan siyasi güçleri şimdiye kadar Kürdistan'dan başlayarak demokratik yaklaşım içinde olsalardı ve Irak'ın demokratikleşmesinde sorumluluk üstlenselerdi Irak'ta şimdiye kadar önemli değişimler yaşardı. Kürtlerin Irak'ta siyasi gücü ve etkisi arttığı gibi, Irak'ta demokratikleşme zemini güçlenir, bu da Ortadoğu'da önemli sonuçlar doğururdu. Ortadoğu'daki gericiliğin ve siyasi krizin önemli nedenlerinden birinin Irak olduğu düşünülürse Güneyli siyasi güçlerin demokratik olmayan tutumların olumsuz sonuçları daha iyi anlaşılır. Bu açıdan Güney Kürdistan'da demokratikleşmede ısrar etmek, bunu tüm Irak'a yaymak önemlidir. Bu açıdan başta Şengal olmak üzere Güney Kürdistan'da demokratik zihniyeti geliştirmek ve yerel demokratik yapılanmalar ortaya çıkarmak çok önemlidir. Demokratikleşme Güney Kürdistan'ı ve Kürt halkını zayıflatmaz, aksine güçlendirir. Güney Kürdistan ve Kürdistan'ın tümünün çıkarınadır. Özgür ve demokratik yaşamın ve kazanımların güvencesi, bölge ülkelerinin demokratikleştirilmesidir. Kazanımları kalıcı kılmak da şu bu devletin himayesiyle değil, demokratikleşmeyle sağlanacaktır. Önder Apo'nun Türkiye'nin, Suriyenin ve Irak'ın demokratikleşmesini bu kadar önemli görmesi hem ideolojik çizgisinin hem de Kürtlerin özgür ve demokratik yaşama kavuşturulması stratejisinin gereğidir.

KDP'nin demokratikleşmeye karşı tutumu, Kürdistan halkının çıkarına değildir. Sadece kendisinin örgütsel çıkarıdır. Belli güçlere dayanan bir siyasi elitin palazlandırılması hesabıdır. Bu nedenle toplumun güç olmasını sağlayan demokratikleşmeye karşı çıkmaktadır. Demokratikleşme, Ortadoğu'da en fazla Kürtlerin çıkarına olmasına rağmen, toplumun güç olmasını sağlayan demokratikleşmeye karşı çıkması, KDP'nin Kürtlerin özgür ve demokratik yaşamını güçlendirmeyen, Kürtlerin çıkarını gözetmeyen bir ideolojik ve siyasi yaklaşıma sahip olduğunu göstermektedir. Kürtlerin Ortadoğu'da yükselen bir değer olmasını sağlayacak

tek doğru politika demokratikleşmeye öncülük yapmak olacaktır. Bu açıdan Irak'ın demokratikleşmesine öncülük yapmak, bu temelde Irak geneli için bu yönlü politika üretmek en başta da Güney Kürdistan halkını ve federasyonunu güç yapacaktır.

KDP'nin sadece Irak değil, Türkiye politikası da yanlıştır. Türkiye'de demokrasi güçlerine değil de hala demokratikleşmeye direnen AKP'ye destek vermesi, KDP'nin politik yaklaşımında Kürtlerin siyasi çıkarı, özgür ve demokratik yaşamını gözetme olmadığını ortaya koymaktadır. Türkiye ile ilişkileri de sadece KDP'nin kendi demokratik olmayan yönetim anlayışı ve Kürdistan'daki hegamonya anlayışı ve pratiğini sürdürmesiyle ilgilidir.

KDP'nin Şengal politikasına karşı mücadele etmek gerekir

Tüm bu gerçekler, KDP'nin ve Güney Kürdistan yönetiminin Kürdistan halkının çıkarına uygun bir politika izlemesi için demokratikleşme konusunda zorlamayı ve onlarla bu yönlü ideolojik mücadele vermeyi gerektirmektedir. Güney Kürdistan'ın demokratikleşmesi konusundaki yanlış siyasi yaklaşımın giderilmesi için bu yönlü bir siyasi mücadele verilmesi önemli olmaktadır.

KDP'nin Şengal'in özyönetim ve öz savunmasını engellemeye yönelik çalışmalarını kesinlikle kabul etmemek gerekir. Şengal'in Kürdistan'ın birliği içinde demokratik özerk yaşama kavuşması, Güney Kürdistan'ın demokratikleşmesinin temeli olacak, hegemonik, tekçi, otoriter zihniyetlerin zayıflaması bu temelde gerçekleşecektir. Bu açıdan Şengal'in özyönetime kavuşması Güney Kürdistan'ın demokratikleşmesi temelinde Irak'ın demokratikleşmesine hizmet edecek en önemli gelişme olacağı görülmeli, politikalar ve politik adımlar bu temelde atılmalıdır.

Kuşkusuz ideolojik ve siyasi mücadele Kürtler arası birliğin geliştirilmesine engel değildir. Aksine ulusal birliğin doğru temelde gelişmesi için gereklidir. Zaten demokratik bir zihniyet ve yaklaşım gelişmeden Kürtler arası birliğin somut ifadesi olan ulusal kongre sonuca götürülemez. Çünkü demokratikleşme ilk önce Kürtler arası ilişkide gelişmeli ve ulusal kongre de demokratik çerçevede yapılan tartışmalarla kararlara ve kurumlaşmalara gidebilmelidir.

Önder Apo ulusal kongrede ısrarlıdır. Bunun iki temel nedeni vardır; birincisi Kürtler arası sorunları demokratik ilişki temelinde çözmek, parti ve örgütler arası sorunların Kürtlerin mücadelesine, özgür ve demokratik yaşamına olumsuz etkide bulunulmasının önüne geçecektir. İkincisi, Kürtler arası birlik Kürtlerin düşmanlarının direncini kıracak Kürt sorununun çözümünü Kürdistan'ın tüm parçalarında gerçekleşmesini sağlayacaktır. Çünkü Kürtler arası birlik gerçekleşirse Türkiye de, İran da Kürt sorununu çözmek zorunda kalacaktır. Suriye'de Kürtlerin özgür ve demokratik yaşamı güvenceye alınacaktır. Irak'ta Kürtler en etkili siyasi güç haline gelecek, Irak'ın yeniden yapılanmasında belirleyici rol oynayacaklardır. Bugün Türkiye ve İran başta olmak üzere Kürt karşıtı tüm güçler Kürtler arası sorunlardan yararlanmakta, bu temelde inkarcı ve Kürt karşıtı politikalarını sürdürmektedirler. Tüm bu gerçekler ulusal kongrenin toplanması için çalışmak, KDP'nin tutumu ne olursa olsun bu konuda ısrarlı olmak ve KDP'yi ulusal kongrenin toplanmasına katmak gerekmektedir. KDP'nin politikalarının zararlarının önüne geçmek ve pozitif bir rol almasını sağlatmak ancak böyle mümkün olacaktır.

''HDP'nin başarısıyla sadece Türkiye'de demokratikleşme yönünde gelişmeler olmayacak, tüm Ortadoğu'yu etkileyecek sonuçlar doğuracaktır. Ulus-devletçi otoriter zihniyet de HDP'nin başarısı temelinde siyasi yenilgiye uğrayacak, demokratik ulus zihniyeti temelinde yeni siyasal gelişmelerin önü açılacaktır. Tüm otoriter ve baskıcı güçler kan kaybedip zayıflayacaktır.''

Irak'ta sadece Sünni-Şii çatışmasından uzak durmak yeterli değildir. Bu tür çatışmaları ortadan kalkması, Irak'ın demokratikleşmesi ve yerel demokratik yapılanmaların geliştirilmesi ve desteklenmesiyle olacaktır. Bunun için Irak'ta tüm farklılıkların demokratik özerkliğinin Irak ve Kürdistan'ın birliği içinde geliştirilmesi önemli olmaktadır. Bu açıdan Önder Apo'nun demokratik modernite ve demokratik ulus çözümünün Irak'ta pratikleşmesi için daha fazla inisiyatifli ve etkili olunması gerekmektedir.

Ortadoğu'daki siyasal mücadelede en aktif güçlerden biri İran'dır. İran tarihi tecrübesiyle mevcut siyasi durumda aktif olması gerektiğinin farkındadır. Nitekim Ortadoğu'da dengelerin yeniden oluşacağını görerek her yerde aktif olmaktadır. Ülke dışında savaşı yürüterek iç sorunlarından da kurtulmaya çalışmaktadır. Suriye'de aktif olması, Suriye'nin erkenden düşmesini engellemesi İran için bir başarıdır. Ortadoğu genelinde politika yürütmesi kendisi açısından doğru olsa da siyasi paradigması doğru olmadığından yine de yanlış bir politika ve yaklaşım içindedir. İran tarih boyunca dışarıda etkin olarak büyük devlet olmayı başarmıştır. Ancak zaman değişmiştir. Artık içeride sağlam dengelere ve topluma dayanmadan dış politikada etkili olmak, başarılı olmak mümkün değildir. Bu açıdan İran'ın mevcut politikaları çıkmazla karşı karşıyadır. İran Yemen'de kendisine bağlı güçlerle bir hamle yapmış olsa da bölgede siyasi olarak sıkıştığını görmektedir. Nükleer silah çalışmalarını Batı'nın denetimi ve gözetimine açması, bu sıkışıklıktan kurtulmak istediğini göstermektedir. Dışarıda bu kadar siyasi mücadele içine girmişken ABD ve Avrupa'yla ciddi sorunlar yaşamasının kendisine kaybettireceğini bilmektedir. Bir taraftan ABD ve Avrupa ile ilişki geliştirirken, diğer taraftan Ortadoğu'daki gelişmelerden PKK'nin yararlanmasını istemiyor. Bu konuda Türkiye ile de, herkesle de dolaylı, dolaysız anlaşmaya girecek bir karaktere sahiptir. Bu açıdan İran'a karşı duyarlı olmak gerekmektedir. İran'ın PKK'nin başarılı olması için engellemek için her yola başvuracağını bilmek gerekmektedir.

İran'la hareketimizin önümüzdeki dönemde mücadelesi daha fazla yaygınlaşacaktır. Zaten Kürt ve Ortadoğu gerçeğinde birkaç cephede mücadeleye hazır olunmadan, böyle bir mücadeleyi göze almadan özgür ve demokratik yaşamı kazanmak mümkün değildir. Çünkü Kürdistan'ın dört parçaya bölünmüşlüğü, bazı güçlerin Kürt sorununun çözümünü istememesi, Kürtlerle bölge güçlerini çatıştırmak istemesi, Kürtler üzerinde egemenlik kuran egemen güçlerde çözüm zihniyetinin bulunmaması, Kürtler söz konusu olduğunda ortak hareket etmeleri Kürt halkının özgürlük mücadelesini veren güçlerin birkaç cephede birden mücadele etmeye hazır olmalarını zorunlu kılmaktadır. Bu gerçeklik, Kürdistan özgürlük mücadelesinin kanunu gibidir. Kuşkusuz sorunları savaşmadan, bölge ülkelerinin demokratikleşmesi temelinde çözmek tercihimizdir. Bu, temel stratejik tercihimizdir. Ancak bunu sağlamak için de gerektiğinde birçok cephede etkin ve başarılı savaşmayı bilmek gerekmektedir.

Şu anda İran ciddi iç sorunlarla karşı karşıyadır. Demokratik olmayan karakteri, halkta memnuniyetsizliği derinleştirdiği gibi, ulus-devletçi anlayışın İran'a da bulaşması etnik ve dinsel farklı toplulukların huzursuzluğunu arttırmaktadır. İran'ın mevcut politikaları bu sorunlara çözüm bulacak karakterde değildir. Önder Apo'nun vurguladığı gibi demokratik ulus projesi en fazla da İran'ın sorunlarına cevap veren karakterdedir. Bu açıdan İran'a karşı mücadeleyi geliştirmek ve toplumsal desteği almak için demokratik ulus paradigmasını ve bu yönlü ilişki ve çalışmalara dayalı siyasi mücadeleyi yükseltmek gerekmektedir. Bunun için de iç muhalif dinamikleri bir araya getiren ve harekete geçiren politik yaklaşımı esas almak önemlidir. Bu açıdan hem Rojhilat çalışmalarını geliştirmek, hem de İran içindeki muhalif dinamikleri birleştiren ve birlikte harekete geçiren bir çalışmayı demokratik ulus çerçevesinde geliştirmek gerekmektedir. Şiddetli bir mücadeleye girmeden önce böyle bir politik mücadeleyi geliştirmek ve daha kapsamlı bir mücadelenin zeminini bu temelde oluşturmak aciliyet kazanmış bulunmaktadır.

Önder Apo'nun hamlesi HDP için güçlü bir zemin oluşturmuştur

Özgürlük mücadelemizin hala Kürdistan'ın tüm parçalarındaki gelişmeleri belirleyen mücadelesi Bakurê Kurdistan'da yürütülmektedir. Kırk yıllık mücadelemiz, eksiklik ve yetmezliklerine rağmen Bakur'da köklü bir mücadele zemini, birikimi, kültürü ve geleneği yaratmıştır. Önder Apo bu güce, politik tecrübeye dayanarak bir politik mücadele süreci geliştirmiştir. 1993 yılından bu yana bu yönlü mücadeleyi yeni yaklaşım ve taktiklerle sürdürerek bugüne kadar getirmiştir. Mücadelemizin geldiği düzey, Ortadoğu'daki gelişmeler ve Türkiye'nin içinde ortaya çıkan siyasi çekişmeler, Önder Apo'yu 2013 Newroz'unda yeni bir siyasal hamle yapmaya götürmüştür. AKP'ye çok fazla adım attırılmasa da bu süreçten en fazla yararlanan hareketimiz ve demokrasi güçleri olmuştur. Ortadoğu'daki mücadeleye genel olarak bakıldığında, Önder Apo'nun başlattığı süreçten hareketimiz güçlenerek çıkmış, AKP ise hem içte hem de dışta çatışmalar içinde yıpranmış ve zayıf düşmüştür. Önder Apo hem Türkiye içindeki siyasi çelişkilerden hem de AKP'nin sıkışıklığından yararlanarak hem özgürlük hareketimizi hem de Türkiye'deki sol hareketleri ve demokrasi güçlerini güçlendirme politikası yürütmektedir.

AKP, çatışmasızlık sürecini kendi lehine değerlendirmek istese de Önder Apo politik yaklaşımı, çözüm projeleri ve taktikleriyle bu süreçten hareketimizin güçlü çıkması için büyük çaba göstermektedir. Kuşkusuz Önder Apo devrimci halk savaşıyla sorunun çözümünü tercih etmiş, bu konuda hareketimize önemli fırsatlar ve şans da sunmuştur. Ancak devrimci halk savaşımız devleti ve hükümeti sıkıştırıp zorlasa da istenilen sonucu almayınca yeni siyasal hamlelerle harekete daha fazla sonuç aldıracak bir politik mücadele başlatmıştır. Devrimci imkanlar sizin elinizdeyken, evrimci imkanlarla sonuç almak bana kalmıştır, diyerek tutumunu izah etmiştir.

Şu açıktır ki, Önder Apo'nun hamlelerini yeterince anlamama ve gereklerini yerine getirmeme durumu yaşanmaktadır. Önder Apo, mücadele imkanlarını sonuç alıcı düzeyde değerlendirmeyişimizi ciddi biçimde eleştirmektedir. Politik mücadeledeki yetersizliklerimizi de sürekli vurgulamak-

AKP eğer istediğine ulaşırsa seçim sonrası içeride ve dışarıda yeni ilişkiler içine girerek özgürlük hareketini etkisizleştirme, tasfiye etme ve bu temelde sözde bireysel haklara dayalı bir çözümle Kürtler üzerinde yeni kültürel soykırımcı hegemonyayı kurmayı hedeflemektedir.

tadır. Politik mücadele diyalektiğini, hangi sonuçların elde edilmek istendiğini yeterince anlamayan; AKP adım atacak mı, atmayacak mı, bunun üzerinden değerlendirmeleri esas alan yaklaşımlar her zaman yetersiz tutumlar ortaya çıkarmaktadır. Önder Apo, politik mücadele taktikleriyle özgürlük hareketini ve demokrasi güçlerini güçlendirmeyi, bu temelde demokratikleşme ve çözümü yakınlaştırmayı hedeflerken, bizde de zaman zaman görüldüğü gibi, AKP adım atacak mı ya da atmayacak mı tartışmaları olmakta, bu da sürecin yeterince değerlendirilmemesiyle sonuçlanmaktadır.

Önder Apo AKP'nin karakterini çok iyi bilmektedir. Adım atma zihniyeti ve projesi olmadığını görmektedir. Ancak AKP iktidarda olduğu için hareketimiz ve halkımızın mücadelesini güçlendiren taktikleri ve girişimleri bu hükümetle yapmak durumundadır. Yoksa Önder Apo AKP adım atar, bu nedenle bu süreci geliştirmeliyiz yaklaşımı içinde olmamıştır. Hangi politik taktiklerle özgürlük hareketini ve demokratikleşme zeminini güçlendirebiliriz yaklaşımıyla hareket etmiştir. Hatta AKP'yi nasıl zayıflatırız, demokrasi hareketini nasıl güçlendiririz yaklaşımıyla bu politik taktikleri geliştirmiştir. Eğer AKP'nin çok zayıf düştüğü dönemlerde son tekmeyi vuran bir yaklaşım içine girmediyse bunun nedeni de sistem içi mücadelenin sürmesini istemesi ve mücadele içinde olan güçlerin tümünün zayıflamasını hedeflemesindendir. Çünkü AKP ile diğer güçler arasında mücadelenin sürmesi, özgürlük hareketi ve demokrasi güçlerine daha fazla güçlenme imkanı vermektedir.

Önder Apo Kasım ayının sonunda yine üç aşamalı bir müzakere taslağı sundu. AKP'yi demokratikleşme adımları atmaya zorlayarak, böyle bir atmosfer yaratarak Türkiye'de Kürt sorununun çözümünü ve demokratikleşmeyi gündemleştirdi. AKP ise bu müzakere taslağını ve takvimini aşındırıp seçime çatışmasızlık ortamında girmek ve seçimi kazanmayı hedefliyordu. Çünkü AKP hükümeti siyasi olarak sıkışmış ve yıpranmıştı. Bir yandan sanki ölümlerin gelmesini engellemiş ve Kürt sorununu çözecekmiş gibi bir pozisyonla toplumda oy almayı hedeflerken, diğer yandan iç ve dış tehlikeleri sürekli gündemleştirerek güçlü bir AKP hükümeti kuracak seçim başarısını hedeflemiştir. Önder Apo AKP'nin bu sıkışıklığını görerek Erdoğan'ın gerilim politikaları karşısında demokratikleşmeyi ve Kürt sorununun çözümünü gündemleştiren bir siyasi hamle yapmıştır. 28 Şubat Dolmabahçe Sarayı'nda HDP heyetiyle hükümetin ortak açıklama yapmaları Önder Apo'nun Türkiye'nin gündemini seçim öncesi demokratikleşme yapma hedefinin gerçekleşmesidir.

7 Haziran seçimleri her bakımdan büyük gelişmelere yol açacaktır

Biz hareket olarak kimi kaygılar taşıdık. Belki bu kaygılarımız Önder Apo'nun çabalarının başarılı olmasında belli bir rol oynadı; ancak Önder Apo'nun bu girişim ve hamlesi bizim beklemediğimiz biçimde AKP'yi zayıf düşürmüş ve özgürlük hareketi ile güçlendirmiştir. Seçim öncesi böyle bir açıklamanın HDP'yi zayıflatacağı yönündeki kaygımızın yersiz olduğu ortaya çıkmış, özellikle HDP için çok güçlü bir zemin oluşmuştur. Tayyip Erdoğan ve AKP hükümeti iç ve dış tehlikeler üzerinden seçim öncesi gündemi daha fazla otoriterleşmeyi, başkanlık sistemini dayatmayı planlamışken, gündemin demokratikleşme olması sağlanmış, AKP'nin oyunları bozulmuş, HDP güçlendirilmiştir. Erdoğan bu durumu yaratan Dolmabahçe açıklamasını karşı çıkan, izleme heyetini reddeden, Newroz manifestosunu Önder Apo'nun meşrulaşması olarak gören bir tutum ortaya koyarak, bu demokratikleşme ortamını dağıtıp kendi gündemini dayatmak istemiştir. Hükümet de bu durumda kendi söylediklerine sahiplenmeyen bir duruma düşerek itibar kaybına uğramıştır. Erdoğan ve AKP ne yaparsa yapsın, inisiyatif Önder Apo'nun öngördüğü biçimde özgürlük hareketinin ve demokrasi güçlerinin eline geçmiştir. Önder Apo böylece seçim öncesi HDP'nin başarılı olması için çok güçlü bir zemin yaratmıştır.

Önder Apo politik mücadelesiyle gündemi demokratikleşme haline getirerek özgürlük hareketimizin kırk yıllık mücadelesiyle, yine Türkiye'deki solsosyalist güçlerin, tüm demokrasi güçlerinin mücadelesiyle yaratılan birikimi daha örgütlü ve somut hale getirmeye çalışmaktadır. Nitekim şu anda HDP etrafında ortaya çıkan birlik, ortak mücadele Türkiye'nin tüm demokrasi birikimini harekete geçiren, somut sonuçlara ve kazanıma kavuşturan bir düzeye gelmiştir. Bu nedenle 7 Haziran seçimleri hiçbir seçimde olmadığı düzeyde devrimci demokratik sonuçlar yaratacak önemde bir seçim haline gelmiştir.

AKP HDP'nin başarısının kendisi açısından baş aşağı gidiş olduğunu gördüğünden, inkarcı soykırımcı devlet ise HDP'nin başarısının Türkiye'yi büyük oranda değiştirecek bir siyasi durum yaratacağını bildiğinden büyük bir korku ve panik içine girmişlerdir. HDP'nin seçim başarısını engellemek için her türlü provokasyon yapmayı göze alacak bir tutum içindedirler. Dev-Sol'un manipüle edilerek adliye baskınının yaptırılması, Ağrı'da gerillaya yönelik operasyon gerçekleştirilmesi, her yerde HDP'ye saldırılar yaptırılması, Cumhurbaşkanı, Başbakanı ve bakanlarıyla tümünün HDP'ye saldırmaları ve hedef göstermeleri tamamıyla inkarcı, soykırımcı, sömürgeci sistemden nemalanan, demokratik olmayan Türkiye'de güç olanların konumlarını kaybetmeme saldırılarıdır. Onlarca yıldır yürütülen mücadelenin Türkiye'yi değiştirmede sonuç alacağını görmeleri bu saldırganlıklarını arttırmıştır. Tüm bu gelişmeler Önder Apo'nun hamlelerinin ne kadar doğru ve sonuç aldığını ortaya koymaktadır.

Tüm bu gerçeklikler bu seçimin önemini ortaya koymaktadır. HDP'nin başarısıyla sadece Türkiye'de demokratikleşme yönünde sonuç elde edilmeyecak, tüm Ortadoğu'yu etkileyecek sonuçlar doğuracaktır. Ulus-devletçi otoriter zihniyet de HDP'nin başarısı temelinde siyasi yenilgiye uğrayacak, demokratik ulus zihniyeti temelinde yeni siyasal gelişmelerin önü açılacaktır. Tüm otoriter ve baskıcı güçler kan kaybedip zayıflayacaktır. Farklı etnik ve dinsel topluluklara saldıranlar, etnisite ve mezhep kökenli savaşlar çıkaranlar zayıflayacak, demokratik ulus savunan demokratik güçler güçlenecektir. HDP'nin başarısı klasik statükocu güçleri de, IŞİD'i de, böl-yönet politikası izleyen kapitalist modernist güçleri de zayıflatacaktır. Hatta Kürdistan'da ulusdevletçi, milliyetçi, hegemonik, otoriter yaklaşımlarıyla bölge ülkelerinin ve Ortadoğu'nun demokratikleşmesine hizmet etmeyen KDP de zayıflayacaktır. Çünkü HDP'nin başarısı, halkların kardeşliğine, eşitliğine, radikal ve derin demokratikleşmeye dayalı Kürt sorununun çözümünü etkili kılacak, işbirlikçi, milliyetçi eğilimlerin zayıflaması yaşanacaktır. Bu açıdan 7 Haziran seçimlerini her bakımdan büyük gelişmelere yol açacak seçim olarak görmek gerekmektedir.

Bu seçimin yaratacağı sonuçlardan zarar görecek olanlar her an çeşitli provokasyonlar yapabilirler. Bu konuda demokrasi güçlerinin duyarlı olması, bu tür provokasyonlara fırsat vermemesi gerekmektedir.

AKP yeni kültürel soykırımcı politikanın iç ve dış dengelerini oluşturma arayışında

Bu seçimin sonuçları kesinlikle önemli siyasal sonuçlar ortaya çıkaracaktır. AKP eğer istediğine ulaşırsa seçim sonrası içeride ve dışarıda yeni ilişkiler içine girerek özgürlük hareketini etkisizleştirme, tasfiye etme ve bu temelde sözde bireysel haklara dayalı bir çözümle Kürtler üzerinde yeni kültürel soykırımcı hegemonyayı kurmayı hedeflemektedir. Tayyip Erdoğan'ın Dolmabahçe görüşmelerini reddetmesi, Newroz manifestosuna karşı çıkması, izleme heyetinin kabul edilmeyeceğini söylemesi, seçim sonrası İmralı görüşmeleri ve şimdiye kadar araçsallaştırmaya çalıştığı süreci de bitirerek yeni Kürt politikasını gündeme koyacağını göstermektedir. Bazı işbirlikçi hainleri milletvekili aday listesine koyması da böyle bir politikanın hazırlık boyutlarından olarak görülmelidir. Zaten bir süredir orduyla ve çeşitli ulusal güçlerle ilişkisini düzeltme ve geliştirme çabası yürütmektedirler. AKP hükümetinin son zamanlarda Suudi Arabistan ve Mısır'la ilişkilerini geliştirmek istemesi, Suriye'de ABD ve Batı'nın politikalarına belli bir uzlaşma temelinde entegre olmak istemesi, seçim sonrası bize karşı yürüteceği yeni politikanın iç ve dış dengelerini oluşturma çabaları olarak görülmelidir.

AKP seçim sonrasına hazırlanırken, bizlerin de seçim sonrasına hazırlanması önemlidir. Özellikle Türkiye'de oluşan ortamı seçim sonrası daha güçlü bir demokratikleşme hareketine çevirmek gerekmektedir. HDP etrafında seçime ortak giren tüm güçlerle ilişkileri günlük ve dönemsel olmaktan çıkarıp uzun vadeli ve stratejik düzeye çıkarmak gerekmektedir. Sol ve sosyalist güçlerin ideolojik ve siyasi çizgimizin temel ittifak güçleri olarak ela almak ve ilişkileri bu düzeyde geliştirmek önemlidir. Tüm dünyada sol ve sosyalistlerin yüzünü ve dikkatini bize çevirdiği dönemde sol ve sosyalist güçlerle ilişki ve yaklaşımları hem Türkiye, hem Ortadoğu, hem de dünyada yeni bir düzeye çıkarmak gerekmektedir.

Türkiye'de Alevilerle ilişkide iyi bir düzey yakalanmıştır. Bunu seçim öncesi etkili olarak değerlendirmek, seçim sonrasında da tamamen stratejik düzeyde bir ilişki haline getirmek hem paradigmamız hem de yeni yaşam projemizin doğal toplumsal temeli olma karakterinden dolayı gereklidir. Önümüze Alevileri CHP ve devletten koparıp kendi sistemimiz içine alma fırsatı gelmiştir. Bunu kesinlikle çok iyi değerlendirip sonuç almak gerekmektedir.

Sadece farklı inanç toplulukları değil, farklı etnik toplulukları da mücadelemizin müttefiki haline getirme imkanı artmıştır. Çerkezleri de, Arapları da, Mehalmileri de kendi örgütlü mücadelemizin içine çekebiliriz. Demokratik ulus çizgisi ve bunun somutlaştığı HDP etrafında bunu gerçekleştirmek mümkündür.

AKP'nin 12 yıllık politikaları istismar ettiği inançlı kesimlerin de arayış içine girmesine yol açmıştır. Bu açıdan iktidar İslamına karşı demokratik kültürel İslam anlayışını ortaya koymak, demokratik müslümanları mücadelemizin içine çekmek her zamandan daha fazla imkan dahiline girmiştir. İslamın kültürel değerlerini demokratik sosyalizmin kültürel değerleri haline getirerek kültürel İslamı yaşayan halkımızın ve diğer etnik toplulukların mücadelemiz etrafında birleşmesini ve inançlarını bizim yeni yaşam projesinde en iyi biçimde yaşamalarını sağlayacak bir politika ve tutum içinde olmak sadece Kürdistan'da değil, tüm Ortadoğu'da demokratik modernite çizgisinin başarısı için gereklidir. 7 Haziran seçim kampanyasını ve sonrasını bu çerçevede değerlendirmek de mücadelemizin görevlerinden olmaktadır.

2015 1 Mayıs'ı seçim kampanyası sürecine denk gelmiştir. 1 Mayıs, emekçilerin dayanışma ve mücadele günü olarak ortaya çıksa da kapitalizmin, kapitalist modernitenin toplumsal sorunları yaygınlaştırması ve ağırlaştırmasıyla birlikte tüm ezilenlerin, sömürülenlerin, kadınların, gençlerin, ötekileştirilen, baskı altına alınan farklı etnik ve dinsel toplulukların da mücadele günü haline gelmiştir. Bu açıdan HDP'nin ideolojik-politik çizgisiyle dayandığı toplumsal zemin tamamıyla 1 Mayıs ruhu, değerleri ve mücadele bileşenleriyle örtüşmektedir. Bu açıdan bu 1 Mayıs'ı aynı zamanda HDP'nin temsil ettiği ruh ve bileşenlerin mücadelesini yükselttiği bir gün olarak ele almak gerekir. Tüm seçim kampanyalarını 1 Mayıs ruhuyla yürütmek,1 Mayıs'ı 1 Mayıs değerlerine sahiplenen HDP'nin seçim başarısının kampanyasının en yoğun yürütüldüğü gün haline getirmek önemlidir. Bu açıdan bu 1 Mayıs'a tüm HDP bileşenlerinin sahip çıkması ve meydanlara akması gerekmektedir.

Mayıs ayı aynı zamanda Denizlerin idam edildiği, İbrahim Kaypakkaya'nın işkencede, Haki Karer'in halkların kardeşliği ve özgürlüğü için mücadele ederken katledildiği, Dörtlerin zindanda kendilerini meşale yaparak mücadeleyi yükselttikleri, Sinan Cemgillerin Nurhak'ta çarpışarak şehit düştükleri aydır. Mayıs ayı bu değerlerle halkların kardeşliği ve mücadele birliğinin sembolleştiği ay haline gelmiştir. Bu temelde Mayıs ayını halkların ortak mücadelesini geliştirme zemini haline getirmek, bu temelde HDP'nin bu değerlerle seçime girmesini sağlayıp başarılı kılmak da temel çalışmalardan olmalıdır. Mayıs ayı bu temelde halkların mücadele ruhu haline getirilir ve bu mücadele ruhu HDP'nin seçim başarısında etkili kılınırsa 7 Haziran'da tüm şehitlerin özlemi olan demokratik Türkiye ve özgür Kürdistan her zamankinden daha fazla yakınlaşmış olacak ve gerçekleşme imkanına kavuşacaktır.

Rojava Devrimi, Şengal ve Kobanê Direnişlerinin ideolojik ve politik çizgimizin tanınmasında yarattığı etkileri ve Ortadoğu'daki kaos ortamında demokratik ulus, demokratik konfederalizm ve demokratik özerklik modelinin sorunları çözümleyici karakterinden yararlanmak devrimimizi tüm Ortadoğu'da geliştirme imkanını fazlasıyla arttırmıştır. Bu devrimin heyecanı, coşkusu ve mücadele azmiyle tarihsel rolümüzü oynama ve kazanma imkanımız artmıştır. Mevcut siyasal gelişmeler ortamında kırk yıllık mücadelemizin tecrübesi, birikimine dayanarak hamleci olmak bize zaferi getirecektir.

■■■

Rojava Devrimi demokratik sosyalizm mücadelesidir

Cemal Şerik

Rojava Devrimini-Kobanê Direnişini, Tunus'ta yaşanan demokratik halk ayaklanması ile birlikte başlayan süreçten ayrı olarak düşünmek mümkün değildir. Çünkü Tunus'ta yaşanan halk ayaklanması, "*Arap Baharı*" olarak adlandırılan bir sürecin başlangıcını oluştururken, küresel sermaye güçlerinin karşı cepheden harekete geçmelerine de neden olmuştur. Suriye'ye yönelik gerçekleşen askeri müdahale de bu gerçeklik içerisinde yer almıştır.

14 Ocak 2011 günü Kuzey Afrika ve Ortadoğu yeni bir güne uyanmıştı. Bu uyanış tarihe "*Arap Baharı*" olarak geçti. 14 Ocak günü Tunus'ta başlayan halk ayaklanması sadece Arap Halkları için değil, Ortadoğu'da yaşayan halklar için bir kilometre taşı rolü oynamıştı.

O gün Tunus'ta seyyar satıcılık yaparak, kendisinin ve ailesinin yaşamını sürdürmeye çalışan Muhammed Bu Azizi, bedenini ateşe vererek gerçekleştirdiği protesto eylemi ile halk ayaklanmasının ateşlenmesinde kıvılcım rolü oynamıştı.

Tunus'ta başlayan bu ayaklanma ile ülkede kendi saltanatını sürdüren Zeynel Bin Ali diktatörlüğüne son verilmişti. Aslında Muhammed Bu Azizi gerçekleştirdiği eylemi ile o güne kadar toplumun yaşadığı tüm baskı ve sömürüye karşı halkın biriken öfkesinin sesi olmuştu. Ülkede var olan sol, devrimci, demokratik gençlik ve sendikal hareketlerin varlığı da bu protesto eyleminin bir ayaklanmaya dönüşmesinde önemli bir rol oynamıştı.

Sonuçta ise Zeynel Bin Ali Tunus'u terk etmek zorunda kalmış ve yerini kendinin bir devamı olan Ganuşi Hükümetine bırakmıştı. Bu gerçeklik, halkın başlayan ayaklanmasının yeni bir dalga biçiminde Ganuşi hükümetine karşı da devam etmesine neden oldu.

Başlayan ve devam eden ayaklanma, Tunus'la da sınırlı kalmadı. Diğer ülkelerde de ateşleyici bir rol oynadı. Bir nevi 1968 yılında Avrupa'da başlayan gençlik hareketlerinin neden olduğu bir etki yarattı. Mısır'da gençlik harekete geçti ve Hüsnü Mübarek rejimine son verdi.

Tunus'ta ve Mısır'da yaşanan demokratik halk ayaklanmaları bir anda dünyanın temel gündemi haline gelirlerken, küresel sermaye güçlerinin de harekete geçmesine neden oldu. Aslında küresel sermaye güçleri; reel sosyalizmin çözülmesiyle birlikte, değişen dünya dengelerini yeniden oluşturmak istemişlerdi. "*Yeni Dünya Düzeni*" ve sonradan adını "*Genişletilmiş Ortadoğu Projesi*" olarak değiştirdikleri "*Büyük Ortadoğu Projesi*" ile böyle bir yönelim içerisine girmişlerdi. Fakat bunu gerçekleştirirken de daha çok, İkinci Dünya Savaşı sonrasında oluşan dünya konjonktürüne göre belirlenmiş olan stratejileri esas alarak hareket etmişlerdi. Bu da daha çok klasik müdahaleler şeklinde yaşanmıştı.

Küresel sermayenin böyle bir yaklaşımda ısrar etmelerin de ise reel sosyalizme karşı izledikleri politika sonucunda başarılı olduklarını ya da kazandıklarını düşünmeleri önemli rol oynadı. Böyle yanılsamalı bir yaklaşımın gelişmesinde reel sosyalizmin çözülmesinin ardından uluslararası alanda, dünya sol ve sosyalist hareketlerinin içerisine girdikleri moral çöküntü ve daha çok da "*bekleyen*" ve "*yaşananlar arkasında sürüklenen*" bir pozisyonda kendilerini tutmalarının önemli bir rolü oldu. Daha doğrusu sol ve sosyalist güçlerinin içerisinde oldukları bu pozisyon küresel sermaye güçleri üzerinde cesaretlendirici bir etki yarattı.

Bu şekilde reel sosyalizmin çözülmesine ve sosyalizmde ısrar eden PKK mücadelesinin Ortadoğu'da yarattığı devrimci etkiye rağmen küresel sermaye güçlerinin hala klasik müdahalelerde ısrar etmek istemeleri ise istedikleri gibi bir sonuç elde etmelerini engelledi. Irak'a ve Afganistan'a gerçekleşen müdahalelerin sonuç vermemesi ve giderek daha pahalıya mal olmaya başlaması da bunu gösterdi. Tunus'ta ve Mısır'da yaşanan demokratik halk hareketleri de böyle bir gerçeği ortaya koydu.

Aslında Tunus'ta ve Mısır'da yaşanan demokratik halk hareketleri PKK şahsında temsilini bulan ve sınıflı devletçi uygarlık güçlerine karşı toplumun içerisinde olduğu direnişin bir göstergesi oldu. "*İdeolojilerin sonu*", "*Tarihin sonu*" belirlemelerin ve kapitalist moderniteye övgülerin yapıldığı bir süreçte Kuzey Afrika'da yaşanan bu direnişler böyle bir gerçeği gözler önüne serdi.

"Yeşil Kuşak" ve klasik özel savaş stratejisinde Israr

Tunus ve Mısır'da yaşanan demokratik halk direnişleri için "*Arap Baharı*" denilmesi böyle bir gerçekliği ifade etti. ABD'nin başında yer aldığı küresel sermaye güçlerini korkutan da bu gerçeklikti. O nedenle de hazırlıksız yakalandılar ve klasik gladyocu, özel savaş stratejisine göre hareket ettiler. Bunun bir sonucu olarak Mısır ve Tunus'ta daha önce 1970'lerin Ortadoğu'sun da uygulamaya konulan "*Yeşil Kuşak Projesi*" *nin* kalıntıları devreye konuldu. Bunlar üzerinden de bu ülkelerde demokratik halk muhalefetlerinin önü kesilerek, etkili bir hale gelinmek istenildi. Bununla da yetinilmedi. Küresel sermaye güçleri oluşan ortamı kendisi için bir fırsat haline getirmek için reel sosyalizmin çözülmesinden sonra stratejik hedef olarak belirlemiş olduğu ülkelere karşı harekete geçti. Bunun bir sonucu olarak önce Libya'ya ardından da Suriye'ye yönelik askeri bir hareketlilik içerisine girdi.

Böylece küresel sermaye "*Yeşil Kuşak Projesi*"nin ardıllarını ve gladyocu özel savaş stratejisini devreye koyarak "*Arap Baharı*"nı, Arap kışına çevirmek için harekete geçti. Tunus ve Mısır'da halk ayaklanmalarının başlamasında aktif rolü olmayan dinci kesimler iktidara taşınırken, ayaklanan halkın özgürlük ve demokrasi talepleri bir kenara itilmeye çalışıldı. Libya ve Suriye'de ise işbirlikçi güçler harekete geçirilerek doğrudan askeri müdahalelerde bulunuldu.

Gerçekleştirilen bu müdahaleler ise daha çok cepheden savaş esprisine göre yoğun askeri güç kullanılarak gerçekleşti ve Libya'da sonuç aldı. Kaddafi yönetimi devrildi. Ancak bu gerçeğe rağmen küresel sermaye Libya'da tam başarılı da olamadı. Çatışmalar devam etti. Kaddafi karşıtı güçler kendi aralarında bölündü ve kendileri için hakimiyet alanları oluşturmaya başladılar. Hatta bunlar içerisinde ABD büyükelçisinin de ölümü ile sonuçlanan saldırıda da görüldüğü gibi kendini ABD karşıtı ilan eden güçler bile oldu.

Suriye'ye yapılan müdahale ise Libya'da olduğu gibi sonuç vermedi. İran, Rusya gibi devletlerin Suriye'ye vermiş olduğu desteğin devam etmesi, küresel sermaye güçlerinin Libya'da olduğu gibi kendi aralarında birlik sağlayamamaları TC gibi Ortadoğu da etkili bir güç haline gelmek isteyen devletlerin, Suriye'ye gerçekleşen müdahaleyi kendileri için bir fırsat görmeleri, kendini bu müdahalenin bir parçası haline getirmeyen Kürt dinamiğinin üçüncü bir güç olarak varlığını koruması böyle bir sonucun ortaya çıkmasında etkili oldu.

Tunus ve Mısır'da yaşanan demokratik halk ayaklanmalarını 20. yüzyılda gerçekleşen halk ayaklanmalarından farklı yönleri birlikte ele almak gerekmektedir. Bu fark ise gerçekleşen bu ayaklanmaların reel sosyalizmin çözülmesi ile "*kapitalizm kazandı*", "*Sosyalizmin, özgürlük ve demokrasi mücadelelerinin sonu geldi*" gibi teranelerinin ayyuka çıktığı bir dönemde gerçekleşmesiydi. Bununla birlikte Ortadoğu'da yaşayan sosyalizmin temsilini kendi şahsında somutlaştıran PKK mücadelesinin/direnişinin varlığına rağmen genelde sosyalist hareketlerin, özgürlük ve demokrasi mücadelelerinin "*ne olacak*", "*nasıl bir mücadele gerçekleştirilecek*" soruları kendilerine sorduğu ve büyük bir çoğunluğunun da beklenti halinde olduğu bir süreçte gerçekleşen demokratik halk ayaklanmaları olmaları özelliğini taşımaktaydılar.

Küresel sermaye güçleri ise birbirini tetikleyen ve zincirleme gelişme içerisine girebilecek böyle bir ayaklanma serisi beklememekteydiler. Onun içindir ki, kapıldıkları telaş ve korku sonucunda önce Tunus ve Mısır'da gerçekleşen ayaklanmaların yönünü çevirmeye ve kendisi ile uyumlu hareket edebilecek güçleri bu ülkelerde iktidara taşımayı kendi çıkarlarına gördüler. Bunu yaparken de asıl olarak diğer ülkelerde gerçekleşebilecek olan halk ayaklanmalarının önünü kesmeye çalıştılar. Tunus ve Mısır'daki gibi örgütlü güçlü bir muhalefet ve bir ayaklanma anı yaşanmamasına rağmen Libya ve Suriye'ye yapılan müdahalelerin asıl nedenlerinden birini de bu gerçeklik oluşturdu.

Küresel sermaye güçleri Libya'da Kaddafi yönetimine son vererek bu amaçlarına büyük oranda ulaşmış olsalar da Suriye'de bunu gerçekleştiremediler. Tabii bunun da nedenleri vardı.

Libya'ya yapılan askeri müdahalenin, sonuç vereceğinin anlaşılması ile birlikte, Kaddafi yönetimi Rusya ve İran başta olmak üzere o güne kadar yakın ilişki içerisinde olduğu güçler tarafından yalnız bırakılmış ve bunu takiben içeride çözülmeler yaşamaya başlamıştı. Tüm bu yaşananlar saldırıların daha da şiddetlenmesi ile birleşince, küresel sermaye güçleri amaçlarına önemli oranda ulaşmış oldular. Suriye'ye yapılan müdahale ise Libya'daki gibi olmadı. Libya'da olduğu gibi, bütünlük sağlanamadı, ABD'ye ve müttefiklerine rağmen, farklı politikaların devreye girmesinin önüne geçilemedi. Suriye üzerine birçok güç ve devletin hesaplarının olması böyle bir sonuç ortaya çıkardı.

ABD, Suriye üzerinden "*Genişletilmiş Ortadoğu Projesi*"nin pratikleştirilmesinde önemli bir hamle yapmak isterken, Ortadoğu'da etkin bir güç haline gelmek isteyen Türk devleti ise böyle bir müdahaleyi "*Yeni Osmanlıcı*" politikanın pratikleştirilmesi için bir fırsat olarak değerlendirdi. Küresel sermaye güçlerini beklemeden harekete geçti. Suriye'de rejim aleyhine kullanabileceği güçleri denetimine almaya; Özgür Suriye Ordusu içersinde yer alan bazı gruplarla birlikte, Cephet El Nüsra ve DAİŞ gibi çete oluşumları kullanmaya çalıştı. Bu da TC devleti ve ABD'nin başını çektiği güçlerin ortak bir nokta da buluşmalarını engelledi.

Bu şekilde, Suriye'ye gerçekleşen müdahaleden farklı çıkar beklentisi içerisine girilmesi Esat rejimini rahatlattı. Suriye'den sonra yapılacak olan müdahale sırasının kendine geleceğini gören İran ise Libya da olduğu gibi hareket etmedi. Aksine, Suriye'yi kendisi için bir savunma, savaş alanı haline getirdi.

Suriye'ye yapılan müdahalenin uzaması ise Esat rejiminin saldırı şokunu atlatmasına ve kendini toparlanmasına neden oldu. Bununla birlikte, Suriye rejimine karşı kullanılan Cephe El Nüsra ve DAİŞ kontrol dışına çıkmaya başladı ve uluslararası alanda işledikleri cinayetler, katliamlar, tecavüzler, işkenceler ile anılmaya/kabul görmeye başladı. Bu da Esat rejimini bu güçler karşısında "*ehvenişer*" hale getirdi.

Tüm bunlar birleşince ABD, Libya'da olduğu gibi Suriye'de sonuç elde edemedi. Bu noktadan sonra küresel sermaye devirmeye çalıştıkları Esat rejimi ile uzlaşma arayışı içerisine girdi.

''Sınıflı devletçi uygarlık güçlerinin temsilcileri, Rojava Kürdistan'ında demokratik modernite güçleriyle karşılaştılar ve onlarla kıyasıya bir savaşa tutuştular. Ve sonuçta yenildiler ve kazanan devrim oldu...''

Rojava Devrimi'nin temelleri Önder Apo tarafından atıldı

ABD, Birinci Körfez Savaşı'nın hemen ardından 1991'de Irak'a askeri müdahale de bulunurken, öncelikli olarak kendine üstelenebileceği bir alan yaratma ihtiyacını duymuştu. En uygun alan olarak 32.ve 36. paralel arasında kalan coğrafyayı belirlemişti. Bu coğrafya içerisinde Başurê Kürdistan'ın nerdeyse tamamı yer almaktaydı. O süreçten sonra ABD Irak-Saddam rejimine karşı yürüttüğü operasyonları tamamen Başurê Kürdistan üzerinden yürütmeye başladı.

ABD'nin 2003 yılında yeniden gündeme getirdiği ikinci Körfez savaşıyla; Irak'ta Saddam rejimini devirmek için harekete geçtiğinde de yine Başurê Kürdistan'ı temel bir üst olarak değerlendirdi. Bu anlamda Başurê Kürdistan rolünü de oynadı.

Oysa ABD'nin başında yer aldığı müttefik güçler Suriye'ye müdahale ederken benzeri bir konumlanış içerisine girmedi. Ya da böyle bir şeye ihtiyaç duymadılar. Belki böyle bir yaklaşım içerisine girilirken Türk devleti ve Başurê Kürdistan değerlendirilmek istenildi. Ancak bu böyle olmadı. Türkiye, ABD'den önce harekete geçti ve Başurê Kürdistan Bölgesel yönetimi ile anlaştı. Buna göre Suriye'nin TC'nin kontrolüne geçmesi, Rojava'da zengin petrol kuyularının bulunduğu Cizire bölgesinin de Başurê Kürdistan Bölgesel Yönetimine bırakılması konusunda hem fikir olundu.

Böylece ABD, Suriye'ye yönelik geliştireceği müdahalede temel üstlenme alanının yaratılması konusunda bir boşluk içerisine girdi. Buna Suriye'de harekete geçirilecek olan güçler üzerinde, Türk devletinin etkisi eklenince, varolan bu boşluk çok daha fazla genişlemiş oldu. Bu yönüyle ABD'nin Suriye müdahalesi, Irak'a gerçekleşen müdahaleye oranla dezavantajlarla başladı. Eğer Irak'ta olduğu gibi ABD Suriye'de de dayanabileceği temel bir üsse sahip olabilseydi kuşkusuz böyle bir şeyle karşılamayacaktı. Dezavantajlarla, böyle bir harekatı başlatan ABD'nin bundan başka bir olasılıkla karşılaşmasının da mümkün olmadığını belirtmek lazım.

ABD böyle bir operasyonu başlatırken Suriye devlet sınırları içerisinde bulunan Kürtleri de hesaba katmamış ve kendine göre müttefikler bulmuştu. Sadece ABD değil, TC ve Başurê Kürdistan Bölgesel Yönetimi de böyle bir yaklaşım içerisine girmişlerdi. Bu yaklaşıma göre ister ABD olsun ister TC olsun, bunlar Rojava Kürdistan'ını bir paylaşım alanı olarak görmüşlerdir.

Suriye'ye müdahale başladığında "*Rojava Kürdistan'ı ne olacak*" soruları sorulduğu zaman bu güçlerin vermiş oldukları cevaplar da buna göre verilmekteydi. Rojava halkını ciddiye bile almadılar. Cenevre'de Suriye rejimi ile muhalefet güçleri arasında yapılan görüşmelerde ve bu güçlerin yapmış oldukları kimi açıklamalarda, çağrılarda bu çok açık bir şekilde görülmekteydi.

Gerek ABD'nin ve Türk devletinin, gerekse de Suriye'deki muhalif güçlerin esas olarak yanıldıkları nokta da burasıydı, Kürtlerin hesaba katılmamasıydı. Bu gerçek çok geçmeden anlaşılmaya başlandı. Kürtler, Suriye rejimi ve Suriye'ye müdahale eden güçler dışında kalarak bir tutum belirledi. Bunu da "*üçüncü çizgi*" olarak ilan etti. 19 Temmuz 2012 devrimi de bu temelde gerçekleşti.

19 Temmuz devrimi ile Rojava Kürdistan'ı, Suriye'de süren savaşın yıkıcı etkisine karşı kendini korurken; öz yönetimi ve savunmasına dayalı olarak, öz dinamikleri üzerinde yeniden örgütlenme içerisine girdi. Bunda da başarılı oldu.

Aslında Rojava'da 19 Temmuz 2012'de yaşanan devrim yaklaşık otuz yılı bulan mücadelenin bir sonucu olarak gerçekleşmişti. Önder Apo, esaretinden önce yirmi yıl Rojava'da kalmış ve orada halkı eğitmiş ve örgütlü bir güç haline getirmişti. Öyle ki Önder Apo'nun esaret döneminde geliştirdiği "*devletsiz toplum*" projesi, yine Önder Apo tarafından öncesinde Rojava Kürdistan'ında pratikleştirilmişti.

O süreçte, Önder Apo Rojava Kürdistan'ın da bulunurken; bir yanda Suriye devleti varlığını devam ettirmiş, diğer taraftan da Kürtler öz örgütlerini oluşturarak kendi kendilerini yönetmeye başlamışlardı. Neredeyse örgütsüz bir Kürt bireyi kalmamıştı. Kadınlar, gençler, çocuklar, esnaflar, köylüler kendi örgütünü oluşturmuştu. Yine, Kürtler yaşadıkları sorunları kendi içlerinde çözmekteydiler.

Önder Apo, uluslararası komplonun bir sonucu olarak Suriye'den ayrıldıktan sonra da Rojava'da Kürtler, bu örgütlü konumlarını tüm baskı ve engellemelere rağmen devam ettirmeye çalıştılar. 19 Temmuz devrimi de kendini böyle bir gerçeklik üzerinde var etti.

19 Temmuz devrimi bir gerçekliğin ilanıydı. Bu aynı zamanda Suriye'ye müdahale de bulunan güçlerin bir türlü göremedikleri ya da görmek istemedikleri bir gerçekliği ifade etti. Bu güçleri asıl olarak korkutan da bu gerçeklikti, Rojava Devrimi'ydi.

Rojava Kürdistan'ında halk, küresel sermaye güçlerinin Suriye'ye yönelik askeri müdahale ile başlayan savaşta kendilerini bir taraf haline getirmediler. Bağımsız bir duruşu sergilediler. Oysa küresel sermaye ve Suriye rejimi Kürtleri bir irade olarak görmedikleri için, kendilerine yedekleyebilecekleri düşünmüşlerdir. Bu gerçekleşmedi, Kürtler savaşın her iki tarafı karşısında mesafeli durdu ve kendi coğrafyalarına yaşanan bu kirli savaşın girmesinin önüne geçmeye çalıştılar.

Suriye'de başlayan bu kirli savaştan kendileri için medet uman TC devleti ve KDP'de umduklarını bulamadılar. Onlarda Rojava Kürtlerini bir irade olarak görmemişlerdi. TC, Rojava Kürtleri tamamen etkisiz kılacağını düşünürken, KDP'de kendisine yedekleyebileceği gibi bir yanılgı içerisine girmişti. Bu her iki güç yanıldıklarını gördüler.

İran'ın tutumu da pek farklı değildi. Onlarda Suriye rejiminin yanında savaşın bir tarafı haline geldi. Hatta bir taraf olmaktan da öteye, savaşın bizzat yürütücüsü haline geldi. Özellikle Kürtlerinin savaştan başarıyla çıkması halinde, Rojhilat Kürdistan'ı üzerinde neden olacağı doğrudan etki karşısında içerisine girdiği korku nedeniyle; karşıt bir duruşun sahibi oldu.

Rojava Kürdistan'ın da üçüncü bir çizgi olarak kendini ifade eden özgürlük ve demokrasi güçlerinin öz yönetimlerini ilan etmeleri ve meşru savunmalarını gerçekleştirmeye başlamaları ile birlikte tüm bu güçlerin politikaları da iflas etti. Bu durumda kaybeden Suriye rejimi ve Suriye'ye müdahalede bulunan güçler olurken kazanan da Rojava Kürdistan'ı oldu.

Küresel sermaye güçlerinin, Suriye rejiminin, Türk devletinin KDP'nin, İran'ın Rojava devrimine tepkisi ve saldırıları da bu nokta yoğun bir hal aldı. Çünkü Rojava Devrimi tüm bu güçlerinin hesaplarını bozmuştu. Bunun sonucu, Suriye'de süren savaşta birbirine karşı olan bu güçler Rojava Devrimi karşısında ortak bir nokta da buluşmuş oldular. Öyle ki, birbirleri karşısında yürüttükleri askeri harekatlarını ve üstlenmelerini bile buna göre ayarlamaya başladılar. Hatta kimi hallerde DAİŞ'in ilerleyişinde ve büyük silah ve cephane depolarını ele geçirmesinde görüldüğü gibi, Rojava Devrimine karşı birbirlerine yol verir bir hale geldiler.

KDP'nin Simela sınır kapısını kapatması, "*sınırda*" hendek kazması, ambargo uygulaması, bazı çete guruplarının örgütlendirilerek eğitilmesi ve bunların Rojava'da sabotajlar dahil karşı örgütlenmeler içerisine girmiş olması, Türk devletinin önce Cehhet El Nusra'yı Serikaniyê daha sonra da DAİŞ'i Kobanê'ye saldırtması da böyle bir gerçeklik içerisinde yer aldı. Bu anlamda Rojava Devrimi'ne karşı saldırılar sadece Rojava ile sınırlı kalmadı. Bir bütün olarak Kürdistan'ın diğer parçalarını ve bölge ülkelerini de içerisine aldı.

Türk devleti, Cephet EL Nusra ve DAİŞ'i, Rojava Devrimi'ne karşı kullanırken, Türkiye'yi ve Bakurê Kürdistan'ını bir savaş cephesi haline getirdi. Bu çete gurupları TC'nin onayı ve yönlendirmesi ile sınır boylarında üstler kurdular, tahkim edildiler ve buralardan saldırılar gerçekleştirdiler. Aynı şekilde Irak ve Başurê Kürdistan'da DAİŞ'in hem kendini güç haline getirerek örgütlendirdiği hem de Rojava'ya yönelik güç ikmali ve saldırıların yapıldığı bir alan haline getirildi. Şengal'de yaşananlar da bunun bir sonucu olarak gerçekleşti. Onun içindir ki, Şengal'de yaşananları DAİŞ'le de sınırlandırmamak gerekir. Aksine bütünlüklü olarak ve bunun Rojava Devrimi karşıtı olan diğer güçlerle bağı ile birlikte ele almak gerekmektedir. Daha önce basın-yayın organlarında da tartışıldığı gibi; Ürdün'de KDP'nin de içerisinde yer aldığı bir toplantıda alınan kararlar gereği olarak gerçekleşmişti. Hedefinde de Rojava Devrimi'nin boğulması, Kürtlerin soykırıma tabi tutulması vardı.

Ancak Rojava Devrimi'ne yönelik saldırılar sonuç vermedi. Aksine Rojava devrimini, Rojava Kürdistan'ı dışına çıkardı. Onu bir Kürdistan devrimi ve bir Ortadoğu devrimi haline getirdi.

Rojava devrimi "Arap Baharını", "Ortadoğu Baharına" dönüştürdü

Tunus'ta yaşanan demokratik halk ayaklanması, Kuzey Afrika'da ve Ortadoğu'da zincirleme etki yaratacak bir potansiyeli içerisine taşımaktaydı. Ardından Mısır'daki halk ayaklanması da bunu doğrulamıştı. Fakat küresel sermaye, Tunus'ta yaşanan halk ayaklanmasının diğer ülkeleri etkisi altına almaması ve bunun bir "*Arap Bahari*"*na* dönüşmesinin engellemek için harekete geçmişti. Koşulları kendisi için bir fırsat olarak görmüş; Libya ve Suriye'ye askeri müdahalelerde bulunarak "*Genişletilmiş Ortadoğu Projesini*" hızla pratikleştirmek istemişti. Bunu engelleyen ise Rojava Devrimi oldu. Böylece "*Arap Bahari*"nın, "*Ortadoğu Bahari*"na dönüşmesinin de önü açılmış oldu.

Ortadoğu halkları, yok sayılan kültürler ve kimlikler, inanç toplulukları kendini Rojava Devrimi'nde buldu. Tarihin en kadim halklarından olan Asuri-Süryani ve Ermeniler olmak üzere farklı topluluklar kimlik ve iradelerine dayanarak örgütlenmeye ve kabul görmeye başladılar. Birlikte yaşadıkları diğer topluluklarla ortak bir yaşamı örgütlendirmeye başladılar.

Rojava Devriminin neden olduğu sonuç bunlarla da sınırlı kalmadı. Uluslararası alanda bir etki düzeyine ulaştı. Özellikle de Kobanê direnişi adeta yeni bir dönüm noktası haline geldi. Kobanê'de sadece Kürtler direnmemiş ve kazanmamıştır. Kobanê'de insanlık kazanmıştır. Kaybeden sadece DAİŞ değil, onda somutlaşan küresel sermaye güçleri ve onlarla işbirliği halinde olan bir avuç insanlığından uzaklaşmış çıkarcı kesimler olmuştur. Bundan ötürü DAİŞ'i kendi başına oluşmuş bir çete grubu olarak ele almak yalnış olur.

DAİŞ'in resmi olarak kuruluşunun 2006 yılında Irak'ta gerçekleştiği dair bilgiler mevcuttur. Böyle de olsa önemli olan böyle bir oluşumun arkasında kimlerin olduğu gerçekliğidir. Nitekim DAİŞ'in oluşumunda İsrail ve ABD'nin olduğu ifade edilmektedir. Tunus'taki demokratik halk ayaklanmasının başlattığı süreci sona erdirmek için harekete geçen küresel sermaye güçleriyle birlikte DAİŞ gibi çete grupların devreye girmiş olmaları da bu görüşleri doğrulamaktadır. DAİŞ ve türevleri daha çok zengin petrol ve enerji kaynaklarının yeniden dizayn edilmeye çalışıldığı bir süreçte; zengin petrol ve enerji rezervlerinin bulunduğu coğrafik bölgelerde harekete geçmişler ve etkili olmaya çalışmışlardır. Dikkat edilirse, DAİŞ ve türevleri harekete geçtikleri süreçte, hiçbir şekilde küresel sermaye güçleri ile karşı karşıya gelmemişlerdir. Hatta onların daha rahat hareket etmesine olanak tanınmış ve bunlara dayanarak sonuca ulaşmak istemişlerdir.

Nasıl ki CIA tarafından kurulan El Kaide, MOSAD tarafından kurulan HAMAS sahiplerine karşı dönmüşlerse, DAİŞ'de aynı şekilde küresel sermaye güçlerinin kontrolü dışına çıkmaya başlamış ve onlara zarar vermeye başlamıştır. DAİŞ ve türevlerinin son noktada vardıkları yerden hareketle, ilk oluşumları hakkında bir fikir geliştirmek doğru olmamaktadır.

DAİŞ ve türevleri ilk başta bölge halklarına karşı, küresel sermaye güçlerinin hizmetinde hareket etmiş ve onlara alan açmaya çalışmıştır. Aralarında yaşanan sorunlar sonradan oluşmuştur. DAİŞ güçlenip, geliştikçe ve farklı güçlerin bunlarla ilişkilenmesiyle birlikte kontrol dışına çıkmaya başlamışlardır. Sergiledikleri vahşet, gerçekleştirdikleri cinayet ve katliamlar nedeniyle de tüm dünya insanlığının nefretini üzerlerinde toplamışlardır.

Tüm bunlar yan yana getirildiği zaman DAİŞ ve küresel sermaye güçleri arasındaki bağın nerede başladığı ve bunlar arasındaki ilişkinin nasıl bozulduğu yeterince anlaşılıyor. Bu anlamda Kobanê'de gerçekleşen direnişi küresel sermaye güçlerine ve çetelerine karşı; demokratik değerlerde buluşan insanlığın direnişi olarak kabul etmemiz lazım. İnsanlığın bugüne kadar yarattığı ve ulaştırdığı değerlere karşı saldırıya geçrn DAİŞ'e karşı insanlıkta Kobanê'de direnişe geçmiştir. Bu yönüyle Kobanê direnişi bir kentin savunulmasından öte bir anlam ifade ediyor..

Kobanê direnişi sadece, Kobani'de de yaşanmamıştır. Kobani adı bir simge haline gelmiş ve dünyanın her tarafında demokratik değerleri savunan direnişin adı olmuştur. 1 Kasım Dünya Kobanê Günü olarak kabul edilerek; Arjantin'den Afganistan'a, Amerika'ya, Avusturalya'ya varan kadar tüm kıta ve coğrafyalara taşınmıştır. Birçok ülkeden Kobanê'ye gönüllüler akmaya ve direnişte yer almaya başlamış ve yaşamlarını vermişlerdir.

Rojava Devrimi demokratik sosyalizmin savunulmasıdır

Toplum bilimciler, tarihçiler Ortadoğu'nun insanlığın gelişimine ev sahipliği yaptığı görüşünde birleşmektedirler. Neolitik toplumun bugünkü Kürdistan coğrafyasında ortaya çıkmış olması da bu görüşleri güçlendirici bir rol oynamaktadır. Sosyalizmin, toplumculuk anlamına geldiği, toplumculuğun da; topluma dayandığı bilinmektedir. Bu gerçekliğe rağmen ne yazık ki bugüne kadar sosyalizm denildiğinde ilk akla gelen kapitalizm sonrasında insanlığın yaşayacağı komünizmin bir alt aşaması olarak görülmesi olmuştur. Adeta sosyalizmin insanın kendini var etmesi olan toplumun oluşumu ile doğrudan bağı nerdeyse görülmez bir hale gelmiştir.

Bu gerçek sosyalizm algısında bir yanılgının oluşması ile birlikte, sosyalizm mücadelesinde de yanılgılı yaklaşımların gelişmesine neden olmuştur. Sosyalizm mücadelesi sadece kapitalizme karşı, o temellerde yükselen bir mücadele olarak algılanabilmiştir. Kapitalist sistem içerisinde yaşanan sınıf mücadeleleri ve işçi sınıfı damgasını taşıyan devrimler, bu mücadelenin temel kilometre taşları olarak kabul edilmiştir. Sosyalizmin tarih içerisindeki yeri, ve bunun günümüzde nasıl temsilini bulduğu/yaşadığı gerçekliği kaba materyalist bakış açısının ötesine geçen bir yaklaşımı aşamamıştır. Günümüzde ise bu yaklaşım sorgulanmakta, sosyalizme ilişkin bugüne kadar yapılan yorumları aşan arayışlar içerisine girilmiş bulunmaktadır.

Önder Apo, sosyalizmin insanın kendini toplum olarak var etmesi ile yine insanlığının toplumsallığını koruma mücadelesi olan bağının koparılmaması gerektiğine dikkat çekmektedir. Buradan hareketle insanlığın; sınıflı devletçi uygarlığa karşı komünal özelliklerini savunma direnişini sosyalizmde ısrar olarak görmektedir.

Bu ısrar, neolitikten günümüze farklı biçimlerde, kimi zaman içine kapanarak, kimi zaman isyan ederek, kimi zaman da dağların doruklarında, şehir uygarlığının ulaşamadığı ıssızlıklar içerisinde varlığını korumuş, bir gelenek ve kültür olarak yaşamıştır. Günümüzde ise daha bilinçli, örgütlü ve güçlü bir mücadele de temsilini bulmuştur.

Ortadoğu, yine tarihte olduğu gibi, bugünde böyle bir mücadeleye ev sahipliği yapmaya devam etmektedir. Asıl olarak da Rojava Devrimi ve Kobanê Direnişi bu gerçeklik içerisinde yerini almaktadır. Bugün insanlığın demokratik değerlerde bulaşarak, Kobanê Direnişini sahiplenmiş olmasının nedeni de bu gerçekliktir. Kobanê bir kez daha, "*her ot, kendi kökleri üzerinde yeşerir*" sözünü doğrularcasına, toplumun; toplum olarak kalma mücadelesindeki ısrarına ev sahipliği yapmış olmaktadır.

Demokratik sosyalizm ise gerçek anlamını bu gerçeklik içerisinde ifade etmektedir. Buradaki demokratik yan; devleti, iktidarı tanımayan toplumun kendi dinamikleri üzerinde, kendi kendine yeterli hale gelmesi, kendi kendini yönetmesi ve savunması anlamına gelmektedir. Tüm bunları toplum olarak herhangi bir sınıflaşma yaşamadan gerçekleştirmiş olmaları ve ortaklaştırmaları da sosyalist karakterini temsil etmektedir.

Bugün Rojava Devrimi ve Kobanê Direnişi ile hedeflenen bu gerçekliktir. İktidar ve devlete bulaştırılmadan toplumun bu temelde kendini yapılandırmasının sağlanmasıdır. Diğer bir ifadeyle demokratik uluslaşma esasları üzerinde; farklılıkların, farklılıkları ile bir arada yaşadıkları ve bu yönleriyle birbirlerini tamamlayarak kabul ettikleri, demokratik özerkliğin toplum yaşamının örgütlendirilmesinin esası haline getirilmesidir. Rojava Kürdistan'ının kantonlar biçiminde örgütlendirilmiş olması ve her kantonun da kendi kendilerini yönetiyor olmasının nedeni de bu gerçekliktir.

Efrin, Cizire ve Kobanê'den oluşan üç kantonda sadece Kürtler değil; Arap, Türkmen, Asuri-Süryani ve Ermeniler de yaşamaktadır. Bu halkların hepsi kendi iradelerini temsil eden örgütlülükleri ile birlikte, halk ve farklı topluluk olmaktan kaynaklı tüm haklarını kullanmakta ve kantonların idari yapısında temsilleri bulmaktadırlar. Aynı şekilde, farklı toplumsal kesimlerde kendi özgünlüklerine göre örgütlenip toplumsal ve siyasal yaşam içerisinde yerlerini almaktadırlar. Farklı inanç ve dini topluklarda bu özelliklerinden kaynaklı olan farklılıkları ile inançlarını yaşayabilmektedirler.

Bu anlamda Rojava Kürdistan'ı her yönüyle farklılıkların, farklılıklarını ifade eden, demokratik özerklik temelinde demokratik sosyalizmi kendinde gerçekleştirme mücadelesi içerisinde bulunmaktadır.

Rojava Kürdistan'ın da demokratik sosyalizmin inşası yolunda atılan adımlar ezilen halklar tarafından dikkatle izlenmekte ve sahiplenilmektedir. Aslında bu sahipleniş, Rojava Devrimi ile başlamış ve Kobanê Direnişiyle zirve yapmıştı. O süreçle birlikte Rojava Devrimi sosyalist, devrimci ve demokrasi güçleri için bir çekim merkezi haline gelmiş, dünya sosyalist hareketlerinin çıkış yapması için ateşleyici, harekete geçirici bir rol oynamıştı. Rojava Devrimi, bu yönüyle, dünya sosyalist hareketleri üzerinde ciddi bir etki yarattı. Vietnam Devrimi'nden sonra ilk defa dünya sosyalist ve demokrasi hareketlerinin tepkilerini ortaklaştırmasına imkan sundu.

Rojava'da kazanan devrim olacaktır

Küresel sermaye güçleri Rojava Kürdistan'ında başarılı olamadılar ve DAİŞ çeteleri yenildiler. Fakat bu gerçek küresel sermaye güçleri ve DAİŞ ve türevlerinin saldırılarından vazgeçtiği anlamına gelmiyor. Küresel sermaye güçleri Ortadoğu'daki hesaplarından da vazgeçmemişlerdir. Fakat hesaplarının neden tutmadığını Rojava Devrimi ve Kobanê Direnişi'yle birlikte görmüşlerdir. Bundan ötürü hedefleri olan "*Genişletilmiş Ortadoğu Projesi*"*nin* pratikleşmesi önünde engel teşkil eden Rojava Devrimi'ni aşmak için yeni arayışlar içerisine girmektedirler.

Bugün bu gerçek çok daha net bir şekilde görülmektedir. Rojava Devrimi'nin etkisi, kuşatma altında tutularak kırılmaya ve sınırlandırılmaya çalışılmaktadır. Başurê Kürdistan Bölgesel Yönetimi tarafından sınırlar kapatılmakta ve ambargo uygulanmaktadır. Aynı şekilde, Türk dvleti de boş durmamakta sınırlarını çetelere sonuna kadar açmaktadır. Tüm bunlar yaşanırken DAİŞ ve türevleri Serêkaniyê ve Efrin'de görüldüğü gibi saldırılarda bulunmaktadırlar.

Rojava Devrim'inin büyüklüğü ve yarattığı etkinin, bundan daha farklı bir sonuç yaratması mümkün değildir. Çünkü Rojava'da süreç savaş; sınıflı, devletçi uygarlık güçleri ile bunlar karşısında yer alan özgürlükçü, demokratik, sosyalist güçlerin içerisinde yer aldıkları tüm demokratik modernite güçleri arasında yaşanmaktadır.

O nedenle, Rojava Devriminin-Kobanê Direnişinin anlamı ve ifade ettiği gerçeklik doğru anlaşılabilmeli ve bundan sonra da bu savaşın farklı biçimler altında da olsa devam edeceği hiçbir zaman unutulmamalıdır.

Sınıflı devletçi uygarlık güçlerinin temsilcileri, Rojava Kürdistan'ında demokratik modernite güçleriyle karşılaştılar ve onlarla kıyasıya bir savaşa tutuştular. Ve sonuçta yenildiler ve kazanan devrim oldu. Bu şekilde Tunus'ta yaşanan demokratik halk ayaklanması, Rojava Kürdistan'ın da yaşamaya devam etti, gerçek kimliğine ve temsiline kavuşmuş oldu.

Gelinen aşamada Rojava Devrimi kararlı bir şekilde temsil ettiği bu kimliği savunuyor ve demokratik sosyalizm mücadelesi ile demokratik uluslaşma yolunda attığı adımlarla, yürüyüşüne devam ediyor.

■■■

Alevi siyasetinde 'yeni yaşam' heyecanı

''AKP iktidarı Sünni algılar ve Şii İslami kavram ve sembollerle donatılmış bir 'devlet Aleviliği' oluşturma çabası içinde...''

Kapitalist modernitenin halklar üzerindeki en tahripkar uygulaması olan ulus devlet sistemi, toplumları yönetme ve egemenlerin çıkarları doğrultusunda yönlendirme konusunda, doğal paylaşımcı etkileşim ve algılar üzerinden gelişen tüm toplumsal değer birikimine saldırarak sonuç almaya çalışmaktadır. Kapitalist modernist akıl, maddi ve manevi ihtiyaçlar üzerinden gelişen halkların toplumsal doğalarına ait değerleri tamamen ortadan kaldırmadan veya anlamsızlaştırmadan, kendisini meşru kılacak yapay değerleri zaten etkili kılamazdı. Bu nedenle; toplumsal doğayı oluşturan dil, kültür, inanç, paylaşım, dayanışma ve doğa gibi değerler, kapitalist modernitenin hedefi olmuş; bir kısmı endüstrileştirilerek pazara sunulmuş, pazar değeri olarak görülmeyenler ise her tür kaba ve ince politikayla yok edilmiş veya kamusal yaşamın dışına atılmıştır.

Kimlik ve moral değerler üzerinden gerçekleştirilen tahribat sonucu, halklar doğallığından koparıldığı için, egemenler tarafından her türlü sömürüye, çatıştırılmaya ve yönlendirilmeye açık hale getirilmişlerdir. Günümüzde de tanık olduğumuz gibi kapitalist modernite, maddi ve moral değerlerinden kopartarak savunmasız bıraktığı insanlığı, üssten dayattığı ve toplumsal bilince yedirdiği kendi iktidarcı değerleriyle, birbiriyle çatıştırarak tamamen güçten düşürmektedir.

Kapitalist modernite son yıllarda daha derinden yaşadığı sistem krizini özellikle Ortadoğu, Ön Asya ve Afrika halklarını birbirine boğazlatarak öteleme gayretinde. Birlikte yaşamış ve kaynaşmış halklar, farklı mezhep, din ve etnik aidiyetlerinin düşmanlaştırılması üzerinden birbirine katlettirilmekte ve güçten düşürülmektedir. Halkları birbirine bağlayan ve birlikte yaşamın manasını oluşturan kimliksel özgünlükleri, birer çatıştırıcı değer olarak sunulmakta ve halklar birbirlerinin yüzüne bakamaz hale getirilmektedir. Yaratılan ve yaşatılan savaşlarla bölge halklarının binlerce yıllık birikim; tarihi, kimliksel, kültürel, sosyal, maddi ve manevi değerleri yok edilmektedir. İktidarcı ve egemenlikçi mantık, çıkarlarının sürekliliği için insanı insan yapan tüm moral değerleri tarumar etmektedir.

Bugün Suriye ve Irak'ta Arap Aleviler, Êzdî, Kakayî, Feylî ve Şebek Kürtler, Şii Türkmenler, Süryaniler ve Hıristiyan topluluklara dayatılan katliamlar, iktidarcı zihniyetin gözünü kırpmadan her türden vahşeti toplumlara reva görebileceğini bir kez daha gözler önüne serdiği gibi, insani bir çıkışın da ancak iktidarcı zihniyet dışında ve bizzat toplumsal alanda aranması gerektiğini çarpıcı bir şekilde ortaya koyuyor. Bu, özellikle de tarihten günümüze kadar hep iktidarların ve iktidarcı zihniyetin her türden baskısı ve zulmüyle karşı karşıya kalmış Alevilik gibi inanç kimliklerin kendini yeniden var etme mücadelesi verdiği günümüzde üzerinde önemli durulması gereken bir konu.

Türk-İslam kimlikli Cumhuriyet ve Aleviler

Onlarca etnik ve inanç kimlikli halktan oluşan Osmanlı İmparatorluğu'nun mirası üzerinde, tekçi mantıkla '*Türk ve Sünni İslam*' kimliğiyle kurulan Türkiye Cumhuriyeti devletinin, Anadolu ve yukarı Mezopotamya'da etnik olarak Kürt, inanç olarak da Alevi kimliği başta olmak üzere halklara dayattığı korkunç gerçeklik de bu oldu. Otantik yapısı itibariyle tarihi akış içerisinde hangi isimle anılmış olurlarsa olsunlar, Selçuklu, Osmanlı ve diğer Arap İslami rejimlerinin baskıları karşısında hep yasaklı bir toplum olarak varlıklarını sürdüregelen Aleviler de, tek etnisite olarak '*Türk*' ve tek inanç olarak da '*Sünni İslam*' kimlikle yapılandırılan Türkiye Cumhuriyeti'nden de aynı baskı ve katlimacı yaklaşımı gördüler. Kendisine '*laik*' sıfatını yakıştıran cumhuriyetin 90 yıllık tarihinde hep ötekileştirilerek, inanç özgürlüğü ve kamusal temsiliyetten yoksun bırakıldılar, devlet ve kamusal baskının mağduru oldular.

Türkiye'de Aleviler de diğer ezilenler, ötekileştirilenler ve yok sayılan toplumsal kesimler gibi bugüne kadar genelde iktidarcı yapılar içinde sorunlarına çözüm aradıkları için kendilerini yok sayan baskıcı sistemi değiştirme gücünü gösteremediler. Sistemi değiştirmek için çabalama yerine, egemen politik aklın yönlendiriciliğinde, düzenden medet umar duruma getirildikleri için hep kaybettiler. Eşitlik ve özgürlük umutları cumhuriyetin kuruluşundan bu yana hep manipüle edildi; özellikle de devletin partisi Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) tarafından.

İnançları yok sayılan Alevi toplulukları, bizzat devletin yaptığı katliam ve baskılardan kaçışı, yine bir düzen partisi olan ve tekçi cumhuriyetin kurucu partisi CHP'nin politikalarına angaje olmakta aradılar. CHP'ye destek vererek, kendilerini var kılmaya ve kamusal alanda var olmaya çalıştılar. Ancak hep yanıldılar, yanıltıldılar. Çünkü, en büyük darbeleri hep CHP iktidarlarından yediler. Özellikle Kürt Aleviler, Koçgirî'den (1921) Dêrsim'ê (1937-38), Malatya ve Elbistan'dan (1968) Maraş (1978), Çorum (1978) ve Sivas'a (1993) CHP'nin iktidar veya iktidar ortağı olduğu dönemlerde katliamlardan geçirildiler, baskı altına alındılar, asimile edildiler.

CHP, programında ne kadar '*laik*' yazılırsa yazılsın, kendisini ne kadar '*sosyal demokrat*' olarak gösterirse göstersin, diğer sağ muhafazakar partiler gibi, toplumdan ziyade yalnızca devleti yaşatmaya odaklandığı, yani programında da belirtildiği gibi '*devletçi*' bir parti olduğu için devleti topluma karşı korumayı esas aldı. Devletin halklara karşı uyguladığı baskı, sindirme ve asimilasyon politikalarının ortağı oldu. '*Türk ve Sünni Müslüman*' kimliğini taşımayan topluluklara, özellikle de Kürt Alevilere karşı uygulanan zulmü uygulayıcısı ve destekçisi oldu.

12 yıldır Türkiye'de iktidarı elinde tutan, '*muhafazakar*' kimliğini öne çıkarmaya çalışsa da Türk ırkçılığıyla süslü, tamamen şekilci bir İslamcılığın temsilcisi olan AKP de Kürt sorununda olduğu gibi, Alevilerin sorunları karşısında da hep oyalayan ve toplumsal talepleri çürütmeyi esas alan bir politika sergiledi, sergiliyor. Aleviliği Alevilere bırakma niyeti olmayan AKP iktidarı kendince, tamamen Sünni algılar ve Şii İslami kavram ve sembollerle donatılmış şekilci, formel bir 'devlet Aleviliği' oluşturma çabasını ısrarla sürdürmektedir. 'Alevi açılımı' adı altında yaptığı girişimlerle Alevilik inancını, inançsal özgünlüklerini ve değerlerini olduğu gibi tanımak yerine, iktidarcı, şekilci İslamcılığının kodlarına göre tanımlamaya ve doğal toplumsal değerlerinden soyutlanmış bir çerçeveye sokmaya çalışıyor. Alevi çalıştaylarının yapıldığı dönemlerde Alevilere hakaret eden söylemler ve uygulamalardan geri durulmadı. AKP iktidarında belki Aleviler hiçbir dönem olmadığı kadar örgütlendiler ve Alevilik de kamusal alanda önemli bir tartışma gündemi oldu, ancak Alevilik hiç bu kadar da iktidarcı, yapay ve şekilci değerlerle harmanlanıp sinsice asimile olmadı. AKP iktidarı ayrıca yeni Osmancılık hedefiyle yürüttüğü iktidarcı, tekçi, mezhepçi, eril cinsiyetçi, ırkçı ve totaliter politikalarıyla sadece Türkiye'de değil, yaşanan bölgesel boğazlaşmanın da en büyük aktörlerinden biri haline geldi.

Alevi asimilasyonu Kürt asimilasyonudur

Örgütlü Alevi toplulukların yaklaşık yüzde 80'i Kürt olduğu için Türk devletinin Kürt varlığına yönelik uyguladığı asimilasyon politikalarında en büyük düğüm de Kürt Alevi topluluklar olmaktadır. Devlet, Kürt kimlik değerlerinin yok edilmesi amacıyla gizli ve açık politika ve saldırılarını özellikle Kürt Aleviler üzerinden geliştirmektedir. Kürt Alevilerden bir kısmının Kürt etnik kimliğinden kaçış eğilimi (Alevicilik) ve Kirmanckî konuşan Kürtlerin bir kısmının da ayrı bir halk olduklarını ileri sürmeleri (Zazacılık), Türk devletinin, Kürt kimliğine yönelik saldırıları ve operasyonunu özellikle Alevi Kürtler üzerinden derinleştirmeye çalıştığını gösteren örneklerdir.

Cumhuriyetin kuruluşu ardından, özellikle 1930'lardan itibaren Türkleştirme politikalarının hedef coğrafyası da Kürt Alevilerin yaşadığı Fırat nehrinin batı ve kuzey bölgeleri oldu. Cumhuriyetin 'ikinci adam'ı İsmet İnönü'nün, "*Erzincan Kürtleşirse, Kürdistan'ın kurulmasından korkarım*" sözleri, Kürt Aleviler şahsında Kürt varlığının ve kimliksel değerlerinin yok edilmesi işinin, Türk devleti tarafından ne kadar ciddi ele alındığının ifadesidir. Katliamlar, göç ettirmeler, sürgünler ve kültürel asimilasyonu sonucu Kürt kimliğine yönelik asimilasyonunun en belirgin sonuç aldığı yer de Kürdistan'ın bu kesimidir.

1960'lardan itibaren değişik çabalarla kamusal alanda görünür kılınmaya çalışılan Alevilik inancının '*Türklük*' olarak toplumsal bilince yedirilmeye çalışılması da, Alevilik üzerinde oynanan oyunların, özellikle Kürt kimliği açısından, bir inanç asimilasyonunda daha fazla anlamlar içerdiğini göstermektedir. Yani, Alevi asimilasyonu aynı zamanda Kürt asimilasyonu anlamına gelmektedir. Özellikle kendisini 'laik' ve 'sol' gösteren kesimlerin Aleviliği, Kürt kimliğinden soyutlayarak ele alması da dikkat çekicidir. Bu eğilimin gelişmesinde mevcut Alevi örgütlenmesinin de etkisi vardır. Alevi örgütlenmesinin, Alevi toplulukların gelişen Kürt Özgürlük Mücadelesi'yle

toplumsal buluşmasını engellemek amacıyla, 1980'li yılların sonunda bizzat devlet yönlendirmesinde geliştirildiği (İzzettin Doğan tarafından Cumhuriyetçi Eğitim Merkezleri'nin kurulmasıyla) belirtilmektedir. İşte bundan dolayı Alevi siyaseti de son süreçlere kadar hep düzen içi politik kulvarda gezinip durdu, Alevi örgütlenmesinde Kürt kimliği görünmez kılındı ve Kürt kimliği ile dili üzerindeki asimilasyona duyarsız kalındı. Son bir kaç yıla kadar süregelen bu politik duruş, bölgesel ve iç koşulların yarattığı sonuçların etkisiyle ciddi bir değişim içindedir.

Devletçi değil, toplumcu siyaset

Şüphesiz, Türkiye'de tekçi rejime muhalif toplumsal kesimleri temsilen birçok sol parti ve hareket toplumsal özgürlük, eşitlik ve adalet mücadelesi yürütmüştür ve bugün de yürütmektedir. Ancak geneli devleti halkların taleplerine hizmet eder hale getirecek şekilde dönüştürmeyi hedefleme yerine, iktidarcı mantıkla devlete hakim olmayı amaçladıklarından toplumsallaşamamış ve başarılı olamamışlardır. Bu konuda Kürt Özgürlük Hareketi, devlet ve iktidarcı kulvarda enerji tüketme yerine, bizzat topluma hitap etmeyi, toplumu mücadeleye katmayı ve kendi yaşamı hakkında karar verici iradeye kavuşturmayı esas aldığından, toplumsal karşılık bulmuş ve Ortadoğu'daki en büyük toplumsal özgürlükçü hareket olmayı başarmıştır. Bundan dolayı da Kürt özgürlük mücadelesi bugün Kürt coğrafyasının yayıldığı ülkelerde Kürtlerin birlikte yaşadığı diğer topluluklarda da heyecan yaratmaktadır.

Kürt sosyalitesinde, özellikle kadın öncülüğünde yaşanan sosyal devrim, her türden bağnazlığın adeta normalleştirilmeye çalışıldığı Ortadoğu coğrafyasında ve Türkiye'de her inanç ve kimlikten topluluklar için bir umut olmaktadır. Ezilen tüm kesimler bugün yüzlerini Kürt Özgürlük Hareketi'nin, '*demokratik ulus*' formülasyonuyla yaşamsallaştırmaya çalıştığı demokratik modernite inşasına dönmektedirler. Her etnisiteden Alevi toplulukları da sistem ve devletle olan ilişkilerini sorgulamakta ve sistem dışı yeni arayışlara girmiş durumdadırlar.

''Alevi siyaseti son süreçlere kadar hep düzen içi politik kulvarda gezinip durdu, Alevi örgütlenmesinde Kürt kimliği görünmez kılındı ve Kürt kimliği ile dili üzerindeki asimilasyona duyarsız kalındı.İşte şimdi ilk kez Aleviler düzen partilerinden kopuşu yaşıyorlar. Alevi toplulukları HDP'ye yönelten hem inançsal hem toplumsal hem de siyasal nedenler oldukça fazladır.''

''Bazı 'laik' ve 'sol' kesimlerin Aleviliği, Kürt kimliğinden soyutlayarak ele alması hem Alevi hem de Kürt asimilasyonudur...''

Ortadoğu'da halkları kendi öz değerleriyle buluşturacak sistem dışı yeni yaşam alternatifi konusunda, Kobanê dîrenişi, bir kırılma noktası olarak değerlendirilebilir. Rojava'da 2014'ün Eylül ayından itibaren, üç taraftan DAİŞ ve kuzeyden de Türk devleti tarafından kuşatılarak katliamla yüz yüze kalan Kobanê'nin tarihi direnişine yönelik olarak Türkiye ve Avrupa'daki Alevi örgütlerinin tavrı önemli bir dayanışma örneği olarak kayda geçmiştir. Siyasi olarak homojen olmayan ve Kürt sorunu konusunda net bir tavır sergileyemeyen Alevi örgütlenmesi, biraz da Kürt karşıtı ittihatçı siyasal aklın etkisiyle Kürt özgürlük mücadelesini, tüm söylem ve pratiğine rağmen hep gerici Sünni bir kampın parçası olarak yorumlayıp, araya mesafe koyan bir eğilim içinde olmuştur. Ancak Kobanê direşi, klasik Türkçü kemalist siyasetin Alevi örgütlenmesi üzeri Alevi topluluklara dayattığı bu ezberin ne kadar anlamsız ve karşılıksız olduğunu, oldukça çarpıcı bir şekilde gözler önüne sermiştir.

Zira, DAİŞ, Kobanê başta olmak üzere Rojava'nın geneli ile Irak'ta Sünni ve Müslüman Arap olmayan tüm toplulukları katliamlardan geçirirken, buna karşı en büyük direnişi ve açıktan tepkiyi Kürt Özgürlük Hareketi eksenli siyasal ve askeri yapılar gösterdi. HPG ve YPG ile bunların kadın askeri oluşumları (YJA-Star ve YPJ) DAİŞ vahşetine karşı Irak'ta Êzdî, Şebek ve Kakaî Kürtler, Şii Türkmen ve Araplar ile Hıristiyan toplulukların kurtarıcı ve savunma gücü olduklarını, görkemli pratikleriyle ortaya koydu. Bu direnişle, Kürtler ve Kürt Özgürlük Hareketi tüm dünyada dini ve etnik faşizm korkusu yaşayan halkların sempatisini kazanırken, Ortadoğu'daki sorunların çözümünün de Kürt Özgürlük Hareketi'nin '*demokratik, ekolojik ve kadın özgürlükçü*' paradigmasıyla mümkün olacağı fikri önemli destek görmeye başladı. Yani Kürt Özgürlük Hareketi, başta Aleviler olmak üzere milliyetçi-ırkçı ve dinci manipülasyonla zehirlenmiş ve bu yönlü zulümlerden çok çekmiş tüm topluluklara, Ortadoğu'daki en etkili ve en örgütlü demokratik, özgürlükçü ve laik hareket olduğunu bizzat pratiğiyle ispatlamış oldu. Özellikle Kürt kadınının bu direnişteki görkemli duruşu tüm Ortadoğu ve dünya kadınlarının her türden baskı ve zulme karşı mücadelesinde tarihi bir örnek olarak halkların hafızasına kazındı.

'Yeni yaşam' için yeni Alevi siyaseti

İşte tüm bu gelişmeler, Türkiye'de 7 Haziran 2015 seçimleri öncesi, HDP tekçi rejimden çeken tüm toplumsal kesimlerin ve özellikle de Alevilerin ilgi odağı haline getirdi. Eski düzenin çürümüş ve umut vermeyen AKP, CHP ve MHP gibi aktörlerine karşı yeni eşitlikçi düzen cephesinin renkleri artık daha net ve etkindir.

90 yıldır halklara ucube bir '*tek kimlik*' elbisesi giydirmeye çalışan rejimin mağduru Kürt ve Alevi kimliklerinin halklar nezdinde kabulü ve diğer ezilen, horlanan kimliksel grupların ve hakları gaspedilen emekçi kesimlerin buluşması, Türkiye'de siyasetin yeni kodlarla şekillenmeye başladığının da göstergesidir. Her etnik ve inanç grubu ile sosyal sınıftan demokrasi ve hak mağduru Türkiye halklarının gelişen bu anlayış ve siyasi tepki ortaklığı, demokrasi cephesinin alanını da oldukça genişletmiş durumdadır.

Egemenler, seçim olayını ve demokrasiyi halkın kendi yaşamına ilişkin karar süreçlerinde bizzat yer alabildiği bir katılımcılık olarak ele almaz. Yönetme işi temsili aktörlerle insan ve toplumdan soyutlanmaktadır. Egemenlerin demokrasi algısı, insanı yalnızca birkaç yılda bir oy kullanmak ve ondan sonrasını ise '*temsilcilere*' bırakarak, tüm yaşamsal sorunlardan bihaber, kendi toplumsallığı içinde etkisiz bir rolle sınırlı tutmaktadır. Toplumsal sorunların en temel kaynaklarından biri de halkların bu şekilde yalnızca yönetilen ve yönlendirilecek şekilde apolitikleştirilmesidir. Bu açıdan, HDP şahsında yaşanan, sadece bir seçim ittifakı değil, halkların özgürlükçü yeni bir yaşamı inşa etme hamlesi olarak değerlendirilebilir. Hep düzen partilerine umut bağlamış ama bir türlü umutları gerçekleşmemiş olan Alevi topluluklar için de gelişmeler, yaşama müdahil olma cesaretine kavuştuklarının göstergesi olarak okunabilir.

HDP'yi demokratik tek seçenek haline getiren güç; Kürt Özgürlük Hareketi'nin kadın esaslı olarak yürüttüğü ve tüm Ortadoğu halklarını etkileyen toplumsal eşitlikçi, halkçı ve özgürlükçü pratiği, Kobanê ve Şengal'de DAİŞ barbarlığına karşı tüm insanlığa umut veren Kürt kadınının destansı direnişi, emekçilerin hak gaspına karşı yükselen sesi, Alevilerin asimilasyona karşı duruşu, köylülerin HES'lere karşı doğayı korumaya yönelik direnişleri ve Gezi'de başlayıp Türkiye genelinde yayılan toplumsal direniş oldu. Ve bu güç, bugün Aleviler ve demokratik bir Türkiye'den yana herkes için büyük bir umut haline gelmiştir.

Halkların Demokratik Kongresi'nin (DTK) 4-5 Nisan'da düzenlediği "**Alevilik; Tarih, Sorun, Tahayyül Konferansı**"nın sonuç bildirgesinde açıklanan maddeler de, Alevilerin her türden sorunlarına çözümler içermektedir: "*Devletin Alevi kimliğini tanımlamaktan vazgeçip tanıması, inanç asimilasyonunun yürütücü gücü Diyanet İşleri Başkanlığı kurumunun lağvedilmesi, devletin inanç alanından elini çekmesi ve tüm kimliklere eşit mesafede durması, eğitimde zorunlu din derslerinin kaldırılması, inanç üzerinden ayrımcılık ve asimilasyoncu politikalara son verilmesi, Alevilerin inanç değerlerine saygı gösterilmesi, çoklu bir baskıya maruz kalan Alevi kadınlar için kamusal temsiliyet kanallarının açılması vb talepleri garantiye alacak eşitlikçi, demokratik, katılımcı, özgürlükçü, laik, cinsiyet eşitlikçi, özyönetimci ve ekolojik bir anayasanın yapılması...*"

Alevi örgütlenmesinde tanınan bir şahsiyet olan ve HDP'den milletvekili adayı gösterilen Ali Kenanoğlu'nun şu belirlemesi, Alevilerde devlet eksenli politikalardan sıyrılma emareleri gösteren siyasi eğilimi ortaya koyuyor: "*Alevilerin sorunları sistemden kaynaklı sorunlardır. Bu sorunların aşılması ve sistemi bir bütün olarak değiştirmeye aday olan HDP'ye Alevilerin eğilim göstermeleri ve burada buluşmaları son derece yerindedir. Aleviler, HDP içerisinde bir siyasi özne olacak ve ilk defa Türkiye tarihinde Aleviler de belirleyici olan bir noktada duracaklar. Bunun için Aleviler bu fırsatı kaçırmayacaktır.*"

'Demokratik ulus' Aleviliğin 'Rıza toplumu'dur

Kürt Özgürlük Hareketi'nin, her inanç ve kimlikten toplulukları kendi öz değerleri ve iradeleriyle birlikteliğini ön gören '*demokratik ulus*' perspektifi ile demokratik, ekolojik, kadın özgürlükçü paradigması, Alevilikte '*rıza toplumu*' şeklinde ifade edilen paylaşımcı, komünal, eşitlikçi, adil değerler sistematiğinin bire bir karşılığı olarak görülebilir. HDP programının temeli de her toplumsal kesimin kendisini rahatça görebileceği şekilde, bu anlayış üzerine odaklanmıştır. Düzen partileriyle ilk kez ciddi bir kırılmayı ve kopuşu yaşayan Alevi toplulukları, HDP'ye yönelten hem inançsal, hem toplumsal hem de siyasal nedenler oldukça fazladır.

Alevilik bir doğal toplum inancıdır. Tüm canlılar arasındaki ilişkiyi karşılıklı rızalığa dayandırır. Komünal, dayanışmacı, paylaşımcı, demokratik toplumsal ilişkiyi esas alır. Bu özgünlük, Aleviler; eşitlikçi, adil ve özgürlükçü siyasetlerle güç birliği içinde olmayı gerektirmektedir. Alevilikte '*72 millete bir nazarla bakılır*'; yani inanç ve etnik fark gözetmeksizin tüm halklar eşit görülür. Bu düstur Aleviler açısından Türkiye'de etnik ve inançsal hakları gaspedilen tüm mazlum halkların hak mücadelelerinin yanında yer almayı gerekli kılar ki; bu da, Alevileri Kürt Özgürlük Mücadelesi'yle dayanışmaya ve ortaklaşmaya götürmesi gereken bir bakıştır.

Benzer şekilde Aleviler '*ceme giren can olur*' der. Yani sınıf, cinsiyet, statüye bakılmaksızın toplumsal kesimler birbirine karşı sorumlu ve eşit görülür. Bu yüzden de Aleviler özellikle kadını ezen ve toplumsal yaşamın dışına atan her siyasete karşı mücadele etmeli ve toplumsal özgürlüğün ancak kadın özgürlüğüyle ve kadının sosyal yaşamın her alanında irade sahibi olmasıyla gelişebileceğine görmelidir. Bu da her etnisiteden Alevilerin, kadın öncülüklü Kürt Özgürlük Mücadelesiyle birlik olmalarını gerektiren önemli bir diğer etkendir.

Kürt Özgürlük Hareketi'nin öne çıkardığı ve insan ile tüm canlıları doğal denge içinde korumayı esas alan ekolojik yaklaşımı da Aleviliğin doğadaki tüm canlıları; insanı, hayvanı ve bitkiyi kutsal gören felsefesiyle aynı anlayıştır.

Sözün özü; Aleviler ve Türkiye Cumhuriyeti'nin 90 yıllık 'Türk-İslam' kimliği eksenli politikaları nedeniyle varlıkları, kimlik değerleri yok edilmeye çalışılan, iradeleri ve değerleri hiçe sayılan, kamusal alandan dışlanan tüm etnik ve inanç grupları ile emekçiler, kadınlar, ekolojistler yeni bir yaşam ve tüm toplumsal değerlerin yeniden canlanıp irade sahibi kılınmasını esas alan '*demokratik ulus*' siyasetinde güçlerini birleştirme göreviyle karşı karşıyadırlar.

HDP, Türkiye'deki tüm toplumsal renklerin iradelerinin buluşturduğu adres ve yeni yaşamın inşa gücü olarak, Türkiye siyaset sahnesinde kök salmaktadır. Kürt, Türk ve Arap Aleviler de yol'larını, bedeni genç ama kökleri halkların mücadele tarihinin derinliklerine uzanan HDP'ye yöneltmiş ve eşitlikçi, özgür, adil ve laik bir yaşam için bu umuda ortak olmaya başlamışlardır.

Mazlum Şirin

Önderlik gerçeğinde özgürleşen kadın

Yine bir Nisan ayındayız. Yine bir Nisan ve yeni bir doğuş. Baharlaşma ve hayata güçlü umutlarla yeniden bakabilme gücünü gösterebilmektir Nisan.

Önderlik doğuşunda kendi doğuşunu görür kadınlar. Bu nedendir? Nasıl oluyor da bir kişinin doğuşu, kadının, halkların tüm insanlığın doğuşu haline gelebiliyor? Bu denli heyecan, umut ve sevinç getirebiliyor. Kutsallaşabiliyor?

Önderlik gerçeği, tüm ezilenlerin hakikatlerini bu denli çarpıcı bir şekilde kendi kişiliğinde nasıl temsil edebiliyor? Kadınların, halkların Önderliğe karşı duydukları sevgi ve bağlılıklarını, onların kaybolmuş hakikatlerinin açığa çıkarılması olarak mı anlamalı?

Önderliğe duyulan insan aşklarının asıl tarihsel kaynakları neredir? Önderliğimizin bir bütün mücadelesini ve en son İmralı'daki tarihsel duruşunu anlama zayıflıklarımız Önderlik gerçeğini derinlikli kavrama konusundaki yüzeysellikleriımizin sebepleri nerelerdedir?

''Kadınlarla Önderlik arasındaki ilişki tarihseldir. Bu ilişki kadınlar tarafından başlangıçta yaşam sezgisellikleri ile sonrasında Kadın Özgürlük Hareketinin mücadelesi ile somut bir duruma dönüşmüştür. Bu tarihsel ilişki büyük bir sevgiye, aşka, saygıya ve bağlılığa dayalıdır.''

Önderliğimiz mücadelesinin başından itibaren kadınla işe başladığını sürekli belirtmiştir. Burada çok önemli bir yaşam duyarlılığı, derinliği ve sezgiselliği vardır. Yaşamın asli bir tarafı olan kadın cinsinin varlığının bulunmadığı bir yaşam fazla anlamlı görülmüyor. Bununla da kalmayarak kadını sürekli yaşamın aslı bir öğesi durumuna getirmek istiyor. Önderliğin bu yaklaşımının kökenlerine inersek tarihsel olarak Mezopotamya'nın ve bunun içinde en eski yerleşim birimlerinden biri olan Urfa'nın insanlık tarihi içersinde ki yerini anlamamız gerekmektedir.

Önderliğimizin doğduğu şehir olan Urfa en eski insan yerleşkelerinin bulunduğu yerlerdir. Urfa ve civar yöreler, neolitik çağın 10 bin yıl süren merkezleridir. Bugün "*göbekli tepe*" denilen anıtlar insanlığın ilk tapınaklarının bulunduğu topraklardır. Buralarda ilk tarım ve hayvancılığın gelişmesi yerleşik köy yaşamı ile birlikte gelişen devrimsel buluşlar toplumsallaşma temelinde bir yaşam geliştirmiştir. Neolitik devrimde kadının rolü çok büyüktür. Tarım ve hayvanları evcilleştirme esas olarak kadın etrafında gelişmektedir. Koşullar kadının rolünü çok büyütmekte, tanrıça kültürü oluşmaktadır. Kadınlar yıldızlarla tanımlanmaktadır. "*Star*" tanrıçası bu topraklardan çıkmıştır. Bu kelime günümüz de halen en çok kullanılan ve güç alınan bir sözcüktür. Ana kaynağını bu tarihsellikten almaktadır. Bu bölgede yaşam kadın elleri ile toplumsallaşarak yeni buluşlar temelinde yapılandırılmıştır. Yaşam adeta kadın etrafında yeniden keşfedilmiştir.

Bu tarihsel çerçeveden yola çıkıp ilerlediğimizde elbette Önderliğin kadınla işe başlama söyleminin ne anlam ifade ettiğini tarihsel olarak biraz daha derinlikli anlayabiliriz.

Yine tarihsel olarak bir adım daha ileri attığımızda aynı bölgelerin peygamberler şehri olarak değerlendirildiğini göreceğiz. Peygamberler kültürünün, kaynağı Urfa ve çevresinden Sümer ve neolitik inanç kurumlarını reformdan geçirerek ve dönüştürerek, M.Ö. 2 binlerden itibaren her tarafa yayılması tarihsel gerçekliklerdendir. Urfa kaynaklı peygamber geleneği esasen üç büyük din ve peygamberlere yansır.

Neolitik toplumdaki kadın emeği ve aklının yarattığı yeni toplum, insanın insanlaşmasındaki toplumsallıkta kadın rengi, sesi, emeği belirleyicidir. Peygamber geleneğinin toplumsallık kaynağı elbette ki neolitik kültüre kendisini dayandırmaktadır. Burada görünmez kılınan tarihe hiçbir zaman geçmeyen kadın emeğinin, kadın düşünce tarzının, kadın kültürünün güçlü etkilerini görmek gerekir. Kadın emeği ile örülen yaşam insanın insanlaşmasına bu topraklar da beşiklik etmiştir. İnsanlığa dalga dalga yayılmıştır.

Ayrıca bu bölge eskiden beri Arap, Ermeni, Türkmen gibi halkların, dinlerin, dillerin bir arada çelişki ve ilişki içerisinde yoğrulup yaşadığı zengin bir halklar mozaiği durumundadır. Burada da kadının barışçıl, birleştirici rolüne güçlü anlamlar yüklenilebilir.

İnsanlığın tarihsel gelişimindeki bu çizgi sadece yerel bir Mezopotamya-Urfa tarihi çizgisini içermiyor. Buradaki merkezi uygarlık dalga dalga tüm dünyaya yayılmıştır. İnsan burada insanlaşmıştır. Buradaki tarih aynı zaman da evrensel bir tarihtir. Kadının burada oynadığı rol de evrenseldir. Bu anlamda Önderliğimizin tarihsel yaşam sezgileri son derce güçlü ve bir o kadar da adalet duygusunun titiz vicdani hassasiyetini taşımaktadır.

Ancak Önderliğimizin içinde doğduğu 20. yüzyıl nasıl bir yüzyıl idi? Mezopotamya ve Urfa'nın içinde olduğu durum ne idi? Halklar kendi kimliklerine, dillerine, tarihlerine nasıl yabancılaştırılmıştı?

Kadın ve erkek nasıl krizli bir yaşam içersinde kıvranmakta idi? İnsanlığın durumu yaşadığı bunalımlar, savaşların vahşeti, çözümsüzlükler ve tıkanmalar nasıl ifade edilebilir?

Dünyadaki ekolojik krizin kendisi bile her gün kıyamet günlerini yaşama ihtimallerini barındırmıyor mu?

Önderliksel çıkış tüm 21. yüzyıl olumsuzluklarına karşı nasıl ortaya çıkıp gelişebildi? 20. yüzyıla gelindiğinde yüm Kürdistan'da olduğu gibi Urfa'da feodal-dini geleneklerin tortusunda, yaşamın ölü sessizliğine kaplanmıştı. Geçmişin büyüleyici ekolojik-anaç tarihimiz tozlu tepelerde gömülü kalmıştı. Ve üzerlerine sanki tek gerçeklikler onlarmış gibi erkek zihniyetinin yarattığı çevre düşmanı binalar dikilmişti. 21. yüzyılda erkek egemen gerçeği kurumlaşma düzeyinde en doruğu yaşarken kadın köleliği önceki hiçbir çağla karşılaştırılmayacak tarzda derinleşmişti. Kadının köleleşmesi, meta durumuna gelmesi, cinsel bir obje olarak görülmesi kadının kendisi tarafından bile çok normal görülmekte idi. Dolayısıla kadının yaşamda bir gölge olması, renginin ve sesinin olmaması adeta hiçlik denizinde sürekli kulaç atması kabul edilemez olmasına karşın en olağan bir duruş olarak değerlendirilmişti. Kadın büyük aldatmacalar ve kandırmacalar temelinde özgürleştiğini sanırken alabildiğine kadın kimliğinden uzaklaştırılmıştı. Koyu bir kendine yabancılaşmayı yaşarken kadın olmanın asli vasıflarından uzaklaştırılmıştı. Kadın kendi rengi ile yaşamdan silinmiş ve yaşam dışına atılmıştı. Bedeninden, konuşmasına, giyimine, cinsel yaşamından, çocuk doğurmaya kadar her tarafına müdahale edilmişti. Kendisi olmaktan çıkarılmış tüm kadın hakikatleri erkeğin yalancı hakikatlerine eklemlenmişti. Kutsal Mezopotamya toprakları beş bin yıllık erkek egemen zihniyeti ile kirletilmişti. Kadın yaşam olmaktan çıkarılmış ve erkek ölüm olmakla yorumlanabilecek duruşları içselleştirmişti.

Önderliğimiz bu şekilde biçimlenen 21. yüzyılın erkeği olmayı asla kabul etmemiştir. Böylesine yabancılaşmış, yalanlarla dolu hakikatlerden kendini kurtarabilmesi ve yaratabilmesi müthiş bir olaydır. Burada yaşamı sorgulayış ve verili olanı kabul etmeme çok çarpıcıdır.

Önderliğimizin kişiliği, duruşu daha çocukluk ve gençlik döneminden itibaren farklıdır. Yaşadığı en temel çelişki Kürt kimliğinin yok sayılmasının yanısıra kadının kölelik konumu idi. İçinde bulunduğu köy yaşamındaki gelenek ve görenekler çerçevesinde çizilen sınırlar Önderlik açısından sürekli aşılması gereken gerçeklikler olarak ele alınmıştır.

Örneğin,küçük yaşlarda arkadaşlık ettiği köyden arkadaşı Elif evlenince geleneklere karşı çıkıp tekrar onunla çocukluk oyunlarını oynamak istemiştir. Kız kardeşinin başlık parası ile başka bir köydeki bir erkekle evlendirilmesini hiçbir zaman hazmedememiştir. Tüm bunlar daha küçük yaşlardan itibaren yaşadığı köy içerisinde Önderliğin kadına yaklaşımının farklılıklarını ortaya koymuştur. Kadınların tüm geri bırakılmışlıklarına ve ezilmişliklerine rağmen yaşam sezgileri güçlüdür. Önderliğin farkını, ondan bir zarar gelmeyeceğini, dahası onunla arkadaşlık edebileceklerini kadınlar o zaman da anlamışlardır.

Önderlik egemen sistemi ve sistemin kadını köleleştirme düzeyini yaşamsal düzlemde görebilmiştir. Yaşamı sürekli çok iyi inceleyen, yorumlar getiren sonuçlar çıkarmaya çalışan bir durumu sürekli yaşamıştır.

1970'li yıllarla birlikte ilk grup oluşumu, PKK'nin kuruluşu ve Kürt halkının içinde olduğu pozisyon kimliksizlik, anadilini bile konuşamama, yurtsuzluk asla kabul edilmemişti. Bu nedenle atılan ilk adımlarda kadınlar sürekli devrimci çalışmaların içinde oldular. İlk grup aşamasında Önderliğimizin Kesire ile evlilik ilişkisi burada yürütülen savaş ve ortaya çıkan sonuçlar, kadın gerçeğinin kapsamlı çözümlenmesine ve kadın özgürlüğünde ileri adımlar atmasına vesile olmuştur.

Önderliğimizin kadın ve yaşam konusunda yaşadığı en büyük sorgulama,

zorlanma üniversite yıllarında tanıştığı ve evlendiği Kesire ile olmuştur. Önderlik-Kesire karşılaşması tarihseldir ve son derece öğreticidir. Burada içinde şiddetli duyguların da olduğu iki dünyanın çarpışması yaşanmıştır. Kesire egemen sınıf gerçekliği içinde yaşamış ve bu temelde özel olarak yetiştirilmiş yetenekli ve donatılmış bir kadındır. Ailesi kemalistlerle işbirliği yapmış Alevi bir ailedir. Önderliğimiz hem kadın özgürleşmesine verdiği değer hem de Alevi olmasından dolayı kazanımcı yaklaşmaya çalışmış, ayrıyeten evlilik görüntüsü ile özel savaş dinamiklerinin dikkatini kendisine vermemesini sağlamıştır. Elbette ki esasında Kesire ile daha güzel, özgür ve eşit bir yaşama duyulan bir özlemle, duygulanma ile bir birliktelik ve mücadele arzulanıyordu. Ancak Kesire'nin bireyciliklerini aşamaması, kendisini toplumsallaştıramaması, egemen sınıf gerçeğinden kopamaması ve kadın olarak bu anlamda güçlü bir dönüşümü sağlayamaması kopuşa sebep olmuştur. Buradaki evlilik ilişkisine yaklaşımdaÖnderliğimizin klasik-feodal-erkek mantığı ve refleksleri temelinde yaklaşım göstermemesi son derece tahammülü, sabırlı ve çözümleyiciliği esas alması kadın mücadelemizde de tarihi bir kilit noktayı oluşturmuştur.

Kadın sorunu çözülmeden militanlaşma gelişemez, özgür yaşamın temelleri atılamaz

Önderliğimiz yaşadığı bu evlilik ilişkisinden kapsamlı dersler çıkarmıştır. Egemen sistemin klasik erkek kodlamalarını kendi kişiliğinde çözümleyerek ve bunları aşmanın derin boğuşmasını yaşayarak beş bin yıllık erkek egemen sistemin kadınlara ve erkeklere çizilen öngörülmüş yaşam düzeneklerinden kopuşu sağlaması bir mihenk taşı rolünü mücadelemizde oynamıştır. Buradaki tutum devrimler tarih açısından bir ilktir. Esas olağanüstü olan durum ise Kesire ile yaşanan bu ilişkinin oldukça zorlamalı ve olumsuz yanlarının ağır basmasına rağmen bunu tüm kadın cinsine karşı bir inançsızlık ve güvensizlik olarak yansıtmamasıdır. Tam aksine bu durumu büyük bir irade ve bilinçle kadın cinsinin özgürleşmesine, kadının ve erkeğin daha fazla toplumsallaşması temelinde bir güç oluşturmasına temel dayanak yapmıştır.

Buradaki en temel yaklaşımlardan birisi kadın sorununun devrim içinde çözülmesi gereken başat bir sorun olması gerçeğidir. Kadın sorunu çözülmeden devrimcileşilemez. Militanlaşma gelişemez. Yeni ve özgür yaşamın temelleri atılamaz. Bu temeldeki sonuç çıkarma tarihsel önemde bir ön açıcılıkla örnek olmayı teşkil etmektedir. Hiç bir devrim lideri kadın sorununu bu anlamda bir çözümleyicilikle ele alıp pratikleştirememiştir. Dolayısı ile kapitalist modernist sistem tuzaklarından ve onlara benzeşmekten ve türev olmaktan kendilerini kurtaramamışlardır. Yarattıkları sistemde reel sosyalizm örneğinde olduğu gibi kapitalizmi, erkek egemenliğini aşmadığı gibi aksine egemen sistemin ömrünün uzamasına da sebep olmuşlardır.

1999 yılında gerçekleşen Uluslararası Komplonun en temel sebeplerinden bir tanesi de Önderliğin kadın şahsında gerçekleştirmek istediği özgürlük projelerinin hedeflenmesi idi. Kapitalist modernist sistem bu özgürlük hamlesinden büyük bir korku yaşamıştır. Nerede ise dünya içinde güç sahibi olan tüm devletlerin komplonun içinde olmalarının temel sebebi Önderliğin yaşam tarzındaki özgürlük, bağımsızlık temelli alternatif olma gerçeğidir. Burada kadına yaklaşım temel olarak ele alınmış olan konulardandır. Erkek egemen sistem kadınların özgürleşmesine öncülük eden bu mücadeleyi sonlandırmak istemiştir.

Önderliğimiz bu yalancı ve zalim erkek tarihine köklü bir karşı çıkışı yaşamıştır. Bu egemen tarihin kurumlaşmasının temsili olan ulus-devletlerin bir üyesi olmayı da kabul etmemiştir. Kadın ile ilişkilenmesini bu yönüyle de kölelik-egemenlik kodları üzerinden değil özgürlük, eşitlik, adalet ilkeleri üzerinden sağlamaya çalışmıştır. Toplumsal cinsiyetçiliğin yarattığı kadının içerilmiş köleliğine karşı da sürekli bir savaşımla geriletme temel hedeflerden biri olarak belirlenmiştir.

Bu anlamda Önderlik kişiliğinin oluşumunda ve giderek çarpıcı bir gelişimle ivme kazanmasında kadına yaklaşımdaki bu tarihsel arka planı ve güncel mücadeleyi bütünlüklü görebilmeliyiz. Önderlik çıkışının olağan üstünlüğünü bu temel de değerlendirebilmeliyiz. Buradaki müthiş bilinç, irade, yaratıcılık, ustalık, fedakârlık ve cesaret inanması zor boyutlarda gerçekleşmiştir. Önderliğimizin yaşadıklarından sonuç çıkarma, öğrendiklerini pratikleştirmedeki iradesi ve yeteneği ise ayrıca değerlendirilmesi gereken hususlardandır. Burada dönemlere, kişilere yönelik tarihsel sezgileri, bu temeldeki değerlendirmeleri son derece öngörülüdür. Yeniyi yakalama konusunda hayata geniş bir perspektiften bakabilmektedir. Güzeli, doğruyu ve iyiyi yakalama tutkusu ile sürekli yol gösterici olmuştur. Egemenlik ve köleliklerden kurtulma tarihi görkemli, zorlu ve acılıdır. Ve aşıldığı oranda da müthiş moral verici, maneviyat artırıcı faktörler olarak mücadele tarihimizi sürekli besleyen, büyüten unsurlar olarak güç verici olmuştur.

Önderliğimizin hiçbir tarihsel ve günümüz liderleri ile kıyaslanmayacak düzeyde özelde kadınlardan ve halklardan esasında bütün ezilenlerden bu denli ilgi, sevgi ve bağlılık görmesinde, beş bin yıllık ezilenlerin, kadının tarihinin alt üst edilmiş hakikatlerinin ortaya çıkarılmasının büyük bir payı vardır. En önemlisi ve zor olanı ise gerçek hakikatler temelinde donatılmış, doğru tarihi temeller üzerinde yapısallaştırılmış düşüncelerin pratikleştirilmesidir. Doğru hakikatler üzerinden donatılmış bir yaşamı günlük olarak yeniden yaratmak, hakikatler temelinde an be an yaşamak, önderliğimizin işte bir güneş gibi tüm Ortadoğu'da doğması bu yaşamsal gerçekliklerle bağlantılı olmaktadır.

Özgürlük, eşitlik ve adalet temelinde yeniden yazılan yeni bir tarihe Önderlik yapılmaktadır. Kadınların ve halkların büyük tarihsel ihtiyacına, boşluklara karşılık verilmektedir. Halklardan ve kadınlardan çalınmış olan güç kaynakları erkek egemen sistemin elinden alınıp gerçek sahiplerine verilmiştir. Kadınların ve halkların büyük bağlılıklarının ana kaynağı buradan alınmaktadır. Önderlik etrafında yeni bir yaşam kurulmakta ve bu yaşam artık kadınlara, halklara mal olmuştur.

Önderliğimizin sosyalist-devrimci yaşama ve dolayısı ile kadın özgürlük problemine yaklaşımı bu yönü ile stratejik olmuştur. Yeni bir yaşamı eşitlik, özgürlük, adalet ilkeleri temelinde kurmada başat öğe özgürleşmiş kadınla olan yoldaşlık ilişkisidir. Özgür kadın ile birlikte kurulacak yaşam anlamlıdır, değerlidir ve kutsaldır. Kadın cinsel bir obje olarak asla ele alınmamış tam aksine kadının kişiliğine adeta kodlanmış bu köleleştirici anlayıştan kurtulması için kadına özgü her türlü askeri, siyasi, örgütsel bir bütün yaşamsal bir çalışma yapılmıştır. Öncelikle kadınla yoldaş olma, dost olma anlayışı erkekler içinde geliştirilmeye çalışılmıştır.

Tüm bunlardan ortaya çıkan sonuç Önderlik ve kadın ilişkisinin bölgemizde yaşanan tarihsel hakikatler temelinde geliştiği ve güncellikte yaşanan çarpışmanın da bunun sonucu olduğudur. Önderliğimizin şahsındaki yaşam döngüsünde ezilenler ve egemenler tam bir çarpışma ve boğuşma yaşamıştır. Kazanan insanlık tarihinde bir türlü hak ettiği yeri alamayan kadınlar, halklar, dinler, topluluklar ve aşiretler olmuştur. Buradan aldığı sonuçlarla demokratik-ekolojik-kadın özgürlükçü paradigmayı geliştirmiştir. Sadece reddetme değil alternatif yolların güçlü açılması sağlanmıştır.

Bu mücadele içerisinde şekillenen özgür kadın hareketinin kahraman kadın şehitlerin, kadın emekçilerinin, analarının emekleri büyük olmuştur. Bu temelde Kapitalist modernist sistem ile derinleştirilen toplumsal cinsiyetçi yaşam içersinde kadın için çizilen kölelik modelleri, yaşam kalıpları ve bunun günlük düzenekleri kabul edilmemiştir. Başta klasik evlilikler ve kadının mal-mülk haline getirilmesi olmak üzere kadının potansiyelini ve yaratıcılığını öldüren tüm anlayış ve yaklaşımlar yerle bir edilmiştir. Kadının öncelikle kendisine ait olmasını, kendisini tanımasını ve kendi ayakları üzerinde durarak kararlarını almasının pratikleşmeleri güçlü yaşanmıştır.

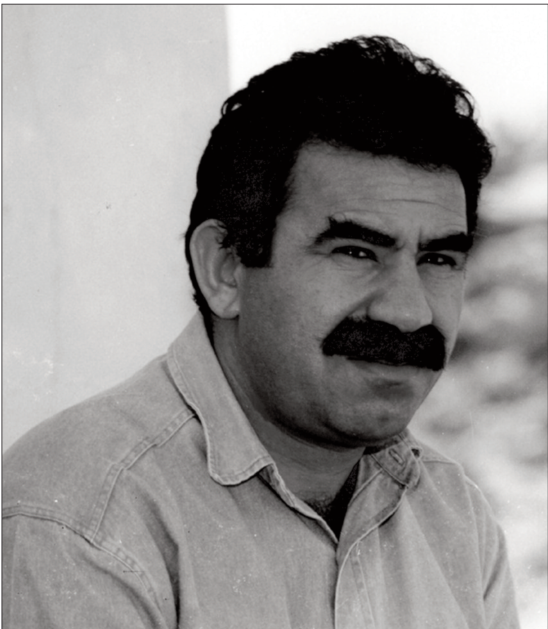
Kadın özgürlük savaşımında kadın en başta kendini yaratır. Kürt kadının dirilişi ile birlikte Kürt halkının ve halkların dirilişidir. Buradaki temel çıkarsama anlaşılırdır. Yürütülen mücadele erkek egemen sistemin yaşama kodladığı egemenlik ve kölelik genlerinin hepsini sarsmaya ve parçalamaya dönük olacaktır. Kadın mücadelesi bu temelde yürütülür. Kadınların önderlik gerçeğine katılımları ve buradan büyük güç ve cesaret alıp kendi gerçeklikleri ile buluşmaları sonucunda kadın kahramanlıkları dağda, zindanda yaşamın her yanında gelişmiştir. Bu anlam da Önderlik gerçeği ile kadınlar arasında büyük bir sevgi ve bağlılık vardır. Berivanların, Beritanların, Zilanların, Arin Mirkanların ortaya çıkması direnişleri ve yeni yaşamın nüvelerinin atılmasında bu tarihsellikle yoğrulmuş Önderlik mücadelesinin belirleyici rolü çarpıcı görülmektedir.

Egemen erkek ve köle kadın gerçeğine karşı açılan bu büyük savaş elbette büyük bir tepki ve direnme ile karşı karşıya kalacaktır. Beş bin yıllın kadınlarda ve erkeklerde adeta bir var oluş gibi içselleştirdiği davranışlardan, yaşam tarzından kurtulmak adeta atomu parçalamaktan zor bir çalışma, çaba, yaratıcılık, ustalık, inat, bilinç ve irade gerektirmektedir. Kadında bir nebze olsa gelişebilecek özgürlük pırıltılarına karşı egemenlikli dünyada elbette büyük hırçınlık, hazımsızlık, saldırılar olacaktır. Bu özgürlük pırıltılarını koruyabilmek güçlendirebilmek için kadınlar ve ezilenler olarak daha güçlü çalışmalı ve katılmalıyız. Önderliğe layık olabilecek pratik çalışmalar içinde olabilmeliyiz. Egemenlikli sistemin saldırılarına karşı başta özgün kadın örgütlenmeleri, sistemleri başta olmak üzere tüm kurumlarımızı iyi korumalı geliştirmeliyiz.

Kadınlarla Önderlik arasındaki ilişki tarihseldir. Bu ilişki kadınlar tarafından başlangıçta yaşam sezgisellikleri ile sonrasında Kadın Özgürlük Hareketinin mücadelesi ile somut bir duruma dönüşmüştür. Bu tarihsel ilişki büyük bir sevgiye, aşka, saygıya ve bağlılığa dayalıdır. Buradan çıkan sinerji ezilenlerin kurtuluşunda, yaşamın yeniden diriltilmesinde yaşamın yeniden yapılandırılmasında temel yapı taşı durumundadır.

Bu anlamı ile 4 Nisan sadece Önderliğin doğum günü değildir. Kadınların ve halkların doğum günüdür. Yeni yaşamın tomurcuklanan bahar çiçekleri, tomurcuklarıdır. İnsanlık bahçesinin açan güller misali güçlü yaşam renklerini toplayan unutulmaz insanlık mekânlarıdır. 4 Nisan başta kadınlar olmak üzere tüm halklara kutlu olsun.

Besê Erzîncan

Yeni, özgür ve eşit ilişkiler...

Önder Abdullah Öcalan

Devrimcilik, yaratma sanatıdır. Lenin, büyük hayallerimiz olmalı der, fakat bunların bilimsel olması gerektiğini belirtir; hayalsiz devrimci olmaz, fakat hayaller gerçeklere dayalı olacaktır diye ekler.

Kanımca bizim pratiğimizde buna oldukça bağlı kalındı. Büyük niyet, büyük rüya yerindedir. Yanlışlık ve yetersizlik şuradadır: Kendinizi yaşamın asli bir faktörü olarak henüz değerlendirecek durumda değilsiniz ve sizi buna zorlamamak da gerekir. Bunu hemen bir aile yaşamına gelecek durumda olmadığınız için belirtiyorum. Bu konuda biraz düşünme, biraz davranış özgürlüğünüz olmalıdır. Örneğin, Avrupa'da bile otuz yaşına kadar öyle kolay evlenmiyorlar. Mutlaka öyle yapın demiyorum, ama onlar evliliğin özgürlükten çok şey götürdüğünü fark etmişler. Mücadeleyle daha çok kazanmamız gereken şeyler var. Bu dönemde cinsellik mal gibi satış konusu olan bir değer gibi görülmekte; "Vay elimden gitti, her şeyim bitti" diye bitirilecek bir değer olarak anlaşılmaktadır. Cinsellik bir doğallık durumunu ifade eder. Ama egemen toplum, sınıflı toplum bunu tanınmaz hale getirmiştir. Onu özgür düşünceli ve özgür iradeli kişiler cinselliği diledikleri gibi yaşarlarsa, bu ahlâki bir tutum olur. Cinselliğinizi her türlü saldırıya karşı varlığınızı koruduğunuz gibi koruyacaksınız. Bu öyle kaba anlamda bir korunma değildir. Cinsellik, toplumsallık, aile ve siyaset birbirleriyle sıkı sıkıya bağlantılıdır. Bu yaklaşım doğrudur. Cinselliğiniz elinizden giderse, toplumsal düzeyiniz körelirse, siyasallığınız hiç olmazsa, en kötüsünden bir durumu yaşarsınız.

Biz bunları komple bir kişilik olarak sizde yaratmak istiyoruz. Bunun için kavrayış gücü göstermelisiniz. Komple bir kişiliğiniz oluşursa, o zaman seçme ve değerlendirme kabiliyetiniz de gelişir. İsterseniz ilişki kurabilirsiniz, isterseniz kurmazsınız; çünkü ilkeli bir kişiliğe sahipsiniz, her türlü gericiliğe karşı savaşım verebilecek durumdasınız. Buna bütün gücüyle destek olan biziz. Ben bile olsam, özgürlük tutumu gereği iradenizi egemen kılın. Fakat araştırın, yanılgılardan sıyrılın, yetersizliklerden kurtulun ve ayrıca sevin. Bunları sağladığınız oranda sevme ve beğenme gücünüz olsun. Bunlar sağlanmazsa adaletsizlik ve haksızlık etmiş olursunuz. Sevilmeyecek olanı sever, sevilmesi gerekeni ise sevmezsiniz, bu adaletsizlik olur, kendinize de haksızlık olur. Size layık olduğu ölçüde sevebilmeli ve sevgiyi de geliştirmelisiniz. Bunu sağlayamasanız sosyalist olamazsınız.

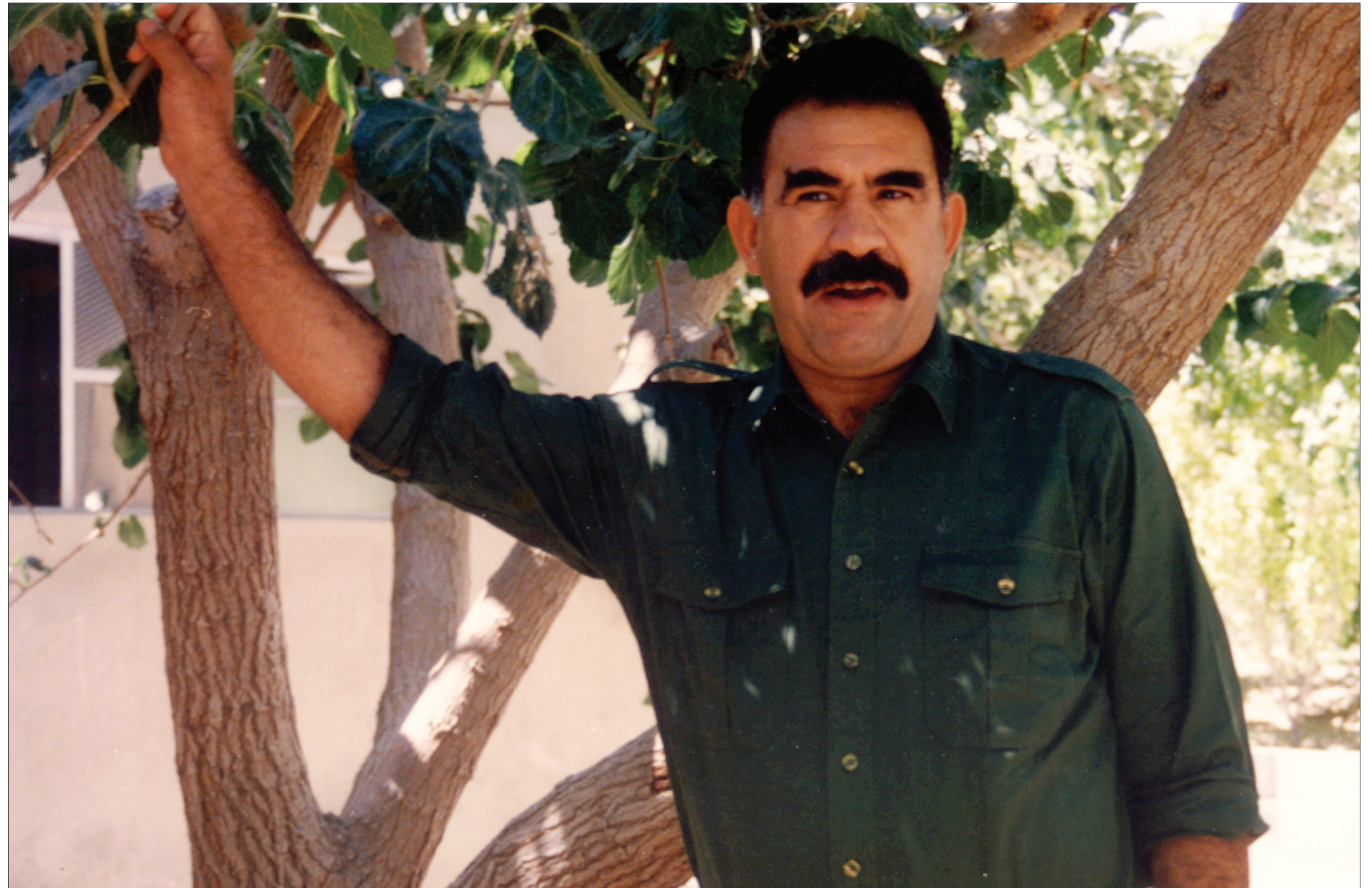
Sosyalizm, insanlığın yabancılaşmasının ortadan kalkmasıdır; cinsler arası en özgür ortamın, ifade ve ilişki tarzının ortaya çıkarılmasıdır; bin yıllardır süren cinsler arası uçurumun, eşitsizliğin ve duvarların yıkılmasıdır; yeni, özgür ve eşit ilişkiler temelinde birbirine yaklaşım gösterilmesidir. Bu konuda bir şeyler yapmaya çalıştım ve yapılan her şey de tartışmaya açıktır. Bazı arkadaşlar bizi halen anlamamışlardır. Parti bünyesi bu konuda yoğun bir eksikliği yaşıyor, ve arkadaşlarımız ilişki geliştiremiyorlar. Geliştirilen ilişkiler de çok çarpık oluyor. Sevgi olayına doğru ulaşamıyor, provokasyona oldukça malzeme oluyorlar. Çok tehlikeli biçimde objektif ajanlık yapılıyor. Düşman da özel savaşla buna uzanıyor, bizzat özel savaş konusu yapıyor ve kadın-erkek ilişkilerini körüklüyor. Sonuçta, en değme düşman elemanının veremeyeceği zararı bu konuda eğitimsizlikten ve doğru olmayan yaklaşımlardan görüyoruz.

Parti bu temelde eğitimle kadrolarını aydınlatmak ve yetkinleştirmek istiyor. Bu da hem ulusal, hem sınıfsal, hem cinsel, hem de cinsler arası düzeyde zaman zaman evrensel ölçüleri de zorlayan bir savaşım verilmesini istiyor. Bu savaşıma ve bunun sonuçlarına cesurca yaklaşalım, ileri adımlar atalım, mevcut yetmezliklerimizi aşalım, hep birlikte özgür iradeyle belirlenmiş ilişki tarzlarına ulaşalım. Bu konuda gerici tarihten, gerici toplum ilişkilerinden intikam alalım. Bilmelisiniz ki, böylesi bir savaşım temelinde şiddetle intikam almaya en çok sizin ihtiyacınız var. Ben onun sadece sıkı bir destekçisi değil, aynı zamanda yol açıcısı ve savaşçısıyım.

Bu kadar bireyselliğin gelişmesi uluslaşmaya, toplumsallığa ve halk demokrasisine gelmemektir

■ **Önder Abdullah Öcalan değerlendiriyor**

'' Biz şimdiye kadar ulusal savaşımı hep sömürgeciliğe karşı düşündük, bence en az onun kadar ulusal savaşımı ilkel kabile anlayışına ilkel-milliyetçi anlayışına, ilkel köylü anlayışlarına, ilkel ahbap-çavuş anlayışlarına karşı, ilkel mahalli anlayışlarına karşı vermemiz gerekiyor.''

Partinin verdiği muazzam gücü pratikte kendi kişiliği etrafında, kendi yönetim-komuta yetkisi etrafında işletmemek en temel sorundur ve sanıldığından daha fazla bizim başarı oranımızı düşürüyor. Bu, partiyle pratiği, partiyle coğrafyayı, partiyle halkı, partiyle savaşım gücünü bütünleştirememek, hatta engellemek oluyor. Komutanın, yönetimin bu engelleyici konumunu mutlaka aşmak ve yeterlilik düzeyine getirmek şu anda en temel görev oluyor.

Halkımızın parti öncülüğü sayesinde bütün savaşım olanaklarını mücadeleye aktarması yerinde ve doğru bir karardır. Ama mücadeleyi yürüten kimi kişiliklerin kendilerine sevdalanmışlıktan tutalım koyuvermişliğe, köleleştirmekten tutalım dağıtmaya, tıkatmaya, düşkünleştirmekten tutalım donuklaştırmaya, ağalaştırmaktan tutalım köleleştirmeye kadar, böyle birçok olumsuz toplumsal özelliği, düşmanın etkilerini aşacaklarına, sevdalanıp kemikleştirmeleri adeta bize yapılan en büyük kötülük olmuştur. Bunu değerlendirdik, savaş tarihimizi incelemek bir anlamda bu pratiği incelemek demektir.

En temel nedenin bizde ve yönetim düzeyinde olduğu, merkezi görevlere sahiplik edilmediği, taktik önderliğe yönelmede hiç sahiplik edilmediği, ilginç bireyciliklerle herkesin adeta bir tür kendini kurtarma çabası içine girdiği, en "*benim*" diyenin yaklaşımlardan öteye gidemediği, bu arada ortaya çıktı. Bir de bilinçli provokatörlerin saptırma çabalarının da az etkili olmadığı, içimizdeki düşmanın da bu konudaki faaliyetlerinin küçümsenemeyeceği, özellikle taktikle oynamada, taktiği saptırmada bu kişiliklerin sanıldığından daha fazla muğlaklaştırıcı, inançtan düşürücü rolü oynadıkları ortaya çıkarıldı. Buna benzer daha birçok çıkarcı yanı olan, parti olanaklarına bir hırsız gibi yapışarak partide mevkicilik, kariyeristlik diyebileceğimiz yaklaşımları esas alan, partinin öncülük özelliklerinden çok uzak kişiliklerin ortaya çıktığı, bunların partinin olanaklarına göz diktiği ve daha sonraki saptırmalarının da bu dönemle ilgili olduğu anlaşıldı. Yerel katılımlarda özellikle bu yanın olduğu, yerel alan katılımının ilkel-milliyetçiliğin de etkisiyle particiliği, değerlere el koyma biçiminde anladığı, bir maddi yaşam aracı olarak düşündüğü ve PKK'yi de bu temelde bir çıkarcılığa alet etmek istediği anlaşılmaya başlandı.

Bu, öncülüğün aşınması hususuyla da yakından bağlantılı. Öncülük ölçülerine yönelmeme, parti kişiliği ölçülerine yüksek değer biçmeme, partinin ölçülerinden oldukça uzaklaşma, gittikçe bireyselleşme var. Öncülükte aşınma demek; teoriden uzaklaşma, onun yoğunlaşmış ifadesi olan ideolojiden uzaklaşma, yine politik düzeyini geliştirmeme, örgütsel, kolektif olmama, bundan hep kaçınma, siyasi eğitime önem vermeme demektir.

Bütün bu hususlar böyle gelişince, ortaya çıkan partisizleşmedir. Partinin öncülük ölçülerinden uzaklaşmadır. Ayrıca moralden de uzaklaşmadır, parti kişiliğinden, ahlakından uzaklaşmadır. Sonuç; teoriden kopuk pek doğru-dürüst düşünce kabiliyeti olmayan sığ bir köylü anlayışıdır. Yine partinin siyasi doğrultusundan uzaklaşma, her türlü daralmış köylü özellikleriyle, her türlü aydın lafazanlığıyla uzlaşmadır. Örgütlü kolektivizm yerine örgütsüzlüğü, önderlik yerine bireyciliği esas almaktır. Bazıları ağalık biçiminde sivrilirken, bazıları da sıradan köylü gibi görünüyor. Bunun doğal bir sonucu olarak oldukça düşük bir moral karşımıza çıkıyor.

Halk demokrasisine bağlı olmak, halkın eğitim ve örgütlenmesine anlam vermektir

Görülüyor ki, mücadele pratiği hayli zikzaklı gelişiyor. Kararımız çok tarihi olmasına, olanaklar çok elverişli olmasına, yine hazırlıklar çok iyi yapılmasına rağmen bir türlü yönetim ve komuta kademesinin oluşamaması, oluşturulmasının adeta engellenmesi yaşanıyor. Burada yoğun bir sınıf savaşımının, ilkel-milliyetçiliğe karşı bir ulusal savaşımın verilmesi söz konusu. Biz şimdiye kadar ulusal savaşımı hep sömürgeciliğe karşı düşündük, bence en az onun kadar ulusal savaşımı ilkel kabile anlayışına ilkel-milliyetçi anlayışına, ilkel köylü anlayışlarına, ilkel ahbap-çavuş anlayışlarına karşı, ilkel mahalli anlayışlarına karşı vermemiz gerekiyor.

Köylü anlayışı nedir? Aslında ulusal düzeyden uzaklaşmadır. Daralmış, oldukça sıradan bir köylü, eşkıya olmaktan öteye gitmeyen bir yaklaşım nedir? Ulusal düzeye ulaşamamadır, uluslaşamamadır. Siyasileşememe de gerillalaşamama da bununla bağlantılıdır. Mücadelede köylüleşme hızla yozlaşma ve kaçmadır. Köylülüğün, özellikle ilkel köylülüğün uğrayacağı aşama budur. İlkel-milliyetçilik bir ayna gibi ne olduğunu ortaya koymuştur. Kırk elli yıldan beri ilkel-milliyetçilik uluslaşamıyor. İlkel-milliyetçiliği bile yakalayamıyor. Aşiretçi, kabilecidir, ailecidir, uluslaştırma çabalarına karşıttır. Onun için sömürgecilerle derhal uzlaşır. Yine aşiret-kabile özellikleriyle uzlaşır. Ve bunlar da korucu politikasında görüldüğü gibi, düşmanla sadece birleşmek değil, onların en tehlikeli kontraları olarak karşımıza çıkar.

İçimizde de buna benzer bir durum söz konusudur. Bazılarının nasıl bir bozguncu olduklarını, parti öncülüğünün özellikleri şurada kalsın, yine uluslaşma, demokratikleşme çabaları şurada kalsın, buna benzer ne kadar gelişme varsa saldırdıklarını, kolektif örgütlenmeye gelmeme, yoldaşlar topluluğu olarak partiyi düşünmeme, habire kendini dayatma tutumu içinde olduklarını gördük. Bu ilkelleşmedir. Uluslaşmaya gelmemedir, demokrasiye gelmemedir. Bunlar yoğun yaşandı. Ulusal demokratlık, bunun bir sonucu olarak da öncülüğü, örgütlülüğü sağlayabilmek bunların umurlarında değildir. Tam tersine bundan kurtulmaya çalışıyorlar. Bu kadar bireyselliğin ge-

lişmesi uluslaşmaya gelmemedir, bir üst toplumsallığa gelmemedir, halk demokrasisine gelmemedir.

Neden halk eğitilmiyor, neden halka adeta zoraki gidiliyor, kaba yaklaşılıyor? Halk demokrasisi istenilmiyor da ondan. Ağa gibi niye halkın üzerine kuruluyor? O ideolojinin, o yaşamın doğal bir sonucudur da ondan. Halk demokrasisine bağlı olmak, halkın eğitim ve örgütlenmesine anlam vermek demektir. Bu da ancak parti ölçüleriyle yaşamakla mümkündür. Parti öncülüğü niye aşındırılıyor ve bunu aşındıranlar niye halkın başına bela oluyor? Kendi feodal eğilimini konuşturmak için. Öncülük yapması gerekenler niye öncülüğe gelemiyor? Kölelikten uzaklaşamadıkları için. Tüm bunları biz çok çarpıcı biçimde yaşadık. Birçok kişilikte gördük ki bunlar aile-kabile bağlarına yaslanarak dev bir ulusal çözümleme, ulusallaşma, ulusal önderlikleşmeyi engellemek istiyor. Hem de bilmeden, fark etmeden belki de. Bunun yerine ilkel-milliyetçi bir önderliğe has özelliklere soyunuyor, ona tapınıyor. Bunları gördük ve bu özellikler kendiliğinden, bir kişinin marifeti değildir. Derin bir toplumsal temeli vardır, çok geri bir ulusal düzeyde kaynağını bulur. Bunun da tabii ki teorik, ideolojik yönden zayıflıkla, yine politik, örgütsel düzeyin zayıflığıyla bağlantısı vardır. Bunu aşamazsanız iyi bir zemin teşkil edeceğiniz, bilerek bilmeyerek ulusallığa, demokratlığa zıt bir konuma hizmet edeceğinizi çokça göstermeye çalıştık. Ulusallığın özgür bir temelde nasıl sağlanacağını ortaya koyduk. İlkel-milliyetçiliğe, onun anti-ulusallığına karşı oldukça gelişmiş bir ulusallık ve hatta şoven sömürgeci ulusallığa karşı, Türk ulusallığına karşı eşitliğe dayalı bir ulusallığın nasıl geliştirileceği ortaya konuldu. Çok geri toplumsal bağlar yerine, çok ileri, özgür toplumsal bağların nasıl boy vereceği ortaya konuldu.

Kadın ordulaşmasının da dayatılmasıyla muazzam bir özgürlük düzeyine fırsat sunulmuştur. Kadın ordulaşmasının anlamı bu anlamda yalnız bir cinsin kendini çözümlemesi, kendini kurtarması değildir; toplumsal düzeyin bütünüyle özgürleşmesine, -eğer gereken yapılırsa- her düzeyin eşit ve özgür bir dönüşüm geçirmesine yol açacaktır. Bunun kısmi geliştirilmesinin tüm parçaları nasıl etkilediği göz önüne getirilirse, bir çözümlemeye götürecektir. Kadın katılımı bu anlamda çok önemlidir. Yine geri köylü özelliklerin aşılmasının, çok ilkel kalmış Kürt ailecikabileci özelliklerin parçalanarak, çok ileri, gelişmiş bir ulusallığa, toplumsallığa yol açacağı, dolayısıyla karşınızda çözdüğünüz köylülüğün oldukça dar ufuk, dar yaklaşım, çok geri bir ilişki, geri örgütlülük düzeyinin aşılmasının ulusal düzeyin yakalanması olduğu, ulusal düzeyin yakalanmasının örgütsel-kurumsal düzeyde bir ifadesi olduğu, siyasal alanın bu anlamda çok önemli olduğu, bu alan çalışmalarının bir ulusal kurumlaşma çalışması olduğu, halkın ulusal kurumlaşmalarının içinde eğitilip örgütlendirilmesiyle çok önemli bir siyasallaşmanın, ulusallaşmanın sağlanacağı görülüyor.

Gerçekten Kürdistan'ın her yanını canlandırmak, ulusal çapta mücadeleyi ayağa kaldırmak, ulusal çapta mücadeleyi şaha kaldırmak, başarı ve zafer olanaklarını zorlamak her zamankinden daha mümkündür. Bu da ancak mücadeleyi parti çizgisinde yürütmekle mümkündür. Nereden bakılırsa bakılsın Kürdistan'da ancak bu yöntemle tarihi sonuç alınabilir.

Önümüzdeki dönem her zamankinden daha fazla kendimize, özellikle savaşım ve mücadele tarzımıza güvenebileceğimiz, sonuç alabileceğimiz bir dönem oluyor. Geçirilen bunca yıllık deneyimle nelerin olur, nelerin yaşayabilir, nelerin başarılabilir, nelerin olmaz, nelerin başarılamaz olduğu anlaşılmıştır. Nelerle nasıl savaşılır, nelerle nasıl savaşılmaz, nelerle nasıl başarılır, nelerle nasıl yaşanılmaz anlaşılmıştır. Neyin PKK'de geçerli, neyin geçersiz olduğu ne kadar anlaşılmışsa, mücadele yöntemlerinde de mücadele alanlarında da neyin yaşayacağı, neyin yaşamayacağı anlaşılmıştır. Neyin başarı getireceği, neyin başarı getiremeyeceği anlaşılmıştır. Hangi komuta ve yönetimin kabul göreceği, hangi komuta ve yönetimin kabul göremeyeceği, hangi yaşam tarzının sonuç alacağı, hangisinin sonuç almayacağı anlaşılmıştır. Daha da fazlası yapılmıştır.

Siyasileşmeyen, örgüt geleneklerini geliştirmeyen gelişemez

Görüyorsunuz kişilik çalışmamız veya mücadelemiz bizden ne istiyor? Partililik bunun için ne kadar önemli? Nedir partililik? Ulusal boyutla, yine halkın özgürlük ve demokrasi yaklaşımıyla, yine her türlü ona karşıt biçimlerle savaşarak, nasıl ulaşılacağı, buna ufku yetmeyenin, buna çözüm gücü yetmeyenin nasıl oldukları ve bunu nasıl aşacakları da görülmüştür. Ayrıca buna nasıl ulaşılacağı da ortaya konmuştur. Şimdi bunları çok önceden de görebilirdik. Zaten partililik, önderlik biraz da önceden ön görmeyi gerektirir. Bu kadar yoğun deneyimlerden sonra değil, çok önceden ve hatta sürece girmeden önce önderlik edilir. Böyle gerilla yapılır, böyle ülke değerlendirilir, halk parça parça böyle değerlendirilir, her türlü aileci, kabileci, aşiretçi bazı kültür özelliklerine göre böyle giriş yapılır, parti bunun için vardır. Bunun için partili olunuyor. Ama dikkate almadınız, oldukça bireyselliği kendi keyfi düzeninizi esas aldınız. Bu kabul de görmüyor, bununla büyüyemiyorsunuz da. Siyasileşmeyen, örgüt geleneklerini geliştirmeyen gelişemez, köylü kurnazlığıyla, aydın demagojisiyle kesinlikle sonuç alınamaz.

Doğru yaklaşmak baştan gerekliydi. Bu konularda niye bu kadar hatalısınız? Niye bu kadar subjektivizm, niye bu kadar kendini beğenme, niye bu kadar kendini yetersizliğe terk etme dayatılıyor? Bu eksiklikte ısrar ederseniz, bu bin defa yenilmiş kişilikte ısrar ederseniz tabii ki yenilmekten kurtulamazsınız. Yaşam hakkından-hukukundan bahsedemezsiniz. Defalarca bunu anlamanın zamanıdır dedim. Eleştiri yapın birbirinize, kimin ne olup ne olmadığını veya nasıl olması gerektiğini eleştiriler ortaya çıkarır.

Devrimciler eğitimlerini çok önceden yaparlar, doğru yaklaşımlarını önceden sağlarlar, öyle girerler pratiğe. Pratik tarzınızı bu halde tutmanız sizin başınıza belayı getirmiştir, zorlanmıştır. Görüyorsunuz, parti partidir. Görüyorsunuz, mücadele kişiliği özellikleriyle objektif bir olaydır, tam ulaştın mı sonuç alırsın. Onunla oyna, keyfice oyna, yalnız kaldığında oyna, bu görülüyor ve açığa çıkarılıyorsunuz. "*Yanlış hesap Bağdat'tan döner*" denilir. İşte yanlış hesaplar parti içinde dönüyor, görüyorsunuz halen çokları kendisini nasıl dayatıyor...

Ben de kendimi gözden geçiriyorum ve her gün söz veriyorum kendime, asla bunlar seni delip geçmesin veya yanlışlarıyla seni boğup yenilgiye götürmesin diye, öngörümle, yaşamımla geçit vermemeye çalışıyorum. Ok gibi saplanabilirler, ayak bağı olabilirler, sinir gücünü felç etmek isteyebilirler, hepsine karşı kendini sağlam tut diyorum. Görüyorsunuz değil mi biraz böyle olmaya çalışıyorum. Bunun için gerekli yaratıcılığı gösteriyorum.

Ben de sizin gibi kendimi karmakarışık ve her türlü yetersizliğe vuran bir durumda seyredebilirdim. Ve son derece düz bir yürüyüşün sahibi, kendine aşırı sevdalanmış birisi olabilirdim. Hayır, olağanüstü bir yaratıcılık, olağanüstü bir yöntem zenginliği, muazzam bir sinir gücü kadar, yürek gücü, dayanma gücü, yine kişiyi tanımak kadar, onu düzeltme gücü de olabiliyorum. Bana karşı direnilirse işte görüyorsunuz kardeşliğe de dayanabiliyor. Kardeşlik eleştirisini de yapmaya çalıştım, bu çalışmalarımızda ben bir kişiyi ele vermek, açığa çıkarmak için yapmadım. Daha çok onun şahsında da bu yönlü sizleri açıklığa çıkarmak için yaptım. Çünkü her biriniz böyle bir kardeşsiniz aslında. Herhangi birisine, birbirlerinizle kardeşsiniz veya bir sosyal olaysınız. Kardeşlik bir sosyal olgudur veya geri bir ilişki, ama bizde çok değişik kullanılan bir ilişki türü. Neden çözümleme gereği duyduk, eleştiri gereği duyduk? Çünkü bu yönlü orada uluslaşmaya karşı durma var, orada ilkellikte ısrar var. Orada örgütlenmeye, profesyonel bir parti örgütlenmesine karşı duruş var, çok geri feodal biçimlere yönelme var. Orada duyguda yüzeysellik var, orada kendini koyuvermişlik var, orada sığınılmayacak durumlara sığınma var. Orda kendini öyle bir hayale kaptırma var ki sonuçta düşmana götürür.

Kardeşlik denilen olay ve olguda bütün bunların çözümlenmesi yapılıyor. Bazen militan tarzda kardeşliği yakalamak, bu nedenle sizin için çok önemli. Önderlik gerçeği bu konuda kendini çözümlemeye tabi tuttuğunda geleneksel akrabalık bağlarının tehlikelerini çok önceden kavradığını ve bunun aşılmasının çok önemli olduğunu büyük bir önemle ortaya koyuyor. Kan bağlarının çok zayıf bağlar olduğunu hatta sömürgeciliğin bu bağları kötüye kullanarak gerçek bir boğulmayı, ulusal tükenişi ortaya koyduğunu gerçekleştirdiğini gösterdi. Yani bu kan bağlarına dayalı aile değerlerine bağlı ilişki çözümlemeleri olmazsa ulusal çözümleme yapılamayacağı, ileri bir sosyal ilişki çözümlemesi yapılamayacağı doğrulandı. İşte çoğunuz o mahalli sınırlarda, aile bağı sınırlarında eş-dost ilişkileri sınırlarında tükenip gideceksiniz. Zaten büyük bir kısmınızın öyle tükendiği de ortaya çıktı.

> ''Devrimci bir halk olmamızın en temel bir nedeni de arkamızda sevdalanacak bir geçmişimizin olmamasıdır. Derler ya proletaryanın zincirlerinden başka kaybedeceği bir şey yok, bizim kaybedebilecek zincirlerimiz de yok aslında. Kaybedeceğimiz sahte hayallerimiz, sahte alışkanlıklarımız yaşamla oynamadır.''

Yaklaşımımız, yaşamımız eleştiriseldir, fakat yıkıcı değildir

Bu çözümlemelerimizin aslında hayli öğretici olduğu söylenebilir ve daha da olacağa benziyor. Benim de biraz farkına vardığım husus, militan devrimciliğe gücü yetmiyor. Devrimciliğe, yine bizim öngördüğümüz ulusallığa gücü yetmiyor, ne teorik, ne ideolojik, ne örgütsel, ne siyasi gücü var. Ama diğer yandan Önderlik olarak bizim gerçekleştirdiğimiz bir seviye de var. Bu temelde bir devrimci olarak katılmış ama, kan bağını da fazla çözümleyememiş. Bir kardeşlik bağının siyasal çözümlemesini tam yapamamış, eski biçimi hayli andıran bir tarzı yaşamış. Bu hepinizin az-çok yaşadığı bir tarz oluyor. O bunu daha derin yaşamış, hele bir de mücadele ilerledikçe, hele kendisi de bazı pratikler içinde sözümona önemli olduğunu gördükçe tüm o geçersizlikleriyle kendi güçlü yanları birleşince karşımıza zor bir dönemde çıkıyor. Önderlik diyemeyeceğim, aslında çok farklı bir ucube ve dikkat edilmezse ilişki çarpıtması olacak, bir ulusun baş belası olacak, bir partinin baş belası olacak, farkında olmayarak, sizin yaşadığınız bir gerçekliği açığa vuruyor.

Biz bunun aile çelişkilerini çok önceleri gördük. Aileye baştan bir ilgi gösterseydim böyle bir önderlik çıkmazdı. Ailenin çelişki anlayışına, ailenin menfaat anlayışına, ailenin beklentilerine uygun bir kişiliğim olsaydı, ulusallıkta bir karış bile ilerleyemezdik. Toplumsallıkta da bir karış ilerleyemezdik. Sizin gibi bir topluluk asla mevcut olmazdı. PKK asla mevcut olmazdı, ulusal sorun ve çözümü böyle gelişmezdi. Kendimi ulusallığa, ulusal soruna, partiye doğru vermek bu gelişmeleri ortaya çıkarıyor. Maalesef bunu anlayamamanız çok büyük bir eksiklik. İlkel biçimleri halen bu kadar yaşamanız çok sakıncalı bir durum oluyor.

Biz aynı çözümlemeyi kadın ilişkisinde, eş ilişkilerinde boşuna ortaya koymadık. Ne kadar anlamlı olduğunu şimdi daha iyi anlıyorsunuz. Eşliğe dayanıyor, 'karılığa' dayanıyor, çok tehlikeli bir kan bağına dayanıyor veya basit bir cinselliğe dayanıyor. Seni yutmak istiyor. Aslında farkında değil, geleneklere göre, töreye göre, alışkanlıklara göre kendini kadın bellemiş, eş bellemiş, aile bellemiş, benim kellemi günde on defa istiyor. Emellerine alet olacaksın, apolitikliğine, işbirlikçiliğine alet olacaksın, düşkünlüğüne alet olacaksın. Durum bizim yaşadığımız bir durum değil, hepinizin az-çok yaşadığı ortaya çıkan bir olay ve ilişki tarzı. Korkunç düşürücü bir ilişki tarzı, apolitik, ulusallığa karşı, örgütlülüğe karşı, seviyesi yok, çok aşağılarda bir klan ve ilişki tarzı. Şimdi biz bunu aşmadan daha ileri bir sosyal ilişki tarzına ulaşamayız. Çok kaba bir cinselliğin boyutunu aşmayan kadın-erkek ilişkisi bırak partileşmeyi, normal bir sosyalleşmeyi bile yaşayamaz. Ve bizde bu çok çarpıcı olarak böyledir. Özellikle kadında bu böyledir. Erkekte beterin beteri böyledir. Bunlar çözülmeden, aşılmadan hangi partileşmeden bahsedebiliriz? Ama görüyorsunuz, saflarımızda bile bu ilişki bitirilmişliğe dönüştürülüyor. Şimdi bu bir kader midir? Aşılamaz mı? Aslında kader olmadığı, aşılmayla gelişmelerin sağlanabileceği çok açık. Ama karşıt bir direnme var. Geri ilişki biçimine ölümüne bağlı kalınıyor. Daha sosyal bir ilişkiye, daha ulusal bir seviyeyi yakalayan bir ilişkiye bir türlü gelmek istemiyorlar.

Kürt kişiliği, Kürt ilişkisi, Kürt çözümlemesi böyle yapılmadan ilerlemez, kendi şahsınızda ortaya koymalısınız. Eleştiride tabii ki cesur olacaksınız, her zaman söylüyorum, aslında sevdalanacak fazla bir geçmişimiz de yok. Zaten devrimci bir halk olmamızın en temel bir nedeni de arkamızda sevdalanacak bir geçmişimizin olmamasıdır. Derler ya proletaryanın zincirlerinden başka kaybedeceği bir şey yok, bizim kaybedebilecek zincirlerimiz de yok aslında. Kaybedeceğimiz sahte hayallerimiz, sahte alışkanlıklarımız yaşamla oynamadır. Köleliğin, ilkelliğin, anti-ulusal, anti-toplumsal özellikleridir. Varsın onlar da kaybolsun, "*yaratamıyoruz, yerine başka bir şey koyamıyoruz.*" O zaman yerin dibine gir. Yaratırsan yaşarsın, sosyalleşmeyi, ulusallaşmayı bilmeden, insanlığın seviyesini görüp değerlendirmeden nasıl yaşayacaksın? "*Başa bela olarak yaşayacağım*" dersen atarım sırtımdan, ben de yere yıkarım seni. Neyi kullanırsan kullan, Önderlik kendini öyle hazırlamış ki seni ne yapar eder ya yola sokar, ya da yerin dibine. Bunun başka yolunun, izahının olamayacağını Önderlik gerçekliğinden öğreneceksin.

Kendi çözümlememi de iyi yaptığım kanısındayım. Kendimi bütün yönlerimle nasıl değerlendiriyorum, bunun anlaşılmayacak fazla bir tarafı kalmadı. Hele eleştirisi, özeleştirisi mükemmel yapıldı. Her yönüyle hem de çoğunun bile ağza almaktan çekindiği her şeyi açarak koydum. Devrimci açıklık budur. Ama yine kendime güveniyorum. Yine kendimi bu tarzda götüreceğime eminim. Hiçbir zaman hiçbir yerde asla bunaldım, tükendim demedim. Bu dediğim gibi iş yaptırıyor. İş yapan kişilik biraz böyle kendini ortaya koyuyor.

Her zaman söylerim, yaklaşımımız, yaşamımız eleştiriseldir fakat, kesinlikle yıkıcı değildir. Benim tarzımı görüyorsunuz. Muazzam eleştirici ama, yüzde bir tutulacak yanınız varsa onu tutup yapısallaştırıcıdır. Asla yıkıcı değil. Sizin tarzınızın önemli oranda yıkıcı olduğu, eleştirilerinin önemli oranda yıkıcılıkla özdeş yürütüldüğü, eleştiriyi küçültme nedeni olarak gördüğünüz ortaya çıktı. Eleştiri şüphesiz insanı zorlar, zorlamalıdır da ama her türlü yaklaşım asla yıkıcılığa götürmemeli. Benim burada yalnız sözle eleştiri yapmadığımı herhalde anlıyorsunuz

Ben yaşamı eleştirisel kılıyorum. Benim Kürdistan halkına da dayattığım büyük bir kişilik eleştirisi var. Yaşamım büyük bir eleştiridir.

Onun tarzını ben kendimde buluyorum. Bütün bu ilişkiler dünyasına bir eleştirim var, yaşam dünyasına bir eleştirim var. Ama diğer yandan yapılması gerekenin ne olduğunu, umudundan tutalım pratiğine kadar onu da sergiliyorum. Tutarlılık dediğin biraz böyle olur. Ama kendinize bakın, bazen sınır tanımayan eleştirilerle her şeyi yakıp yıkıyorsunuz. Sonuçta kendinizden başka bir şeyi beğenmediğiniz ortaya çıkıyor. Bu kişilikten utanmıyorsunuz? Kendini bu kadar eleştiri üstü gör, hiçbir kişide, ilişkide elle tutulur bir yan görme, sen bir yıkıcısın veya her şeyi kendi paşa keyfince olumlu gör, çok eleştiriden uzak bir yaşamın sahibi olursun. Eleştirisel olmayan bir kişilik, en az yıkıcı eleştirici kişilik kadar tehlikelidir.

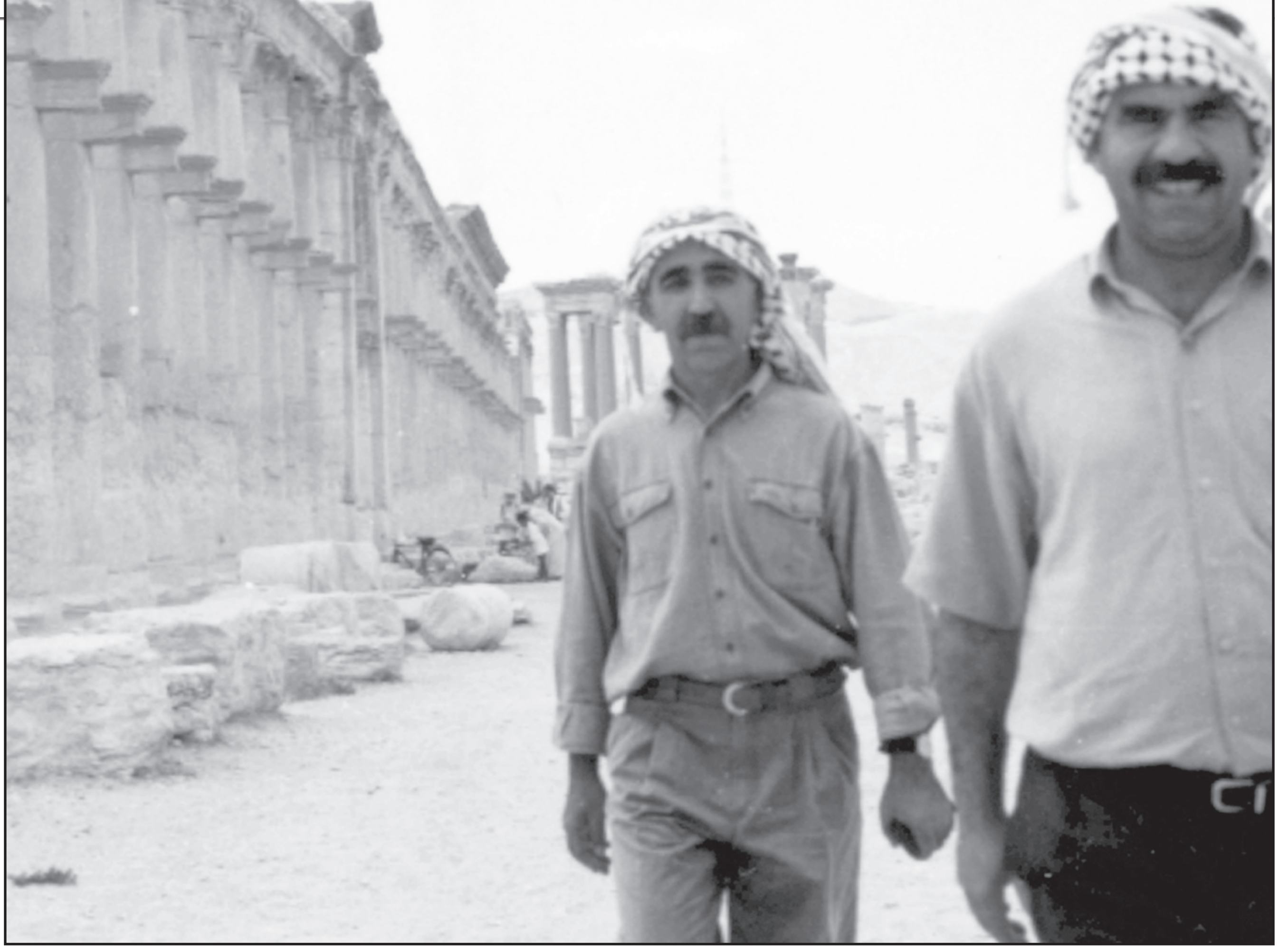
■■■

‘Göğe merdiven dayamak...’

Ali Haydar Kaytan

“Devrimciliğin amacındaki büyüklük, kişiliğin büyümesini gerektirir. Büyüyen kişilik büyük başarabilir, büyük kazanabilir. Zayıf kişiliklerle büyük zaferler kazanamaz. O nedenle kazanmada büyüme esastır.”

“Marks, Paris Komünü için, ‘Göğü fethetmeye kalkışmakla tanımlar, göğe merdiven dayamak’ diyor. Şimdi kadro, militan göğe merdiven dayayacak, yıldızlara koşacak, devrimcilik biraz böyle bir şey...”

Canlılık kavramıyla mekaniklik kavramı arasında fark var. İnsanı bir makine olarak algılayan -pozitif bilim ona dayanır- mekanik, diğeri ise canlı bir organizma olarak görmek yaklaşımı. Kuantumik bakış açısında canlılık var. Aslında evrenin kendisi bile bütün bir organizmadır. Gerçekten üzerinde derinlikli düşündüğün zaman, bu algının yarattığı sonuç muhteşemdir. Makinede yenilenme diye bir olgu yoktur. Kendi kendini yenileyen bir şey değildir, yapılan bir şeydir, yapılmış bir şeydir. Ama canlılık sürekli kendi kendini yenilemek demektir. Kendi kendini yenilemeyen varlık yoktur. Döngüsellik bile yenilenme anlamına geliyor. Doğaya baktığın zaman mevsimler bile döngüsellik anlamına geliyor. O döngüsellik içerisinde doğa kendisini yeniliyor, ağaçlardaki yenilenmeyi görüyorsunuz. Doğallık bu yenilenme gücüdür. Makine kurulmuş bir şeydir, organizma ise yaşayan canlı bir şeydir.

Gerçekten bu mekaniklik denilen şeyde bir kurulmuşluk vardır. Diğerinde ise bir kendini sürekli değiştirme yenilenme kendini aşma vardır. En belirgin özelliklerinden biri budur. Bu bile güç, örgütlülük, bilinç ister. Bunlar olmadan zaten yenilenme olmaz. Zihin canlılığın özüdür. Zihin olmadı mı bu gelişmeyi bekleyemezsiniz. O açıdan "*Bu ağacın aklı yoktur, bilmem neyin aklı yoktur, tohumun aklı yoktur*" diyemezsiniz. O zihin olmadan zaten öyle gelişme olmaz. Ama insanda daha ihtişamlı, muhteşem bir şey var değil mi; akıl. Önderlik sanki Kuran'dan bir ayet aktarır gibi şunu söylüyor: "***Tüm kutsallıklardan yükselen öyle bir ses vardır ki; biz sana aklı verdik, öyle ise iyi olanın, doğru olanın hizmetinde kullan, o zaman istenene mutlaka ulaşırsın***" der. Tüm kutsallıklardan yükselen sesin bizde ortaya çıkardığı şey şu: "*Senin aklın var, o zaman bunu iyi kullan, o zaman gerçekten istediğini elde edersin.*"

Sizin devrim gerekçeniz nedir? Hangi gerekçelerden yola çıkarak devrim yapmak istiyorsunuz? Düşkünlük, horlanma, aşağılanma, zayıflık, yeteneksizlik, çaresizlik, çözümsüzlük, açlık, yoksulluk, güçsüzlük bunların hepsi devrim yapmanın gerekçeleridir. Devrim yapmamanın nedeni, yapamamanın nedenleri değil. Aslında bizim bu anlamda gerçekten başından itibaren özünde gerekçelerimiz bunlardır. Kendimizi inşa etmemizin gerekçeleri de bunlardır. Annemizin, babamızın bizi yetiştirme tarzı bile onların güçsüzlüğü anlamında, bizim devrim yapma gerekçemizdir. Yoksa "*Suçlu onlardır, beni onlar doğurdu yetiştirdi*" demek doğru değildir. Aslında çoğumuzun anlatımında o var. Öyle bir şekillenme oluyor ki, bazen böyle anneye babaya öfke bile var, ben de şaşırıyorum. Ben babamı çözümlüyorum ama öfkem yoktur, gerçekten anlamaya çalışıyorum. Tamam, yanlışlıklarını gerçekten görebiliyorum. Neden öyle davrandığını anlamaya çalışıyorum ama bu daha çok onu daha iyi tanımama yol açıyor. Tanıdıkça gerçekten ona anlam veriyorum. Tersi gelişiyor bende, daha fazla sevgi gelişiyor.

İrade sahibi olan başarır

Şunu anlatmak istiyorum: Özeleştirilerin çoğunda "*Annem, babam, toplum bilmem nasıl yetiştirdi. İşte şu eksiklik, şu olgusu beni geriye çekiyor*" deniyor. Çektiği doğru ama öyle aşılmayacak şeyler değil ki, sende eksik olan onların gücü değil, senin güçsüzlüğündür. Kendine yüklenmemendir, kendini irade haline getirmemendir. İradeleşme önemlidir burada, iradeyi nasıl yaratıyorsun, iradeyi bilinçle, örgütlülükle yaratıyorsun. Bilinç, örgütlülük, amaç bunların bütünselliği seni iradeleştiriyor ve dolayısıyla bırakın kendi eksikliğinizi, zaaflığınızı dünyada hiçbir güç sizin iradenize hükmedemez, yani iradenin zaferi denen şey ortaya çıkar. Bu en zayıf insanda bile ortaya çıkabilir. Sonuçta şunu söylüyorsunuz: "*Çok tahrip edilmiş olanlar o zaman hiç devrim yapamazlar.*" Dünyada Kürt kişiliği kadar tahrip edilmiş kişilik mi var? Sonuçta nazarı yırtılmış bir halk gerçekliğinin içinden geliyorsunuz. Önderliğin soykırım üzerine çok çarpıcı belirlemeleri var. Diyor ki: "*Yahudiler kendi soykırımlarını biricik eşi bulunmaz, tek olarak tanımlıyorlar*" diyor. Bu doğru değil. Yahudi soykırımına benzer bir sürü soykırım var. Kapitalizmin başlangıcında var, Asur'lar döneminde var. Benzer soykırımlar çoktur. Ermeni soykırımı var. Kürt soykırımı gerçekten ilginçtir ona benzer bir örnek kolay kolay bulunamaz. Bireycilik daha çok buradadır. Tahrip edici etkisi en yüksek düzeydedir.

Önderlik şunu diyebilirdi: "*Kürtlerde devrim yapılamaz!*" Bu kadar güçsüzlük ortamında gelişme mi olur? O zaman şunu diyen adam: "*Bir saç teli yaşam emaresi olan bir insanı oradan tutarak, o insan bir kahraman haline getirilebilir.*" O zaman neye güveniyorsun? Yanlış şekillenmiş. Bu zayıflıktan güç doğmaz ama Önderlik diyor ki: "*İstersen doğar.*" Her şey istemle bağlantılı, istemek iradeyle bağlantılı bir şey, irade sahibi olan isterse başarır. Bu bir tutku işi. Devrimcilik bir tutku işi. Ben tipik bir örnek verdim ya, Şirin'i istiyorlar diyorlar ki: "*Dağı delsin, su getirsin.*" Ailesi diyor: "*Dağ delinir mi! Vermiyorlarsa öyle desinler.*" Neyse Ferhat'a söylüyorlar: "*Ne güzel dağı delerim*" diyor. Başlıyor dağı delmeye, hem de sevinç içinde, "*Beni bir imkansızı başarmaya yöneltiyorlar*" demiyor. Hikayedeki öz budur. İmkansız diye bir şey yok. Sevinçle işe girişiyor, "*bunda ne var ki*" diyor. Bu bir yönelim, bir bakış açısı, aslında canlılıkta bu var. Felsefi olarak baktığımız zaman bütün canlılarda böyle bir arzu, istem var. Evrensel sonsuzluğa katılma istemi varlık bunu başarıyor.

Yeryüzünde doğan ilk canlı aslında kaybolmamıştır, o başka bir varlıkta kendisini sürdürüyor. Çoğu tahribat insan eliyle oluyor. Bazı canlı türleri yok oluyor. İnsan eliyle yaratılan tahribat kadar tahribatı evrim yapmıyor. O doğal seleksiyon hikayedir, gerçekten öyledir. Demek istediğim burada akıldır. İrade, akıl, oluşum isteği, özgürleşme... Gelişmeci özellik aslında özgürlüğü yansıtır. Gelişmek aynı zamanda farklılaşmaktır, değişmektir. Özgürlükte bu tarzda ortaya koyuyor. Evrendeki değişim, dönüşüm, çelişki, çokluk, farklılık bunların hepsi özgürlüğün dışa vurumudur. Özgürleşme bu tarzda oluyor.

Her varlık kendisini ortaya koyarken, tüm evrenin toplamı olan bir zihne sahip insan nasıl onu başaramaz mı? "*İnsan zihni tüm canlı zihinlerin toplamadır*" demedi mi Önderlik. Tüm canlı zihinleri her bir canlı zihni bile böylesine kendi içinde bir özgürlük eğilimi taşırken, bir öznelliği olurken, evrensel sonsuzluğa katılmakta kararlı olur ve bu kararlılığıyla pratikleştirirken insan nasıl başarmaz! O başarıyor. Varlık yaşamı başarı üzerine kurulur. Özgürlük böyle bir şey. Şimdi her olgunun bir öznelliği var, evrende var olan her olgunun öznelliği var. Öznellik demek canlılık demektir, özgürlük eğilimini taşımak demektir. Bir de varlığını sürdürmek demektir. Kendini savunma, soyunu sürdürme demektir. Ama özgürlük eğilimi, zihin, özgürlük bunlar hep o öznelliğin içinde var. Bir canlı hücrede bile aynı özellik var.

Başarmak Önderliğin felsefesidir, özüdür

İnsan en müthiş varlıktır, evrenin ruhudur. Felsefe de önemli. Mesela, bir yaşam felsefesi olmayanların yaşama hükmetmeleri, özgürce yaşamaları, hatta başarmaları mümkün değil. Bu Önderlik için bir felsefedir. Başarmak Önderliğin felsefesidir, özüdür. Felsefi olarak şu ilkeyi senin önüne koyuyor, diyor ki: "*Ya beni öldür ama beni öldürmüyorsan ben seni yenerim, önüme ne engel çıkarırsan çıkar, ben onu aşarım ve seni yenerim, sen beni yenemezsin.*" Son görüşme notlarında vardı; "*Siz beni öldürmediniz, ben sizi yendim*" diyor. Şimdi bu tarz bir felsefe sahibi olan insan, demiyor ki: "*Benim anam böyleydi, babam böyleydi, yedi yaşından beri...*" Diyor ki, "*Ben anama boyun eğmedim, beni boğmak istedi, ilk fırsatta kapıyı vurdum çıktım. İrademi teslim etmedim. Kendi toplumsallığımı kendim kurdum.*" Yedi yaşındaki bir çocuk bu kadar irade sahibi. O çocukken yanlış şekillenmek istemedi, kendisini şekillendirmeye çalıştı, başkalarını şekillendirdi. Peki, diyelim ki biz yanlış şekillendik, bu kadar büyümüşüz, koca koca adamlar kadınlar olmuşuz, yeniden şekillendiremez miyiz kendimizi?

Önderlik üç temel görev sayıyor: "*Politik görevler, Ahlaki görevler, Entelektüel görevler...*" Bu görevlerimizde var ne olacak? Entelektüel aydın demek, aydınlanma demek, aydınlanmayla bağlantılı entelektüel görevler, aydınlatma görevleri, aydınlanacaksın ki, aydınlatasın, o olmadan zaten olmaz. Hele hele entelektüel görevler tüm görevlerin nerdeyse başıdır. Onlar olmadan zaten politik ve ahlaki görevlerini yerine getiremezsin. Bundan çekinmemek lazım. Varsın arkadaşlar

entelektüel kapasitelerini de bize göstersinler, kötü bir şey değil, inanın bu gereklidir.

Dikkat ederseniz burada Önderlik diyor ki, "***Bana katılacaksınız ama nasıl katılacaksınız? Ben bir yol kat ettim, kat ettiğim yol nedir? Teorik ideolojik yetkinliktir. Buradan muazzam bir yetkinlik yaşadım.***" Aslında entelektüel görevlerde zaten ideolojik-politik yetkinliktir. Bunun örgütsel alana yansıması da var. Diyor ki, "***Siz benim bu kat ettiğim ideolojik-teorik yetkinliğe iki yoldan katılabilirsiniz. Bir; güvene dayalı, samimi ve alçakgönüllü bir katılım***" Yani bunun anlamı nasıl olabilir? "*Ben sana inanıyorum, ben Önderliğin görüşlerine inanıyorum, henüz o düzeye ulaşmamış olabilirim, onu yeterince kavramamış olabilirim. Elbette kavramayı esas alacağım ama peşinen ben Önderliği kabul ediyorum, ben ona evet diyorum, ben onu olumluyorum ve anlamaya böyle devam edip gideceğim. Ben Önderliğe güveniyorum, ben kendi durumumu da biliyorum, samimiyet ve içtenlikle bunda içtenim. İkincisi, kendi gerçeğimi de biliyorum, -alçak gönüllülük deniliyor ya- kendi gerçeğimi biliyorum ama bunu aşacağım.*" Şimdi birinci katılım biçimi bu. Bu kendi başına yetiyor mu, yetmiyor ama kesinlikle gerekiyor ve güzel bir katılımdır. Buradan başlar ve devam eder. Ya da teorik öze ve ideolojik yetkinliğe yüksek bilinç çabasıyla, bilerek -güvende bilme zayıftır, güvene dayalı oldu mu, ben yeterince seni bilemiyorum ama sana güveniyorum- burada ise teorik ve ideolojik yetkinlik Önderlikte temsilini buluyor. "*Ben ona katılacağım, bunu ancak yüksek bilinç düzeyine ulaşarak başarabileceğim, bu çabayla katılacağım.*"

Önderlik diyor ki, "*PKK'de büyük değer ifade eden, başta Haki Karer, Kemal Pir, Mazlum Doğan, Hayri Durmuş, Mahsum Korkmaz, Zeynep Kınacı olmak üzere binlerce yoldaşın bu iki tarzın dengeli uyumu ile katılım göstermişlerdir.*" Yüksek ideolojik teorik yetkinliğe bilerek, yüksek bilinç çabasıyla katılım sağlarken de Önderliğe yine inanıyorsun, ona yine güveniyorsun, yine o konuda alçak gönüllüsün, ikisini birleştiriyorsun. Bu tarz bir yaklaşım ama şu görevi unutmamak lazım. Aslında aydınlanma her arkadaşta vardır, sizde de vardır. Hiç okuma-yazma bilmeyen arkadaşlarda var. Öğreniyorlar ama burada önemli olan giriş, başlangıç ve bununla yetinmemek bunu çok daha ileriye taşımak. Entelektüel görevleri özellikle unutmamak lazım. Bir şeyi bilmeden inşa edemezsin. Bu devreden çıktıktan sonra sen inşaat mühendisi gibi davranacaksın, gerçekten öyledir. İnşayı başaracak bir mühendis inceliğini yakalayabilirsin.

İçine girdiğimiz yol aşk yoludur

Önderlik kendi çizgisini ortaya koyuyor, bütünlüğü anlamında buna ideolojik, politik, örgütsel ve ahlaki çizgi diyor. Kuşkusuz bu çizgi öncelikle PKK'de somutlaşıyor. O çizgiye onun pratikleşmesine katılım sorunu var. Bu arada Önderlik gerçeğine katılım esasta belirleyici oluyor. Kapsayıcı olan gerçekten Önderlik gerçeğidir. PKK ya da PAJK gibi yapılanmalar özü itibariyle Önder Apo'nun kendi eğilimlerini, kendi düşüncelerini örgütlediği oluşumlar durumundadır. Dolayısıyla bunlara katılmak aynı zamanda Önderlik gerçeğine katılmaktır. Önderliği bir evrensel gerçeklik olarak bir doğaya, topluma yaklaşım, doğa, toplum, tarih anlayışı olarak ele almak, o tarzda Önderliği kavramaya çalışmak, Önderliğe katılmak gerekiyor.

Katılım basit gibi görünebilir ama gerçekten katılımı bile aslında derinliğine anlamakta yarar var. Katılım, katılanın tutumunu esasta belirleyecek bir şey, burada istemekten çok yapmak var. Katıldığınız olgunun sizden talebi sizden çok fazla belirleyici rol oynamaz. Esas sizin tutumunuz belirler, sizin duruşunuz belirler. Bu biraz "*aşuk-maşuk*" ilişkisine benzer. Katıldığımız aslında maşuk konumundadır, âşık olan sizsizin, katılan âşıktır. Maşuk daha az taleplidir, gerçek talep katılandan gelir, esası o katılmak ister. İstek, arzu, tutku esas itibariyle ondan gelir. Maşuk'un öyle tutkusu olmayabilir. Maşuk'unuz da böyle sizin duruşunuzu tutumunuzu bekler, esas olan aşuğun ne yaptığıdır. Deyim yerindeyse "*Maşuğun etrafında dönen âşıktır.*"

Partiye katılım gerçekten böylesine bir aşk ilişkisidir. Yoksa şöyle değil, burada naz yapan âşık değildir. Zaten öylede söylenir "f*azla naz âşık usandırır*", şimdi sizin naz yapma hakkınız yok. Partiye katılan, parti karşısında nazlanmaya hakkı yok, böyle bir duruş sakattır. İçine girdiğimiz yol aşk yoludur. Önderlik bunu defalarca tanımlıyor. Niye aşk kavramı bu kadar belirleyici önem taşıyor?

Yürüyüş özü itibariyle aşkı yansıtır. Aşkı gerçekten tanımlamak gerekir. "*Hakikat aşktır*" dedi Önderlik. Bunun anlamanın olması gerekir. Bu çözümlenmeden yani aşk tanımlanmadan aşk yolunda işçilik yapılamaz. Aşk aynı zamanda "özgür yaşamdır" değil mi? Bu özgür yaşama yoluna giriş, bu yoldaki tutkulu duruş, yürüyüş özü itibariyle aşkı yansıtır. Aşkı bir yürüyüş hali, bir hizmet hali bir emek yoğunlaşması durumu, gerçeği olarak değerlendirebiliriz. Karşılık beklemeden, böyle bıkmadan, usanmadan, gerçekten her an sevinç yaşayarak, her an büyük bir tutkuyla içine giren âşık olur. Şöyle olmaz: İnsan böyle bir yola girdiği zaman üzgün, yılgın, bıkkın olamaz. Bunlar aşk kavramıyla gerçekten çelişiyor. Onun adı, böyle kara sevdadır. Tersinin adı gerçekten kara sevdadır. Biçimsel aşklarda, tutkularda bile bunu rahatlıkla görebilirsiniz. Arabesk de denilebilir buna. Daha çok sitemde var, böyle sevdiğine, saçlarının ağarmasını bile ona bağlar, bilmem belinin bükülmesini sevdiğine bağlar -zahmet çektirmiştir bilmem ne ettirmiştir- böyle olmaz. Bunlar gerçekten aşk değildir.

Şehit İlyas Yüksel (Cihan)

> **"Aşk aynı zamanda özgür yaşamdır. Özgür yaşama yoluna giriş, bu yoldaki tutkulu duruş, yürüyüş özü itibariyle aşkı yansıtır. Aşkı bir yürüyüş hali, bir hizmet hali bir emek yoğunlaşmasıdır"**

"*Aşk yolu, en büyük sevincin yoludur*" deniliyor. Bu yolda sevinç yaşarsınız, gerçekten sevinç yaşarsınız, acılarımızın içinde aslında sevinç gizlidir veya onun sonu sevinçtir. Önderlik boşunu şunu söylemiyor: "*Acılı yaşamın sonu sevinçtir*" sevinçli yaşamdır, onu bilirsiniz. Dolayısıyla acılı ortamda bile o sevinci hissedersiniz. O nedenle yorgunluk olmaz, yılgınlık olmaz, bıkkınlık olmaz, aslında çaresizlik yoktur. Böyle bakıldığı zaman biz bu gerçeğin oldukça uzağındayız.

Özgürlük ve aşkın bağlantısını kurduğunuzda, özgür yaşamın her zaman için sevinç ve neşe kaynağı olan bir yaşam olduğunu bilirsiniz. Ona ulaşmanın kendisi gerçekten sevinç ve neşe gerektirir. Burada şu vardır: En üst düzeyde sorumluluk yüklenirsiniz, adanmışlık tek başına yetmez. Adanmışlık, böyle adanmak kendi başına son derece eksiktir. Adanırsınız ama çözümsüz olabilirsiniz. Çözüm bulamayan, çare olamayan bir aşk yolu işçiliği çok da tutarlı değildir. Önder Apo kendisini ve tüm şehit yoldaşlarını "*aşk yolunun işçileri*" olarak tanımladı. Özgür yaşama giden yolu açan, onu netleştiren, aydınlatan, yolu belirginleştiren güçler olarak adlandırdı. Gerçekten bu önemi taşıyor. Bizimde hala öyle değil midir? Hala bu yolda işçilik yapıyoruz. Hala özgür yaşama ulaştığımız da söylenemez, hala Kürtler mutlak kölelik koşullarda yaşıyor. Bu büyük önem taşıyor.

Adanmak derman olmaktır, çare olmaktır

Bu gerçeği bilerek yapılması gereken pratik çalışmadır. Böyle karşılık beklemeden, kendini deyim yerindeyse tüm toplumsal alanlarda eritmektir. Önder Apo diyor ki, "***Şimdiye kadar bireysel yaşamaya hiç fırsat bulamadım, bundan sonra böyle bir fırsatım doğar mı bilemiyorum***" diyor. Biz şunu diyebilir miyiz: "*Sana değmez ama bize değer.*" Bireysel yaşama fırsatımız olabilir mi, kendimize özgü bir yaşam kurma imkanımız olabilir mi veya böyle bir hedefimiz olabilir mi! Bu bile büyük önem taşıyor.

Bir sefer adanma kavramına ters, diyorum ya, adanmak özde derman olmaktır, çare olmaktır. Ona adanıyorsunuz. Çare olamıyorsanız nasıl adanıyorsunuz! Olamaz. Bu biraz şuna benzer: Önder Apo katılımlarımızı neye benzetiyordu, partiyi bir demirci ocağına benzetiyordu. Demirci ocağında demir dövülür ve has çelik üretilir çalışma biçimi odur, ama burada ateşe de ihtiyaç var. Bunun için körük salamaya ihtiyaç var. Önder Apo diyordu ki, "***Aslında devrimci biraz körük sallayan insana benzer. Hem körük sallar ateşi harlandırır aynı zamanda ham demiri işler. Sizin tarzda körük sallamak yerine daha çok kuru bir odun içinde kendinizi ateşin içine atıyorsunuz.***" Belki de bu anlamda gerçekten bizim PKK'ye katılım tarzımız daha doğrusu adanmışlığımız, PKK'nin ateşinin içine atılmaktır. Bir odun gibi gerçekten ateşi bir dönem harlandıran ama bir süre sonra sönen, yanan ve biten bir katılım tarzı. Önder Apo, "*Öyle değil, körük salladınız mı ateş sürekli harlı halde durur*" diyor. Onun için önemli olan gerçekten devrimin körüğünü sürekli işletmek ve ateşi sürekli olarak yükseltmektir. Böyle bir devrimcilik gerçekten akıllı devrimciliktir, PKK devrimciliğidir. Diğeri eksiktir, bir anlamı var elbette, geçici sürece... Elbette ateşin yükseltilmesine yarar ama eksiktir, yetersizdir sonuç almaz. Ona kalırsa öyle bir durumda ateş sönebilir. O açıdan önemli olan elini körükten çekmemektir, devrim ateşini sürekli yükseltmektir. Çok değerlidir kuşkusuz.

Mazlum arkadaşı Demirci Kawa'ya benzetiyoruz değil mi! Şuna yürekten inanıyorum: Önder Apo gerçek Devrimci Kawa'nın kendisidir. Çünkü ateşi yakan odur, kişilikleri döven ham demirden çelik üreten, paslanmaz çelikler üreten odur, en kahramanca kişilikler yaratan odur. Bu açıdan da Önder Apo'nun belirlemelerine bağlı kalmak gerekiyor. Ona bağlılıkta, onu esas itibariyle uygulamaktır.

Amaçtan kopmak korkunçtur

Önder Apo diyordu ki, "***Benim tüm çalışmalarım hep birbirine bağlıdır, halkalar oluştururum yeni bir diğer çalışmanın halka biçiminde kilitlenir dolayısıyla zincir oluşur.***" Devrimi Önderliğin deyişiyle; "*Bir araba olarak tanımlarsanız, arabayı ileriye çekmek için zincir gerekiyor, zincir olmadan devrim arabası ileriye doğru gitmez. Bir arada birbirinden kopuk halkalar, zincir oluşturamadıkları için çok fazla işlevsel olmaz, bir işe yaramaz. Sizin de emekleriniz var, ortaya çıkardığımız bazı değerler olabilir ama bunlar birbirinden kopuk halkalar gibidir, fazla anlamları yoktur*" diyordu. Bunu da anlamak gerekir. Yani bütünlüğü düşünmek, çalışmaları hep birbirine bağlı olduğunu bilmek, o tarzda bir çalışmayla hep yapılanın üzerine bir şeyler eklemek, dolayısıyla onları hep birbirine bağlamak tarzında bir yaklaşımın sahibi olmak gerekiyor. Çalışmalardaki kopukluk aslında çok fazla bir değer ifade etmez veya bu sistemsiz çalışma anlamına da gelir. Plansız, programsız çok fazla amaca bağlı olmayan bir çalışma anlamına gelir. Oysa bir devrimci attığı her adımı nihai adımın bir ön adımı gibi değerlendirir. Yani adımları hep birbirine bağlıdır. Attığı her adımı hedefe götüren son adımın bir ön adımı gibi ele alır. Yani amaçla arasında sürekli bağ

kurur. Amaçtan kopmak korkunçtur, amaçtan kopmak amaçları anlamsız hale getirir. Gerçekten belirleyici olan amaçtır.

Siz ilkin neye katılırsınız? Yani öncelikle şunu söylersiniz: Hareketler, partiler amaçlarıyla partidirler. Amaçları yoksa o zaman partilerin hiçbir anlamı yoktur. Partiler önlerine koydukları amaçlarla insanları etkilerler. Amaçta herkesi bir araya getirmek, birleştirmek önemli. Esasta insanları birleştiren amaçtır. İnsanların öncelikli ortaklaştıkları şey amaçtır. Partiler amaçlarını kavramlarında somutlaştırırlar. Dolayısıyla Lenin parti programına, "*benimsemeyi*" parti üyesinin ilk koşulu olarak sunması son derece anlamlıdır. Parti programını benimsemek aynı zamanda programda dile gelen amaçları benimsemektir. O amaçlara en üst düzeyde katılma gücünü gösterebilmektir. Bu büyük önem taşır.

Onun için en belirleyici olan burada amaçtır. Önder Apo bu açıdan şunu ifade ediyordu: "***Amacınızda güneş kadar netseniz onu gerçekleştirebilecek olan yol ve yöntemi mutlaka bulursunuz.***" Dolayısıyla belirleyici olan amaçtır. Parti bu amacı gerçekleştirmenin araçlarından biridir. Parti bir araçtır, bir silahtır. Amacı bir silah olarak değerlendiremezsiniz. Amaç özdür, amaç işin özünü oluşturur. Parti araçtır ama amacı da içinde somutlaştırdığı için dar anlamda sadece araç yerine koyamazsınız. Araçlar zamanla gereksizleşebilir, zamanla araçların anlamı kalmaz. Parti her zaman gerekli değildir. Böyle klan toplumunda bir kabilede parti olmaz, klanın kendisi kabilenin kendisi partidir. İçinde bir birlik var, kabilede birlik var. Bu günün kabileleri gibi ele almayın. Geçmişe gidin, klana. Gene o zaten bütünlüktür. Orda "*Birimiz hepimiz hepimiz birimiz için*" ilkesi hakimdir, o ilkeye göre yaşar. Bu açıdan klanın bütün varlığı parti anlamına geldiği için zaten bu hali partinin gereksizliğine denk düşer.

Şunu düşünelim: Parti kısım demektir. Yani bütünün bir kısmı demektir, bölüm demektir. Bir eşya bir yere geldiği zaman sen söylersin "*Birinci parti geldi, birinci parti mal geldi bilmem ne geldi…*" bir kısmı geldi dersiniz. Parti toplumda küçük bir kısımdır. Partilerin toplamı toplumun yüzde birine bile denk düşmez, daha düşük seviyededir. Zaten herkes başlangıçta partilileşemez. Öncülüğe bunun için ihtiyaç var. Herkeste düzey partileşmeye ulaştığı zaman, o zaman parti ortadan kalkar. Toplum kendi sorunlarına bir bütün olarak kendi gücüyle çözme gücüne ulaştığında, bütün bölünmeler ortadan kalktığında, toplumda bilinçli ve örgütlü pratik tüm topluma damgasını vurur hale geldiğinde o zaman parti gereksizleşebilir.

Özgür topluma doğru yürüyüş aslında partinin gereksizleşmeye doğru gittiği bir yürüyüştür. Belli bir aşamadan sonra deyim yerindeyse "*parti söner*" ona ihtiyaç kalmaz ama beyinlerin karartıldığı, toplumda muazzam bir parçalanmanın yaşandığı, yaşamın yerlerde süründüğü bir toplumda parti mutlak anlamda bir gerekliliktir, partisiz asla olmaz. Kısım olarak var, bölüm olarak partiye ihtiyaç duyuluyor.

Klan bütün olduğu için kısım diye bir şey yoktur. Bilinçli-bilinçsizlik durumu, cehalet-aydınlanma durumu bu tür çelişkiler bu tarz ayrılıklar, bölünmeler klanlarda yoktur. Bütünlük arz ettiği için de toplumun bütünü aynı düzeyi yansıtıp dolayısıyla kendisi ya partidir ya da bu anlamda da parti yoktur. Öyleyse partinin bir kez toplumun bir azınlık kesimi olarak her zaman toplumun önündedir, ilerisindedir. Üstünlüğü şu anlama gelir: Eğer bir dağa tırmanış olarak görebilirseniz, eteklerinde veya dağın yamacının en alt ucunda topluluk olabilir ama dorukta öncüler vardır, öncü öndedir, nettir, görünürdür. Bu açıdan da önde oluşuyla, yükseklerde oluşuyla hep topluma güven verir, başarabileceği inancını toplumda yaratan odur. Doruklara tırmanılabileceğini bunu mümkün olduğunu insanlara gösteren kadrodur.

Büyümekten, başarmaktan kaçış var

Kadro gerçekten böyle, bu çok önemlidir. Bu açıdan kadro her zaman göz önünde olan insandır, örnek alınabilecek insandır. İzlenmek, örnek alınmak bunlar kadronun toplumda yaratmak durumda olduğu temel özellikler anlamına geliyor. Kadro bunları yaratamıyorsa bütün duyguları ortaya çıkaramıyorsa o zaman gerçekten kadro değildir. Yanındaki yoldaşında bile kadro o duyguları yaratır. Güven duygusu zaten budur. Bir başkasında güven yaratmanız şu anlama gelir: "*En zor durumda bile siz çözüm bulabilirsiniz, güvenin özü budur.*" Şöyle değil: "*Kötülük yapmaz, olumsuzluk yapmaz, bilmem ne yapmaz"* bunlarda ölçü değil kendi başına. "*Benim kimseye zararım dokunmuyor.*" Yanlış. Şunu derseniz bu da yanlış: "*Benim partiye faydam olmuyorsa zararımda olmasın*" böyle sakat bir ölçü olmaz.

Düşünüyorum da geçmişte biz bunları söylüyorduk arkadaşlar övüyorlardı. Bu durum çok sakattır, çok tehlikelidir. Ne demek yani; "*partiye zararım dokunmasın*" sen zarar vermeye mi geldin, böyle bir hedef olamaz. Partiye zarar vermeme biçiminde bir hedef olmaz. Tersi olur, başarma biçiminde bir hedef olur. Başarmaya kalkarsan zaten zarar vermezsin, hedefi böyle koymak zorundasın. "*Ben partiden kopmayacağım.*" Sen zaten böyle koydun mu, sorunu bu tarzda koydun mu, kopma potansiyelin her zaman olur.

> "Hareketler, partiler amaçlarıyla partidirler. Amaçları yoksa o zaman partilerin hiçbir anlamı yoktur. Partiler önlerine koydukları amaçlarla insanları etkilerler. Amaçta herkesi bir araya getirmek, birleştirmek önemli. Esasta insanları birleştiren amaçtır. İnsanların öncelikli ortaklaştıkları şey amaçtır."

Böyledir, gerçekten böyledir. Katılmayı kopmama üzerine, partiden kopmama üzerine inşa ettin mi, kopuş mümkündür o potansiyel vardır. Öyle şey mi olur! Zıddını taşır. Oysa sen başarma üzerine, fethetme üzerine kurarsın, özgür yaşamı fethetme üzerine, özgürlüğü fethetme üzerine kurarsın, diğeri yanlış.

Bende öyleydim. Amed'e 77'de geldiğimde, "*Ben bu hareketten kopmayacağım*" dedim. Kopmayacağım dedin mi orada ayarlamaya girersin, "*Kopmayacağım*" dedin mi başarı gider. Zaten ben kendi tutumumda çok net ortaya koyuyorum, "*her kadro öncü olamaz*" anlamı budur. Kopmama da, "*her kadro öncü olamaz*" işte orta yerde bir yerde durabilirsin. Önemli olan "*Bir savaşçı olabilmektir, bir savaşçı potansiyelini taşıyabilmek onu aktifleşebilmektir, fedakarlık yapmaktır. Gerektiğinde ölümü göze almaktır, gerektiğinde bu mücadele için ölebilmektir.*" böyle koyuyorsun. Kopmama üzerine kuranlar bu tarzda koyabilir.

Bu şeye benzer: Tarık Bin Ziyad gemilerin bir bölümünü savaşçıların gözü önünde yakıyor. Donanmasının aslını diğer tarafta diziyor. Millet bağırıyor; '*Nasıl geri döneceğiz?*' Onunda söylediği şey şu: '*Geri dönmeyi düşünen kim, geri dönmeyi aklına getiren kim, biz burada yeni bir ülke yaratacağız, burada yeni bir yaşamı fethedeceğiz.*' diyor. Tarık Bin Ziyad'ın "*gemileri yakma*" kavramı oradan geliyor.

"*Ben kopmayacağım, köprü duruyor ama ben geçmeyeceğim, geriye gitmeyeceğim...*" Köprüyü yıktın mı zaten böyle bir sorun ortadan kalkar. Köprüyü baştan yıkmışsan "*ben kopmayacağım*" demişsin.

Demek ki köprü var, her ihtimal geriye dönüş de dahil mümkündür. Gerçekten böyledir. Arkadaşlar sorgulayın, bu seni motive eder, kopmama senin kararların seni şekillendir. İnşayı kopmama üzerine kurduğun zaman o seni şekillendirir ama fethetme üzerine kurduğun zaman o daha değişik bir şekillendirmeye yol açar. Başarma, kazanma üzerine kurduğun bir pratik bambaşkadır, onun başarısı apayrıdır.

Marks, Paris Komünü için; "***Göğü fethetmeye kalkışmakla tanımlar, göğe merdiven dayamak***" diyor. Şimdi sen göğe merdiven dayayacaksın, yıldızlara koşacaksın, devrimcilik biraz böyle bir şey. Bu noktada böyle küçük çaplı işlerle, küçük çaplı hedeflerle, küçük çaplı amaçlarla yetinme var. Yani büyümekten korkma var.

Devrimciliğin amacındaki büyüklük, kişiliğin büyümesini gerektirir. Büyüyen kişilik büyük başarabilir, büyük kazanabilir. Zayıf kişiliklerle büyük zaferler kazanamaz. O nedenle kazanmada büyüme esastır.

Şu kavram üzerinde gerçekten durmak lazım: Aslında bu noktada kaçış var, büyümekten kaçış var, başarmaktan kaçış var, kendini yenilemekten kaçış var, hangi açıdan bakarsanız bakın, kaçışı kopmakla özdeşleştiremezsiniz. İnsan örgüt içerisinde kalabilir, sonuna kadar da kalabilir. Bir kurşun isabet eder yaşamını da verebilir ama yine de kaçış halini yaşayabilir, kaçışı kopuşla özdeşleştirmemek lazım. Duygusal kişilik, kaçış kişiliğidir, gerçekten onu söylemek gerekiyor. Çünkü yenilgili ruh halini aşma çabası içerisine girmemek bile kaçış halidir. O açıdan kaçışı gerçekten doğru değerlendirmemiz gerekiyor.

Şimdi burada uygarlık sistemi altında, uygarlık yaşamı altında temel insani gerçekliklere yabancılaşma söz konusu. Bu nedenle sorgulamak gerekir, bizim bir yanlışlığımız şurada; insan her bir bireyin bu günde, şimdide yaşayan her bir bireyin aslında bütün bir tarihsel sürecin mirasçısıdır. Bütün insanlık bir yerde bütün mirasını sizde yoğunlaştırır. Zaafları, zayıflıkları, olumsuzlukları, eksiklikleri, yetersizlikleri sizdedir ama gücü, potansiyeli başarma, yeteneği bütün bunlarda sizdedir. Siz her iki boyuyla insanlığı kendinizde taşırsınız. Dolayısıyla yaşınız, insanlığın yaşı kadardır, kendini tanımak bile tarihi tanımakla özdeştir.

Arkadaşlar anne ve babadan başlar. Doğumdan nasıl kendine gelmiş, sonunda kendini tanıma, kendini bilme nasıl gerçekleşiyor? Bu sefer oraya bakmak lazım. Uzanırsınız Bing-Bang olayına kadar gidersiniz, kendinizi tanımak için. Böyle bir başlangıç olmazsa zaten insan olmazdı. Dolayısıyla insanın oluşma tarihi aslında bütün bir evrenin oluşma tarihidir. İnsanın evrensel gerçekliğin özeti olması zaten bu anlama geliyor.

Biyolojik planda bile bir insan genini, tüm bir evrimi kendisinde tekrarlar. Bilmem kaç milyar yıllık bir yaşamı o dokuz ayda tamamlar. Bu bile insanın muhteşem gerçekliğini ortaya koyar. Bu neden fazla dikkate alınmaz. Aydınlandığımız ölçüde aslında kendimizdeki mucizeyi fark ederiz. Anlamanın en sevinçli olay olması zaten budur. Ve bunun zaten bir sınırı yok. Dolayısıyla böyle bıkkınlık, yılgınlık, olumsuzluk, tembellik vb. bütün özellikler, olumsuz olarak adlandırılan bütün özellikler aslında anlayışsızlıktan geliyor. Yaşamı anlamamaktan gelir ve uygarlıkla bağlantılıdır, gerçekten kölelik vardır. Dolayısıyla özgürlük öncelikle böylelikle bunlardan kurtulmayı gerektirir.

Doğallık örgütlü çalışma durumudur

Doğallık ve özgürlüğü tanımak lazım. Ben bazı kavramların içinin çok yanlış doldurulduğunu, yanlış doldurduğumuzu bu anlamda aslında bizim parti yaşamıyla bütünleşmediğimizi düşünüyorum. "*Doğallık*" kavramı bile çok fazla içi doğru doldurulan bir kavram değildir. Doğallık yani kişinin rahat hareket etmesi, fazla kaygı taşımaması, içinden nasıl geliyorsa öyle davranması anlamına gelir mi? Bunun kadar sakıncalı, bunun kadar tehlikeli bir şey yok. Bu doğallık değil, içimden geldiği gibi hareket edersem bu hiçte doğru olmaz. Kendimi ne kadar yaratmışım, kendimi ne kadar oluşturmuşum, o bile ilginçtir. Doğallık bir örgütlülük halidir. İnsan doğası; komünal bir varlık, toplumsal bir varlık, toplum olmaksızın yaşayamayan bir varlıktır. Bu onun oluşum halidir. Doğal hal oluşumun, oluşmanın ruhuna uygunluk demektir. Kendi öznelliğine uygun akışını sürdürmek demektir, doğallık odur.

Bir yerde toplum varsa orada mut-

laka maneviyat var, ahlak var. Bütün varlıklara bakın; yabancılaşma doğallığın dışındadır, ana akıştan kopmadır, sapma yaşamadır, örgütsüzlük, tembelliktir. Varlığın oluş haline baktığımız zaman, doğal akışına baktığımız zaman, her varlıkta müthiş örgütlülük, müthiş bir direnme gücü, müthiş bir başarma, müthiş bir sonuç alma, müthiş bir kendini yenileme, müthiş empati-sempati, karşılıklı olarak birbirini tamamlama, kendini aşma üzerine kurulu bir yaşamı sürdürme bütün bu gerçeklikleri görürsünüz doğallık budur.

Doğallık örgütlü çalışma durumudur. En örgütlü ve sonuç alıcı çalışma durumudur. Bir yerde toplum varsa orada mutlaka maneviyat var, ahlak var. Ahlak demek ölçü demektir. Her zaman ölçüleri düşünerek hareket doğal haldir. Ölçüleri göz önünde bulundurmadan hareket etmek doğal değildir. Politik ve ahlaki toplumu tanımlayalım, doğal toplum odur. Politik ve ahlaki toplumdur.

Peki, politika nedir, ahlak nedir? Bu kavramları tanımlayın ondan sonra doğallığı onun içerisinde bulabilirsiniz. Doğallık öncelikle kendini kontrol etmektir, her an örgütlülüktür. Şimdi daha iyi anlıyorum! Bu kavramların çoğunun içini yeterince dolduramıyoruz. Bende şimdiye kadar böyle doldurmuyordum. Anlamaya çalışıyoruz! Benim eski tarzımda çok belirgindir. Ben diyordum: "*Daha doğalım, daha demokratım, daha özgürlükçüyüm.*" Sonra dedim ki: "*Pabucumun doğallığı, ne doğallığı*" kendi kendime öyle tanımladım, ne doğallığı! Diğer arkadaşlarla kıyasladığım da onlarda görülebilir olan bir olumsuz özellik, bende gizlenmiş olarak varlığını sürdürüyor. Ben daha çok arkadaşları kandırıyorum, inanın böyledir. Önderlik bir an için bile öyle kendini rahatlığa kaptırdı mı? Tanıyanlar Önderliği çok iyi bilirler, diken üstündeki insandır. Bu anlamda her anı her saniyesi örgütlüdür. Her saniye ne yaptığını bilir, her saniyesi bir öncekine bağlıdır, kopukluk yoktur, hep süreklilik var. Bu tarzda bir duruş önemli, bizde böyle değil ve yanlış bir biçimde bunu doğallık olarak tanımlıyoruz.

Şunu demek daha doğru olabilir: Doğallık yerine sadelik vardır bazı arkadaşlarda, bazı arkadaşlarda sadelik daha fazladır. Sadelik doğallığın bir parçasıdır ama doğallığın kendisi değildir. Bazı arkadaşlar çok daha sadedirler. Duruşları sadedir, ilişkilerinde sadedirler, onu çok değerli bir özellik olarak değerlendirmek gerekir. Büyük ihtimalle kast edilen odur sadelik, doğallık ayrı, sadelik ayrıdır. Sadelikte güzel bir özelliktir. Zaten en sade insana uluşmak lazım ve sadeliği devrimciliğin, partililiğin en temel özelliklerinden biri olarak görmek lazım.

Bir de şu gerçeği bileceksiniz; toplum sizden daha akıllı kesinlikle, aklın zemini toplumdur. Toplumsallaşma olmadan akıl gelişir mi? Sen kendini topluma beğendiriyorsun, toplumun seni kabul etmesi lazım, ölçüsü olmazsa kabul eder mi? Toplum varsa orada ölçü ve ahlak var demektir. Demek ki; bir kuralı, ilkesi, yargısı var, ret kabul ölçüleri, beğenileri vardır. O seni gözler, her davranışına bir anlam biçer. Önderlik onun için şunu ifade ediyordu: "*Sizin her mimik hareketinizin bile politik anlamı vardır.*" Yani sizi izleyenler ondan sonuç çıkarırlar. Sizin oturuşunuza kalkışınıza bakarlar, duruşunuza bakarlar. İnsanla bütünlüğünüze bakarlar ne kadar aykırısınız onu esas alırlar.

Toplum aslında aykırı olan insanı kabul etmez. Sisteme aykırı olan, sisteme ters düşen insanı esas alır. Çünkü kendisi sistemden çekiyor. Doğru bir sistem öneriyorsanız, doğru bir yaşam öneriyorsanız, diğerinden koptuğunuzu göstermeniz lazım. Şimdi "*La ilahe illallah diyorsunuz, bakıyorsunuz amentü billahi…*" diye başlıyorsunuz ama önünüzde hac var, toplum kör müdür! Önce hacı görür ağzından çıkan şeye inanmaz. Bu noktada o toplumun kabul görebileceği sade bir kişilikle olarak ortaya çıkmak müthiştir. Sadelik hayranlık uyandırır, asıl bağlılık yaratan sadeliktir, derviş yaşamı sade yaşamdır, azize yaşamı sade yaşamdır.

Ben bazen arkadaşlara diyordum: Saçlarına jöle yapan bir derviş biliyor musun, var mıdır, süslenen püslenen böyle bir azize biliyor musun, yoktur, işin doğasına aykırıdır. Peygamberlik, bilgelik, azizelik bütün bunlar işte evliyalık, Budist rahipliği vb. bunlar hep sadeliği anlatır. Hiçbir fazlalıkları yoktur, düzende sistemde gözleri yoktur. Şu anda öyle değil. Bizim kadrolarımızda böyle bir sadelik zayıftır, gerçekten zayıftır. Eskiden daha belirgindi, onu söylemek istiyorum. Ama şimdi sade olanlar daha ayrı, bizde bazı arkadaşlar vardı. Bazı arkadaşlarımız hala var, böyle onların düşüncelerini, yaklaşımlarını eleştirebilirim. Fakat arıyorum, arıyorum yaşamlarına ilişkin toplu iğne kadar bir şey bulamıyorsunuz. Kendine özgü, ayrı, kendini düşünen bir yaşamları yoktur. Asıl hayranlık yaratan odur.

Ben Önderliği düşünüyorum; Önderlik bazı arkadaşların isimlerinden bahsediyor, kaynağında ne var, kesinlikle sadelik var. Bugün de o sadeliklerini sürdürüyorlar, başka eleştirebilirsiniz sorun değil, fakat o noktaya gelince tek bir laf bile söyleyemezsiniz. Hiç kimse "*özel yaşamı var*" diyemez, güzel olan tarafı budur. Yani o insanlarda bunu rahat görüyorsunuz. Bu insan sistemden tümden kopmuştur. Fiziki, ruhsal, bedensel, anlayış olarak kopmuştur. Kopmuştur her şeyiyle önemli olan ruhsal olarak sistemden kopmaktır, ruhsal arılıktır. Diğer bazı zayıflıkları olabilir, gelişme boyutuyla bazı zayıflıkları kendisinde barındırabilir ama senin dışında bir insandır. O açıdan sadelik gerçekten derviş yaşamına özgü bir durumu ifade eder. Bu anlamda kusmak denilen kavram önemlidir, şudur. Öncelikle şunu söyleyeyim: Bazı şeyler sizin midenizi bulandırır, en azından bunu başkasına yansıtmazsınız ama içinizde kalır. Refleksleriniz olur, tepki gösterirsiniz, ona bu tepkilerinizi asla dışarı yansıtmazsınız ama içinizde yaşarsınız. Üzülürsünüz, acı duyarsınız, başkasının duruşu sizde acı yaratır ama o acıyı fazla yansıtmazsınız, kendiniz onun tam tersi olarak onun karşısına dikilirsiniz, böylelikle onu da etkilersiniz.

Bir ara Rojava'da çalışıyordum. Komünist Parti'nin orada da kadın çevresi vardı. Bizim kadın arkadaşlar onları etkilemek istiyorlardı. Onlar farklıydı, makyaj yapıyorlar, giyimleri farklıydı vb. Şimdi ilkin onlara müdahaleyle başlarsa hiç kazanamayız. Bizimkiler başka türlü konuşuyorlar, konuşuyorlar… Şimdi siz onarla kendinizi kabul ettirdiniz mi? Onlar size benzemek isterler. Kendiliğinden o şeyleri bırakabilirler. Arkadaşlardan bahsettim ya, Karasu arkadaş katıldığı zaman saçları uzundu. Abbas arkadaş da öyleydi. Abbas arkadaşın biraz uzunca sap sarı saçları vardı. Fauller uzun, birde renkli çerçeveli gözlükler, onun da taktımı havasından geçilmiyordu. Samimi söylüyorum arkadaşlar böyleydi. Kimse Abbas arkadaş katıldığında; "*Git saçını kes mi dendi*" yok. Yeni Mahalle'de tanıştım Abbas arkadaşla. Musa Erdoğan diye bir arkadaşımız vardı eve gelmişti ikisi birbirini tanıyorlardı ama ben hala tanımıyorum Abbas arkadaşı. Sonra Abbas arkadaşla tanıştım öncesindeki Abbas arkadaş baktım nasıl! Böyle o dönemin tipik gençleri, solcu bir genç, devrimci bir genç ama yani genel moda odur. Modaya uyan bir gençti ama PKK'li olduktan sonra onların hepsi gitti. Ne o saç modeli kaldı, ne eski biçimi kaldı hepsi gitti. İnsanlar o ortama bakarak değişti. İnanın arkadaşlar böyledir. Önderliği esas alıyorsun, onun gibi oluyorsun, ben onun gibi olacağımda demiyorsun. İçten katıldın mı, o seni kendiliğinden değiştirir. Bu konulardaki değişim daha güzeldir. Ben başından itibaren gerçekten hiç saçımı uzatmadım. Çoğu zaman asker kaçağı diye yakalanmışım. Jandarmalar inzibatlar vardı, özellikle toplu yerlerde, bir kez yakaladılar, karakola da götürdüler. Hakkımda güya tutuklama kararı var, beni tutukladılar. Böyle çok şeyim olmadı diyorum ya! O arkadaşlar vaz geçtiler. Onlardaki değişimin anlamı daha ileri, daha yüksek olabilir, daha değerli olabilir. Ben gerçekten onlarınkine büyük değer veriyorum.

■■■

''Beni silahımla gömün...''

Üniversite yıllarındayken Rojava devrim ateşi yanmaya başladı. o dönemlerde YPG komutanı Serhed Qamişlo'yu tanır ve kendisinden etkilenir. Ve hemen kararını vererek devrim saflarındaki yerini almaya başlar.

YPG gerillası Umer Mûsa (Zerdeşt Hêlîn) 1992 yılında Qamişlo'da yurtsever bir aile içerisinde dünyaya gelir. İlkokul, ortaokul ve liseyi Qamişlo'da okur. 2012 yılında Şam'da üniversitede sosyoloji bölümüne kaydını yapar. Aileye ek bir gelir sağlamak için dekorasyon işinde çalışır.

Umer Musa hem aile içerisinde hem de arkadaşları arasında sessizliği ile bilinir. Saygılı ve sevilen biridir. Sosyalizmden etkilenen babası da inşaatta çalışmaktadır. Oğlu hakkında şunları söyledi: "*Zerdeşt farklı özellikleri olan biriydi sessiz ve yufka yürekliydi. Çevresini severdi. Anne ve babasını çok severdi. Çok yardımcı oluyordu aileye ve çocukları çok seviyordu. Herkese yardım ederdi.*"

"*Okul okumayı seven ve çalışkan biriydi*" diyen Zerdeşt'in babası okul ihtiyaçlarını karşılamak için çalışırdı. Sabahın ilk ışıklarında başlayan çalışmaları gece geç saatlere kadar devam ederdi. Babası şöyle konuştu: "*Çok mütevazi biriydi, insanları severdi. Çalışkan bir öğrenciydi. Okuldan döndüğünde ona yemek hazırlardım. Hiçbir zaman yalnız başına yemek yemeyi kabullenmezdi.*"

Özgürlük savaşçısı Zerdeşt Rojava direnişin başlarında 2012 yılında YPG'li Komutan Serhed Qamişlo ile tanışır. (Serhed Qamişlo çetelere karşı direnişte şehitler kervanına katılmıştır). YPG'li komutandan etkilenen Zerdeşt devrim çalışmalarındaki yerini alır. 28 Mayıs 2012'de savunma çalışmalarında katılır ve YPG saflarındaki yerini alır.

Çete gruplarının 2012'nin Ekim ayında Serêkaniyê bölgesine saldırmasıyla Zerdeşt'te direnişte soluğu alır. 15 Kasım 2012'de 3 aylık siyasi ve askeri bir eğitim görür. 2013 Eylül'ünde DAIŞ çetelerinin Til Hemîs ve Til Berek kasabaları ile Tûnyiyê köylerinden gelen saldırılarına karşı direniş ve eylemleri ile aktif bir şekilde yerini alır.

2014 yılında da Hesekê'ye bağlı Til Berge köyündeki direnişte de önemli bir rol üstlenir. En son olarak da Serêkaniyê'ye bağlı Rawiya köyü direnişinde yerini almıştır. 2014'ün Mayıs ayında 6 arkadaşı ile birlikte hayatını kaybederek şehitler kervanına katılır.

Zerdeşt mücadele arkadaşları çatışmada ağır yaralandığında silahına sıkı sıkıya sarıldığını ve arkadaşlarına silahıyla gömülmek istediğini belirttiğini söylediler.

Zerdeşt'in babası Ali Musa, Zerdeşt'in diğer çocukları gibi olmadığını belirterek şöyle devam etti: "*Ben 9 çocuğu üniversite çağına kadar yetiştirdim. Umer diğer çocukların gibi değildi. Sessiz ve diğerlerine göre farklı özellikleri vardı. Yeri yanımda ayrıydı. Bir gün olsun beni kızdırmamıştır ve hep saygılıydı. Arkadaşları arasında doğruluk timsali ve emanete sadık kişiliği ile bilinirdi.*"

Özgürlük savaşçısı Zerdeşt'in arkadaşı Elî Esker ise, "*Zerdeşt diğer arkadaşlarım gibi değildi. Sorumluluk sahibiydi. Arkadaşlarının güvenlik durumlarının ne düzeyde olduğunu sorardı. Çok temiz biriydi. Hem savaşta, hem de siyasi yönlerden birikime sahipti. Başkan Apo'nun kitaplarını okur ve kendini geliştirirdi.*"

Mücadele arkadaşları

Yeni bir bilim, yeni bir bilme

"Sorun çok bilmek değildir; bilmeye göre yaşamaktır."

Toplumsal doğamızın bilim yoluyla param parça edildiği kapitalist modernist sistem karşısında, bilimin toplumun demokratik-komünal özüne uygun ele alınıp yorumlanması ve toplumsal özgürlüğü geliştiren niteliğine kavuşturulması acil bir ihtiyaçtır. Toplum ve doğa üzerinde iktidarı hedefleyen güçler bilimi ve bilgiyi en tehlikeli bir iktidar aracı olarak kullanırken, yeni bir bilgi ve bilme yaklaşımının geliştirilmesi toplumsal hayatın özgür gelişiminde büyük bir rol oynayacaktır.

Bir yöntem olarak bilim gelişmeden önce toplumsal hayatta bilimsel öğeler mevcuttu. En basitinden bilince çıkarılmış bir ana-çocuk ilişkisinde bile birçok bilimsel öğe söz konusudur. Duygu kökenli gelişen, ana-çocuk ilişkisinin bilimsel bir ilişki ve gelişme olmadığı savunulabilir mi? Bizim deney ve gözleme dayanmayan doğamız acaba bilimsel değil midir? Biz bu bilimin neresindeyiz veya bilim bizim insani doğamızı ne kadar karşılayabiliyor? İnsan doğasında yaşanan onca şey deney ve gözlem ile ölçülüp ispatlanmadıkça bilimde yer bulamayacak mı? Acaba bilim bütün olan bitenleri bir denklemde buluşturabilir mi?

Bilim topluma rağmen gelişebilir mi?

İnsan soyunun toplumsal bir varlık olmaya adım atmasıyla bilimin de temelleri atılmıştır. İnsanlığın edinmiş olduğu ilk bilgi günümüz biliminin tarihsel temelini oluşturur. Bilim toplumsal gelişmenin yaratılmasını sağladığı kadar toplumsal gelişme tarafından da beslenir. Bu anlamda bilim çıkışı itibarı ile toplumun demokratik ve kolektif çabasının sonucu ve yine toplum için ortaya çıkmış bir olgudur.

Günümüzde topluma hizmet amacından koparılan, sermaye ve iktidara bağlanan bilim baş döndürücü bir hızla gelişmektedir. Bilgi ve teknik bakımından açığa çıkarmış olduğu birikimlerin yanısıra, egemenlerin elinde doğayı ve insanı sömürme ve tahrip etme aracına dönüşmesi, özünde demokratik ve özgürlükçü bir çizgide gelişen bilimin kendi gelişim doğasıyla da uyuşmamaktadır. Bu da gerek bilimin gelişim mantığı, gerekse kullanım tarzında ciddi yanlışlara ve yetersizliklere işaret etmektedir. İktidar güçleri tarafından toplumdan soyutlanarak ele alınan bilim, sanki toplumun dışında, topluma rağmen gelişebilir bir olguymuş gibi yansıtılmaktadır. Oysa böyle bir kanı sistem sahiplerinin çıkarlarını koruma, sürdürme maksadıyla geliştirdikleri büyük bir saptırma ve yalandır. Nasıl ki topluma rağmen felsefe gelişemez ise aynı şey bilim için de geçerlidir. Burada yaratılmak istenen, dahası yaratılan ahlak dışı ve sorumsuz bir bilimciliktir. Günümüzde doğa ve toplum üzerinde gerçekleştirilen ve gittikçe onarılması güçleşen tahribatlar, sorumsuzca gelişen bu bilimciliğin doğal sonuçlarıdır.

Sistem tarafından temel bir ideolojik yaklaşım olarak topluma hakim kılınmaya çalışılan bu bilimciliğin karşısında kabullenici ve boyun eğmeci yaklaşımlar hiçte bilimsel bir yaklaşım ve duruş olamaz. Yapılması gereken, kabaca bilimi reddetmek veya bilimin açığa çıkardığı kazanımları dışlamak değil, daha çok bilimin ne olduğu, nasıl ve hangi temelde geliştiği, kime hizmet ettiği, daha da önemlisi neye hizmet etmesi gerektiği gibi bazı temel soruları sormak ve doğru yanıtlara ulaşmaktır.

Bunu gerçekleştirmek için kâr ve iktidar ekseninde gelişen günümüz biliminden kuşku duymak gerekir. Bilindiği üzere bilim kuşkuyu temel alarak gelişebilmiştir. Zira bir şeyden kuşkulanmak o şeyi sorgulamanın başlangıç ilkesidir. Böyle bir yaklaşımın, bizi bilime karşıt bir pozisyona değil, aksine daha doğru bir bilimsel anlayışı geliştirmeye götüreceği açıktır.

Bilimi olduğu gibi kabullenen, kaderci ve boyun eğmeci yaklaşımların temel bir nedeni de bilimi yeterince kavrayamamaktır. Hem bir anlam karmaşasına meydan vermemek hem de doğru kavramak için yöntem olarak bilime daha yakından bakalım.

Doğa, evren ve insan hakkında yapılan, sistemli araştırma, gözlem ve deneye dayalı düşünsel etkinliklerin bütününe bilim denilmektedir. Olay ve olguların diyalektiğini, işleyiş yasalarını anlamaya, doğruya en yakın olarak açıklamaya, kuramlaştırmaya dönük sistemli bilgi ve düşünsel etkinlikler geliştirme bilimde temel çalışma mantığıdır.

"Yöntem olarak bilim, olguları açıklamaya yönelik bir araştırma, bir problem çözme işlemidir. Bilimsel yöntemin asal, kendine has özelliğini 'sınama-yanılma-yanılgıyı ayıklama' diyebileceğimiz araştırma sürecinde bulmaktayız. Bu süreçte ilk adım, problemi tanımak; ikinci adım, probleme çözüm olasılığı taşıyan hipotez (varsayım) oluşturmak; üçüncü adım, gözlem veya deney verilerine başvurarak hipotezin doğruluk değerini yoklamaktır. Ancak hipotez (açıklayıcı ilke) oluşturmanın belli bir yolu ya da yöntemi olduğu kolayca söylenemez; buluş büyük ölçüde araştırmacının deneyimine, imge gücüne veya ussal (akılsal) yeteneğine dayanır. Hipotezin yoklanması ise biri 'mantıksal', diğeri 'işlemsel' diyebileceğimiz iki boyutlu yöntemsel bir uygulamaya dayanır. Mantıksal boyutta, hipotezden olgusal yoklanmaya el veren öndeyişler çıkarsanır; işlemsel boyutta ise çıkarsanan öndeyişler gözlem veya deney sonuçlarıyla karşılaştırılarak yoklanır. Sonuç olumluysa, hipotez açıklayıcı bir ilke veya kuram olarak benimsenir; değilse, yeni hipotez arayışına girişilir. Bilimin izlediği bu yöntemle giderek daha kapsamlı, açıklama gücü daha yüksek kuramlara ulaşılmaya çalışır."

Bilimde hiçbir bilgi, hiçbir kuram son halini almış değildir. Her an yeni verilere ulaşma olasılık dahilindedir. Değişen yaşam karşısında yetersiz kalan kuramların yerine yenilerini bulup ortaya çıkarmak, hep yeni bilgilere ulaşmak bilimde bitmeyen bir süreçtir.

> "En öncelikli sorun, bilimin iktidar tekelinden çıkarılması sorunudur. İktidarın hizmetinden kurtarılamayan bir bilim toplumların, halkların, dolayısıyla insanlığın hiçbir sorununa çözüm üretmeyecektir. Mevcut durumda bilim-iktidar ilişkisinde vahim bir yanlışlık var."

Bilimsel yöntemle bilgi elde etme üç aşamada öngörülmektedir. Birinci aşama, sorunu doğru tanımlamadır. Her olgunun, olay ve sürecin kendi bütünselliği içinde, ilişki ve çelişkileriyle doğru çözümlenmesi, gerçeğe yakın bir tanımlamayı gerektirir. İkinci aşama, yapılan tanımlamanın, tanımlamaya ilişkin çözümlemenin, en azından uygulanagelmiş biçimiyle "Tümdengelim (soyut genellemelerden somuta varma ya da genel bir önermeden hareketle tek-tek özel durumlara ulaşma) ya da tümevarım (somut olandan soyut genellemelere ulaşma ya da özel bir durumdan hareketle genel önermelere varma)" yöntemiyle doğrulanmasıdır. Sonuncu aşama ise bütün sonuçların bir tez halinde kendi somut kanıtları ile birlikte rapora dönüştürülmesidir. Bu üç aşamayla birlikte bilgi elde edilmiş olur.

Doğru bilgi doğru eylem içindir

Bilim veya bilimsel yöntem olarak özetlediğimiz bu kısa tanımdan da anlaşıldığı gibi olay ve olguları yorumlama ve anlama öyle kendiliğinden gelişebilecek bir şey değildir. Bilgi edinme, olayların özünü kavrama, bir sürü hesap ve işlem yapmayı gerektirir. Ancak burada kendimize şu soruları sormak durumundayız; acaba yukarıda belirlenen sistemli işlemler olmadan veya söz konusu yöntemin dışında bilgi edinilemez mi? Analitik zekaca belli bir düzeyde geliştirilen bu yöntem, hayatın bütünlüklü kavrayışını sağlamaya yeter mi? Bilgi edinmede veya bilim yapmada duyguların, sezgilerin ve güdülerin rolü nedir? Dahası bilgi edinmede, bedenin işlevi nedir? Ve hepsinden önemlisi de madde eksenli gelişen bir ölçme biçme işlemi maddi olmayan gerçekliği ne kadar kavrayabilir? Bunlar, üzerinde tartışılması gereken bazı temel sorulardır.

Bilimin doğuşu bu gereksinimden kaynaklanmıştır. İnsanlar en temel ihtiyaçlarını doğadan karşılarlar. Doğadan doğru yararlanabilmek, bir ölçüyü gerektirir ki, bu da doğal yasaların bilgisine ulaşmakla mümkün olmuştur. İnsanlar, kendilerini çevreleyen dünyayı tanımadan, ona hükmeden yasaların bilgisine ulaşmadan yaşamlarını idame etmede eksiklik ve yanlışlara düşeceklerdir. En basit ihtiyaçları karşılamak için bile doğal yasaların bilgisi gerekir. Bilim yaşamın pratik üretimi, tecrübelerin aktarılması, yanılgıların ayıklanması yoluyla daha doğru bilgilerin elde edilmesi şeklinde sürekli bir gelişim içinde olmuştur. Bilimsel gelişmeyi sağlayan da bu itici güçtür. Bilim bu anlamda insanlığın en değerli kazanımı olarak görülebilir. Ne var ki bilim, hem amaç ve hem de yöntem bakımından tartışmalı bir özellik de gösterir.

En genelde bilimin amacı, "*Genel doğruların ve temel yasaların bilgisine ulaşmak*" şeklinde tarif edilmiştir. Genel doğruların ve temel yasaların bilgisine ulaşılmaya çalışılırken, bununla neyin amaçlandığı bilimin temel sorunsallarından biridir. Örneğin ahlaktan bağımsız bir bilimsel gelişimin olup olamayacağı temel bir tartışma konusu olmuştur. İnsan bilim ile doğayı ve kendisini tanıyarak, daha doğru ve bilinçli, daha iyi ve güzel bir yaşamı geliştirmeyi mi, yoksa daha fazla iktidar ve egemenlik oluşturmayı mı amaçlamıştır sorusu, bu tartışmanın ana gövdesini teşkil etmektedir. Genelde devletçi-iktidarcı güçlerin özelde de kapitalist uygarlığın doğayı ve toplumu tanımada diyalektik, kullanmada ise pragmatik olmaları bilim-ahlak ilişkisini gündeme getirmiştir. Bu konuda bilimi sorgulamaya yönelik yapılan ve bilimsellik değeri yüksek yorumlar, bilimin kullanımında ahlaki ve moral ilkeden uzaklaşıldığı, toplumun yaratımı olan bilimin bencil, pragmatik, çıkarcı, soğuk iktidarcı aklın elinde doğamızda ve toplumsallığımızda ciddi tahribatlara yol açtığına ilişkindir. Gerçekten de günümüz insanının dilinde bilim, çevresine ve doğaya daha fazla hakim olmadır. Günümüzde somut anlamda bilgi, en temel sermaye, daha fazla sömürü ve kâr aracı olma işlevini görmektedir. Bu durum hiçbir çağla kıyaslanamayacak bir beyinsel tüketime yol açmaktadır. "***Beyinsel sömürü***" de denilen bu tarz bir bilgi kullanımı insanlığa hiçbir yarar sağlamamakta, doğru öğretmemekte, sürekli yıkıcı ve parçalayıcı bir rol oynamaktadır. Bundan hareketle bilgi tekelini elinde bulunduranlar, tanrılar gibi insanlığı biçimlendirmeye ve kullanmaya çalışmaktadırlar.

Bilimde böylesi tehlikeli yanların ortaya çıkması, haklı olarak bilimin ahlak ve toplumsallık bağlamında ele alınmasını vazgeçilmez kılmaktadır. Yaşanan sorunun ciddiyeti bakımından denilebilir ki günümüz biliminin en temel sorunu, daha fazla ve daha doğru bilgiye ulaşmaktan çok (bilgi insan için her zaman gerekli bir ihtiyaç olsa da) toplumsal amaca bağlanması ve tehlikeli gelişmelere yol veren yanlarının ahlakın denetimine alınarak düzeltilmesi sorunudur. Ahlaki denetimden kastedilen bilimsel gelişmeyi geriye çekme ya da önleme değildir. Onu toplumsal yarar ve fayda amacına bağlamaktır. Çünkü toplumsal bilinç kaynaklı olmayan, yine bütünsellik içermeyen parçalı bilgilenme durumu hem sorunların kaynağı ve hem de bilim çevrelerinin en temel handikapıdır.

Parçalı zihniyet en tehlikeli zihniyettir

Bununla bağlantılı olarak ortaya çıkan sorun, insanlığın zihniyet yapısında yaşanan parçalı zihniyet durumudur. 19. ve 20. yüzyıl biliminin bir yöntem sorunu olarak ele aldığı olguları daha fazla parçalara ayırarak tanımlama yaklaşımı, epistemolojik (bilgi bilimi) alanda bir bölünmeyi getirmiştir. Bu bölünme, insanın zihniyet yapısında olgulara bütünsel bakmaktan uzak, "*tekil olgusallık*" sanki bir "*varlık*" ve "*oluş*" biçimiymiş gibi bir bakış açısına neden olmuştur. Bunun yaşama yansıması, en kabasından bir bireyciliği ve toplumsal değerlerden kopuşu getirmiştir. Bu temelde oluşan bir zihniyet yapısı, kendinden öte hiçbir şeyi düşünmemekte, karşısında kendisini sorumlu ve bağlı görmesi gereken hiçbir moral-değer ve ilke tanımamaktadır. Bu, insanı olabilecek en tehlikeli bir konuma getirmektedir.

Buna bilimsellik ya da bilimsel yöntem adına yol verilmesi, bilimin en tehlikeli bir tarzda iktidarın hizmetine sunulmasına yol açmıştır. Bu anlamda en öncelikli sorun, bilimin iktidar tekelinden çıkarılması sorunudur. İktidarın hizmetinden kurtarılamayan bir bilim toplumların, halkların, dolayısıyla insanlığın hiçbir sorununa çözüm üretmeyecektir. İste-

nildiği kadar gen haritası çözümlensin, quantum dünyasına girilsin, sosyoloji analizleri yapılsın, yeni bilimsel analizlere ulaşılsın bundan toplumdan daha fazla iktidar güçleri ve sermaye tekelleri yararlanacaksa ve bu durum onları daha da güçlendirecekse, böyle bir bilimin insanlığa pek bir yararı dokunmayacaktır. Kapitalist modernitenin pozitif bilimciliğinin bu anlamda neden sorgulanması gerektiği iyi anlaşılmalıdır.

Parçalara bölme hastalığı

Bu çıkmazlarıyla insanlığın sorunlarına din kadar bile çözüm getiremeyen pozitivist bilimin sorgulanması gerektiğini belirten Önder Apo bu konuda şunları belirtmektedir:

"Kanaatime göre mevcut bilim insanları ve kurumlarının konumu, Mısır ve Mezopotamya'nın ilk krallıklarındaki rahiplerin bağımlılık konumlarından hem ahlak hem de inanç açısından daha geri ve sorumsuz gibi durmaktadır. Firavun ve Nemrut kral soylarına başkaldıran İbrahim'i dinler ve peygamberleri, ahlaken ve inanç itibariyle insanlığın gelişiminde büyük rol oynadılar. Bu rol rahip geleneğinin olumlu yönüdür. İktidarın emrindeki bilim insanlarının yaptığı ise iktidar çılgınlarının eline sürekli imha araçları vermesi ve en son insanlığın başına atomu patlatmasıdır. Demek ki bilim-iktidar ilişkisinde vahim bir yanlışlık vardır. Bilimi bir toplum ürünü olarak, en değerli kazanım olarak değerlendirebiliriz. Ama bunca felakete yol açmasını asla izah edemeyiz. Dolayısıyla bilim insanları ve kurumlarını bu yönüyle kabul ve hatta affedemeyiz. Bu öncelikli çelişkinin izahını bulmadıkça, sosyoloji ve tüm diğer bilimleri neden sorgulamamız gerektiği anlaşılır bir husustur.

Madem bilim bu kadar gelişmişse, neden bu kadar çılgınlık? Yalnız 20. yüzyılın kanlı bilançosunu tüm insanlık tarihiyle karşılaştırırsak, kat be kat üstün olduğunu görürüz. Demek ki bilimsel yapıda da çok ciddi yetersizlikler ve yanlışlıklar vardır. Yanlışlıklar bilimin tespitlerinde olmayabilir; yönetim ve kullanım tarzında olabilir. Ama bu bilimi, bilim insanlarını ve kurumlarını sorumluluktan kurtaramaz.

Aşırı parçalara bölme hastalığı, Batı bilimciliğinin olgu bütünlüğünü yitirmek özelliğinden kaynaklanır. Bilimsel olarak gerçeğin kavranmasını önemli oranda zorlayan bu yaklaşımı kullanırken, bütünselliği gözardı etmemek çok önemlidir. Batılı çağdaş rahipler -edebiyat, felsefe, bilim, çeşitli sanat dallarında çalışanlar- bir olgunun, olay ve sürecin bütünselliğini parçalayarak incelerler. Kadavra konumuna indirgenmeden inceleme ve araştırmanın mümkün olmadığına inanırlar. Bu bana hep Sümer rahiplerinin gökteki yıldız hareketlerinden insanın kaderini çözme yöntemini hatırlatır. Birisi ne kadar bilimsel, diğeri ne kadar mitolojik olsa da, bence sonuç aynıdır. Hatta çağdaş rahiplerimizin daha aşağılık olduğu kanısındayım. Madem o kadar kılı kırk yarmayı biliyorsun, neden tüm yüzyılları kat be kat aşan 20. yüzyıl fiziki ve anlamsal imhasına doğru bir anlam vermiyorsun? Neden sonuç alıcı bir çözüm sunmuyorsun? Bütünlüğü içinde bakılmayan hiçbir olgu, olay ve süreç doğru tanımlanamaz. Sınırsız parçalara ayırarak çözümleme, gerçeği büyük oranda gözden kaçırır; öğretmez, sağlıklı öğrenmeyi engeller. İnsanlığın oluşum tarzı, özünü değiştirmeden sürdürme durumundadır.

Batı kapitalist sistemi fazlasıyla parçalama ve değiştirme yöntemiyle oluşum tarzını bozmuştur. Sistemin bir kriz toplumu olması bu nedenledir. Sanat, felsefe, bilim insanın zihniyet durumunu belirler. Zihniyet veya ruhsallık parçalanamaz. Parçalanma öldürür. Batıda insanın bu tarz öldürülmesi egemendir ve tüm dünyaya da yaydırılmaktadır. İnsan bilgeliğinin en önemli yönü bu bütünlüğü temsil etmesidir. Peygamberlik kutsallık kazanmış bilgeliktir. Kutsallıkları bütünsel yaklaşım güçlerinden gelir. Bilim, felsefe ve sanatı özümsememiş her toplumsal kurum ve temsili oluşum gerçeği tahrip eder. Sonuç olarak her tür sapıklık, bütünsel anlayışın verilmemesinden kaynaklanır. En tehlikeli cehalet; olgu, olay ve süreçlere tekli zihniyetle -daha doğrusu parçalanmış zihniyetle- bakmaktır. Çünkü gerçeği katleder. Çağın, sistemin hastalığı budur. Örneğin en çok bilimsel niteliklere göre bakış, cehaletin en sinsi bir biçimi olarak görülmelidir. Ruhsallığı olmayan, duygusal zekasını yitirmiş bir bilimcilik -ki bilimcilik aynı zamanda kontrolsüz analitik zekâdır- her tür tehlikeye açıktır. Bir nevi söylem kanseridir.

Sorun çok bilmek değildir; bilmeye göre yaşamaktır. Bilmeyi tüm boyutlarıyla -bilim, felsefe, sanat- bütünsellik içinde toplumun zihniyet hali olarak sürdürmek, toplumsal var oluşun özüdür. Çağımızın yıktığı gerçeklik budur. Bilim bu nedenle muazzam yıkıcıdır. Örneğin nükleer yıkıcılık bu gerçeğin sembolik ifadesidir. İnsanın kendisine karşı atom bombasını gerçekleştirmek yamyamlıktan daha az vahşi bir eylem değildir."

Bilimin cinsiyeti olmaz mı?

Bağlantılı olarak kapitalist modernitenin bilimine yöneltilen bir diğer eleştiri de cinsiyetçilik eleştirisidir. "*Bilim bilimdir, bilimin cinsiyeti olmaz*" denilebilir ancak bu olması gereken bilimdir. Peki ya olan nedir? Bilimin hangi perspektiften hareketle yapıldığı yakından incelendiğinde, cinsiyetçilik eleştirisinin yerinde olduğu görülecektir. Toplumsal yapının en dibine itilen bir cins olarak kadın, kendisini bu bilimde göremiyorsa, yaratıcı rolünü ve duygusal zekasını yansıtamıyorsa, sorunlarına çözüm bulamıyorsa bu bilim cinsiyetçidir. Tarihin en eski ve en temel çelişkisi ve sorunu olan kadının köleleştirilmesi sorunu bilimin ilgi alanına girmiyorsa, toplumun temel bir sorunu olarak görülmüyorsa, bu bilimin sonuna kadar iktidarcı ve cinsiyetçi oluşundandır.

Günümüzde bilimin en temel sorunlarından biri de tanımlanış biçimi ve bilim adına dayatılan klasik bilim mantığıdır. Klasik bilim mantığınca bilimsel bilgi, yüzde yüz doğruluğu olan, kanıtlanmış bilgidir. İnsanlığın bu tanıma uymayan, diğer bilme tarz ve süreçleri ise boş ve hiçbir bilimsel değeri olmayan bilmeler olarak görülüp bir kenara atılmıştır. Bilimsel bilgiyi, pratikle doğrulanmış ve deneyle ispatlanmış bilgi ile sınırlı sayma anlayışı doğru bir yaklaşım değildir.

Bilme insanın bütün duyularının ortaklığı ile açığa çıkan anlamsallık düzeyidir.

Bilimsel bilgiyi, bu anlamsal bütünlükten soyutlayarak elde etme yaklaşımı yukarıda da belirtildiği üzere ciddi yetersizlikler içermekte ve ciddi tehlikelere kapı aralamaktadır. Bu paralelde gelişen bilimin insanın duygu dünyasından kopacağı açıktır. Nihayetinde kapitalist modernite biliminin şahsında yaşanan da budur. Bilim adına bilgiye dönük yapılan bu tanım Önderlik deyimiyle bilgiyi parçalamaktır. Parçalı bilgi üzerinden gelişecek bir zihniyet de parçalı olacaktır.

Bilmeyi parçalayan bu anlayış, bilimin felsefesini yapan Rene Descartes tarafından savunulmuştur. Olayların tam bir kesinlik içerisinde anlaşılmasını hedefleyen Dekart, bunun da ancak kesin ve doğruluğu kanıtlanmış bilgiye ulaşmakla mümkün olabileceğini savunmuştur. Oysa bilimin herhangi bir dönemde açıklığa kavuşturduğu bilgi, mutlak ve değişmez değildir. Bilgi, doğası gereği görecelidir. Bu yüzden kesin, değişmez bilgi yerine "*Sürekli gelişen ve derinleşen bilgi*" yaklaşımı esas alınmalıdır. Bu yeni bilimsel yöntemin esaslarından biridir. Eskinin tanrısallaştırılan bilim anlayışı, sömürücü sistemin toplumsal hayat üzerindeki egemenliğinde de mutlaklaştırıcı bir rol oynamıştır. Bu değerlendirmelerden de anlaşılacağı gibi bilim, sadece kesinliği olan bir bilgi veya olayların anlaşılması noktasında kullanılan bir yöntem olmanın ötesinde toplumsal hayatı -olumlu veya olumsuz- belirleyebilecek bir olgudur. Burada sorgulamayı gerektiren asıl nokta yöntemin kendisinden çok yöntemi oluşturan ve yönlendiren temel anlayış olmaktadır.

Tam bilim, mutlak bilim yoktur

Sahip olduğumuz imkan ve başvurduğumuz bilimsel yöntemler evrenin belli yönleriyle açıklanmasını ve hayatın birçok yönüyle kavranabilmesini sağlayabilir. Ki bu konuda çok önemli mesafeler de kat edilmiştir. Ancak her şeyiyle evreni ve insanı açıklayabilme gücüne sahip olduğu söylenemez. Mesela, ruh ve anlam olgusu söz konusu olduğunda bilimde tam bir tıkanma ve çaresizlik belirmektedir. Bu durum, bilimin salt materyalist veya kaba maddeci bir anlayışla daha fazla ilerleyemeyeceğini ortaya koymaktadır.

Günümüz bilim insanlarının, ruh ve anlam olgularını "*bizi ilgilendirmez bu metafizikçilerin işidir*" biçiminde ele almaları ve insan doğasının yarısını oluşturan bu yanı bilimdışı saymaları günümüz biliminin en zayıf yanını teşkil etmektedir.

Ruhsuz ve duygusuz, dolayısıyla mekanik bir madde anlayışı ile doğa, insan ve evren olgularının bütünlük içerisinde ve doğru anlaşılamayacağı kuantum felsefesince de paylaşılmaktadır. Bu gerçeklik artık başta Önder Apo olmak üzere birçok bilim insanı tarafından sıkça dile getirilmektedir. İktidar temelli bilimin felsefesi, mantığı, amacı ve kullanılış şekline dönük yapılan bu yorumlar bilimi dışlama biçiminde anlaşılmamalıdır. Burada hedeflenen hayatı kavramada daha yetkin ve amacına uygun olarak gelişen yeni bir bilimsel perspektife ulaşmadır.

Bilim kuramının yetersiz kaldığı eleştirisi, "*tanrısal doğruların*" eleştirisi olarak nitelendirilemez. Çünkü bilim insan kaynaklı bir olaydır. İnsanın sınırlılıklarını içerdiği gibi yanlışlıklarını da içerir. Tam bilim, mutlak bilim yoktur. Engels, "*Bilimlerin tarihi, yanılgının ilerletici dıştalanmasının tarihidir, yani yanılgının yerini başka yeni bir yanılgının, ama gittikçe daha az saçma olan bir yanılgının almasının tarihidir*" der. O halde bilim eleştiri yöntemi ile temel yanlışlıkları düzeltecek ve kendi gelişim rotasını sürdürecektir.

Yetersizliklerine rağmen bilim insanlığın en temel aydınlanma kaynağıdır. Nasıl ki tarihte yanlış olan bakış açıları bilimsel yöntem sayesinde aşıldıysa, bundan böyle de insanlık, bilimsel yöntem ile aydınlanacak ve sorunları aşacaktır. Eğer insan doğadaki diğer türler arasında kendi türünün gücünü kanıtladıysa, bunu düşünsel etkinlik, akıl ve bilgi gücüne, yani bilimsel yönteme borçludur. Bu anlamda bilimi, insanlığın en kayda değer kazanımı olarak görmek gerekir. İnsan, bilimi, türünün üyeleri ve tabiatın ötekileri üzerinde bir egemenlik aracı olarak değil, onlarla daha anlamlı bir yaşamı paylaşabilmenin ayrıcalığı olarak görmeye başladığında, gerçek aydınlanmanın yolunu bulmuş olacaktır. Bu tarz bir bilim toplumu yanıltmanın bir aracı değil, toplumları aydınlatan bir ışık kaynağı olacaktır.

Şiyar Koçgirî

Kısa ömrüne bir devrim sığdırdı

Cezaa'da 9 arkadaşı ile beraber şehit düşen YPJ savaşçısı Raperin Tolhildan küçük yaşına rağmen geride mücadele dolu bir yaşam bıraktı.

YPJ savaşçısı Raperin Remezan Mihmud (Raperin Toldildan) 1996 Hesekê'ye bağlı Eziziye mahallesinde 12 kişilik yurtsever bir ailede dünyaya gözlerini açtı. İlkokulu Hesekê de okuyan Tolhildan, ailesinin ekonomik durumundan dolayı eğitimini tamamlayamadı.

2009 yılında ekonomik sıkıntılardan dolayı ailesi ile Şam'a taşınan Tolhildan küçük yaşlarda Kürdistan devrimcileri ile tanıştı. Düzenlenen etkinliklerde yer alan Tolhildan her zaman özgürlük mücadelesinin bir militanı olmak için çalıştı.

Bir süre kültür sanat çalışmalarına da devam eden Tolhildan 2007 yılında Devrimci Gençlik Hareketine katıldı. Gençlik çalışmalarına katıldıktan sona Qandil'de özgürlük saflarında eğitime katıldı. Rojava devrimi başladıktan sonra 2011 yılında ailesi ile tekrar Hesekê'ye dönen Tolhildan aktif bir şekilde devrime katıldı. 3 kardeşi ile beraber YPG'ye katılan Tolhildan'ın kardeşi Hogir Tolhildan 7 Ocak 2014'te Hesekê de şehit düştü.

Kadın savunma güçleri oluşturulmaya başladığında en önde YPJ saflarına katılan Tolhildan her alanda erkek egemen sistemle bir mücadele temelinde sürdürdü yaşamını. İŞID çetelerinin saldırılarının yoğunlaşması ile beraber Cezaa cephesine geçen Tolhildan 19 Temmuz 2014'da 9 arkadaşı ile beraber ölümsüzleşti. Tolhildan ve yoldaşları binlerce kişinin katılımı ile Cizirê de bulunan Şehit Dijwar Mezarlığında toprağa verildi.

Şehit Tolhildan'ın annesi Zehra Sino, çocuklarının şehadetinden dolayı başının dik olduğunu belirtti. Geri kalan üç oğlunun da kardeşlerinin intikamını almak için YPG saflarına katıldıklarını belirten anne Sino, şeref ve namusları için mücadele eden çocukları ile gurur duyduğunu ifade etti.

Şemrex'in meşesi...

Serbest Kiçî)

Mervan'ı ne zaman ve nerede tanımıştım? '89 ilkbaharında Tehta Reş konferansına Botan'ın üçüncü bölgesi olan Eruh alanından delege olarak gitmemin kararı örgüt tarafından alınmıştı. Bir grup arkadaşla Gabar'dan yola çıktık. Şırnak'ın Kaniya Qeymeqem hattından Rûsor üzeri Bestler'e vardık. Bestler'de ilk göze çarpan savaş izleri ve tahribatlarıydı. Ormanlar alev alev yanıyordu. Duman derin vadileri doldurmuş, Girê Sêvê tepeleri siyaha bürünmüştü. Bestler'in bu sık ve güzel ormanını bu halde gördüğümüzde yüreğimiz, kızgın bir demirin suya değmesi gibi cız ediyordu.

Bestleri bu acılı manzarada bırakıp yönümüzü Kato dağına ve Deryê Qaçê'ye verdik. Uzun bir yürüyüşten sonra Deryê Qaçê'ye ulaştık. Arkadaş grubu oldukça kalabalıktı. Şehit Ahmet Rapo'yu eylemden dönmüş ve düşmanın üzerinden kaldırılan eşyaların dökümünü yaparken gördüm. Arkadaşların moralleri yüksekti. Buradaki arkadaşların çoğu konferansa gitmişti. Bir kurye grubuyla sabaha doğru kendimizi Masîro çayına bıraktık. Tehta Reş'in yüksek zirveleri gözden hiç mi hiç kaybolmuyordu. Masîro suyu Tehta Reş'i ikiye ayırmış, yüksek yaylalarda eriyen karlardan aldığı güçle deliler gibi akıyordu. Masîro derin vadiyi çıkardığı gümbürtüyle yankıya boğmuştu.

Arkadaşlar bir iki ağaç direğiyle dar bir yerde köprü yapmıştı. Aslında çok riskli bir geçitti. Ancak bu tehlikeyi bilen arkadaşlar her iki tarafa da şutik bağlayıp bunları çekerek geçince tehlike aza iniyordu. Yüreğimiz ağzımıza geldiyse de köprüyü geçmeyi başarmıştık. Tehta Reş'in güneye bakan yamacına doğru tırmandık. Dağın göğsünde akan zozan pınarının üstünde konumlanan arkadaşlar benav (Garzan yöresinde bulunan ve özellikle baston yapımında kullanılan bir ağaç...) ağaçlarının taze yaprak örtüsünden görünmezken, seslerini taa uzaktan duyabilmiştik. Hayli kalabalık oldukları gelen seslerden anlaşılıyordu. Hemen hemen herkes hazırdı. En son gelen delegeler bizdik. Hazırlıklar önceden yapılmıştı, bir gün sonra da konferans başladı. 34 delege içinde Mervan'da vardı. İsim listesi okundu.

Mervan denilince genç, yakışıklı, giyim kuşamı uyumlu, sıkı bağlanmış, boynunda Jirkîlere özgü kefiyesiyle kapatmış bir arkadaş "*buradayım*" deyip oturdu. Mervan'ı gıyaben tanıyordum. Kendisiyle kalan herkes ondan bahsediyordu. Doğrusunu söylemek gerekirse, görmek benim için bir merak konusu olmuştu. Öğlen arası kendisiyle tanışmak için gittiğimde bir grup arkadaşla şakalaşırken buldum onu. Botan halkının kıyafetini çok beğenmiş olacak ki kefiyesini de onlar gibi bağlamıştı. Bir anısını anlatıyordu. Arkadaşlar gülüyor, ilgiyle devam etmesini istiyorlardı. Mervan ise hızlı hızlı anlatmaya devam ediyordu. Sempatik yapısı, gülüşünün yüzüne yayılmasıyla daha bir çekici kılıyordu onu. Kendimi tanıştırdım. Yüzündeki neşeli hava ciddileşiverdi. "*Merhaba heval Serbest (Cûdî) Hee… Kiçî Serbest*" diye neşeyle güldü ve tokalaştık. O da beni arkadaşların anlatımlarından gıyaben tanıyordu. Şakayla Jirkîlere benzettiğimi söyledim. Neşeli yüzü daha bir yoğunlaştı. Gözleri parıldadı ve aralanan dudaklarından şu sözler dökülüverdi... "*Gerilla halktan biri gibi olmalıdır, halkın örf, adet, gelenek, görenek hatta giyim kuşamına uyum sağlamalıdır deniliyor. İşte biz de bu fantezi teorilere uymuşuz*" sözünü espriyle bağladı. İlk tanışmamız Mervan'la böyle oldu.

Konferansta akıcı üslubu, radikal ve akılcı görüşleri dikkat çekiyordu. Son derece sorumlu, kendinden emin yaklaşımlarıyla konferansa önemli bir katkının sahibiydi. Konferanstan sonra kalem kağıda sarıldığını gördüm. Tam bilmiyorum ama sanırım konferans hakkında Önderliğe rapor yazıyordu. Çünkü konferansın uzlaşma gölgesinde geçtiğini belirttiğinde, donuk bir ifade yansımıştı yüzüne. Kendisinde bir rahatsızlık seziyordum. Ama sormadım, o da bir şey demedi. Önderliğe rapor yazdığını ima etti. Fazla da bir şey anlatmadı. Ben partinin geniş toplantılarına hiç katılmadığım için bu konuda çok acemiydim. Bana göre de konferans çözümleyici gözükmüyordu. Eski şeyler konuşulmuş, tarzda yenilikler getirse de anlayışlar ve yaklaşımlar devam edecek gibi görünüyordu. Sonra anladım ki, Önderlik bu konferansı onaylamamış, hatta Hogir'a verilen ödülden dolayı kızmış ve yoğun eleştiriyle konferansı reddetmişti. Tabii orada, "*konferans uzlaşma gölgesinde geçti*" dediğinde sözlerinin ne anlama geldiği ve yüzündeki o neşenin nereye gittiğini de anlamamıştım.

Mervan'ın özlülüğü, bilinci, partiye bağlılığı ve öngörüsüne hayran kalmamak elde değildi. Mervan birçok defa öngörüsü ve militan ruhu, özgüven ve sorumluluk duygusuyla bazen kimsenin cesaret etmediği girişimlerde bulunuyordu. Cesaret ve fedakarlık onun için sıradan şeylerdi, o daha fazlasını yapmanın ateşiyle yanıyordu. Yoldaşlarına moral ve cesaret kaynağıydı. Hızlı düşünüyor, hızlı konuşuyor, hızlı yapıyor, hızlı yürüyor ve cıva gibi yerinde durmuyordu. Yılda kaç sefer yeni atamalara tabii tutuluyor, birçok bölge ve alan değiştiriyordu. Bir yılda yeni savaşçıdan manga, takım, bölük ve bölge komutanı olma başarısı göstermişti. Yüksek bir tempoyla geleceğe koşuyordu adeta. İş Botan halayına geldi mi, halayın başını o çekerdi. Savaşta da öyleydi. Sonra bu bir kod şeklinde somut ifadesini '*Otomatik Mervan*'da buldu.

Adı Soyadı: **Aydın Adsay**
Kod Adı: **Otomatik Mervan**
Doğum yeri ve tarihi: **1963, Mazıdağ**
Katılım yeri ve tarihi: **1978**
Şehadet yeri ve tarihi: **10.12.1991, Siirt**
Görevi: **PKK Merkez Komite üyesi**

Bu halkın Sofî Mahoları vardır

Mervan, Mardin'in Mazıdağı ilçesinde dünyaya gelir. Daha sonra Avrupa'ya çıkar. Avrupa üzeri Mahsum Korkmaz Akademisi'ne gelip Önderlik eğitimi alır. 1988 başlarında Suriye üzeri Cûdî dağına geçiyor. Çok hızlı bir biçimde gerilla yaşamına adapte olan Mervan arkadaş savaşta büyük bir çaba göstererek, kısa sürede önemli görevler üstlenir. Aynı yılda takım ve bölük komutanı oluyor. Sonra Beytüşşebap bölgesine bakmak üzere Cûdî'den ayrılıp Uludere bölgesinin sorumlusu olur. Böylece 'otomatik' namına uygun bir şekilde yılda dört sefer atamayla, üç bölge değiştirdi.

Mervan atak ve girişken olmanın yanısıra zamanında ne yapmak gerektiğini bilen, karar ve ani inisiyatif kullanma yeteneğine sahipti. Örneğin, o zaman daha Cûdî'de takım komutanıdır. Uludere tarafına düşen Cûdî'nin doğusundaki Bênavî denilen alanda bulunuyor. Uludere sorumlusu Zeynel unsurunun halk ve arkadaşlar arasında yaptığı tahribatları öğreniyor. Zeynel'in yaptığı olumsuzlukları partiye bildirmek için iç manevra yapan Kendal adındaki arkadaşı milisler aracılığıyla yakalatıp cezalandırıyor. Bu durumu öğrenen Mervan arkadaş, inisiyatif kullanarak takımını alıp Uludere bölgesine gidiyor ve Zeynel'i Önderlik talimatı adına tutuklayıp, bu durumu detaylı bir raporla partiye bildiriyor. Ancak Zeynel'i tutuklamak isterken onun yanında bulunan arkadaşlar büyük tepkide bulunup silaha davranıyorlar. Mervan "*durun*" diyor. "*Bu bir Önderlik talimatı, ben de uyguluyorum, bir delilikte bulunmayın. Kısa sürede her şeyi öğrenirsiniz*" diyerek, tepkiyle köpüren arkadaşları yatıştırıyor. Zeynel de soruşturmaya alınıyor. Mervan'ın bu devrimci tutumu bir başarı olarak kabul ediliyor. Tabii bugün bu olay belki bize normal gelebilir. Ancak partiden izin almadan bir takım komutanının bir bölge sorumlusunu tutuklaması ve oradaki yapıyı ikna etmesi kolay olmasa gerek. Kolay olmadığı gibi büyük cesaret ve sorumluluk duygusu ve militan ruhu gerektirmektedir.

1989 baharında Mervan arkadaş Eruh-Gabar'a geldi. O bölge komutanı, ben de yardımcısıydım. Mervan bir süre Goyî aşiretinin içinde kalmıştı. Onları yüreğine sığdırmıştı. Onlardan biri gibi olmuştu. Goyî şivesini onlar kadar güzel konuşuyordu. Goyî aşiretinin karakter ve özelliklerini kavramış, önemli sonuçlar çıkarmıştı. Her zaman Goyîlere hayranlığını dile getirirdi. Yaşadığı anılarını onların şiveleriyle anlatmayı çok severdi. Mervan, "*ben Goyîleri çok sevdim doğrusu, karakter sahibiler. Devlet yanlısı olanları da var ama dost olanlar, yurtsever ve sonuna kadar davaya bağlıdırlar. Goyîlerde evet ve hayır kanunu vardır. Onlar kellesi pahasına bu sözlere bağlıdırlar. Ama bakın arkadaşlar*" diyordu. "*Aynı zamanda bu bir Apocu karakteri. Biliyor musunuz başkan, Kemal Pir ile yaptığı yarım saatlik görüşmede Kemal'den 'evet' sözü alıyor. Kemal sonuna kadar bu basit gibi gelen sözcüğe bağlı kalıyor. Karasu arkadaşın hikayesi de benzerdir. Başkan, Abbas arkadaşa, 'Kürdistan'da savaşmaya var mısın?' diyor. Çünkü Abbas arkadaş aslen Türk'tür. O da 'evet' diyor. Ve her şey orada bitiyor. Sanki demirden mühürdür bu sözler, vurdu mu tamam, değişmez artık o.*" Mervan haykırırcasına anlatıyordu bunları. Çevresinde toplanmış gerillalar onu içtenlikle dinliyorlardı.

Mervan gerillaların bu ilgisini görünce devam ediyordu: "*İşte bu nedenle Goyîleri sevdim. Bakın yoldaşlar, Uludere'nin Mîjînî köyünde Sofî Maho diye bir yaşlı amca var, ateşli olduğu kadar da inatçı bir yurtseverdir. Bizzat kendim de gördüm onu. Arkadaşlar daha silahlı propaganda döneminde onunla tanışıyor. Köylerinden partiyi tanıyan yok o zaman. Sofî Maho'dan dostluk sözü alıyorlar. Biraz gönlünü kazanıyorlar. Köy halkı bu inatçı yurtseverin yaptığını taş kalplilikle yorumluyor. Bir gün karakol komutanı ak sakallıyı karakola çağırıyor. İnatçı dağ adamı sarığını sıkı bağlıyarak bastonuna dayana dayana karakola gidiyor. 'Benim Maho kumandan efendi' diye kendini takdim ediyor. Kumandan sol elinin parmak uçlarını palaskanın arasına sokarak amcaya ters ters bakıyor. 'Hımm demek sensin!' deyip kapalı olan karakol nezaretinin odasında bir iki tur attıktan sonra 'demek sen hıı' diyor. Amcanın yaşlılığı, cesur davranışlarını göz ucuyla süzüyor. Sıkı bağlanmış başındaki sarığa, sarık altında çetin yaşamın acı darbeleriyle kırışmış yüzüne, inadına, öfkesine bakıyor. Kumandan, 'bu babalık tam bir abide' diye içinden geçiriyormuş. Dağlı adamın inatçı yüzü, masum görünüşü, subayın yüreğini biraz yumuşatmış olacak ki, kibirli sözler yerine, saygılı davranır ve hitabında bir değişiklik yapar.*

Komutan, 'babalık ne bu halin? Şu yaşlı yüreğinde acıma diye bir şey yok mu? Serçe kuşu olan yavrularını teröristlerin kucağına atarak ölüme terk etmeyi çok mu beğendin? Heeee? Söylesene babalık. Birincisi öldürüldü, ikincisi öldürüldü, şimdi de sıra üçüncüde, öyle değil mi? Yalan mı? Çok mu yaşayacak sanıyorsun? Hımmm?' diye seri şekilde sorularla amcanın üstüne gider. Maho, biliyor musunuz ne cevap veriyor: 'Benim yedi oğlum ile iki kız çocuğum var' diyor. Üçüncüsü de şehit düşerse, dördüncüsünü, beşincisini ve yedincisini de göndereceğim. Sonra iki kızımı, onlar da öldürülürse hanımımı, o da şehit düşerse ben bu yaşlı halimle gideceğim komutan, anladın mı?' diyor. Ama içi rahat etmiyor. Yaşlı ve yanık yüreğindeki son sözü de döküyor. Komutana, 'hiçbir zaman gerilla içinde bir çocuğum olmayacağını sanma' diye ekliyor. Kumandanı mat ediyor. Komutan

bu dağ adamının cesaretine hayran hayran bakakalıyor. Asi dağ adamı, 'eğer bu maksatla beni çağırmışsan zahmet etmişsin kumandan efendi; ben son sözümü söyledim. Bu nedenle yapacağın her şey için boşa yorulmuş olursun' diyor. İşte gördünüz mü? Bu inanılmaz cesaret sahibi olan yurtseverin bu soylu tutumunu sadece bir örnek olarak verdim aslında, bu Kürt insanının karakteridir" diyordu.

Gabar muhteşem sanki gerilla savaşı için yaratılmış

Mervan gerillaların üzerinde yaptığı etkiyi yokladıktan sonra, "*Kürt insanının karakteridir dedim*" diye sözünü sürdürdü. "*Soza Mêrê Berê diyorlar ya bu Kürt halkının ruhunda saklı olan bir şeydir, sözüne ihanet etmez. Büyük Kürt ozanı ve filozofu Ehmedê Xanê, Mem û Zîn destanında çok güzel anlatmış. Destanda Kürtlerde Beko'nun ihanet rolünü iyi işlerken aynı zamanda Kara Tajdîn kişiliğinde Kürtlerin sözünün eri olma karakterini de çok açık şekilde dile getiriyor. Kürtlerde bol ihanetçi olsa da her zaman bu halkın Kara Tajdîn'ı, Sofî Maholar'ı da vardır. Nasıl ki, çürümüş asırlık bir meşe ağacının kökü, bazen filiz halinde yeşerip taze bir ağaca dönüşüyorsa işte bu karakter aslında PKK'ye öyle yansımıştır. Hani şehit Mehmet Sevgat (Bedran) arkadaşın bir sözü var. Şöyle diyor Bedran arkadaş: 'Söz onurdur, onuru çiğnetmeyeceğiz.' Gördünüz mü, aynı şeydir. Bir karakterdir. İşte bu karakteri en belirgin şekilde Goyîlerde gördüm, Sofî Maho ise bir örnekti anlattım*" dedi. Bunları dokunaklı, tatlı bir dille anlatıyordu. O bir şey anlattı mı tarihin temeline iner ve objektif bağlantısını kurardı. Sonra da günlük yaşamla bağlantısını kurup, diliyle akıcı kılmaya çalışırdı.

Mervan, Gabar'a gelir gelmez eylem olanaklarını araştırdı. Coğrafyayı ve düşman konumlanmasını bilen arkadaşlarla saatlerce tartışma yürütürdü. Sonra coğrafyanın durumunu ve düşman güçlerini konumlanmasını daha iyi anlamak için yerli yerinde incelemeye karar verdi. Üç gün sonra döndüğünde neşeliydi. Sevincini şöyle dile getiriyordu: "*Gabar sanki gerilla savaşı için yaratılmış. Bu dağ muhteşem. Güvenilir bir dost gibi. İsyan öfkesiyle dolup taşan bu onurlu dağı çok sevdim. Agit arkadaşın '86 kışında burayı üslenme alanı seçmesi boşuna değilmiş, bunu şimdi daha iyi anladım. Kim bilir Agit arkadaş bu dağı ne kadar sevmiş. Gabar'ın isyankar ve asi ruhu onun ruhuyla nasıl örtüşmüştür acaba*" deyip, şöyle ekliyordu: "*Agit arkadaşın anısına yazın gelişini eylemselliklerle başlatmamız gerekir ama eylemlerin nitelikli olması önemlidir. Önce düşman güçlerini sarsan bir eylem yapma imkanı var mı diye düşünüyorum*" dedi.

"*Böyle bir eylem imkanı nerede ve nasıl olabilir Heval Cûdî?*" diye sordu. O da, "*var ama riski fazla*" diye yanıtladı. "*Nerede ve nasıl*" diye sordu Mervan.

Heval Mervan Siirt'in Ciwanika beldesine yakın bir köyde şehit düştü

Sonra acele acele sözlerini bağlayıp, "*savaşta risk bir kanundur, risk dolu bir sanattır savaş. Riski göze almayan bir gücün savaştığı nerede görülmüştür. Ama komutanın görevi riski aza indirme becerisini gösterebilmektir.*" Gülümseyerek, "*bu beceriyi göstermek de bize düşer Cûdî arkadaş*" deyince böyle bir şeye dünden hazır olan Cûdî, Mervan'ı yanıtladı. "*Bir yıla yakındır sürekli izliyoruz. Sizden önceki komutanlarla da sürekli tartıştık. Ama riskli olduğundan dolayı fazla yaklaşan olmadı.*" "*Riski nedir, nasıl bir risk?*" diye sordu Cûdî'ye. O da, "*Eylemin yapılacağına baştan beri inanmışım. Ama kime sorduysam olmaz diyor. 'Riski göze alamayız' diyorlar. Bu nedenle kaldı. Dezavantajları fazla, üç önemli dezavantajı var. Her şeyden önce gündüz ortasında olması gerekir, bu da gerilla için uygun bir zaman sayılmaz. Ayrıca eylemin gerçekleşeceği yer dümdüz ovadır. Örtü olarak buğday tarlaları var. En önemlisi de güç üstünlüğü karşı tarafın. Araçla beş dakika içinde olay yerine gelebilirler. Yakın bulunan iki tabur gücü karşıdan görülebiliyor. Üstelik bir grup asker yol koruma nedeniyle bir tepede güvenlik tutuyor. Gündüz üç ya da dört araçlık bir asker konvoyuna pusu kurmak gerekir. Böylece zamanlama, arazi, sayı yani güç üstünlüğü aleyhtedir. Bu nedenle çok süratli ve atik olmak gerekir*" diye açıkladı uzun uzadıya.

Mervan, "nerededir bu eylemin yeri, üstelik gündüz olması şart mı?" deyince, Cûdî "*evet*" diye yanıtladı. "*Araçlar Dêra köyü taburundan sabah saat sekiz dokuz civarında Cizre'ye gidiyor. Saat on ikide Kasrik boğazına geliyor. Oradan da saat birde geri dönüyor. İşte Kasrik ile Dêra taburlarının arasında pusu kurmak ve dönüşte vurmak gerekir. Ancak taburlar arasında üç kilometre mesafe var. Bir grup asker orta yerde stratejik bir noktada güvenlik sağlamak amacıyla tepe tutuyor. Fakat buğday tarlası tam boy insanı örtecek kadar var. Ani ve süratli bir vuruş ile eylem yapılabilir diye düşünüyorum. Uzun bir süredir izliyoruz. 'Çoğu komutan bu risk göze alınmaz' diyorlardı.*"

Mervan, "*aklıma yattı, güzel bir eylem. Pusu taktiğiyle sonuç alınabilir. Eee, ne diyorsunuz arkadaşlar?*" Çevrede bulunanların nabzını yokladı. Yüz ifadelerini anlamak istedi. Sonra, "*öyle değil mi*" diye sordu. "*Pusu taktiği en sevdiğim eylem taktiğidir. Baskın ve benzeri eylem taktiklerinden daha sonuç alıcı oluyor değil mi?*" deyip, onay bekledi. İçlerinden biri, "*riskli olmasına riskli, ama ani ve süratli olmak kaydıyla olabilir.*" Başka biri, "*heval Cûdî bir yıldır bu eyleme kafayı takmış. Bence yapalım. Sonuç alma ihtimali var ama aksi bir durum karşısında kayıp verme endişesini de taşıyorum*" deyince ilk kez Mervan'ın o kadar kızdığını gördüm. Hiddetli bir şekilde, "*hayır heval, Dêra dağını iyi tutarsak kaybımız çok olmaz*" dedi. Sonra, "*sen heval, bir grup al ve yarın keşfe çık. Ayrıntılarını geldiğin zaman tartışırız. Sanırım iyi bir plan vardır ortada. Araziyi iyi tanıyan kaç kişi var*" diye sordu.

Cûdî hemen hemen hepsinin araziyi iyi tanıdığını söyleyip eylemin ayrıntılarına girmişti bile. "*Dağı tutmak için tüm olası çıkışlar bellidir. Hepsine pusu kurarız. Böylece daha fazla sonuç alırız. Düşman müdahale ederse pusu gruplarıyla vururuz. Zaten vur kaç eylemleri içinde istediğin alana çek vur düşmanı. Hem de kendi inisiyatifinde… Bu taktik içinde taktik oluyor, bence yapalım*" diyerek kesin bir tonla belirtti. Mervan, "*tamam yapmasına yaparız ama olası tüm riskleri en aza indirerek*" dedi. "*Peki istenmeyen bir durum karşısında nasıl bir kayıp ihtimali veriyorsunuz*" diye sordu. Cûdî, "*kayıp daha çok pusu grubundan olabilir, çünkü pusu yeri düzlüktür. Hem gündüz olması da riski arttırıyor. Pusu grubunun görüntü vermesi halinde kayıplara neden olabilir. Ayrıca hedefi imha etmemek diğer önemli bir tehlikedir. Aksi halde hiç kayıp vermeden eylemi sonuçlandırma ihtimali de yüksek*" diye açıkladı.

Tartışmalar sonuçlandı. Keşif grubu akşam hazırlanıp Dêra dağına üslenerek yakından düşman hareketlerini gözetlemeye aldı. Ertesi gün grup sevindirici bir haberle geri döndü. İlk sözleri, "*her şey tamamdır*" oldu. Bu söz Mervan'ın sevincini artırıp, yüreğindeki tüm endişeleri kovdu.

Yakıcı Haziran güneşi Mardin'in uçsuz bucaksız ovasının ufuklarında kaybolurken arkasında binbir renk bıraktı. Akşam yıldızı göklerde parıldadı. Sonra küçük yıldızlar da sahnedeki yerlerini aldı. Tıpkı futbol maçında sert bir şutun kaleciyi aşarak, ağlarla buluşması gibi ılık yaz gecesinde engebeli Çiyayê Bizina'yı aşıp Çiyayê Dêra ile buluştular. Bu dağ tam bir eşek sırtına benziyordu. Dêra dağı, Çiyayê Bizina'nın doğudan batıya uzanan dar bir silsilesidir. Dêra civarında bulunan Keldani-Asuri kökenli olan Hristiyan köyler bir yıl önce devlet baskısı sonucu boşaltılmıştı. Köylüler genelde Avrupa'ya göç ederken, bir kısmı da İdil ilçesine yerleşmişti.

Yukarı Dêra köyünde uzun bir mola verildi. Köy yalnızlık ve terkedilmişlik hissi içinde kıvranıyordu. Asırlık köy öylece yıkılmaya terk edilmişti. Köy bahçesi bitmez tükenmez bir bereket kaynağı gibiydi. Terk edilmiş köyün sokaklarından geçerken, aniden bir ses duyuldu. Sarı ve boyun kısmında beyaz bir benek bulunan bir kedi, insan kokusunu almış olacak ki kilise tarafından çıkageldi. Miyavlayıp çevrede dolaşıp durdu. Hem sevinip yanaşıyor hem de ürkekçe temkinli davranıyordu. Köyün çıkışına kadar ardımızdan geldi. Sonra gidenlerin ardından acı acı miyavladı. '*Ben köyümü terk etmem*' dercesine kuyruğunu sallayarak köye doğru koşmaya başladı.

Bir eylem çok tartışıldı mı o eylemden hayır çıkmaz

Otomatik Mervan'ın komuta ettiği 60 kişilik gerilla gücü tüm hazırlıklarıyla eylem yerini gözetleyebilecek bir yerde konumlandı. Uzun gece yürüyüşü hayli yormuş olsa da yol boyunca büyük bir titizlik gösterilmişti. İlkin Dêra dağından yükselen aydınlık, karanlığın son perdesini de söküp atınca Mervan yüksek bir kayanın başına geçerek oturdu. Sonra eğilerek ilerlemeyi işaret etti. Cûdî dediğini yaptı. "*Gel heval, pusu yeri tam neresi*" diye sordu. Yeri gördüğünde endişe ve sevinç karışımı bir tebessüm yansıdı yüzüne ve hemen kayboldu. "*Kötü bir yer*" dedi. "*Lanet olsun*" diye ekledi. Gözlerinde çakmak çakmak bir ateş yandı. "*Tamam gidelim. Cizre tarafında çıkışa atılacak pusu yerine de bakalım*" dedi. "*Eylemin güvenliği ve düşmanın olası müdahalesi karşısında dağın tüm çıkış noktalarına geniş bir pusu ağı kurmamız gerekir. En önemlisi Cizre ilçe merkezine taraf olan aşağı Dêra köyü yolunu güçlü bir pusu grubuyla sağlama almak şart. Aynı zamanda gelecek düşman gücüne iyi bir darbe de orada indirilebilir diye düşünüyorum*" dedi.

Etraf mezar kadar sessizdi. Boğuk ve sıcak hava her şeyi tutsak almıştı. Dağda bir canlılık, bir kıpırtı yoktu. Gecenin yorgunluğu bitap düşürmüştü onları. Nöbetçiler dışında herkes hakim olan ölü havaya kapılmıştı. Her zaman olduğu gibi güvenlik açısından eylem herkese açıklanmamıştı. Bu bir kuraldı. Eylem zamanı yaklaştığı zaman açıklama yapılırdı. Bazıları tahminlerde bulunuyor olsa da böylesi daha güvenlikliydi. Birçoğu eylem yapılacağını bilebilir ama yönelecek yer ve zaman gibi ayrıntıları herkesin bilmesi baştan iyi değildi. İşte eylemin akşam yapılacağını tahmin ederlerken, eylemin gündüz ortasında olacağını bilmezlerdi.

Bir nöbetçi koşar adım kendisine doğru gelerek, "*heval üç askeri araç Dêra köyü tarafından Kasrik boğazına doğru hareket halindeler*" dedi. Mervan, "*izlemeye devam edin, bakmaya geliyoruz*" dedi. Mervan dürbünü alarak gözetleme yerinde araçları takibe aldı. Yol güvenliğini takibe alan bir grup asker Dêra ile Kasrik arasında bulunan taburlar arasında yerini almıştı. Sayıları yirmi civarındaydı. Eski bir mezarlık yeriydi. Koca palamut ağaçları altında mevzilenmişlerdi. Araçlar birbirini izleyerek Kasrik boğazına doğru yol aldı.

Pusu yeri geceden kontrol edilmiş, ayrıntısına kadar hesaplanmıştı. Kimin nerede pusuya yatacağını tespit edilerek plan yapılmıştı. Ancak araçların tuzağa bastıkları anda aralarındaki mesafe ne kadar olacak, pusu kapsamına girer mi girmez mi bilinmiyordu. Bu ayrıntı gibi gelen şeyler savaşta çok önemliydi. Araçlar 50-60 metrelik mesafelerde ilerliyordu. Üç araç pusu kapsamına girmişti. İlk araç ön mevziye doğru gelirken, son araç da arka mevzinin tam hedefine giriyordu. Mervan sevinçli bir şekilde, "*tamam, her üçü de imha olacak*" diyerek, sevinciyle yüreğindeki endişeyi kovdu. Sonra devam etti, "*hem başarının sırrı hem de endişemin kaynağı biliyor musunuz nerededir*" sorusunu Cûdî'ye sormuştu. Özellikle bu eylem için sanıldığından daha fazla anlam taşırdı bu sır. "*Ateş üstünlüğü, gizlilik ve serilik bu eylemin başarı sırrıdır*" diye sözünü bağladı.

Araçlar Cizre'ye geçtiği zaman saat ona geliyordu. Savaşçılar halen uyuyorlardı. Komuta kademesi eylemin son ayrıntısını tartıştı. Bazı komutanlar geceden pusu yerine gidip, diğer gün eylem yerinde beklemeye yönende görüş belirttiler. Mervan, "*hayır, tarlalarda ekin biçen köylüler görürse kötü olur, bu olmaz*" diyerek karşı çıktı. "*Şimdi güneş eylemin güneyine düşüyor. Güneşin etkisinden kaynaklı, kuzeyden bakıldığında ışınlar nedeniyle insan pek gözükmez. Üstelik yazın sıcak havası diğer bir avantaj sağlıyor. Bu nedenle dağın eteklerine kadar ağaçlarla kamuflaj edilir. Ağaçlık kısmın bittiği yerde buğday tarlaları başlıyor. İnsan kendisini iyice otlarla örterse hiç kimsenin ruhu bile duymaz.*" Bu şekilde en ince ayrıntısına kadar görüş belirten Mervan, en ufak bir hatanın olma ihtimalini ortadan kaldırıyordu.

Güneş tepeye çıkınca daha bir yakıcı oldu. Eylemciler kamuflaj için bağladıkları ağaç dallarıyla gizlenirken, adeta her biri yürüyen birer ağaç olmuştu. İplerle sıkı bağlanan dallar hareketlendi. Eylemciler yeşil örtünün kanadında hedefe ulaştılar. Bol başak bağlayan buğday tarlaları sahiplerini sevindiriyor, aç gözlü serçe kuşlarını çılgına çeviriyordu. Çoğu çete olan Kasrik boğazı köylüleri, sabahın alaca erken saatlerinde tarlalardaydı. Erkekler biçer, kadınlar ve çocuklar da demet halinde toplardı. Sıcaklığa aldırış etmeden harıl harıl çalışan

insanlar tarlalara renk katmıştı.

Çevredeki Batuyan aşiretine mensup kadınlar, en sevdikleri altın sarısı fistanlarıyla sarı buğday başaklarıyla bir renk uyumu içindeydi. Çetelerin çoğu silahlarıyla birlikte işe gelmişlerdi. Arada bir-iki silah sesi duyuluyordu. Her tarafta hummalı bir çalışma vardı. Pusucuların ardından plan açıklandı. Dağın çıkış noktaları tutuldu. Gündüz hareket edileceğini öğrenen kimi savaşçılar anlam vermekte güçlük çekti. Kimileri ise bunu delilik olarak tanımladı. Kimileri de düşmanı küçümseme olarak algılayıp Mervan'ın yaptığına tepki gösterdi; "*ne bu heval Mervan, insan gündüz ortasında bunca kalabalık içinde eylem yapar mı?*" Bazıları tepkilerini içlerine atarak eylem sonrasındaki toplantıya sakladı. Kimileri bu gece işidir diye fısıldaştılar. Mervan, "*bakın heval, bir şey konuşulup tekrarlandı mı bilin ki orda oportünizm vardır. Bir eylem çok tartışıldı mı o eylemden hayır çıkmaz*" dedi. "*Bu nedenle bizim tartışmalarla kaybedecek zamanımız yok. Plan doğrultusunda herkes hazır olsun*" diyerek kararlılığını bir kez daha vurguladı. Grupların isim listelerini elinde tutarak ileri geri bir kısa volta ardından durdu. Dağdaki grupların isimlerini okudu, gruplar hızla harekete geçti. Cûdî 12 kişilik pusu grubunda buğday tarlalarıyla boğuşuyordu.

Mervan giden gruplara son olarak, "*bakın yoldaşlar, saat birde eylem olursa düşman kendini toparlayıp dağa çıkana kadar saat iki olur. Pusu gruplarıyla karşılaşıp tekrar müdahale edince bir saat daha kazanırız. Eeee saat üçte çatışma çıkarsa o zaman da bizim lehimize olur. Zaten düşman böyle bir çatışmayı da göze almaz. Hele şoke edici bir darbe yedi mi, dağa çıkmaya cüret edemez.*"

Ormanlık alan bitince arazinin rengi değişti. Yeşil yapraklar tarlaya kadar onları korudu. Buğdaydan küçük küçük demetler halinde kamuflaj amacıyla üzerlerine bağladı eylem grubu. Tarlada duran buğday onları kanatlarında korudu. Tarladan bir parça oldular. Cadde ile paralel akan dereye girince kamuflajın işi büsbütün bitti. Artık Mervan'ın yüreğini tehdit eden o esrarlı duygu yarıya inmişti. Gizlilik bitmiş, sıra serilikteydi. Terlemiş yüzler ılık suda yıkandı. Bir ıslık sesi geldi. İki kere tekrarlandı. Bu savunma grubunda gözcülük yapanlardan geliyordu ve bir işaretti. Eylemciler henüz soluk almamışlardı ki, araçların sesi geldi. Yakın savunmada olan B-7'ci henüz roketleri çantadan çıkarmadığı için hazırlıksız yakalanmıştı. Altı kişi olan esas pusu grubu mevzilenmemiş daha bombalar kılıflarından çıkarılmamıştı. Beklenmedik bir anda araçların gelmesi onları şaşırtmıştı. Heyecan doruğa ulaştı. Araçların sesleri çok yakından geliyordu. O an hızlı bir şekilde, "*herkes yerine*" dedi Cûdî. Arkadan bir el çekti Cûdî'yi, "*olmaz, heval araçlar geçiyor. Biz daha nasıl mevzi alacağız*" dedi. Yüzündeki kan çekilmiş, buğday sarısına dönmüştü. Cûdî, "*haydi koşalım*" dedi kesin bir tonla. Öne fırladı. Araçlar tam geçiyordu ki Cûdî koştu. Onunla omuz omuza paralel koşan biri daha vardı. Başka da fark ettiği bir şey yoktu. İleride bekleyen iki kişiye seslendi. "*Mevzi yerine...*" Burası eski su değirmeninin yıkık duvarlarından kalan tek tük taşların bulunduğu bir yerdi. Bir taraf toprak uçurumdu. Caddenin virajlı olması kurtulmalarına izin vermiyordu.

Yüreğe sığmayan heyecan

Burası mükemmel ölüm yatağı olabilirdi. Şarampole varan Cûdî arkasında kimsenin olmadığını gördü. Yakın savunma yoktu. İki kişilik mevzi de boştu. 'Geriye dönüş yok artık' diye içinden geçirdi. Cûdî, şimdi hayatta kalmanın yolunun düşmanı imha etmekten geçtiğini anladı. Daha önce kendisiyle koşan Derîka Hemkolu Erdal'dı. İki kişi de çevreyi gözlemek amacıyla önde mevzilenmişti. Onları da yanına çağırdı. Artık dört kişiydiler. Bu kadarı da düşmana acıyı tattırmaya yeterdi. Erdal'a, "*ön araç sizin diğerlerine karışmayın*" dedi. Erdal bir hamlede atladı. Şimdi söylenen mevzideydi. Diğer iki kişi de onları takip etti. Cûdî, "*ilk araç size ait ben karışmam*" dedi. Askeri revoların sesi yaralı bir insanın inleme sesine benziyordu. İlk araç askeri ciptı. Hızla geçti. O, Erdal ile diğerlerinin kucağındaydı artık. Az sonra ot parçaları bomba şarapneli ile parçalanıp uçacaktı. 'Gel ikinci araç' diye içinden geçirdi Cûdî. Araç büyük bir gürültüyle göründü. Üstünde MG-3 silahının iğrenç namlusu vardı. Açık ve siyah ağzıyla tehdit eder gibi duruyordu. Üstünde komando desenli bir kep göründü. Hayli yıpranmış kepin ucu kalkıktı. Yaklaşan araçtaki askerin kafası usulca belirdi. Öylece monte edilmiş silahın arkasında çömelmişti. Artık Kürdistan'da yaptığı zulmü anlatamayacaktı. Revo tipi araç çapraz oturmuş askerlerle doluydu. Askerler uzun kemerlerini boyunlarına astıkları G-3 silahları çapraz şekilde kucaklarında tutmuşlardı. Tam otomatik olan bu silahlarını kullanma fırsatları olacak mıydı?

Şimdi ölüm sessizliği vardı. Sadece rüzgarın sesi vardı. Eylemciler nefeslerini tutmuştu. Kalp atışları düzensiz çarpıyordu. Araçlar viraja girerken, motorlarından çıkan ses ölüm döşeğinde yatan bir yaşlının son inlemesi gibi acıydı. Cûdî nişan aldı, titrek parmaklarıyla emniyeti indirdi. Derin bir nefes aldı. Heyecandan parmak uçlarından saç tellerine kadar titredi. Başından yukarıya doğru bağlanmış başaklar da bu titreyişe eşlik etti. Başaklardan sabırsızlanan birkaç tane döküldü. Cûdî dökülen tanelere baktı ve üzüldü. Genç insanların da böyle dökülmesine acıdı. Garip bir duyguyla ölümü anımsadı. Kaç kez ölüp tekrar yaşadığını hissetti. Bu ruh haliyle tetikte bekleyen sabırsız parmağına güç verdi. Dağınık yüreğini topladı. Hiçbir şeyi duymaz, hissetmez olmuştu. Tek bildiği şey, MG-3'ün arkasında duran askerin alnına ilk kurşunu sıkmak ve ardından diğerlerini devirmek için tetiğe basmaktı.

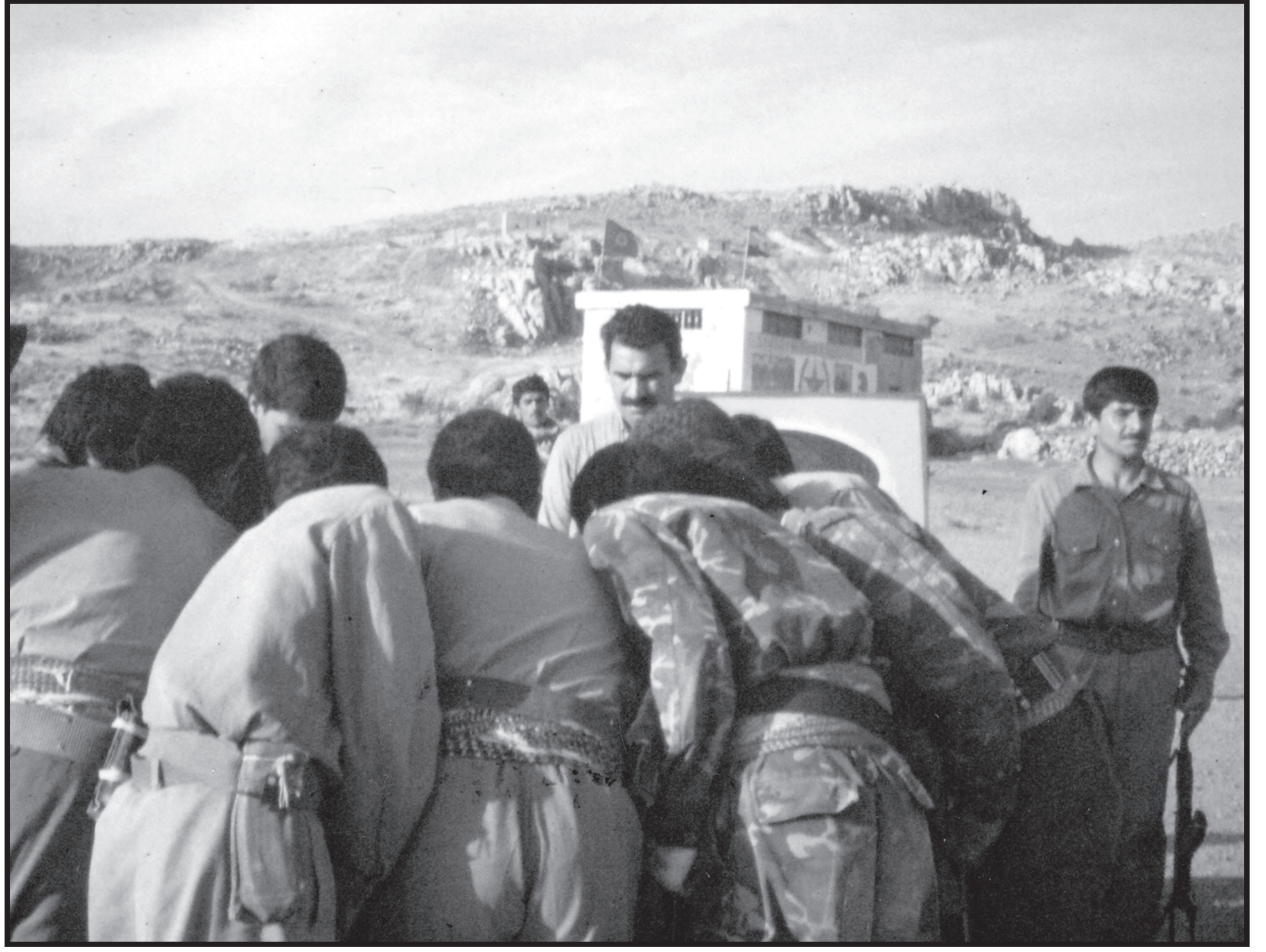
Silahlar patladı. Yüreğe sığmayan heyecan ilk kurşunun barutuna karışıp uçtu. Ustaca bir nişan alma, amatörce taramaya üstün gelmişti. MG-3'ün başındaki askerin devrildiğini, kepin uçtuğunu gördü. İlk taramada aracın üstündeki askerlerin çoğunun yaralanıp, kimisinin yere devrilmesini seyretti. Taramaya bağlanmış kleşin ilk şarjörü boşalmıştı. İkinci şarjör teke bağlandı. Kaçıp kurtulmaya çalışan askerler caddenin şarampolüne devrildi. Birçoğu caddedeki çakıl taşlarının üzerine kapaklanmıştı. Savunma içgüdüsüyle toprak uçurum olan caddenin üst yamacına tırmanmaya çalışanlar, kurşunlara hedef olmaktan kurtulmayıp şarampole gerisin geri devrildiler. Askeri aracı kullanan şoför de şok etkisiyle dengesini yitirmiş aracı şarampole yuvarlamıştı. Üzerinde taşıdığı beş el bombası halen kılıflarda sakince duruyordu. Araçlar zamanından yarım saat erken geldiği için onları hazırlıksız yakalamıştı. Şok etkisinde olan askerler kurşunların nereden geldiğini kestiremiyorlardı. Buğday tarlasında kendini gizleyenleri henüz kimse görmemişti. El çabukluğuyla kılıflar açıldı. Ancak aceleyle pimi düzeltmeye çalışırken kenkin uçları parmaklarına batarak kana bulandı. Cûdî, "*eeeh canım bu kadar kan da bizden olsun*" dedi. İlk bombayı aracın içine ikincisini de aracın altında gizlenmeye çalışanlara fırlattı.

Mervan saklanan askeri görmüştü

Bu atışla birlikte araçtan kurtulan olmadı. Hepsi üç dakika sürdü. Dördüncü araç kontrolsüz gelerek ötekilere çarptı. Cûdî bile şok olmuştu; 'bu da nereden çıktı' diye şaşırdı. Çünkü hesapta üç araç vardı. Şaşkın gözlerle araca baktı. Kırık camların kanlarla birlikte döküldüğünü gördü. Ön tarafta üç kişi ölü yatıyordu. Arkadaki diğer ikisinin göz ferleri kaçmıştı. Donuk donuk bakıyorlardı. Şoför ölünce araç da şarampole yuvarlandı. Tam o an bir roket korkunç bir vızıltı çıkararak üst yamaçta siyah bir duman çıkardı. Cûdî, "*bu yakın savunmadakilerdir*" diye sevindi. Diğer beş roket de ardı ardına patladı. Hiçbiri hedefe isabet etmedi. Psikolojik etki yaratması açısından iyi bir etki olmuştu mıdır' diye içinden geçirdi. Kendini eğerek gidiyordu. En sonunda keçi büyüklüğünde bir taşın arkasına kendisini sakladı. Cûdî'nin ödü koptu. Şu ana kadar askerlerden tek bir kurşun sıkan olmamıştı. Asker kafasını taşın arkasına soktu ama aldığı yara ağırdı. Öylece kala kaldı. Cûdî direkt üzerine gidemezdi. Son gelen araç daha fazla tehlike taşıyordu. Kalan bombalarını ona feda etti. Orası temiz olmalı ki kaçan yaralı askerin üzerine gidebilsin. Birini altına diğerini de içine attı. İki bombanın korkunç gürültüsüyle araç sarsıldı. Kalan cam parçaları da şıkırdayarak dökülüverdi.

Yaralı asker Cûdî'yi gördü. Cûdî de fırlayarak kaçış görüntüsü verdi. Askeri yanıltıp arkadan dolandı ama asker halen kaçtığı tarafa bakıyordu. Cûdî arkadan dolanıp ona doğru sürüne sürene ilerledi. Can çekiştiğini gördü, o zaman bıraktı. Şimdi Erdal'ı bulup silahları toplamayı düşünüyordu. Son aracın arkasından dolandı. Karşıda biri el işaretiyle 'gel' diye çağırdı. Hemen oraya koştu. "*Heval biz aracın üzerine gittik. İki kişi saldırıya geçti. Ben onları kolladım. Erdal ile diğer arkadaş araca yöneldiler. Ansızın bir tarama sesi duyuldu. Erdal'ın caddenin diğer tarafına koşarak düştüğünü gördüm. Beni çağırıyordu. Diğer arkadaş ise sürünerek geliyordu, o da yaralıydı.*"

Nefesi tükenmiş, gözündeki fer kaçmıştı. Garip bir yüz ifadesi vardı. "*Peki, imha etmeden mi üzerine gittiniz, araçtan sağ kurtulan var mı*" diye sordu beriki arkadaş. "*Bilmiyorum heval*" dedi. "*Hepsi yerde yatıyordu. Tarama sesi araçtan taraf geldi*" diye açıkladı. Sonra, "*şehit ve yaralımız var, üstelik iki kişi kaldık. Çabuk acele edelim*" diye birbirlerine

ancak. Peki o halde son aracı bu hale getiren kimdi? Cûdî bunu yapmamıştı. Haberi bile yoktu. Az kala gaflete yakalanıyordu ama o bu gibi nezaketsiz olaylar nedeniyle yine de küçük bir tedbir almıştı. Sefkan'ı bırakmıştı. Sefkan, yüreği yaşama yeni ısınan bu genç, aynı yıl içinde Gabar'da çıkan bir çatışmada şehit düşecekti. Selvi boylu Sefkan, babasına çekmişti. Babasının uzun boyundan dolayı Süleyman değil de Silo Dirêj diye bir de lakap takmışlardı. Cizre'li Silo Dirêj'in oğluydu. Şehit Sefkan kullandığı G-3 silahını çok severdi. Onu düşmandan kaldırmıştı.

Cûdî oldum olası arkadaki kazalardan hep korkmuştu. O bu korkusundan dolayı yöneldiği araca kimsenin kurşunu sıkmamasını sıkı sıkıya tembihlemişti. Sefkan'a, "*sen caddenin bu tarafındaki tarlayı gözetimde tut. Kaçan asker olursa vurursun. Geri çekilme hattımız temiz olsun*" demişti. Cûdî ona çok güveniyordu ama o daha fazlasını yapmış, Cûdî'yi kurtarmıştı. Hesapta olmayan bir aracı fena hırpalamıştı. Araç Cûdî'ye ulaştığında askerlerin çoğu ölü ya da yaralıydı. Son araç Sefkan'ın kurşunlarından delik deşik olmuştu. Cûdî'ye birkaç yaralı bırakmıştı. Eh bu kadarını da o tamamlasındı. Ama öyle olmadı. Çünkü bir asker kaçıp kurtulmuştu. İşte bu iyi olmamıştı. Orada tek bir yaralı da kalsa o düzlükte geri çekilme olanaksızdı. Öyle ki bir tarafın yaşamı diğer tarafın ölümüne bağlıydı. Yaralı asker üst uçuruma tırmandı. Arkadan bir kaç kurşun yetişti ama düşmedi. Emekleyerek çıktı o yokuşu. Hayretler içinde kaldı Cûdî, 'bu adam yedi canlı korkmaya gerek kalmadığını anladı. Ayağa kalkarak üzerine yürüdü. Yüzükoyun düşmüş, silahı da altında kalmıştı. Silahı çekip aldı. Etrafı gözden geçirdi. Görünürde canlı kimse yoktu. Uzak savunmanın sesi dışında her şey sakindi. Savunma karşı mezarlıkta yol güvenliğini savunmakla görevli bir grup askerin savunmasına, karşı müdahalede bulunuyorlardı. Sefkan birinci araçtan kurtulup bir çukura gizlenen askeri gözüne kestirmişti. Asker saklandığı için kurşun isabet etmiyordu. Yerleri belli olmasın diye tek kurşun bile sıkmamış ve çalıların içinde ölü gibi yatmıştı. Tabii Cûdî'nin bundan haberi yoktu. Her an üzerine ölüm kusan bir namlu doğrulabilirdi. Cûdî silahları almak için cesaretini topladı ama en korktuğu an eylemlerdeki son dakikalardı. Mervan ise koordine yerinden dürbünle tüm olan biteni takip ediyordu.

Mervan çalıda saklanan askeri görmüştü. Cûdî'nin ona yaklaştığını görünce, "*o arkadaş her kimse gitti*" dedi. Cûdî tehlikeden habersizdi ve nefesi tükenmişti. Sadece onun değil, silahının da nefesi tükenmişti. Çünkü silahının namlusu kızgın demir şişe dönmüştü. Artık kleşin namlusu sol parmaklarının derisini yüzüyordu. Parmakları namluya yapışmıştı. Dört bomba attığının farkındaydı ama yedi şarjör mermi nasıl boşalmıştı? Şimdi silahın namlusu ısındığı için seri atamıyordu. Tek tek sıkılan mermiler ise garip garip sesler çıkarıyordu. Ama olsun artık ona ihtiyacı kalmamıştı, karşı taraf silah doluydu. Hepsinin de çalıştıran bir ele ihtiyacı vardı. Son öldürdüğü askerin G-3'ünü caddenin aşağı tarafına söylendiler. Cûdî, "*sen koş Erdal şehit düşmüşse silah ve eşyalarını al, yaralıysa al onu ileri çek. Diğer yaralıyı al ve arkadaşlara ulaşmaya çalış.*" Arkadaş diretince Cûdî hemen, "*dediğimi yap*" diyerek kesin bir şekilde konuştu. Cûdî arkasından, "*kleşim caddenin kenarında kaldı, gelirken onu da al*" diyerek G-3 namlusuna mermi sürdü. Namluda mermi vardı ve fırladı. Cûdî mırıldanarak, 'vay uyanık' diye kendi kendine söylendi.

Son üç araç imha oldu, kurtulan olmadı. Öndeki araç cipti ve kurtulanlar vardı. Erdal ve arkadaşını vuran asker yaşıyor olmalıydı. O yönden gidemezdi, farklı bir yönden gitmeliydi. O da Erdal'ın akıbetine uğrayabilirdi. Bunu yapamazdı. Tek çare onu yanıltmaydı. Hamle yaparak arkadan dolanmaya karar verdi. Bir sıçrayışta caddenin üst tarafına geçti. Sonra yavaş yavaş sürüklenerek ön araca doğru ilerledi. Parmağı tetikte, yüreği ağzındaydı. Sürünürken çıkan hışırtıyı karşı tarafın duymaması için çok dikkat ediyordu. Ama korktuğu başına geldi, işte o zaman ödü patladı, ama hızlılık kurtarıcısı oldu. Mervan haklı çıkmıştı; "*hızlılık başarının sırrıdır*" diye son telkinde bulunmuştu.

Aracın tekerinde gizlenen çıta gibi bir asker, kıvranmış silahıyla ayağa kalktı. Ona taraf kulak kabarttı. Etrafı gözledi, yanına yaralı iki kişi de çömelmişti. Ayaktaki bir askerden ziyade subaydı. Cûdî askeri, asker de Cûdî'yi görmüştü. Kin ve öfke dolu iki çift göz bir an karşılaşmıştı. İki ölüm kusan namlu birbirine baktı. Artık hızlı olan kazanacaktı. Mervan'ın son söyledikleri Cûdî'nin kulağındaydı. İkisi de aynı

anda tetiğe basmıştı. Aradaki zaman farkı saniyeden çok çok daha azdı. Mermiler Cûdî'yi sıyırıp geçti. Ortalık toz dumandı. Darbe almadan kurtulmuştu ama ölüme hiç bu kadar yakın olmamıştı. Ölmedi ama elbisesinden yanık kokusu, damağından ölüm tadı geliyordu. Kuru kuru, acı acı yutkundu. Ölüm ile yaşam arasında gidip geldi. Sendeleyerek doğruldu. Sigara yaprağı inceliğindeki perde yırtılmamıştı ama subay için bu perde yırtılmış. Yanındaki iki asker de ona eşlik etmişti.

Cûdî'nin içindeki o korku volkanı yerini sakin bir okyanusa bırakmıştı. Derin bir nefes aldı. Araca doğru yürümeye başladı. Aracın altındaki subayın üstüne gitti. Silahını öbür tarafa bıraktı, subayın silahını almaya çalıştı. Karga tüyü kadar siyah, portatif ve dürbünlüydü. Uzanıp aldı. Orada iki tane daha duruyordu. O esnada subay can çekişiyordu. Uzun boylu sarışın bir üsteğmendi. Ama son savaş sahnesi ardından şimdi rengi beyaza kaçmış, sarı rengi gök boşluğunda kaybolmuştu. Cûdî başında dolaşan kara bulutu kovmuştu. Yüreği ferahladı ama tehlike onu hala terk etmemişti. Bir ses duydu. Ses çok yakından geliyordu. Bu bir cihaz yani telsiz sesiydi. Cihazdan, "*cevap ver oğlum, çıldıracağım*" diyen bir rütbelinin sesi geliyordu. "*Yönleri belli edin, takip edin*" diye bağırıyordu ama yanıt bulmayan bu seste umutsuzluk, yakınma ve ağlama hissediliyordu. Cûdî telsizi aldı, bir cep radyosu kadardı. Öylesini şimdiye kadar görmemişti. Cûdî cihazın mandalına basıp subaya, cevap verdi: "*Öyle zırlayıp duracağına gel cenazeleri topla*" deyip, cihazın sesini kısıp aldığı yere bıraktı. Cihazdaki ses halen bağırıp çağırıyordu.

Mete Sayar'la telsiz görüşmesi

Cûdî'nin aklına araçları ateşe vermek geldi ama çakmağı yeleğin cebinde kalmıştı. Yeleğini ise yük olmasın diye getirmemişti. Askerlerin cebinde çakmak ya da kibrit aramak istedi. Subayın kemerine asılı duran tabancayı tam kavramıştı ki, bir tarama sesinin ortasında buldu kendini. Bu da neyin nesiydi böyle? Öylece dondu kaldı. Kendini hemen olduğu yerden biraz uzaklaştırdı. Bu iş bitmemiş miydi? Ölüler tekrardan mı diriliyordu. Anlayamadı, şaşırıp kaldı. Kendisini ölü subayın arkasına vererek saklandı. Birileri onu görmüştü ama yine kıl payı kurtulmuştu. Taramanın çok ustaca ve isabetli olduğunu hemen anladı. Çünkü ilk tarama ardından hemen susmuştu. Yere uzanarak mermilerin değdiği yere doğru baktı. Aracın benzin deposu delinmişti. Benzinin yere akışını seyrederken 'ah şimdi ateş olacaktı' diye içinden geçirdi. Yan tarafta bir hışırtı duydu. Önce kulak kabarttı, sesin geldiği yöne baktı. Ateş edeni görmüştü. Çalılar içinde yüzükoyun yatıyordu. Tıpkı bir balığın güneşte parıldaması gibi G-3'ü parıldadı. Cûdî korkmuştu. Hem kendisini hedef alan bir silah onu bekliyordu. Ancak asker yaralıydı. Silahını kontrol edemiyordu. Silah bir doğruluyor, bir düşüyordu. Üstelik halen tarama yaptığı yere bakıyordu. Hedefin biraz kaydığından haberi yoktu. Bu kısa mesafe işe yaramıştı. Kıpırdama olanağı sağlıyordu. Cûdî, "işte" dedi, "uyanık. Senin işin buraya kadar." Yürüyebilirdi ama öyle yapmadı. İşi güvenceye almak istedi. Nişan aldı, bir el ateş etti. Ateş etti ama kendisini ateş içinde buldu, duman içinde kaldı. Taş, toprak yüzüne sıçradı. Hemencecik yere uzandı. Arkadan birileri taramıştı. Artık kurtuluş şansı yoktu. Bu iş bitmiyor, ölüler hortluyor ve ona saldırıyordu. Tek başına ne yapabilirdi?

Bir an evvel buradan gitmek mi gerekiyordu, yoksa kadere razı gelip göğsünü kurşunlara germek mi? Bir an tereddütte kaldı. Boğazına bir hıçkırık düğümlendi, yutkundu, onu içine attı. Önündeki mermi izlerine baktı. Yerinin deşifre olduğunu fark edince biraz daha kaydı. Asker onun geldiği yere bakıyordu. Cûdî ayağa kalkarak yürüdü. Onu fark eden asker silahını doğrulttu ama bu fırsattan yararlanamadı. Ağır davranmıştı. Silahı elinden düştü. Araca doğru yuvarlanarak cipin tekerleğine yaslandı. Önce küfür etti, sonra yay gibi esnedi, gerildi ve uzandı.

Cûdî askerin ölüp ölmediğini bilmiyordu ama gidip bakmadı. Zaten üzerine gitmediği tek asker oydu ve o asker ölmemişti. Taa ki daha sonra Cizre hastanesine kaldırılırken, yolda o da son nefesini vermişti. Şarampolde yarı devrik duran aracın üzerine monte edilmiş MG-3 silahı sahipsiz duruyordu. Şeridi araçtan aşağı sarkmıştı. Sekiz asker yan yana yatıyordu. Silahlarını aldı. O bu kadar silahı taşıyamazdı. Cadde kenarındaki taşlara vurarak kırdı. Elinde tahtalardan arınmış yalın bir namlu kaldı. İlerideki beş silahı da topladı. Elinde sadece subayın silahı vardı. 'Ne yapabilirdim ki? Odun gibi hepsini omzuma mı alsaydım. Kaç tanesini taşıyabilirdim, hem gücüm tükenmişti' diyerek içerledi. Aşağı dere suyuna attı onları kimse görmez diye. Belki bir gün gelip onları alabilirdi. Bu kadar ağır davranması tehlikeliydi. Hiçbirini almadı. Ama kendi kleşini unutmadı. Son aracın orda silah çoktu. Kaldırabileceği kadar vardı. Daha fazla gecikmemeliydi. Yeni bir bela onu bulmadan hızla bu iğrenç yerden uzaklaşmalıydı. Hemen öyle yaptı. Üstündeki iki silaha beş tane daha ekledi. G-3'ler oldukça ağırdı ve kemerleri uzundu. Üstelik gücü tükenmiş, soluğu kesilmişti. Koluna attı, olmadı, kemerleri uzundu silah üzerine geliyordu. Daha sonra omzuna koydu, bu da olmadı. Sonra yarısı kolunda yarısı omzunda taşımaya başladı ve götürdü onları.

Yol güvenliğini sağlayan asker grubunun hareketini engellemek için tek tek sıkılan diktiriyof silahının sesinden başka ses yoktu. Kısa süre önce ölüm kusan silah tıkırtısı, bomba ve roket gümbürdemesi yerini ölüm sessizliğine bırakmıştı. Ateş, barut ve kan kokusu birbirine karışmıştı. Mide tiksindiren pis bir koku vardı havada. Patlamaların bıraktığı uğultu halen Cûdî'nin kulağında yankılanıyordu. Tarifsiz bir ıslık kulağında çınlıyordu.

İnsanlar yerde cansız yatıyordu. Kimileri çömelerek can vermiş, kimileri sere serpe düşmüştü yere. Bu düşmanlık duygusu neden olmuştu? Yerde yatan bunca cana ve akan kana hiçbir insanın yüreği dayanamazdı. Bunu yapanın kendisi bile olsa. Acıdan yüreği burkuldu. Garip bir duygu. Bir hıçkırık boğazını yakacak gibi oldu, gözünden iki damla yaş döküldü. Midesi bulandı, kafası davul gibi zonkladı. Son kez manzaraya baktı.

Dere suyu aynı ahenkte hazin hazin akıp gidiyordu. Daha önceki intikam ve hırs yerini tarifsiz bir acıma ve korkunç bir üzüntü dalgasına bıraktı. Sonsuz bir duygu boşluğu uyandırmıştı onda yaşadıkları. "Niye bu ölüm? Bu kadar anne kuzusu neyin uğruna gitti? Niye savaş? Kime, neye hizmet ediyor? Bunca yerde yatan can ve akan kan kime kazanç sağlıyor? Bu yapılan iyi mi kötü mü? Ölme öldürme olmaksızın da bir çözüm yolu yok mu?" Doğrusu bu insanların ölmesini istemiyor, yüreği acı ve ıstırapla kaynayıp duruyordu. Ama başka çare, yol var mıydı, onu da bilemiyordu. Hani diyorlar ya, "her derdin bir de dermanı varmış" öyle bir şeydi. Sorunun eninde sonunda barışla çözüleceğine baştan beri inanmıştı ama bunca can, kan, acı ve gözyaşı önlenemez miydi?

Cûdî bu karışık duygu atmosferinden nasıl sıyrıldığını bilemedi. Sonbaharın şiddetli rüzgarının hortumlarına kapılan bir meşe ağacının dalındaki yaprak nasıl havaya uçuşup sonra bir dereye düşüyorsa, böyle bir yaprak gibi göklere yükselip derinlere düşme hissinden silkiniverdi. Kendini toparladı. Son aracın yanındaki ölü askerlerin yanından geçecekti. Kleşiyle birlikte tam yedi silahla çatışma bölgesinin dışına çıkmıştı. Kimsenin kalmadığını sanıyordu ama Sefkan onu asla bırakmazdı. İşini bitirmenin sevincini yaşıyordu. Geri çekilme hattını temizlemişti. Tek asker ona taraf kaçmamıştı. Bir kartalın hedefini gözetir gibi kimseyi gözden kaçırmamıştı.

Yükünün ağırlığında zar zor ilerliyor, duruyor, tekrar tekrar kalkıp adeta emekliyordu. Bu silahların üçünü ileride saklamayı düşünüyordu ki ilk başta oturduğu yerden halen kıpırdamayan Sefkan'ın sesi geldi ve ona doğru koştu. Karanlık geceden daha siyah gözleri sarı saçlarının altında pırıl pırıldı. Cûdî'nin elindeki dört silahı aldı. Biraz yukarıya tırmandıklarında savunmadaki roketçi arkadaşlara ulaşmışlardı. Mervan arkadaş yaralıların olduğunu görünce dağın eteklerinde otlayan koçerlerin atlarından iki tanesini getirtip önlerine göndermişti. Önlerinde şutikları dizgin yapmış iki arkadaşın elindeki iki atı gördüklerinde sevinçleri gözlerine yansıdı. Evet, yaralıların ata bindirip bir arkadaş arkasından tutarak dağa tırmanırken, arkalarında üç parçalanmış araç ve otuz yedi askerin cenazesini bırakmışlardı. Tabii Derîka Hemkolu Erdal arkadaşın cenazesi orada kalmıştı. Eski su değirmenin adı bundan böyle "Aşê Xûnê" yani "Kan Değirmeni" oldu.

Çatışmanın ardından tam üç saat olay yerine gelme cesareti gösteremeyen düşman akşama doğru Kasrik boğazı köylülerini önüne katarak olay yerine geldiğinde, ölmek üzere olan bir askerin dışında tek bir canlıya rastlamıyor. Cenazeler köylü traktörleriyle gece karanlığında kimseye göstermeden Cizre'ye taşındı.

Dağa vardıklarında ilkin Mervan'ın zafer sevinciyle parlayan gözleriyle karşılaştılar. Önlerine koşarak Cûdî'yi kucaklayıp sıktı ve alnına bir öpücük kondurdu. Diğer arkadaşları da kucakladı. Mervan uygun bir yerde oturup dinlenmelerini söylerken, "*olay yerine bir gücün müdahalesi yoktu, ancak Çiyayê Bizina ile Dêra dağı arasına düşen Deriya Siyarê boğazına asker çıkarması var*" dedi. "*Ancak gelirse çok iyidir*" diye de ekledi. Kasırga kodunu kullanan Şırnak tabur komutanı Mete Sayar'ın ısrarlı uyarı ve ikazı sonucu düşman bir beladan daha kurtulmuştu. Morali bozuk askerlerin akşama doğru dağa çıkması kendileri için kötü olurdu. Mervan arkadaş düşmanın çıkarma yaptığı yöne doğru destek güç göndermeye uğraşırken, aniden pusu gurubunun yanına geldi. "Ne var" diye sordum. "Ne mi var" diye güldü. El telsizde düşmanı takip eden Mervan arkadaş, "Kasırga" diye seslendi Dêra köyündeki tabur komutanına. "*Sakın sakın dağa çıkayım deme. Şunu iyi bil ki, teröristler dağı pusulamadan bu gündüz ortasında böyle bir deliliğe kalkışmazlar. İkaz! Dağın tüm çıkış noktalarına teröristler sızmış, hareket etmek yok*" dedi. Bana dönerek, "*askerin çıkışını bırak da geri çekilme yerimizi Gabar'a mı, yoksa Kerê dağına mı yapalım?*" diye gülümseyerek soruyordu.

Evet, Otomotik Mervan'ı böyle tanıdım. Eylemin olduğu gün Gabar'a gelişinin yedinci günüydü. Döneme göre, taktiğe uygun ve düşmanı sarsan bir eylemdi. Genelde gece yapılırdı eylem. Gündüzleri düşman pek korkmadan hareket ederdi. Bu eylem düşmanın gündüz hareket etme insiyatifini de kırdı. Zaten alanda öğleden sonra hareket etme yasağının resmi bir belgeyle tüm ilgili güçlere iletildiğini öğrendik. Mervan bir yıldır kimsenin yapmaya cesaret edemediğini yaparken, çoğu insanın bu eğilim içinde olduğu bir eylemi alana gelişinin ilk haftası dolmadan gerçekleştirdi. Düşmanın hareket kabiliyetini felce uğrattık. Mervan düşmanın yüreğine korku salarken, arkadaşların ruhu olup saygı ve sevgisini kazanmıştı. Bu sevgi ve saygı dalgası en kısa zamanda alanda bulunan halk tarafından da gösterilmesi gecikmedi.

Botan'a bin selam

1990 yılında yapılan PKK IV. Kongresi'nde tüm ülke sahasına gerillayı yaygınlaştırma kararı alınmıştı. Aynı baharda Otomatik Mervan komuta ettiği doksan kişilik bir gerilla grubuyla Garzan eyaletine gitmişti. Mervan Botan'dan ayrılalı daha altı ay olmuştu ama o yıllar önce ayrılmışçasına daha şimdiden Botan'a derin bir özlem duyuyordu.

Pırıl pırıl bir sonbahar sabahıydı. Qelanis dağının zirvelerinde oturup Siirt ve Batman'a bağlı şehir ve ilçelerin, köy ve ovalarına açılmanın planlarını yaparken gördüm onu. "*Şu ova çok çekici ama bir o kadar da ürkütücü*" diye endişesini dile getiriyordu. Qelanis doruğundan uçsuz bucaksız ovayı seyre dalan Mervan, "*şu ovanın çekiciliği göz kamaştırıcı doğrusu*" diye tekrarladı. "*Ama ben bir gerilla olarak ovalardan hep korkmuşumdur*" dedi. Bir yandan da onun Botan'a duyduğu derin özlemi beyaz yapraklara aktarmak, cansız bir yaprak aracılığıyla Botan'a sevgi ve özlemle tutuşan yüreğini Botan dağlarına, halkına ve orada bıraktığı silah arkadaşlarıyla bütünleştirmenin çabası içerisinde olduğunu gördüm.

Sırtı Qelanis dağına, yüzü ise Kozluk ovasına dönük olduğu ve hızlı hızlı bir şeyler yazıp çizdiği bir sıra "*ne öyle yazıp çiziyorsun Mervan arkadaş*" dedim. "*Zaten sizin o Bestler ormanına benzeyen dağınık yazınızı kimse okuyamaz. Bari rahat yaz ki okuyan adamın canı çıkmasın*" diye takılmak istedim. Mervan, "*meraklı olmayanlar için doğru ama meraklı olanlar okur*" dedi. Bir el hareketiyle boynuna doladığı kırmızı gül desenli kefiyesini çekerek avucunda sıkıştırıp bir ağaç kütüğünün üstüne bastıktan sonra takılma isteğime karşı söz atağına geçti. "*Bak Cûdî arkadaş merak önemlidir*" dedi. Palaskama asılı bombaları göstererek, "*o bir bombadır*" diye devam etti. "*İğnesi var ve o fünyeye şiddetle çarparken, fünyenin ateşlenmesi sonucu bombayı patlatıyor. Şiddetli bir merak da bomba için iğnenin rolünü oynuyor. Merak duyulmayan bir şey o boş bomba kılıfı gibi yerinde duruyor. Öyle değil mi?*" diye sordu. "*Ne bileyim*" dedim. "*O kadar uzattın ki, bir espri olsun diye takıldık. Maşallah siz de ruh bilimcisi kesiliverdiniz. Kişilik çözümlenmesi yapmaya dünden hazırdın*" alıngan ve gücenmiş bir tonla ve yeni bir espriyle saldırısını püskürtmeye çalışarak, "*inşallah yazdığın rapor değildir. Peki ne yazıyorsunki öyle kalemi otomatik çalıştırıyorsun yine*" diye biraz daha üstelemek istedim. "*Bırak şimdi ne yazdığımı, ne başlık atalım düşün*" diye yanıt verdi. "*Haydaa bir şey bilmeden başlık mı düşünülür*" dedim. "*Botan halkının yurtseverliğine olan hayranlığımı, güzelim coğrafyasına olan özlemimi tabii. Orada bıraktığımız arkadaşlara olan sevgimi arkadaşlara aktarmak istiyorum*" dedi. Ve, "*yeterince açık konuştum mu*" diye tepkili bir tonla ekleme yaptı. "*O halde şimdiden Botan'ı özledim, diye bir başlık olabilir*" diye fikrimi belirttim. "*Doğrusu güzel başlık. Hem seni kırmak istemem ama Botan'a bin selam, yüreğime daha bir oturuyor diye düşünüyorum*" dedi. "*Olsun o da güzel, Botan'a bin selam olsun*" dedim. Mervan, "evet oldu. Şimdi beni yalnız bırak da yüreğimi Botan'la bütünleştireyim" diye diyalogu sonuçlandırmak istedi.

O Botan'ı çok sevmiş ve özlemişti. Botan halkının sadeliği, özlülüğü ve coğrafyasıyla uyum halindeki asi ve isyancı ruhu Mervan'ın ruhuyla özdeşleşmişti. O Mahsum Korkmaz arkadaşın şehit düştüğü yer olan Gabar'ı, onurlu ve efsanevi Cûdî'yi, Bedîrxan beyin zozanlık olarak kullandığı yazlık mekanı Herekola Mîra'yı, Çoban Maho ile efsaneleşmiş, adeta çevrede yaşayan Goyî aşiretinin sosyal yapısını etkileyen o sert ve asi doğasıyla Kela Memê'yi başta olmak üzere koca bir alanı halkıyla birlikte yüreğine sığdırmıştı. O haftalarca çantasında bozulmadan taşınabilen, kar beyazı çökelek yumağı olan Goyî aşiretinin keşk'ini özlemişti. Goyîlerin 'a' harfi kullanmaksızın kendine özgü konuşma diline hayrandı. 'Av' yerine 'uv', 'heval' yerine de 'hovul' gibi kelimeleri çoktandır duymamanın özlemini yaşıyordu.

O kendini yine bir eylem öncesi Gabar veya Cûdî dağının doruğunda, gerillaların çektiği bir Botan halayının başında, kefiyesinin ucunu sallayarak çok sevdiği "*hêêê, de bila bêt û de bila bêt, de bila bêt û rûbaro*" şarkısının karşılıklı koro halinde söylendiği bir halayda görüyordu.

İnsana ilham verip ruhunu okşayan geceye bakarken, Qelanis dağın zirvesinde oturup gözünü uçsuz bucaksız ovaya dikerek derin his ve duygulara dalmıştı Mervan. Parlak gök güneşi Qelanis zirvelerini çoktan karanlık geceye bırakmıştı. Ama dolgun ay dünyayı karanlıkta bırakmadı. İlk ışınlarıyla Qelanis doruklarını aydınlattı. Dağ oyuklarında uğuldayan rüzgar her tarafta kara bir kışa girmenin ilk işaretlerini veriyordu.

Mervan'ın gözleri asırlık çınar, büyük yurtsever, saygın din adamı Mela Abdullah'ê Timokî'nin torunlarıyla dolup taşan yurtsever Kozluk ilçesini görüyordu. Az ötesinde adını aldığı Mervani Kürt devletinin kalesi olan Meya Farqîn yani Silvan bulunuyordu. Silvan'ın güneyine açılan ovada, tarihi surlarla muhafaza edilmesine rağmen sayısız işgal ve istilayı yaşamış olan Amed. Mazlum Doğan'ın meşalesiyle aydınlattığı, Vedat Aydın'ın ruhuyla beslediği, Musa Anter'in kanıyla kutsadığı Amed burçlarında güzel renkli bayrağı dikmenin hayalini görüyordu. Aynı ovada işbirlikçiliği ve ihanetiyle anılan Baykan ve Şirvan da bulunuyordu. Peki, içlerinde değerli insanlar yok muydu? Elbette vardı. Ancak onlar da ihanetin gölgesinde kala kala sağlıklarını yitirmiş bir halde duruyorlardı. Mervan'ı asıl ürküten de buydu.

'91'de ülke sahasında yaygınlaşan gerilla savaşı ve eylemliliği halk serhildanlarıyla buluşmuştu. Bu ortak buluşma sonucu zorlanan düşman açık katliamlarla halkı sindiremezken, kontra örgütü olan Hizbullah'ı halkın başına musallat etmişti. Halka karşı birer sindirme aracı olarak kurulan bu cinayet çetesine karşı duyduğu intikam kelimelerle anlatılmazdı. Halka yapılanları yüreğinde hisseden, bu acıya dayanmayan yüreği mutlaka bir çareyi bulmanın gerektiğine inanmıştı. Mervan bu cinayet çetesinden hesap sormak amacıyla Siirt, Batman ovasında bir örgütleme çabasına girişti. Siirt'in Ciwanika beldesine yakın bir köyde çalışmaları yürüttüğü esnada bir ihanetçinin ihbarı sonucu kontrgerilla baskınına uğruyor. Yanında tek bir arkadaşı bulunan Mervan gizlice kaldığı bir evde silahını saklı tutuyor. Düşmanın ani baskını sonucu silahına ulaşma fırsatı bulamadan evin odasında gazete okurken, hain kurşunlara hedef olan Mervan yoldaş ölümsüzler kervanına katılmıştır. Ruhun şad olsun can yoldaşım Mervan, ruhun şad olsun.

■■■

'Güney devrimi kadın devrimidir'

Newroz Ceren

''Bir toplumun ne kadar silahlı gücü olursa olsun, devletleri koruyacak ordusu olsun, ama kadınlarını koruyamamışsa yüreğinden yaralıdır. Ve eğer kadınlar kendini koruyamıyorsa o toplum yenilmeye mahkumdur.''

''Güney Kürdistan'da erkekten kopabilen bir kadın mücadelesine ihtiyaç var.''

Tarihi süreçlerimiz hiç yazılmadığı ve hep başkaları tarafından yazıldığı için Kürt halkının özgür geleceğini kurma şansı yakaladığı bu zamanda Kürtlere ait pek çok şeyin sosyolojisini anlamak ve tarihini yazma gibi zor ama önemli görevlerimiz var. Kürtleri Kürt yapan birçok şeyi yazmak zorundayız. Mesala buğdayı ve ekmeği, davul ve zurnayı, toprağı, ağacı, tohumu, dereleri... Ve kadınlarımızı... Mezopotamya'daki toplumsallaşma devrimini kadınsız yazamayacağımız gibi Kürt trajedisi ve yanlızlığını da kadınları anlatmadan yazamayız.

Aşağı Mezopatamya'daki ilk devletleşme ile etkileşimi sonucu ataerkil kültürün günümüzde aşırı erkeksi bir toplumu açığa çıkarmış olması ve bunun kadınların günlük yaşamına etkisi hala çok yönlü tahlil edilmiş değil. Kürdistan parçalarında sömürgeciliğin şiddet uygulamalarının etkisi çok yönlü olmuştur. Katliamlar yaşanmış, kimlikler sindirilmişse de şiddet, bir savaş biçimi olarak Güney Kürdistan'daki kadar uzun sürmemiştir. Güney Kürdistan'da nerdeyse 20. yüz yılın başından beri devam eden bir savaş hali var. Kırsalı aşıp şehirlerin de dahil olduğu, toplumun savaş cephesi haline geldiği bir savaş yaşanmıştır. Savaşların trajedileri en çok kadınları vurur. Sadece bugün DAİŞ ile savaşın sonuçlarına bakınca bunu görebiliriz. Bir günde 5000 insanın katlediği Halepçe sadece yaşanıp bitmiş bir insanlık dramı değildir. Ürkütülmüş, sinmiş ve bir o kadar hınç dolmuş ve geleceği gölgelenmiş bir toplum bırakmıştır geriye. Yoğun şiddete maruz kalan toplumlarda şiddet normalleşir ve şiddet uygulamaya eğilimli olur. Bugün Güney Kürdistan'da hızından hiçbir şey kaybetmeden kadına dönük şiddette bu tarihi arka planın rolü yok mudur? Elbetteki vardır.

Enfal kadın trajedisi yaratmıştır

Belki de Güney'de en çok irdelenmesi gereken konu Enfal katliamlarıdır. Enfal gerçek anlamda bir insan ve yaşam düşmanlığıdır. Nazilerin Yahudilere yaptığı uygulamalar dünyada deşifre oldu ama Enfali o düzeyde teşhir edemedik. Hatta hakikati izah eden bir Enfal tarihi yazımı yoktur. Enfal deyince aklımıza her yaştan 8 bin erkeğin çöllere sürülmesi, yok edilerek bir soyun kurutulması katliamı gelir. Kimse erkekler götürüldükten sonra geri kalan kadınlara ne olduğunu konuşmaz. Oysa Enfal bir kadın trajedisi yaratmıştır.

Erkekler soykırımdan geçirildikten sonra binlerce Barzanlı kadın '*ordugah*' veya '*tecamma*' denilen toplama kampları gibi dizayn edilmiş köyler ve mahallerde toplandı. Binlerce Barzan kadını Hewler'deki '*tecamma*'larda Saddam askerlerinin arasında savunmasız eli kolu bağlı kalmıştır. İnşaatlarda zorla çalıştırılmıştır. Bugün Barzan ve Behdinan bölgesinde kadının gölge gibi yaşaması, eve kapatılması ve erkelerin bu kadar erkeksi olmasının ardında Enfal trajedisinin kadınlarından duyulan gizli bir utanç yok mudur?

Elbette vardır.

Kadınları fethedilmek istenen, savaş ganimeti olarak el konulan, esir alınan toplumlar yüreğinden, beyninden vurulmuştur. Duyulan gizli utanç ve öfkenin acısı yine kadınlardan çıkarılmıştır. Bu kez kendi toplumunun namusu olarak kapatılır, kuşatılır, susturulur ve yanlızlığa sürüklenir. Bunlar ezilmiş ve iradesizleştirilmiş toplumlardır. Özgürlük iradeleri ve demokratikleştirme güçleri zedelenmiştir. Bir toplumun ne kadar silahlı gücü olursa olsun, devletleri koruyacak ordusu olsun, ama kadınlarını koruyamamışsa yüreğinden yaralıdır. Ve eğer kadınlar kendini koruyamıyorsa o toplum sonuçta yenilmeye mahkumdur. Elbette madalyonunun diğer yüzü "*düşmanınıza benzersiniz...*"

Körfez Savaşı sonrası 36 paralel hattındaki Güney Kürdistan siyasi eliti düşmanlarından öğrendiği kadınları savaş trajedisine sürüklemeyi bu kez karşıt partiler arasında uygulamaktadır. Başka partilerden olan ailelerin kadınları bu kez iç savaşta, aslında ihanet savaşında trajedi içinde trajedi yaşar. Partiler arası savaştaki tecavüz, göç bugün hiç yazılmaz ve hiç kimse bunu anmaz da... Peki kadınlar yaşadıklarını unutmuşmudur? Hayır. İşte bunları bilmeden Güney kadınını trajdesini yazmak ve anlatmak zordur. Eğer tarih günümüzde yaşıyorsa -ki yaşıyor, o zaman Enfalin kadınları hala içimizde yaşıyorlar.

Güney Kürdistan'daki sömürgeci kuşatılmışlık Saddam'ın yıkılması ile sona ermiş gibi görünse de şimdi yeni bir kuşatama biçimi ile karşı karşıya. O da kapitalizmin kuşatmışlığı. Aslında Güney Kürdistan son 80 yıldır dünya egemenlerinin "*sizi ha devlet yaptık ha yapacağız*" diye oyaladığı bir Kürdistan parçası. Bu süreçte sürekli sosyal yapıya müdahale oldu. '91'deki Körfez Savaşı'ndan sonra daha da arttı ama özellikle 2003 ABD'nin Irak'a müdahelesinden sonra büyük hız kazandı. Dışarıya dayanarak devlet olacağız hayali ile toplum her türden sömrüye açıldı. Yıllarca süren savaşın yarattığı yaşanmamışlıklar ve açlık duygusu ile her sömrüye '*evet*', her servis edilene '*evet*' diyen siyasi iktidarlar toplumu son on yılda büyük bir yozlaşma ile yüz yüze bıraktı. Aşırı maddi yapılaşma, maneviyatın çöküşü, ekonomik refahın kültürle desteklenmemesi sonucu oluşan çöküntü toplumu büyük açmazlara götürdü. Güney toplumu sadelik ve dinginlikten uzak bir akışla karmaşık, çelişkiler dolu bir hayata sürüklendi. Bunlar kadın üzerinde çelişkili, büyük bir yük bıraktı.

Kendini yakan kadınların isyanı

Feodalizmin güçlü olduğu Güney Kürdistan'da kadınlar dışarı çıkamıyor ama serbest pazar haline getirilmek istenen Hewler'de her milletten kadınlarla bir 'fuhuş pazarı' kuruluyor. Evlenme yaşı gittikçe düşüyor, ama boşanma oranları yükseliyor. Parlementoda 1/3 kadın kotası uygulanması zorunlu ama çok eşli evlilik kanunlarla güvence altına alınmış. Bugün diğer Kürdistan parçalarında farklı olarak kadınların kendini yakarak intihar etmesinin bu çelişkilerle dolu hayata bir isyan olarak okunması gerekiyor. Artan kendini yakmalar, kadın katliamları feodalizm ile kapitalizm arasına sıkışan başka bir yol bırakılmamış kadınların isyanıdır.

Yakın yüz yılda Güney Kürdistan'da aşiret reisliği yapan, orduları yöneten, yazar, şair kadınlar vardı. Hafsa Xana Naqip, Xana Çenk Zerin, Xanzate Mire Soran gibi... Peki bu kadınlar şimdi nerede, yok mu oldular? Eğer tarih günümüzde yaşıyorsa, yok olmuş olamazlar ama tarihin ataerkil, iktidarcı, devletçi, feodal toz dumanı içinde üzerlerinde katman katman oluşan bir örtü var.

Sadece güncele bakarak Güney'de kadın mücadelesinin zor ve başarma şansı az olarak değerlendirmek yanlış olur. Kadınların kendini yakarak yaşam yerine ölümü tercih etmesinin altında bu aşırı uçları kaldıramama vardır. Kendine dayatılan tarihsizliği, kimliksizliği, yaşam dışına itilmişliği, onursuzlaştırmayı kendini yakarak protesto ediyor.

İşte bu sert protestonun varlığı bile Güney Kürdistan'da kadın mücadelesinin çıkış yapmasının nedeni ve koşuludur. Kadınların bu isyanını görerek Güney'de kadın mücadelesinin tüm mücadelelerin belirleyeni olacağını öngörmek özgürlük sosyolojisine denk bir bakıştır.

Kadın örgütlerini erkekler yönetiyor

Önder Apo, Güney tarihini ve kadın çözümlemelerini yapmaya başladığı ilk zamanlarda "*Güney devrimi Kadın devrimidir*" dedi. Devrimlerde kadının rolü öncülüktür, fakat Güney Kürdistan açısından bu daha hayati bir durum. Çünkü kadının sömrüsü ve yok sayılmışlığı üzerine kurulan bir iktidar yapılanması var. Kadının özgürlük için gösterdiği her kıpırdanma bu yapının yıkılmasını getirecektir.

Kadın özgürlük hareketi olarak öncelikle ihtiyacımız olan Güney Kürdistan'daki tarihi süreç içindeki oluşan kadın kimliğini oryantalizmden uzak değerlendirmek ve kendimizi bunun bir parçası hissetmektir. Önce doğru bir bakış açısı ile sorunların doğru tespitini yaparak, ilk adımı nerde atacağımızı tespit etmemiz gerekiyor. Öncelikle kadın sorununu görünür kılmamız gerekiyor.

Güney'de kadınların maruz kaldığı uygulamalar toplum için olağanlaşmıştır. 2014 yılının ilk on ayında 30 kadın cinayeti, 33 intihar, 180 yakma, 73 bedenini ateşe verme vakkası yaşanmıştır. Bunlar Güney Kürdistan hükümetinin resmi verileridir. Gerçek oranlar ise daha yüksek. Ama bu olaylar toplumun gündeminde değildir. BM İnsan Hakları Komisyonu hazırladığı yıllık raporda Güney Kürdistan'da artan kadın şiddetine vurgu yapmıştır. Fakat hükümetin girişim sonucu bu rapor değiştirilmek zorunda kalınmıştır. Açık olan bir şey karşısında insanların bu kadar körleştirilmelerinin birçok nedeni vardır, ama temel neden hakim paradigamanın, siyasi partilerden, sivil toplum örgütlerine, kişilerden, gruplara kadar benimsenmiş olmasıdır.

Bu durum bir ideolojik, örgütsel mücadele gerektirmektedir. Güney'de kadınların özgün durumunu ele alan hiçbir ideolojik çalışma bulunmuyor dersek durumu abartmış olmayız. Ya kadınların ulusal mücadelede gösterdiği direnişe methiyeler ya da oryantalizmin egemen olduğu üsten bakışla hazırlanmış birkaç yayın vardır.

Güney'de tespit edebildiğimiz 10 kadın dergisi yayın yapıyor. Fakat bu dergilerin hemen hemen hepsi ya siyasi partilerin resmi yayınları ya da onların uzantıları biçimindedir. İlginç olan ise bu dergilerin büyük çoğunluğu da erkekler tarafından çıkarılmaktadır. Mevsimlik olarak çıkan en istikrarlı ve eski bir kadın dergisi olan Tawar'ın bir sayısında yer alan 13 yazıdan 9'u erkekler tarafından yazılmıştır. Kadınların kadınlar için söz söylemeye bile hakkı yoktur. İşte ideolojik mücadele kadınların kadınlar için olduğu bir düzlem için gereklidir. Elbette bu ideolojik yaklaşımın gelenekçi kanadı temsil eden boyutudur.

Diğer bir boyut ise Avrupa merkezli bakış. Avrupa merkezli bakış demek belki çok yumuşak bir söylem. İşin gerçeği Avrupa yönlendirmeli söylem ve hareketler. Güney'deki savaş döneminde Avrupa'ya göç eden orda okuyup, orda yetişen ve 2000'li yıllarda yeniden Güney'e '*servis*' edilen bir kadın kuşağı ve onlara bağlı bir elit mücadele var. Özellikle Norveç, İngiltere ve Amerika'nın yönlendirdiği bu grup toplumda laik eğilim, Avrupa eksenli çözümün temsilini yapıyor. Söylemleri topluma itici geliyor, karşılığını bulamıyor, konferans salonları ve maddi destek için yapılan birkaç proje dışında varlık gösteremiyor. Yıllın belli zamanları Avrupa ülkelerinde 25 Kasım Şiddetle Mücadele Günü, 8 Mart olduğu zaman hareketleniyorlar. Bunların en olumsuz rolü bir kadın sahasında boşluğu doldurur gibi görünüp aslında sahaya hiç kimsenin girmesine izin vermemeleri. Hem gelenekçi hem oryantalist söylemin örgütleri de kadın mücadele sahasını kullanmak ve kullandırtmak dışında üretim yapamıyor.

Güney'de en büyük çıkış kadın öz savunma gücüyle olur

Kadın örgütlerinin çoğunu erkekler yönetiyor. Ne siyasi örgütlülükte ne sivil örgütlülükte kadınlar bağımsız davranamıyor. Partilerin kadın kollarında kadınlar erkek yöneticilerin izni olmadan tek bir eylem kararı alamıyor. Parti örgütlenmesinde ise kadınlar yok. KDP merkez yönetiminde hiç kadın yer almazken, YNK'de ise sadece Hero Talabani var. Kadınların içinde aktif çalıştığı ve kadın kollarının varlık gösteridiği iki parti var. Onlarda Yekgurtiye İslami ve Komal İslam yani iki radikal islamcı parti. Kadın örgütleri bu açıdan vitirinlik olmayı aşmıyor. Kadınların örgütlenme alanındaki bu bağımlığı yaşamdaki bağımlığı güçlendiriyor, yaşamdaki bağımlılık ise örgütlenme alanındaki bağımlığı. Bunun için erkekten kopabilen bir kadın mücadelesine ihtiyaç var. Ve kadın mücadelesini bir meslek, bir hobi olmaktan çıkarıp gerçekten mahalleye, köylere taşıyabilecek bir uyanış yaratacak gönül vermiş öncülüklere ihtiyaç var.

Güney Kürdistan'da bu konuda umut vadeden bir hareketlenme var. Kürt Kadın Özgürlük Hareketi, Güney içinde ciddi bir ağırlığa sahip. Kendini oluşturma aşamasını büyük oranda tamamlamıştır. Fakat geniş kitlelere açılmak, köylere, mahallere girebilmek, her yerde kadınlara ulaşıp eğitmek, bilinçlendirmek ve kadın örgütlenmesinin komünlerini, meclislerini oluşturabilme sorunları ile karşı karşıya. En önemlisi de hem dış saldırılara hem içte bu kadar şiddete maruz kalan kadınların kendini savunma bilinci ve örgütlenmesini yaratmak istiyor. Belki de Güney'de en büyük atılım kadının öz savunma gücü yaratılarak oluşacaktır. Bu kadar savunmasız kalan kadınların kendini savunması tüm düşürülmüşlüklere karşı en büyük çıkış olacaktır. Kadın devriminin ilk adımını Güney Kürdistan'da ancak böyle atabiliriz. Bu devrim feodalizm, milliyetçilik, devletçilik ve aşiretçilik çemberinde gün be gün kaosa sürüklenen toplumun tek çıkış yolu olacaktır.

Dünya ve Ortadoğu'ya esin kaynağı olmuş, umut olmuş Kürt kadın özgürlük mücadelesi olarak ilk ve en büyük görevimiz sağlam bir öncü hareket yaratabilmek. Rojava Devrimi'nde şehit düşüne **Destina Qaladize, Beritan Bervari, Derya Zebari** arkadaşların ve Önderlik esaretini, bu esarete zemin olan yetersiz yoldaşlığımızı kendini yakarak protesto eden **Viyan Soran**'ın varlıkları Güney'de bir zamanların güçlü kadınlarının günümüzde yaşadığını gösteriyor. Yine bu arkadaşların anıları bizim bu görevle karşı karşıya olduğumuz söylüyor.

■■■

Selçuk Şahan (Enver Polat) yoldaşın Zaza Hasan için kaleme aldığı yazı

Yaşam doluydu, umutluydu, iyimserdi...

Dün, Zagros Eyaleti'nden toplantıya gelen Rûbar (Çukarcalı) arkadaş, Mesut'un (Zaza Hasan - Sait Demir) akrbası olup olmadığımı sordu. Mesut'la iki yıl birlikte kaldıklarını söyledi. O'ndan bahsederken, derin saygı ve sevgi beslediği belli oluyordu. Kendisinde birçok fotoğrafının olduğunu, hakkında yazılar yazdığını belirtti.

Doğrusu, bu vesileyle Mesut'u yazmak aklıma geldi. Hakkında yazacağım için sevindim. Bir yandan da kendi kendime kızdım. Belki yeni dağa çıkışım, günleri dolu geçirişim bir gerekçe olabilir, ama ben kendimi içten eleştirdiğim zaman bu ve benzeri gerekçeler aklıma bile gelmemişti. Benim düşündüğüm, toplantı oturumu biter bitmez Mesut'u doyasıya, güzel yazabildikçe yazmaktı. Nitekim bir yandan Mesut üzerinde sohbet ederken, diğer yandan O'nun nasıl dile getirilmesi gerektiğini düşünüyordum.

Parti Merkez Okulu'ndayken Mesut'un şehadet haberini almıştık. Başkan, deşifre olan bir noktayı çok kullandığını ve takip edildiğini ve bunun sonucu kendini koruyamayıp şehit düştüğünü söylemişti. Zaten son söz diyalogunda da O'nun ismini anarak diğer Bingöllü bazı şehit arkadaşlarla birlikte, aynı hatalara düşmemem gerektiğini hatırlatmıştı.

Şehadet haberinden tanıyan bütün arkadaşlar etkilenmişti. Çok yakından tanırdım O'nu. Daha Kürdistan'a doğru yola çıkmadan Mesut'un anısına yazma girişiminde bulunmuştum. Bir A4 sayfası kadar yazmıştım O'nu, ama beğenmemiştim. Öyle kalmıştı ve kendimi de borçlu saymıştım. Burada yazmakla borcumu ödemeye çalıştığım için, ayrıca seviniyorum. Zevkle yazıyorum.

Mesut'u '84 veya '85'lerde, tam hatırlamıyorum, belki daha erken yıllarda tanımıştım. Espri yeteneği, coşkusu ve güleryüzlülüğüyle dikkatimi çekmişti. Yaşam doluydu. Umutluydu, iyimserdi.

Bu tanışmamız Hamburg'da olmuştu. Bir derneğimiz vardı, Almanya'nın kuzey ve liman kenti olan Hamburg'da. Çok güzel günlerdi. O günlerde PKK'yle tanışmıştım. O zamanlar, Bingöl, Palu, Karakoçan'dan insanlar akmıştı Hamburg'a. Hemen hepsi dernekle ilişkideydi. Derneğe gider doluşurduk. Seminerler düzenlenirdi, tartışmalar yapılırdı.

Mesut da, o günlerde Kürdistan'dan Avrupa'ya çıkanlar arasındaydı. 12 Eylül öncesinde tanışmıştı PKK'yle, oraya gider gitmez ilişkilerine devam etmişti.

Sonra dernek çalışmalarından profesyonelleşerek partiye katıldık ve değişik şehirlerde faaliyetlere gittik. Aradan yıllar geçmişti. Yıl '87'ydi sanıyorum. Köln'den Hamburg'a gidecektim. O da Köln'deydi ve Hamburg'da işi çıkmıştı. Akşama doğruydu. Hamburg'da daha önceki yıllarda tanışmıştık, ama sohbetlerimiz, yakından tanışmışlığımız yoktu.

Çok iyi hatırlıyorum; Köln tren istasyonunda trene binmiş ve doğal olarak aynı kompardımanda oturmuştuk. O çok konuşkan, ben değil. "*Birbirimizle tanışıyoruz, değil mi?*" diye sormuştu, içten bir gülümsemeyle. Ben de aynı içtenlikle "*tabii Hamburg'tan*" cevabını vermiştim. Biraz Bingöl'den, biraz Hamburg'tan konuştuk, sonra uyumaya başlamıştık. Geç saatlerde Hamburg'ta inmiş, ayrı noktalara gitmiştik.

Bir dahaki karşılaşmamız bir yıl sonra olmuştu. '88 yılında Paris'te bir konferansımız vardı. Orada karşılaşmıştık. O'nu bilmiyorum, ama benim Paris'e ilk gidişimdi. Konferans aralarında bol bol sohbet ediyorduk. Gazeteciliğe, yazım işlerine ilgisi vardı. Gazeteye yazılar göndermek istediğini söylüyor, öneriler yapıyordu. Çok sıcak geçiyordu sohbetimiz. Şimdiki gibi hatırlıyorum; olayları anlatım tarzı çok çekiciydi. Espriler katıyordu anlattıkları arasına. Çok gülüyordum anlattıklarına. Öyle ki, O da benim çok gülüşüme gülüyordu. Bu konferansla birlikte samimiyetimiz çok ilerlemişti.

Bir zaman sonra hiç görüşemedik. Metropollere gittiğini, orada çalışma yürütmekte olduğunu duymuştum.

Aradan yıllar geçmişti. Yıllar geçti derken, sanıyorum iki-üç yıl olmuştu görüşmeyeli.

Yıl '91. Paris'ten Düsseldorf'a dönmüştüm. Zaten Düsseldorf'tan Paris'e gitmiş, basın işlerini orada yürütmüştük. Yaklaşık üç yıl Paris'te Battal, Ronahî ve diğer bir-iki arkadaşla gazetelerimizi çıkarmış, Alman devletinin baskıları geçen yıllara nazaran azalınca geri dönmüştük terk ettiğimiz Düsseldorf şehrine...

Bir fırsat doğdu; Mahsum Korkmaz Akademisi'ne gidebileceğim yönünde karar çıkmıştı. 25 Ağustos '91 tarihinde Bekaa Vadisi'ndeki akademiye gittim. Merkezdeki evden daha şafak atmadan karanlıkta çıkmıştık. Kampa vardığımızda tan vaktiydi, ancak insanı seçebiliyordun. Kampın hemen girişinde Mesut, elinde bir elfeneriyle bizi bekliyordu. Yakınlaştığımızda, daha emin olmak için elfenerini yüzüme tutarak "*sen misin?*" sözleriyle çok içten ve sevecen bir ses tonuyla sordu Zazaca lehçesiyle.

İkimiz de görüştüğümüze çok sevinmiştik. Yeni bir eğitim devresi başlamış ve O da seçilen yönetim içinde yer almıştı. O gün yönetim işine başlıyordu.

Bir devre, yaklaşık üç ay boyunca birlikteydik.

Çok değişmiş olarak görmüştüm. Fiziki değişimin, olgunluğun yanısıra siyasal olarak da epey güçlenmişti. Saçları dökülmüş, palabıyık bırakmıştı. Askerce duruşu vardı. Ama yeri geldiğinde bu pozisyonunu bırakıyordu. Hele benimle kampın herhangi bir yerinde karşılaşınca, daha önce çok samimi olduğum Mesut oluyordu. Mesela uzaktan, Zazaca "*ti sinên*" diye sorar, sıcak sohbetler yapardık.

Mesut, çocuk ruhlu bir insandı. Çocuk ruhlu olmak, dolayısıyla yaşama doyumsuzca sarılmak herkesin başaramayacağı büyük bir olaydır, bir meziyettir. Mesut, daha sonra Avrupa'ya gönderildi. Çok uzun bir süre kalmadan tekrar Ortadoğu'ya döndü ve oradan da Amed Eyaleti'ne geçti...

Son olarak '93'ün başlarında görüşmüştük. Hatırlıyorum, içeriye canlı bir girişi vardı. Berxwedan ve Kurd-A bürosuna gelmişti.

Bir parça sohbetimiz olmuştu. Bana "*zaman zaman Hamburg'a git, oradaki kitleyle ilgilen*" diyordu. Bingöl çevresinden gelenleri kastetmişti. Tabii ben zaman bulup da hiç gidememiştim.

Bu son görüşmemizdi. Bir daha görüşemedik ve konuşamadık. Artık sonsuza dek ne görüşebileceğiz ne de konuşabileceğiz. Ve bu değiştirilemez gerçek ne kadar büyük acı... Çeken bilir demişler diye bir söz var, işte öyle bir şey...

Yarın askeri eğitime gideceğiz. Yaklaşık yirmi gün devam edeceği söylendi...

9 Ocak 1997
Zap (Dola Şivê

Kod Adı: **Zaza Hasan – Mesut**
Adı Soyadı: **Sait Demir**
Doğum yeri ve tarihi: **1965, Yeniköy / Bingöl**
Katılım yeri ve tarihi: **1984, Almanya**
Şehadet yeri ve tarihi: **16 Ekim 1996, Kalvelan Köyü / Bingöl**

1938'den 1999'a uzanan Dinar direnişi

Besê Şîmal

Berçem (Nuray Oran), 1980 yılında Dersim'in Xozat ilçesine bağlı Türktaner köyüne bağlı Axpar(Akpınar) mezrasında dünyaya geldi. İlköğrenimini burada tamamladı. PKK'ye katılana kadar Axpar ile Xozat arasında gidip geldi.

Xozat Dersim'in batı bölgesinde yer alan küçük bir ilçedir. Coğrafyası dağlık, ormanlık kısmi olarak da zozanlıktır. Doğası oldukça güzeldir. 1938 katliamında önemli direniş merkezlerinden biridir. Halen de Xozat'ın bazı alanları yasak mıntıka kapsamında yer alıyor.

Xozat'ın hemen altından geçerek Keban barajına karışan Karamuk suyu, diğer adıyla Xozat deresi ilçeye ayrı bir güzellik katıyor. Karamuk deresi güzelliğinin yanında büyük bir kederi ve acıyı da içinde barındırıyor. Karamuk adeta Xozat insanının tarihsel belleği gibidir. Otuz sekiz katliamında yüzlerce insan bu dereye toplanarak katlediliyor. Katliam sonrası devlet vahşi yüzünü gizlemek için Karamuk deresini yeni kurulan askeri garnizonun sınırları içine alıyor. Karamuk deresi kemikleri birbirine karışmış sayısızca insana mezarlık ediyor. Axpar'a yakın olan Ali Boğazı ve Çaxpar vadileri de Karamukla aynı kaderi paylaşıyor.

Berçem katliamdan sağ kurtulan Geyik ile Hasan adındaki iki isyancının dokuz çocuğundan biridir. Çayan adındaki kardeşiyle ikizdir. Berçem Çayan'dan bir iki saat önce doğuyor. Çayan'ın doğumu biraz sancılı ve zor oluyor. Berçem erken doğuşunu uğurlu olarak değerlendirerek Çayan'a karşı adeta bir avantaja dönüştürüyordu. "*Ben senden büyüğüm ve dolayısıyla senin ablan oluyorum, beni dinleyecek ve dikkate alacaksın*" diyordu. Bilinçli olarak ablalık havalarına girerek Çayan'ı kızdırıyor, kavgaya çekiyordu. Genellikle birbirine karşı geliştirdikleri güç gösterileri güreş müsabakaları ile sonuca ulaşıyordu. Güreşte genelde kazanan Berçem oluyordu. Her defasında yoğun tezahüratlar altında Çayan'ın belini yere getirmeyi başarıyordu. Çayan yenilgi psikolojisini Berçem'in saçını çekerek bastırmaya çalışıyor, öfkeden kıpkırmızı kesiliyor, Berçem'in hile yaptığını söyleyerek sonucu kabul etmediğini belirtiyordu. Berçem ise kazanan taraf olarak kucaktan kucağa dolaşıyor, yoğun bir ilgi ve sevgi gösterilerine boğuluyordu.

Dersim direnişçiliği en güzel Berçem'de ifadesine kavuşmuştu

Dersim'e işgal başladığında ve isyan patlak verdiğinde Berçem'in babası kısa bir süre önce evlenmiş, bir çocuk sahibi olmuş genç bir delikanlıdır. Babası yeni doğan çocuğunu, eşini ve çok sayıda aile-akraba çevresini bu katliamda kaybediyor. Babası isyanda direniş cephesinde yer alarak savaşan cesur ve oldukça yiğit bir gençtir. Annesi ise katliam sürecinde henüz küçük bir çocuktur. Ve isyan bastırılana kadar direniş alanlarında saklanarak kendisini koruyan asi, cesur, onuruna düşkün bir kadındır. '38 isyanında Berçem'in babası ve annesi çok sayıda katliama tanık oluyorlar. Berçem babasının, annesinin ve yakın çevresinin anlattığı isyan-katliam anılarıyla büyüyor.

Berçem '38 isyanında ninesinin askerilerin elinden kurtularak kaçıp sakladığı yaprakları geniş söğüt ağacını, tepede savaşan babasının gece köye gelerek yakılan köyün enkazından kurtardığı yedi çocuğu götürüp sakladığı mağarayı, düşmanın eline geçmemek için genç kızların kendini attığı Karaburun, Çaxpar uçurumlarını bir ziyaret yeri haline getiriyor. '38 katliamı Berçem'in beyninde ve yüreğinde kabuk tutmayan bir yaraya dönüşüyor, karakterini, yaşam arayışlarını biçimlendiriyor.

Dersim'in direnişçi geleneği Berçem'in kişiliğinde en yalın ifadesini buluyordu. Çok direngen, inatçı, tuttuğunu koparan, mücadeleci, devlete karşı tepkili bir kişilik yapısı vardı. Kişiliğinin en belirgin özellikleri asiliği, hırçınlığı, cesurluğu, özgürlüğe düşkünlüğü ve egemen sisteme olan büyük öfkesiydi.

Kim olursa olsun hiçbir sözün, hiçbir yanlış davranışın altında kalmaz, mutlaka bir cevabı olurdu. Baskıya ve tahakküme gelmez, baskı karşısında asla boyun eğmezdi. Kendisine bağırdıkları ve yanlış yaklaştıkları için kaç defa erkek arkadaşlarını dövdüğünü hatırlıyorum. Kafasına yatmadı mı anne-baba dahil kendisinden yaşça büyük olanların söylediklerini dikkate almaz, doğru bildiğini yapardı. Doğabilecek sonuçları da cesurca karşılardı. Bu anlamda Berçem, büyüklere benzeme günahını hiçbir zaman işlemedi.

Dersim direnişçiliği Berçem'in kişiliğinde en güzel ve en çarpıcı ifadesine kavuşuyordu. Berçem direniş öykülerine büyük ilgi duyardı. Dev-Sol sempatizanıydı. Hangi devrimcinin nerede nasıl direndiğini çok iyi bilir, her defasında sanki yeni duymuş ve kendisi de oradaymış gibi coşarak anlatır, o an gülen gözleri alev gibi tutuşurdu. Devrimcilerin direnişini anlatırken kendinden geçer, tüm benliğiyle o anı yaşardı. Beni en iyi dinleyicilerinden biri olarak tespit etmişti. Fırsat buldu mu hemen yanıma damlar, bıkıp usanmadan saatlerce devrimcilerin eylemlerini ve direnmelerini anlatırdı: Dar bir vadinin içinde devrimciler kuşatmaya alınmışlar, sonra çatışarak kuşatmayı yarmışlar, iki arkadaşları ağır yaralanmış, yaralı arkadaşlarını sırtına alarak çatışa çatışa uzaklaşmışlar. Bir grup ise arkadan düşmanı çembere alarak imha etmiş... Yine bir grup devrimci düşman pususuna düşmüş, yaralı vererek kendilerini bir dereye bırakmışlar, suyun içindeki sazlıkların içine girerek gizlenmişler, aç, susuz, yorgun ve yaralı olarak saatlerce buz gibi suyun içinde beklemişler...

Berçem'in öykülerinde devrimciler hep yiğitçe ve cesurca savaşan, direnen ve düşmana büyük darbeler vuran olağanüstü insanlardı. Çatışmada ve eylemde şehit düşenleri anlatırken de inanılmaz derecede mistik bir hava yaratır, gizem dolu tanrısal bir güçten bahseder gibi sesini esrarengiz kılarak ses tonunu bazen yükseltip bazen de zor duyulur düzeyde düşürerek coşku, özlem, hayranlık, sevgi ve kederle dolup taşardı. Ben o an kendimi unutup onun anlatım gücünde erir, sınırsız hayal denizinde adeta kaybolurdum.

Bir gün ikimiz tarlaya gitmiş fiğ biçiyoruz. Berçem'in çalıştığı yer benden biraz uzaktı. Yüksek sesle konuşarak sesini bana ulaştırmaya çalışıyor. Bir süre uzaktan konuşup beni izledikten sonra dayanamayarak yanıma geliyor. Yine kocaman ela gözlerinin içi gülüyor. Her zamanki gibi çocuksu gülüşü güzel yüzüne yayılıyor. Yanıma sokularak devrimcilerin direnişini anlatmaya başlıyor. Ben yine savunmasız bir biçimde kendimi onun sihirli gücüne teslim ediyorum.

Nedense Berçem'in anlatım gücü karşısında direncim oldukça zayıftı. Çoğu insana yaptığı gibi beni de söz ve anlatım gücüyle çok çabuk teslim alıyordu. Konuştuğunda, ruhundaki ateş, dilinden çevresine yayılıyor ve insanın savunma direncini kırarak içine alıyordu. Berçem, ruhsal dünyasını çok çarpıcı bir biçimde söz ve beden diline dönüştürüyor ve ondan müthiş bir anlam gücü yaratıyordu. O her konuştuğunda ben içinde bulunduğum zamandan ve mekandan uzaklaşıyordum. Bu defa da aynı şey başıma geliyordu; fiğ biçerken kendimi onun anlatım gücüyle yarattığı zamanın ve mekanın dehlizlerine bırakıyorum. Orağın parmağımı kestiğini fark edemiyorum. Dakikalar sonra kesilen parmağımdan elimdeki fiğ destesine yayılan ve toprağa damlayan kanı gördüğümde o an kendime geliyor ve parmağımın kesildiğini anlıyorum.

Enerjikti. Örgütleme yeteneği çok gelişkindi. Küçükken birkaç dakika içinde çocukları örgütler, arkasına takarak oyun oynamaya giderdi. Spora ilgiliydi. Karma oynanan oyunlarda etkisini hep hissettirir, yeni yeni oyunlar türetirdi. Çoğu zaman ise arkadaşları ile birlikte asker ve devrimci rollerine girerek teatral oyunlar sergilerdi. Komşular çoğu zaman Berçem'in elinden isyan eder, kendi çocuklarını baştan çıkardığını söyleyerek serzenişte bulunurlardı. Oyun oynadığı kadar da çalışır, kendisine düşen işi yapmaktan geri kalmazdı. Ancak yapması gereken işler ile oyunlar arasındaki sıralamayı kendisi nasıl istiyor ve uygun buluyorsa öyle planlar ve yapardı. Tersi yaklaşımları ve dayatmaları kabul etmez ve uygulamazdı. Bu özelliğinden dolayı çoğu zaman kavgalarımız ve gergin tartışmalarımız olur ancak en sonunda yine pes eden ben olurdum.

Kod Adı: **Berçem Xozat**
Adı Soyadı: **Nuray Oran**
Doğum Tarihi-Yeri: **1980 Dersim Hozat Türktaner Köyü Akpınar Mezrası**
Katılım Tarihi-Yeri: **1995 Dersim**
Şehadet Tarihi-Yeri: **16 Nisan 1998 Dersim Çiçekli karakol eylemi**

Kavrayışı çok gelişkindi ve oldukça zekiydi. Sol-sosyalist kaynakları ve sol yayınlarını okur, kadın-erkek herkesle tartışmaya girerdi. Tartışmalarda kişiyi hedeflediği noktaya getirmek için çok sayıda dil değiştirir ve sözcük üretirdi. Tartışmayı tatmin edici bir düzeye getirmeyinceye kadar peşini bırakmazdı. Kırıcı olmamaya büyük özen gösterir, adeta yılanı deliğinden çıkaran bir dil kullanarak karşıdakini etkisiz kılardı. Çoğu zaman insanlar '*bu kızda şeytan tüyü var*' derlerdi. Gerçekten insan hem Berçem'e çok kızmak isterdi ama hem de hiçbir biçimde kızamazdı. Doğal, sade, dobra üslubuyla insanda aynı anda hem öfke ve hem de yoğun bir sevgi ve hoşgörü duygusu uyandırır, karşıdakinin refleksini nötrleştirirdi.

Şiire ve edebiyata çok ilgiliydi. Şiir yazardı. Edebi kaynaklar okur, uzaklara dalar gider saatlerce düşünür hayal kurardı. Çok zengin bir hayal dünyası vardı. Bazen öyle hikayeler anlatırdı ki insanı şaşırtırdı. Bu hikayeler bir yerlerde okuduğu veya dinlediği hikayeler değildi, kendi kurgularıydı. Hikâyenin kahramanları öyle sıra dışı özelliklere sahipti ki onları sıradan insan toplulukları içinde bulmak zordu. Berçem özlemini duyduğu yaşamı ve insan tipolojilerini kafasında tamamen netleştirmişti. Hayal dünyasının ürünü olan ve hayal dünyasını süsleyen bu insanlar o kadar özgür, sade, net ve idealdi ki insan dokunmaktan çekinirdi. Kendisi gibi nazlıydı, narindi hayalleri. Konuştuğunda ruhundan ruhuma akan enerji adeta beni bir mıknatıs gibi kendi derinliğine çekerdi. Hayal dünyasındaki sıra dışı insanların somutlaştığı karakterler devrimcilerdi.

Devrimciler dendi mi Berçem'in yaşam akışı tümden değişirdi. Berçem'e göre bu insanlar tümden olağanüstü niteliklere sahip mükemmel insanlardı. Devrimcilerin zayıflıkları-zaafları olamazdı. Onlar hiçbir insanda olmayan meziyetlere sahipti. Kapitalist sisteme, Türk devletine kafa tutan cesur, yiğit, eşsiz yeteneklere ve güzelliğe sahip insanlardı. Bu insanların yanında yer almak onurdu. Kendisi çok fanatik bir Dev-Sol sempatizanıydı. Dev-Sol militanlarının zindan direnişlerini okumuş, duymuş, büyük etkilenmişti. Dev-Sol militanlarıyla çocukluktan itibaren sürekli iç içe oluş da bu ilginin gelişimini büyük oranda belirlemişti.

Türk sol örgütleri üzerine, özellikle de Dev-Sol üzerine kendisiyle yoğun tartışmalarımız ve kavgalarımız oluyordu. Berçem'in ailesinde kadınlar genelde Dev-Sol'a, erkekler ise TİKKO'ya sempati duyuyordu. Ben ise tüm fraksiyonlara hep ihtiyatlı ve mesafeli bir yaklaşım içinde olmuştum. Genel anlamda kendimi devrimci-sosyalist olarak tanımlasam da hiçbir fraksiyona ciddi anlamda bir ilgim gelişmemişti. İlerleyen süreçlerde PKK'nin yayınlarını okuduğumda tercihim netleşecekti. Ben Berçem'i ve arkadaş çevresini PKK'ye çekmeye çalışırken o da beni Dev-Sol'a çekmeye çalışıyordu. Yoğun tartışmalarımız kimi zamanlar küçük kırgınlıklara ve kısa süreli küsmelere kadar gidiyordu. Grup olarak Dev-Sol'a katılma kararlarını duyduğumda öfkem daha bir artmış, Berçem ile aramızda çok gergin bir tartışma olmuştu. Dev-Sol'a katılımlarını engellemek için ben PKK'ye katılımımı hızlandırmıştım. Normalde iki ay sonra katılmayı planlamama rağmen erkene alarak bir hafta sonra gerillaya çıkış yapmıştım. Erken katılımım Berçem'in başını çektiği grubun Dev-Sol'a katılım planını bozmuştu.

'Anlayışlara kurşun sıkıyorum'

Berçem'in PKK üzerine araştırma ve yoğunlaşmaları esas olarak benim katılımım sonrası gelişim gösteriyor. Berçem ile ilişkilerimiz kavgalı ve çatışmalı olduğu kadar içinde derin bir sevgiyi de barındırıyordu. Berçem 12 Temmuz 1995 yılında Xozat'tan PKK'ye katılım sağladı. PKK'yi çok fazla tanımıyordu. Türk solunun geliştirdiği ön yargıların çok yoğun etkisindeydi. PKK'yi milliyetçi, Alevilere ve devrimci hareketlere karşı örgütlenmiş Sünni-bağnaz, devletin güdümünde bir hareket olarak düşünüyordu. Katılmadan biraz okuyup anlamaya çalışsa da kaygıları giderilmiş olmaktan uzaktı. Ancak benim katılımım kafasındaki kuşkulara farklı açıdan değişik kuşkular eklemişti. Ona göre PKK düşündüğü gibi bir örgütse eğer, benim böyle bir örgütü tercih etmemin anlamı neydi? Kendisinin bilmediği farklı şeyler de olamaz mıydı? PKK'yi gelip görmek ve düşündüğü gibi ise beni de ikna ederek götürmeyi planlıyordu.

Berçem'in PKK'ye katıldığı süreç Dersim eyaleti açısından çok zorlu bir süreçti. Şemdin tasfiyeciliğinin eyalet üzerinde çok büyük tahribatları vardı. Kaçışlar ve kayıplar oldukça yoğundu. Moralsizlik genel bir ruh haliydi. İnsana yaklaşımda pragmatik ve bastırmacı tarz çok ön plandaydı. Savaş taktiğindeki başarısızlık her gün yeni yeni kayıplara ve moral çöküntüsüne yol açıyordu. Bu tablo Berçem'in kafasındaki devrimcilik olgusuyla hiçbir biçimde bağdaşmıyordu. Aksine önyargılarını ve kaygılarını besleyen bir faktör oluyordu. Ortama ısınamamıştı. Ciddi bütünleşme sorunları yaşıyordu. Ne kendisi kalmak istiyordu ve ne de benim kalmamı istiyordu. O süreçte kendisiyle çok yoğun tartışmalarım gelişiyordu. Bu durumun geçici olduğunu, bireylerin zayıflıklarının bir sonucu olduğunu, esas PKK'nin bu olmadığını her fırsatta anlatmaya çalışıyordum. O ise ikna olmuyor ve beni götürmek için çabalıyor, sürekli eyalet komutanı ile tartışarak geri dönmem için beni ikna etmesini talep ediyordu. Bu tartışma ve bocalama süreci ayları aldı. Süreçle tartışma ve toplantılarla yaşanan süreçlerin çözümlenmesi, değerlendirilmesi, Önder Apo'nun eyalete dönük eleştiri ve perspektifleri, kısa süreli de olsa gördüğü ideolojik eğitimler, Berçem'de pozitif bir yoğunlaşma ve sorgulama sürecini geliştirdi. Eyaletin düzelme sürecine girmesiyle birlikte yoldaşlık ilişkilerindeki sıcaklığın, paylaşımın güçlenmesi, gerillanın düşman karşısındaki direnişi, geliştirdiği başarılı eylemler, şehadetler, yaralanmalar, gerillanın yaşamın ve doğanın zorlukları karşısındaki direnci, Berçem'in önyargılarını yıkmıştı. Artık beni geri götürme planlarından tümden vazgeçmiş, tam katılma kararı vermişti.

Berçem şehit düşene kadar da hep Dersim eyaletinde kaldı. Burada gerillacılık yaptı. Manga ve takım komutanı düzeyinde görev aldı. Her zaman başarılı bir gerilla ve komutan oldu. Berçem hep ve her zaman dürüstlüğü, emekçiliği, duygusallığı, sadeliği, zekiliği, cesareti, inatçılığı, asiliği, ikna kabiliyeti, empati kurma yeteneği ile tanındı ve hep öyle de anıldı.

Berçem'in yaşam içerisindeki coşkusu hiçbir zaman eksik olmadı. İnsana, yaşama, doğaya karşı duyarlı ve ilgiliydi. Birini yersiz yere üzmüş olsa günlerce onun etkisinden kurtulmaz, derin rahatsızlığını yaşar, dayanamaz gidip ilgili kişiyle tartışır, anlamaya ve kendisini anlatmaya çalışırdı.

Düşmana karşı ise oldukça radikal ve sertti. Her gittiği eylemde mutlaka çok belirleyici bir rol oynardı. Eylemlerde çok atik, cesur ve korkusuzdu. Kendine güveni ve cesareti arkadaşlarında büyük bir ilgi ve hayranlık yaratıyordu. Gittiği bir eylemde kendisi savunmadadır. Saldırı grubu rolünü oynamayıp görüntü verip geri çekilince, Berçem savunma mevziisini bırakarak saldırıya geçer. Diğer arkadaşları da arkasından gitmek zorunda kalır ve ısrarlı bir biçimde düşman tepesine yüklenerek mevzileri düşürürler.

Yaşamın zorlukları karşısında direnci güçlü ve iradesi keskindi. Fiziki rahatsızlıklarını ve zorlanmalarını hiçbir zaman engel yapmazdı. Zorlukları ve engelleri aşma iddiasında örnek bir kişilikti.

Ata binmeyi çok severdi. Ata bindi mi Berçem'i zapt etmek mümkün değildi. Berçem ata bindi mi adeta kanatlanıp uçardı. Bir gün yine kendisi gibi asi bir ata binip dörtnala koşturuyor. Bir an dengesini sağlamayıp attan düşüyor. Ayağı burkuluyor, kolu ve kaburgaları inciniyor. O durumda bile kalkıp atın arkasına veriyor, atı yakalayıp tekrardan binmeyi düşünüyor. Ayağı şişiyor, ayakkabıya giremez duruma geliyor, ayağına kefiye bağlayarak operasyon içinde günlerce yol yürüyor.

19 yoldaşı kuşatmadan kurtardı

Yanlış, yersiz, haksız, tartışmalara, değerlendirmelere ve eleştirilere karşı oldukça tahammülsüzdü. Çok derin bir adalet duygusu vardı. İnsanların gereksiz ve haksız yere suçlanmasına ve yargılanmasına şiddetle karşı çıkıyor, o insanı savunmak için elinden geleni ardına koymuyordu. Bir gün bir toplantıda bazı sorunlar ve anlayışlar tartışılıyor. Haksız bazı suçlama ve iddialar geliştiriliyor. Eleştirip değerlendirmesine rağmen pek değişen bir şey olmuyor. Bu defa silahını alıp toplantıdan çıkıyor. Koşarak toplantı yerinden uzaklaşıyor ve ilerde bir yerde havaya ateş etmeye başlıyor. Herkes şaşkın ve panik içinde hareketleniyor. Kendisine zarar verdiğini düşünerek arkadaşları endişeyle yanına gidiyorlar. Yanına ulaştıklarında Berçem'in oturduğunu ve derin derin düşündüğünü görüyorlar. "*Ne yapıyorsun?*" diye soruyorlar. O ise "Anlayışlara kurşun sıkıyorum" diyor.

Berçem ile 1996 yılını 1997 yılına bağlayan kış, Ali Boğaz'ında birlikteydik. Kış eğitim sürecini birlikte geçirdik. Bahara birlikte hazırlandık. Daha da büyümüş, olgunlaşmış, gelişmiş ve güzelleşmişti. Bahara doğru Ali Boğaz'ında üç çatışmaya girdik. Çatışmalarda çok etkili bir rol oynadı. Savaşın gerekliliğini çok iyi biliyordu. Çok iyi savaşıyordu ancak savaşı sevmiyordu. Savaşması gerektiğine inandığı için tereddüt de yaşamıyordu. Berçem savaş ve düşman bilincine yabancı değildi. '38 Dersim işgali ve katliamı onda düşman bilincini derinliğine biçimlendirmişti. Savaşmadan özgür yaşamı kurmanın mümkün olmadığını çok iyi biliyordu. Savaşın gerekliliği, gereksizliği ve acımasızlığı üzerine kendisiyle bazı tartışmalarımız gelişiyordu. Her konuşma arasında bilge bir kadın edasıyla hayalini kurduğu yaşamın savaşsız olmayacağını belirtiyor, umut ve kederin sindiği buruk ama sevecen gülüşüyle beni tartışmanın ağır atmosferinden uzaklaştırmaya çalışıyordu.

1997 Martı'nda bir taburluk güç Ali Boğazı'nın Bozanlar mıntıkasında tank pususuna düştüğünde Berçem, metreleri bulan karın, üzerlerine yağmur gibi yağan mermilerin ve yanlarında patlayan bombaların arasından karı yararak yoldaşlarını kuşatmadan çıkarmaya çalışıyordu. Bu zor günde Berçem'in arazi hakimiyeti, direnci ve sağduyusu yoldaşlarına kılavuz olmuş, 19 yoldaşın kurtulmasında belirleyici bir rol oynamıştı.

Yıl 1999'dur. Önder Apo uluslararası komplo sonucu yakalanarak Türkiye'ye teslim ediliyor. Her yerde '*Güneşimizi Karartamazsınız*' şiarıyla yoğun eylemlikler gelişiyor. Çok sayıda insan kendisini yakıyor, bomba yapıp patlatıyor. Yüzlerce gerilladan fedai eylem önerileri gelişiyor. Ülkenin her yerinde peş peşe intikam eylemleri yapılıyor. Dersim Çiçekli karakol eylemi de tam da böyle bir süreçte ve bu amaçla planlanıyor. Eylem uluslararası komploya bir yanıttır.

Çiçekli karakolu, Dersim merkeze bağlı Çiçekli köyünün yanında kurulmuş çok sağlam ve donanımlı bir karakoldur. Karakol ismini Çiçekli köyünden alıyor. Alana yönelik operasyonlarda ilk güç takviyesi bu karakola yapılıyor. Karakol alanın önemli bir kısmını kontrole almakla birlikte operasyon gücünün toplanıp dağıldığı merkezi bir yer olma rolü de oynuyor. Eylem planı karakola gelecek askeri konvoya yöneliktir. Eyleme bir bölüklük gerilla gücü katılıyor.

Dersim'den karakola gelen yola pusu atılacak, gecenin ilerleyen saatlerinde gelecek olan askeri konvoy vurulacak ve gerilla gücü hızla geri çekilip alandan ayrılacaktır. Bu temelde gerilla bölüğü geceden pusu yerine ulaşır ve mevzilenir. Askeri konvoy beklenen saatte gelmez, şafak sökmek üzereyken gelir. Konvoy planlandığı biçimde saatinde gelmemesine rağmen şafağa kadar beklenir ve konvoy vurulur. Düşmanın çok sayıda kaybı olur. Birçok araç gerillalar tarafından tümden imha edilir. Gerillalar kayıp vermeden sağlam geri çekilme yapar. Ancak düşman eylem ardından havanın da aydınlanmasını fırsat bilerek yakın tepelerin hepsine helikopterlerle indirmeler yapar. Dersim merkezden çıkardığı binlerce askerle alanı tutar. Kobralarla geri çekilme hattını havadan çok yoğun tarar. Kobra saldırısında birkaç gerilla şehit düşer, Berçem ve eylemin başında giden Batı Dersim bölge komutanı Faik yaralanır. Faik iç kanama geçirir. Arkadaşlarının yardımıyla ikisi mağaraya benzer bir taşın altına taşınır. Kobra ve havan saldırısı aralıksız devam eder. Karadan da düşman kuşatmayı daraltarak alanı şiddetli bir biçimde vurur.

Berçem ve Faik yaralı ele geçmemek için bombayı kendilerinde patlatılar

Kaya altına çekilen grup bulunduğu yerde akşama kadar çatışır ve direnir. Cephaneleri de tükenmek üzeredir. Gruptan şehadetler yaşanır ve yaralanmalar olur. Havanın kararmasıyla birlikte Faik kendisinin kesin şehit düşeceğini söyleyerek gruba kendisine bir bomba bırakıp alandan hızla uzaklaşmaları gerektiğini söyler. Yoğun tartışmalar ve inatlaşmalar sonucu grubu ikna eder ancak Berçem'i ikna edemez. Berçem diretir. "*Ya hepimiz birlikte gideriz ya da ben de kalırım*" der ve kalır. Yoğun çaba gösterilmesine rağmen hiç kimse Berçem'i götürmeye ikna edemez. Grup ayrıldıktan sonra da çatışma devam eder. Düşman ilerleyen saatlerde mağarayı tümden kuşatır ve şiddetli bir biçimde saldırır. Berçem ve Faik yaralı ele geçmemek için bombaları kendilerinde patlatırlar.

Berçem Dersim merkeze bağlı Dinar vadisinde 14 Nisan 1999 yılında 14 yoldaşıyla birlikte şehitler kervanına katılır.

Dinar '38 katliamında temel direniş yerlerinden biridir. Bu vadide yüzlerce insan düşmana karşı savaşmış, direnmiş ve onurlu bir biçimde şehadete ulaşmıştır. Dinar Dersim insanının onur sembolüdür. Berçem'in ve yoldaşlarının direnişi Dersim'in direniş geleneğine yeni bir aşıdır.

Her yılın Nisanı'nda gayri ihtiyari Berçem ile konuşurum. Berçem ve Nisan benim yüreğimde bütünleşen iki hakikattir. Nisan geldiğinde benim duygu dünyam tümden değişir. Nisan'da Berçem'i görür, Berçem'le kucaklaşır ve Berçem'le yüreğimin büyük özlemlerini paylaşırım. Benim yüreğimde, beynimde ve gözümde Nisan tümden Berçem, Berçem ise Nisan olur. Patlayan tomurcuklarda Berçem'i hissederim! Topraktan fışkıran yeşilde Berçem'i hissederim! Nazlı nazlı başını kaldıran çiçekte Berçem'i hissederim! Esen Nisan kokulu rüzgârda Berçem'i hissederim! Köpük köpük akan sularda Berçem'i hissederim! Yoğunlaşan kuş cıvıltılarında Berçem'in tatlı sesinin yansımasını hissederim! Nisan'da, gözüme-gönlüme dokunan her şeyde Berçem' den gelebilecek selamın izlerini sürerim!

Nisan doğayı uykusundan uyandırmanın, yeniden diriltmenin neşesini ve coşkusunu sınırsızca yaşar. Tıpkı özgür yaşam coşkusuyla dolup taşan Berçem gibi! Nisan toprağı usulca uykusundan uyandırır, yeşile, sarıya, kırmızıya, mora, pembeye, eflatuna ve daha değişik bin bir çeşit renge boğar. Tıpkı Berçem'in bitimsiz rengarenk hayal dünyası gibi! Nisan doğanın özgürlük akıtan en diri yüzüdür. Tıpkı Berçem'in Dersim'e özgürlük akıtan yüreği gibi!

Bilincimin ve yüreğimin derinliğinde Nisan ve Berçem o kadar mükemmel bir bütünlük oluşturur ki bu metafora karışmaktan kendimi alıkoyamam.

Berçem Dersim'in, Berçem Kürdistan'ın direniş çiçeklerinden biridir. Berçem'in ve yoldaşlarının direnişiyle Dersim, bir adım daha özüne yakınlaştı. Bir adım daha özgürlüğe yaklaştı. Berçem ve yoldaşları, 99'dan 38'in direnişçi gerçeğine uzanan onurdan birer köprü oldular. '*Güneşimizi Karartamazsınız*' diyerek Önder Apo'nun aydınlığında ölüme gülerek gittiler, ölümsüzleştiler. Dersim, ölümsüzleşenlerin aydınlığında direnişi ve özgürlüğü daha gür haykırmaya başladı.

■■■

■ **Nuda Karker - Nazan Bayram yoldaşın kaleminden...**

Savaşabilme hakkımızı savaşarak kazandık

2004 yılının güzel Eylülü'nün son günleriydi. Delicesine sevdiğim Eylül ve delicesine sevdiğim Xakurke'deydim. Zaman ve mekanın bir yürekte buluştuğu günlerdi. En son 95'te Xakurke'deydim. Dokuz yıl sonra Xakurke'de özlem giderirken, anılar deryasında gezinirken tanıştık seninle. Güzel eylül akşamında Xakurke anılarını yâd ederken bir çift gözlük parlıyordu, gözlüklerin arkasında umutla parlayan iki göz...

HPG Askeri Konsey Üyesi ve YJA STAR komutanı Nûda Karker

Anılarımı anlata anlata bıktırdığım arkadaşların gözlerinden farklıydı. Sabırlı ve anlatılanlardan bir şeyler arayan meraklı bir dinleyici. Anılar bizi aynı mekana götürmüştü... 1992 Güney savaşını yaşıyorduk. O günleri anlattıkça senin de aynı mekanda dolandığını ve bir şeyler aradığını farkettim.

Eylül 92'nin son günleriydi. Avdalkovi dağının Ali Direj noktasında hummalı bir hazırlık sürüp gidiyordu. Xakurke ve Şemdinli'nin bütün pratik birlikleri biraraya gelmişti. Yaz boyunca bölüklerimiz eylemden eyleme koşmuşlardı. Buna rağmen hiçbir yorgunluk belirtisi yoktu. Tam tersine Rubarok eylemi için heyecan ve coşku doruklardaydı.

Avdalkovi, geceleri gerdanlıklara bezenmiş gelinlere benziyordu. Her tarafta gerilla ateşleri ve halayları, düğünleri andırıyordu. Eyleme gitmeden önceki son akşam bütün ateşler bir noktaya toplanmıştı. Büyük bir moral yapılacaktı. Şehit Beritan ve şehit Ahmet arkadaşlar moralin sunucusuydular. Doğubayazıtlı olan Ahmet arkadaş, eşi ve üç kızkardeşiyle birlikte gerilla saflarına katılmıştı. Kardeşlerinden Helin ve şehit Berbang, Hewler katliamında şehit düştüler.

Arkadaşların morallerine moral katmışlardı. Bir daha da Xakurke'de bu kadar kalabalık ve moralli bir güç biraraya gelmeyecekti. Eyleme gidenlerin birçoğu geri dönmeyecekti. Hepimiz bunun bilincindeydik. Bu yüzden hiç kimse o gece moral yerinden ayrılmak istemiyordu. O gecenin parolası "*ya başarmak, ya başarmak*" idi.

Coşkulu ve kararlıca eyleme gidildi. Eylem tam başarılı sayılmazdı. Rubarok karakolu tümden imha olmuştu. Düşman ağır bir darbe almıştı. Ama kayıplarımız çoktu. Ve bir o kadar da yaralımız vardı. Eylem gücünün son geri çekilme noktası Avdalkovi dağı idi. İki üç gün boyunca geri çekilme bitmedi. Her gün parça parça, grup grup arkadaşların omuzlayarak getirdikleri yaralı arkadaşlar zılgıtlarla karşılanıyordu.

Bazı arkadaşların şehit düştüğünü duymuştuk. Tek başına, elinde bombası, yarası kurtlanmış dönen arkadaşların sayısı az değildi. Şehit Beritan da Rubarok eyleminde yaralanmıştı. İşte böyle bir ortamda arkadaşlar daha tam geri çekilmeden, Karargah yönetimi tarafından bir toplantı yapıldı. Herkesin elinde radyo ve telsiz cihazıyla toplantı başlatıldı.

Düşman Rubarok eyleminde ağır bir darbe almıştı. Boş durmayacaktı. Yaz aylarından beri gündemimizde olan KDP-TC işbirliği hayata geçmişti. Xakurke, Çukurca ve Haftanin temel hedef noktalarıydı. Düşman bu operasyona 'Sandviç Harekâtı' adını vermişti.

Güneyden hain-işbirlikçiler, kuzeyden TC saldırıya geçecekti. Aynı zamanda uluslararası bir konseptle PKK'nin imhası hedeflenmişti. Almanya ve Fransa havadan destek vereceklerdi. Kısaca durum bundan ibaretti. Ve üzerimize düşen görev Rubarok şehitlerinin anısına büyük bir direniş geliştirmekti. Şehitlerimizin ardından yas tutmayacaktık. Planlama yapılmıştı.

En ön cephe Lelikan Tepesiydi. Yeni savaşçıların tabur komutanı Ruhat arkadaş ve bir takım yeni savaşçı arkadaş Lelikan Tepesini tutmuştu. Acilen geri çekilen tecrübeli güçlerden (tecrübeli güçlerimizin en eski katılımlıları bir yıllıktı) takviye yapılması gerekiyordu. Bir manga da kadın arkadaş gidecekti.

Şehit Beritan arkadaş acele hazırlanmamızı, Lelikan'da en ön cephede savaşacağımızı müjdeledi. Zine Siverek arkadaş ile Rubarok eylemine katılmamıştık. En geri cephede kalmıştık. Büyük bir sevinçle hazırlandık. Şehit Beritan bir yandan raxtlarımızı sıkıştırıyor, silahlarımızı temizlememize yardımcı oluyor, diğer yandan bu savaşın kadın özgürlüğü için ne anlama geldiğini kavratmaya çalışıyordu.

O dönemde kadının orduda kalıp kalamayacağı, kalsa da ancak geri cephede lojistik-mutfakta kalabileceği tartışılıyordu. Bu yüzden bu savaştaki başarı ve direniş bizim için büyük bir şanstı. Savaşabilme hakkımızı savaşarak kazanacaktık.

Şehit Beritan'ın bize son tembihi; "*Unutmayın, tarihi günler yaşıyoruz. Her anınızı yazın. Savaştan sonra birlikte okuyalım. Nerede olursanız olun, takım ruhunuzu unutmayın*" oldu.

Parolamız "*yaşamda, sorunlarda, hastalıklarda, her şeyde savaş, savaş, savaş*" olacaktı. Şehit Beritan arkadaş ile son defa kucaklaşıp ayrıldık. Noktada kalan kadın arkadaşların zılgıtlarıyla rüzgar gibi Geliye Reş doluna inip, Lelikan suyunu geçip bir noktada mola verdik.

Güçlerimiz Rubarok eyleminden yeni gelmişlerdi. Herkes çok yorgun ve günlerdir uykusuzdu. Bir-iki saat uyuyup Lelikan tepesindeki mevzilerimize gidecektik. Arkadaşlar cihazla bir takım arkadaşın daha takviyeye geleceğini söylediler. Yarım saat kadar daha bekledik. Arkadaşlar gelmeyince ağır ağır mevziilerimize doğru yürüdük.

Mevzilerimiz Lelikan tepesinin sırtlarıydı. Deşta Heyate tarafından gelecek herhangi bir saldırıyı geri püskürtecektik. Takım komutanımız Herdem arkadaştı. Yerimize ulaşır ulaşmaz takımı mevzilendirdi. Ben, Zine Siverek ve bir erkek arkadaş aynı mevzideydik. Güçlerimiz çok yorgun olduğu için Herdem arkadaş on dakikada bir mevzileri nöbetçi çavuş ile birlikte kontrol ediyordu. Bizim hiçbir tecrübemiz olmadığı için ha bire arkadaşı soru yağmuruna tutuyorduk.

Düşman nereden gelebilirdi, gelirse ne yapalım, haber verelim mi? vs.

En son Herdem arkadaş, "*İyi ki buradasınız, meraktan bizim de uykumuzu kaçırdınız*" diyerek ayrıldı.

Ayrılırken tekrar bize hatırlattı. "*Aşağıdan Kerimxan arkadaşın takımı takviye olarak gelecek, haberiniz olsun*" dedi.

Herdem arkadaş ayrıldıktan birkaç dakika sonra aşağıdan bir ses geldi. Gece zifiri karanlıktı. "*Ew ki ye?*" diye bağırdık. Aşağıdan birisi "*Hevale hingo me!*" dedi.

Şehit Zine arkadaş çabuk kızan bir arkadaştı. "*Acayip bir şey. Arkadaşlar ne biçim isim takıyorlar. Hingo diye bir ismi de ilk defa duyuyorum*" diyerek sinirlendi.

Tabii bize fırsat doğmuştu. Hemen Herdem arkadaşı çağırdık. Tecrübemiz olmadığı için takım komutanı arkadaşın yanımızda olması bize güç veriyordu.

Zine arkadaş, "*Hevale Herdem, Hingo arkadaş diye birisi aşağıdan geliyor*" dedi.

Herdem arkadaş, "*Hingo diye bir arkadaş yok. Bunlar KDP'lidir*" diyerek tüm mevzileri uyardı.

"*Herkes aşağı doğru ateş etsin*" dedi. Meğer KDP'lilerde '*hingo-sizin*' demekmiş.

"*Hevale hingo me, Sizin arkadaşınızım*" anlamına geliyormuş.

Acemiliğimiz bu kadarla da sınırlı kalmıyordu. Düşmana ateş ederken bir baktım silahım çalışmıyor. Ha bire tetiğe basıyorum. Ama silahım çalışmıyor. "*Hevale Herdem! Silahım çalışmıyor*" dedim.

Diğer mevziden fırlayıp yanımıza gelen Dicle Porsor arkadaş, o anın heyecanı ve siniriyle silahımı elimden alıp, "*mirate mekanizmayı çekmemişsin*" diyerek, mekanizmayı çekerek silahı elime verdi. İşin en komik tarafı, gece zifiri karanlıkta eğitimlerde edindiğimiz alışkanlıkla nişan almaya çalışmamdı.

Gece saat 10 sularıydı. Bütün acemiliklerimize rağmen hiç kayıp vermeden, düşmanı ağır kayıplarla geri püskürtmüştük. Çatışmadan hemen sonra Kerimxan'ın takımı da bize ulaştı. Lelikan'da üç takım olmuştuk. Fakat karşımızdaki düşman tabur tabur ve doçkalarla üzerimize geliyordu. En önemli mevzi, Lelikan zirvesiydi. Ve şehit Ruhat arkadaşın takımı oradaydı. Bizim çatışma bittikten bir-iki saat sonra orada çatışmalar başladı. Çok kalabalık bir KDP gücü Lelikan zirvesine saldırıyordu. KDP bir taraftan ışıldak atıyor, bir taraftan naralar atıyor, ha bire bomba, B7 roketleri atıyor, arkadaşlara saldırıyordu.

İlk hamlede arkadaşların mevzilerini ele geçirdiler. Cihazdan KDP'lilerin sloganları yankılanıyordu. Aradan yarım saat geçmeden Ruhat arkadaşın takımı, geri çekildiği mevzileri bombalarla geri alıyordu. Arkadaşların kayıpları yoktu. Muazzam bir direniş ve saldırı ruhu vardı. Sabah saat 3'e kadar çetin bir mevzii savaşı oldu.

KDP saldırıyor, arkadaşların mevziilerini alıyor, arkadaşlar saldırıyor, KDP'nin elindeki mevziileri alıyorlardı. En son saldırıda KDP yoğun bir güçle geldi. Lelikan yepesi tıpkı filmlerde gördüğümüz savaş sahneleri gibiydi. Işıldaklar, izli mermiler, bombalar, bağrışmalarla bir aydınlanıp bir sönüyordu. Arkadaşların o gece yüzlerce kişi karşısındaki muazzam direnişi, hiçbir zaman belleğimden silinmeyecek.

Şehit Ruhat ilk tanıştığım PKK'liydi. Şehit Pale, Zagrosların 92 kışında hepimizin moral kaynağı olmuştu. Ve adını hatırlayamadığım diğer arkadaş... Üç kahraman yoldaşımızın bu kahramanca direnişte şehit olduğunu öğrendik.

İşte böyle Jehat yoldaş...

Belleğimizde silinmeyen anılara dalmışken, adını hatırlayamadığım diğer kahraman şehidin ağabeyin şehit Renas olduğunu, o güzel Eylül akşamındaki sohbetimizde öğrendim. İlginç bir rastlantıydı. İçinde dolandığımız zamanı ve mekanı şehit Renas arkadaş bütünleştirmişti.

Trajikomik savaş gerçekliğimizin en onurlu gerçeği olan çıplak yüreklerinden, cesaretleri, azim ve inançlarından başka bir şeyi olmayan tertemiz yürekli şehitlerimizi bir daha anarken, bu onurlu yolda son nefesime dek onların arayışçısı olma sözünü veriyorum...

Bütün çalışmalarında üstün başarılar, yaşamında sağlık ve mücadele diliyorum.

Sevgi ve saygılarımla,

10 Ocak 2005, Xinere